

Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004

København 2006

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisoratet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 2
1240 København K
Telefon: 33 37 55 00
Fax: 33 37 59 95
E-mail: statsrevisoratet@ft.dk

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til:

Schultz Information
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon: 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	XI
Afgivelsesbemærkninger	XII
Besigtigelse af statslig virksomhed	XVI
Oversigt over statsrevisorernes bemærkninger	XVII

Afsnit 1

Fortsatte beretninger vedrørende 1996

§ 15 Socialministeriet

<i>Nr. 6 Almennyttige boligselskabers forhold og organisering</i>	
Rigsrevisors notat	2

Fortsatte beretninger vedrørende 1999

Flere ministerier

<i>Nr. 1 Betalinger mellem staten og kommunerne formidlet af Told- og Skattestyrelsen</i>	
Rigsrevisors notat	5

§ 20 Undervisningsministeriet

<i>Nr. 12 Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet</i>	
Rigsrevisors notat	7
Statsrevisorbemærkning	11

Fortsatte beretninger vedrørende 2000

Flere ministerier

<i>Nr. 7 Post Danmark MailHouse's økonomi</i>	
Rigsrevisors notat	12
Statsrevisorbemærkning	14

§ 17 Beskæftigelsesministeriet

<i>Nr. 14 Arbejdsmarkedsstyrelsens edb-projekt AMANDA</i>	
Rigsrevisors notat	15

Fortsatte beretninger vedrørende 2001

§ 9 Skatteministeriet

<i>Nr. 16 Selskabsligningen</i>	
Rigsrevisors notat	18
Statsrevisorernes bemærkning	21

Fortsatte beretninger vedrørende 2002

§ 11	Justitsministeriet	
Nr. 2	<i>Statsamternes produktivitet og effektivitet</i>	
	Rigsrevisors notat	22
	Statsrevisorernes bemærkning	25
§ 12	Forsvarsministeriet	
Nr. 5	<i>Søredningstjenestens effektivitet</i>	
	Rigsrevisors notat	26
§ 23	Miljøministeriet	
Nr. 7	<i>Driften af statsskovene</i>	
	Rigsrevisors notat	30
§ 22	Kirkeministeriet	
Nr. 10	<i>Folkekirkens Fællesfond</i>	
	Rigsrevisors notat	33
§ 7	Finansministeriet	
Nr. 13	<i>Statens restanceinddrivelse</i>	
	Rigsrevisors notat	39
§ 19	Videnskabsministeriet	
Nr. 16	<i>Statens regulering af markedet for hurtige adgangsveje til internettet</i>	
	Rigsrevisors notat	41
§ 12	Forsvarsministeriet	
Nr. 17	<i>Forsvarets forvaltning af lønbevilling og årsværk</i>	
	Rigsrevisors notat	43
	Alle ministerier	
Nr. 18	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2002</i>	
	Rigsrevisors notat	46

Fortsatte beretninger vedrørende 2003

§ 20	Undervisningsministeriet	
Nr. 1	<i>Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen</i>	
	Rigsrevisors notat	47
	Statsrevisorernes bemærkning	54
§ 16	Indenrigs- og Sundhedsministeriet	
Nr. 12	<i>Statens Serum Institut</i>	
	Rigsrevisors notat	55
	Alle ministerier	
Nr. 15	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2003</i>	
	Rigsrevisors notat	57

Afsnit 2

Beretninger vedrørende 2004

§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet

Nr. 1	<i>Elreformen</i>	
	Transport- og Energiministerens redegørelse	63
	Rigsrevisors notat	65

Alle ministerier

Nr. 2	<i>Indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten</i>	
	Statsministerens redegørelse	67
	Udenrigsministerens redegørelse	68
	Finansministerens redegørelse	69
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	70
	Skatteministerens redegørelse	71
	Justitsministerens redegørelse	72
	Forsvarsministerens redegørelse	73
	Socialministerens redegørelse	74
	Indenrigs- og Sundhedsministerens redegørelse	75
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	76
	Integrationsministerens redegørelse	77
	Videnskabsministerens redegørelse	78
	Undervisningsministerens redegørelse	79
	Kulturministerens redegørelse	80
	Kirkeministerens redegørelse	81
	Miljøministerens redegørelse	82
	Fødevareministerens redegørelse	83
	Familieministerens redegørelse	84
	Transport- og Energiministerens redegørelse	85
	Rigsrevisors notat	86

§ 28 Transport- og Energiministeriet

Nr. 3	<i>Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)</i>	
	Transport- og Energiministerens redegørelse	88
	Rigsrevisors notat	106

Flere ministerier

Nr. 4	<i>Grænsekontrollen</i>	
	Skatteministerens redegørelse	109
	Justitsministerens redegørelse	111
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	113
	Forsvarsministerens redegørelse	114
	Indenrigs- og Sundhedsministerens redegørelse	115
	Integrationsministerens redegørelse	116
	Miljøministerens redegørelse	117
	Fødevareministerens redegørelse	118
	Familie- og Forbrugerministerens redegørelse	119
	Rigsrevisors notat	120

§ 23	Miljøministeriet	
Nr. 5	<i>Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen</i>	
	Miljøministerens redegørelse	123
	Rigsrevisors notat	124
	Flere ministerier	
Nr. 6	<i>Administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark</i>	
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	125
	Beskæftigelsesministerens redegørelse.	127
	Rigsrevisors notat	128
	Flere ministerier	
Nr. 7	<i>Administration af indenlandske tjenesterejser</i>	
	Justitsministerens redegørelse.	130
	Miljøministerens redegørelse	131
	Familieministerens redegørelse	132
	Videnskabsministerens redegørelse	133
	Undervisningsministerens redegørelse	134
	Forsvarsministerens redegørelse.	135
	Skatteministerens redegørelse.	138
	Finansministerens redegørelse	141
	Rigsrevisors notat	143
	Flere ministerier	
Nr. 8	<i>Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet</i>	
	Forsvarsministerens redegørelse.	145
	Miljøministerens redegørelse	151
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse.. . . .	153
	Rigsrevisors notat	155
§ 12	Forsvarsministeriet	
Nr. 9	<i>Rekruttering til hærens reaktionsstyrker</i>	
	Forsvarsministerens redegørelse.	159
	Rigsrevisors notat	163
§ 28	Transport- og Energiministeriet	
Nr. 10	<i>Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA</i>	
	Transport- og Energiministerens redegørelse.	165
	Rigsrevisors notat	167
	Statsrevisorernes bemærkning	168
	Flere ministerier	
Nr. 11	<i>Statens fællesudgifter</i>	
	Finansministerens redegørelse	169
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	170
	Indenrigs- og Sundhedsministerens redegørelse	172
	Beskæftigelsesministerens redegørelse.	173
	Fødevareministerens redegørelse	174
	Rigsrevisors notat	175

§ 17	Beskæftigelsesministeriet	
<i>Nr. 12</i>	<i>Løntilskudsordningen</i>	
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	178
	Rigsrevisors notat	182
	Rigsrevisors notat (nr. 2)	186
	Statsrevisorernes bemærkning	191
§ 7	Finansministeriet	
<i>Nr. 13</i>	<i>Nye lønsystemer</i>	
	Finansministerens redegørelse	192
	Rigsrevisors notat	194
	Flere ministerier	
<i>Nr. 14</i>	<i>Statens anvendelse af evalueringer</i>	
	Udviklingsministerens redegørelse	196
	Finansministerens redegørelse	197
	Socialministerens redegørelse	198
	Indenrigs- og Sundhedsministerens redegørelse	200
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	201
	Undervisningsministerens redegørelse	202
	Kulturministerens redegørelse	203
	Fødevareministerens redegørelse	204
	Rigsrevisors notat	205
	Flere ministerier	
<i>Nr. 15</i>	<i>Visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater</i>	
	Udenrigsministerens redegørelse	207
	Integrationsministerens redegørelse	214
	Rigsrevisors notat	216
§ 28	Transport- og Energiministeriet	
<i>Nr. 16</i>	<i>Post Danmark A/S</i>	
	Transport- og Energiministerens redegørelse	219
	Transportministerens supplerende redegørelse	220
	Rigsrevisors notat	223
§ 8	Økonomi- og Erhvervsministeriet	
<i>Nr. 17</i>	<i>Finanstilsynets virksomhed</i>	
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	225
	Rigsrevisors notat	227

Afsnit 3

Nr. 18 2004 Revisionen af statsregnskabet for 2004

§ 5	Statsministeriet	
	Statsministerens redegørelse	231
§ 6	Udenrigsministeriet	
	Udenrigsministerens redegørelse	232
	Udviklingsministerens redegørelse	234

§ 7	Finansministeriet Finansministerens redegørelse	236
§ 8	Økonomi- og Erhvervsministeriet Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse	238
§ 9	Skatteministeriet Skatteministerens redegørelse.	240
§ 11	Justitsministeriet Justitsministerens redegørelse.	241
§ 12	Forsvarsministeriet Forsvarsministerens redegørelse.	242
§ 15	Socialministeriet Socialministerens redegørelse.	244
§ 16	Indenrigs- og Sundhedsministeriet Indenrigsministerens redegørelse	246
§ 17	Beskæftigelsesministeriet Beskæftigelsesministerens redegørelse.	247
§ 18	Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration Integrationsministerens redegørelse	249
§ 19	Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling Videnskabsministerens redegørelse	250
§ 20	Undervisningsministeriet Undervisningsministerens redegørelse	254
§ 21	Kulturministeriet Kulturministerens redegørelse	257
§ 22	Kirkeministeriet Kirkeministerens redegørelse	259
§ 23	Miljøministeriet Miljøministerens redegørelse	260
§ 24	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevarerministerens redegørelse	262
§ 27	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender Familieministerens redegørelse	263

§ 28	Transport- og Energiministeriet	
	Transportministerens redegørelse	266
	Rigsrevisors notat	271
	Indstilling til Folketingets beslutning	280

Indledning

I henhold til lov om statsrevisorerne og folketingsbeslutning om statsrevisorernes valg og virksomhed valgte Folketinget i sit møde den 2. oktober 2002 følgende til statsrevisorer og stedfortrædere for tiden fra 1. oktober 2002 til 30. september 2006:

Statsrevisorer:

Peder Larsen (udpeget af SF)
Helge Mortensen (S)
Henrik Thorup (udpeget af DF)
Helge Adam Møller (KF)
Christian Mejdahl (V)
Johannes Lebech (udpeget af RV)

Stedfortrædere:

Knud Johnsen (udpeget af SF)
Klaus Hækkerup (S)
Carsten Aagaard (udpeget af DF)
Knud Erik Kirkegaard (KF)
Svend Heiselberg (V)
Pia Gjellerup (S)

Statsrevisorerne konstituerede sig den 9. oktober 2002 med *Peder Larsen* som formand og *Helge Mortensen* som næstformand. Dette valg af formand og næstformand gælder fortsat og er senest bekræftet ved statsrevisorernes konstitution på mødet den 5. oktober 2005.

Efter at være valgt til formand for Folketinget meddelte statsrevisor *Christian Mejdahl* den 19. marts 2003, at han med øjeblikkelig virkning bad sig fritaget for hvervet som statsrevisor. Folketinget valgte den 25. marts 2003 Erik Larsen (V) som statsrevisor for den resterende del af indeværende funktionsperiode

Sekretariatschef *Gitte Korff* er leder af statsrevisorernes sekretariat med souschef *Jens Frederik Rasmussen* som stedfortræder.

Statsrevisorerne afgiver hermed Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004 med indstilling af regnskabet til Folketingets godkendelse.

Statsrevisoratet, den 22. marts 2006

Peder Larsen Helge Mortensen Henrik Thorup

Helge Adam Møller Johannes Lebech Erik Larsen

Afgivelsesbemærkning

Indledning

Endelig betænkning 2004 indeholder resultatet af revisionen af statsregnskabet for finansåret 2004.

Statsrevisorerne har løbende afgivet enkeltberetninger for 2004 med deres bemærkninger til Folketinget. Emnerne for disse enkeltberetninger er dels en følge af statsrevisorernes anmodninger om undersøgelser og dels resultatet af Rigsrevisionens revisionsplanlægning.

Endelig betænkning 2004 følger op på disse revisionsberetninger på grundlag af ministrenes § 18-redegørelser og rigsrevisors opfølgende notater. Statsrevisorerne har således løbende behandlet disse opfølgninger, og deres eventuelle bemærkninger til de enkelte sager er optrykt efter hver sag.

Endelig betænkning 2004 indeholder derudover statsrevisorernes opfølgning på uafsluttede beretningssager tilbage fra beretningsåret 1996.

Oplysninger om habilitet

En statsrevisor er inhabil i en revisionssag, hvis vedkommende har en personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse. Det gælder også i de tilfælde, hvor en statsrevisors ægtefælle, beslægtede eller besvogrede, søskendebørn eller andre nærtstående har interesse i sagens udfald. Inhabilitet foreligger også, hvis en statsrevisor deltager eller har deltaget i ledelsen eller har været nært tilknyttet en offentlig myndighed, selskab, en forening eller anden privat juridisk person, der har særlig interesse i sagens udfald. Endvidere er en statsrevisor inhabil, når sagen vedrører revision af en offentlig myndighed, hvor den pågældende statsrevisor tidligere har medvirket ved en afgørelse hos denne myndighed eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, som revisionssagen vedrører. Det kan være tilfældet, hvis en statsrevisor er tidligere minister. Set over en årrække er dette den hyppigste årsag til statsrevisorernes erklæringer om inhabilitet. Endelig er en statsrevisor inhabil, hvis der i øvrigt kan opstå tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Det er den enkelte statsrevisors ansvar selv at gøre opmærksom på evt. inhabilitet. Er en statsrevisor inhabil i forhold til en revisionssag, er det således fast kutyme, at han/hun ikke medvirker ved behandlingen af sagen. I praksis foregår det på den måde, at den pågældende statsrevisor forlader statsrevisormødet, mens sagen behandles. Oplysninger om inhabilitet er dels anført i afgivelsesbemærkningen til den pågældende beretning og som note til de enkelte sager i Endelig betænkning.

Særlige regnskaber

Med henblik på at sikre Folketingets indsigt i de tilfælde, hvor statslige opgaver bliver henlagt til selskaber og virksomheder uden for finansloven, men hvor staten fortsat har ansvar, har statsrevisorerne og rigsrevisor direkte adgang til fuldt statsejede aktieselskaber og aktieselskaber, hvor staten i øvrigt har bestemmende indflydelse. For aktieselskaber, der har aktier optaget til notering på en børsfond, skal rigsrevisor indkræve regnskaberne gennem vedkommende minister.

De særligt klassificerede regnskaber for Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste har medført, at revisionen, som principielt gennemføres på samme måde som revisionen af statens øvrige regnskaber under statsrevisorernes og rigsrevisors ansvar, foretages af en dertil særlig beskikket medarbejder i Rigsrevisionen. Der redegøres for den foretagne revision over for rigsrevisor, mens der over for statsrevisorerne kun rapporteres i klassificeret form, hvis særlige forhold undtagelsesvis nødvendiggør dette.

Generelle bemærkninger

Under behandlingen af sager til denne betænkning følger statsrevisorerne det princip, at der er knyttet statsrevisorbemærkninger til sager, hvor kritik, henstillinger eller lignende er skønnet påkrævede eller hensigtsmæssige. Undladelse af statsrevisorbemærkning er – alt efter den pågældende sags karakter – et udtryk for, enten at den er tilfredsstillende afsluttet, at rigsrevisor fortsat følger sagen, eller at den er bragt så langt frem, som det skønnes muligt under en rimelig sagsbehandling.

Resultatet af statsrevisorerens behandling af sager til Endelig betænkning vil enten være, at sagen afsluttes uden yderligere opfølgning eller, at sagens afslutning udsættes med henblik på en yderligere afklaring. De fortsatte sager kan fx skyldes, at der foregår et administrativt undersøgelses- eller udredningsarbejde, som skal afsluttes, før egentlige foranstaltninger kan træffes, eller at en udvikling skal holdes under observation gennem en længere periode.

Særlige bemærkninger til beretninger vedrørende beretningsåret 2004

I beretningsåret er afgivet 18 beretninger, hvoraf 10 ikke er afsluttede i Endelig betænkning 2004, da det vil tage længere tid at gennemføre og vurdere ministrenes initiativer.

Statsrevisorerne har i år fundet anledning til at gøre Folketinget opmærksom på følgende beretninger:

Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten viste, at Finansministeriet havde tilrettelagt og gennemført en effektiv proces, der understøttede indførelse af regnskabsreformen. Den interessante undersøgelse af reformens effekt – dvs. i hvilken udtrækning regnskabsreformen giver en bedre styring, opfølgning og information til de bevilgende myndigheder – vil imidlertid først være mulig om en årrække.

Beretning nr. 3 2004 om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2) viste bl.a., at der ikke var en klar ansvarsfordeling mellem trafikministeren og Ørestadsselskabet I/S' bestyrelse. Med hensyn til selskabets økonomi, blev det påpeget, at det økonomiske råderum var meget begrænset, og at pasagerindtægterne var usikre. I den forbindelse burde skiftende trafikministre have tydeliggjort aktstykkernes information om, at ny- og reinvesteringer ikke fremgik af selskabets likviditetsbudgetter. Statsrevisorerne finder det tilfredsstillende, at der nu er udarbejdet en skabelon for Ørestadsselskabet I/S' kvartalsrapportering til ejerne, som forventes at klargøre ansvarsfordelingen og initiativforpligtelsen mellem ministeren og bestyrelsen. Statsrevisorerne vil følge op på den planlagte reorganisering – hvorved bl.a. metrodrift, og metroanlæg og arealudviklingsselskabet adskilles – og på problemerne om selskabets økonomi og på udviklingen af nye styringsmæssige rammer for selskabet til erstatning for den nuværende lånerammestyling. Ministeren vil udarbejde en model for styringen af det reorganiserede Ørestadsselskab I/S, hvor lånerammen ikke længere vil stå alene som styringsinstrument for Folketinget.

Beretning nr. 5 2004 om Miljøministeriets forvaltning af velfærdspuljen blev afsluttet med en konstatering af, at der i Miljøministeriet nu er sket en indskærpelse af de grundlæggende principper om åbenhed, gennemsigtighed og ligebehandling - også i sager der vedrører ordførere - så der ikke sker en forskelsbehandling af tilskudsansøgerne. Under sagens behandling havde statsrevisorerne anmodet rigsrevisor om at vurdere, om Folketinget havde fået de fornødne oplysninger. I et udvidet notat af 16. februar 2005 uden for beretningsundersøgelsen vurderede rigsrevisor, at Folketinget fik fornødne oplysninger om Velfærdspuljen, bortset fra ministerens skriftlige svar af 3. november 2003 til Miljø- og Planlægningsudvalget, som senere blev suppleret med de nødvendige oplysninger. Rigsrevisor konkluderede tillige, at hvis Miljøministeriet ved forvaltningen af Velfærdspuljens tilskudsdel havde iagttaget de grundlæggende principper om åbenhed, gennemsigtighed og ligebehandling, ville forvaltningen af Velfærdspuljen ikke have givet anledning til de spørgsmål, som efterfølgende blev stillet.

Beretning nr. 7 2004 om administrationen af indenlandske tjenesterejser medførte en generel opstramning af administrationen, og Finansministeriet udbyggede Personale Administrativ vejledning (PAV) med konkrete eksempler og henvisninger til de relevante skatteregler. Statsrevisorerne gjorde Folketingets Skatteudvalg opmærksom på, at der vil gå nogle år, før der kan forventes en

klar domspraksis til fastlæggelse af det i ligningslovens § 9 A, stk. 1, nævnte rejsebegreb. Der vil med andre ord gå nogle år, før der ligger en klar afgørelse af hvilke rejser, der i en konkret situation giver mulighed for udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse.

Beretning nr. 10 2004 om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA viste bl.a., at Trafikministeriets kontrakt med ARRIVA ikke var fuldt ud dækkende for den ønskede ydelse, at den var uklar og ikke så egnet til styring. Imidlertid havde ministeriets opfølgning på kontrakten været tilfredsstillende og beretningens anbefalinger vil kunne inddrages i kommende udbud. Statsrevisorerne kritiserede, at trafikministerens oprindelige oplysninger til Folketingets Finansudvalg – om behov for og pris på uddannelse af lokomotivførere – var så utilstrækkelige, at en stor budgetoverskridelse krævede fornyet forelæggelse for Finansudvalget.

Beretning nr. 12 2004 om løntilskudsordningen viste, at Arbejdsformidlingens administration af løntilskudsordningen samlet set ikke sikrede, at kravene i loven om aktiv beskæftigelsesindsats blev opfyldt, hvilket medførte en skarp påtale fra statsrevisorerne. Ministerens svar til sagen har vist, at der har fundet en hurtig og målrettet opfølgning sted i Beskæftigelsesministeriet, som dog fortsat følges. Statsrevisorerne anmodede under sagens behandling rigsrevisor om i et supplerende notat at belyse, hvilken viden ministeriet og ministeren lå inde med, da han orienterede Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om de rejste tilskudssager på hhv. samrådet den 20. oktober 2004 og i den skriftlige redegørelse, som udvalget modtog den 3. november 2004. På baggrund af en kronologisk gennemgang har rigsrevisor konkluderet, at Beskæftigelsesministeriet ikke lå inde med konkret viden om yderligere sager end de 16, som var omtalt i notatet til Folketinget, og at ministeriet heller ikke havde konkret, dokumenteret viden om, at der var generelle problemer med administrationen af løntilskudsordningen. Ifølge rigsrevisor havde ministeriet imidlertid fået flere signaler om mulige problemer med administrationen af ordningen, hvorfor det ikke burde have fremgået af orienteringen til Folketinget, at løntilskud generelt blev administreret efter gældende regler og procedurer.

Beretning nr. 15 2004 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater viste, at administrationen ikke var tilrettelagt på en helt betryggende måde. Statsrevisorerne kritiserede således, at den usikre sagsbehandling dels kunne betyde risiko for yderligere tilfælde af uregelmæssigheder og visummisbrug, og dels risiko for, at personer, som er berettigede til at få et visum, ikke får deres ansøgning imødekommet. Beretningen gav anledning til præcisering af det faglige ansvar og tilsyn med repræsentationernes visumadministration mellem Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet. Rigsrevisionen vil følge op på, i hvilket omfang initiativerne styrker visumadministrationen. Det kan oplyses, at statsrevisorerne har anmodet rigsrevisor om at undersøge Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa. Beretningen forventes afgivet i marts 2006.

I Beretning nr. 18 2003 om revisionen af statsregnskabet for 2004 - der indeholder resultatet af Rigsrevisionens finansielle revision og Rigsrevisionens vurdering af ministerområdernes regnskabsforvaltning - konstaterede statsrevisorerne, at statsregnskabet for finansåret 2004 var fundet rigtigt, og at dispositionerne generelt er i overensstemmelse med bevillinger, love og andre forskrifter. 84 % af de udførte revisioner fik bedømmelsen »tilfredsstillende« eller »meget tilfredsstillende«.

Revisionen havde dog også afdækket områder, hvor regnskabsaflæggelsen ikke var tilfredsstillende. Ved afgivelse af beretningen til Folketinget pegede statsrevisorerne ligesom i deres bemærkning til Beretning nr. 15 2003 om revisionen af statsregnskabet for 2003 særligt på 2 områder, som en lang række ministerier og institutioner burde forbedre: Sikkerheden på IT-området og afstemninger af statuskonti.

For 5. år i træk indeholdt beretningen kritik af Banedanmark – en kritik, som statsrevisorerne sumerede således: »Banedanmarks årsrapport var ikke rigtig, og omfanget af fejl vidner om, at Banedanmarks økonomistyring, interne kontroller og forretningsgange stadig ikke fungerer tilfredsstillende.«

Særlige bemærkninger til tidligere års beretninger

Statsrevisorerne har fundet anledning til særlige bemærkninger vedrørende behandlingen af enkelte af tidligere års beretninger.

Beretning nr. 6 2003 om hjælpepakkerne til barmarksværkerne fulgte forholdsvis kort efter **Beretning nr. 17 2001 om barmarksværkerne**, der blev afgivet af statsrevisorerne med kritik af, at Folketingets Finansudvalg ikke i aktstykkerne havde fået fyldestgørende oplysninger om behovet for støtte til barmarksværkerne, og at forvaltningen samlet set ikke var i overensstemmelse med Folketingets forudsætninger. Begge beretninger blev afsluttet i 2004, idet statsrevisorerne bad rigsrevisor om i et særligt notat at belyse, om hjælpepakkerne havde haft den effekt, som var forudsat i aktstykkerne. Det udvidede notat af 6. september 2005 om effekten af hjælpepakkerne til barmarksværkerne viste, at ændringen af kraftvarmebeskatningen havde haft væsentlig effekt og derved havde sikret, at barmarksværkernes varmepriser generelt var kommet på niveau med oliereferencen.

Statsrevisorerne afsluttede **Beretning nr. 13 2003 om Trafikministeriets koncernstyring**, men ville nøje vil følge den fortsatte udvikling i Banedanmark i 2 nye undersøgelser, hvoraf den første er afgivet som **Beretning nr. 1 2005 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg**. Derudover har statsrevisorerne anmodet rigsrevisor om en beretningsundersøgelse om genopretningen af jernbaneinfrastrukturen, om Banedanmarks styring og om transport- og energiministerens opfølgning herpå. Denne undersøgelse vil imidlertid afvente et større udredningsarbejde, som er et led i den aftale om trafikområdet, som regeringen indgik med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den 4. november 2005, hvorfor statsrevisorerne tillige har anmodet rigsrevisor om medio 2006 at undersøge fremdriften i udredningsarbejdet i et notat.

Afgivelse af Endelig betænkning

Statsrevisorerne kan med disse bemærkninger afgive den endelige betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004 med den på side 280 optrykte indstilling af regnskabet til Folketingets godkendelse.

Statsrevisorernes besigtigelse af statslig virksomhed og andre aktiviteter

Statsrevisorernes besigtigelsesrejser indebærer ikke egentlig revision. Ved besøg på stedet ønsker statsrevisorerne at se institutioner og realiserede og igangværende projekter for selv at kunne vurdere de forskellige aktiviteter.

Statsrevisorerne har i august 2005 besigtiget DRs byggeri i Ørestaden og Det Kongelige Teaters nye operahus. Besigtigelserne og det modtagne materiale gav statsrevisorerne et udmærket indtryk af byggerierne, opgaverne og styringen, og det gav ikke anledning til at stille spørgsmål til kulturministeren.

Statsrevisorerne har ligeledes i august 2005 besigtiget forskellige Mål 2-projekter på Sydfyn, dvs. projekter med EU-støtte. Besigtigelserne af FilmFyn, Naturama og Hammerum Stainless A/S gav ikke anledning til at stille yderligere spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren.

Statsrevisorerne har modtaget en orientering om Sund & Bælt, herunder om selskabets økonomi og om påsejlingen af Vestbroen, hvilket ikke gav anledning til at stille yderligere spørgsmål til transport- og energiministeren.

I det seneste år har statsrevisorerne endvidere haft forskellige temadebatter:

- om »Folketinget og statsrevisorerne« med deltagelse af bl.a. Folketingets formand, Finansudvalgets formand og Folketingets Ombudsmand
- om pressehåndtering og offentliggørelse af statsrevisorernes beretninger
- om selvejende institutioner på baggrund Peder Juel Madsens ph.d. afhandling »Privatretligt eller statsligt? – om udvalgte juridiske aspekter i tilknytning til »halvoffentlige« organisationer og selvejende institutioner, eksemplificeret ved konkrete cases«
- om omkostningsreformen med afdelingschef Mogens Pedersen, Finansministeriet.

Statsrevisorerne har modtaget besøg fra kollegiet i den norske Riksrevisjon, besøg af revisionsudvalget fra det skotske parlament og besøg af Vietnams rigsrevisor.

Endelig har der været afholdt to »Gå hjem møder« om statsrevisorernes virksomhed for Folketingets medlemmer.

Oversigt over statsrevisorernes bemærkninger

Afgivelsesbemærkning	XII
<i>Vedr. 1999</i>	
Nr. 12 Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet	11
<i>Vedr. 2000</i>	
Nr. 7 Post Danmark MailHouse's økonomi	14
<i>Vedr. 2001</i>	
Nr. 16 Selskabsligningen	21
<i>Vedr. 2002</i>	
Nr. 2 Statsamternes produktivitet og effektivitet	25
<i>Vedr. 2003</i>	
Nr. 1 Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen	54
<i>Vedr. 2004</i>	
Nr. 10 Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA	168
Nr. 12 Løntilskudsordningen	191

Afsnit 1

Fortsatte beretninger vedrørende 1996, 1999, 2000, 2001, 2002 og 2003

Nr. 6 1996

RIGSREVISIONEN
Den 13. april 2005

Beretning om almennyttige boligselskabers forhold og organisering

Notat (nr. 4) til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om almennyttige boligselskabers forhold og organisering (beretning nr. 6/96)

1. Jeg har tidligere afgivet 3 fortsatte notater om udviklingen i sagen, hvoraf de 2 seneste er optaget i Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2001, s. 20-25.

Det fremgår af statsrevisorernes bemærkning til fortsat notat nr. 2 af 15. november 2002, at statsrevisorerne forventer, at jeg – inden beretningssagen afsluttes – vurderer, om den gennemførte obligatoriske edb-indberetning af de almennyttige boligorganisationers regnskaber har haft den forventede effekt i forhold til ministeriets tilsyn.

I fortsat notat nr. 3 af 29. januar 2003 anførte jeg afslutningsvis, at der ikke forelå præcise forventninger om effekten af den elektroniske edb-indberetning, men at det var min vurdering, at ordningen havde haft en væsentlig effekt, og at den elektroniske edb-indberetning ville give grundlag for større aktualitet end den tidligere skemaindberetningsordning.

Statsrevisorerne besluttede på deres møde den 19. februar 2003, at også fortsat notat nr. 3 skulle optages i Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2001, og jeg lovede på mødet, at jeg ville følge sagen med hensyn til det nye edb-system, herunder om de nye aktuelle oplysninger rent faktisk forbedrede ministerens tilsyn.

I den anledning har jeg brevvekslet og holdt møde med Socialministeriet om effekten af den elektroniske indberetning og bl.a. bedt ministeriet svare på følgende spørgsmål:

- Er det lykkedes at forebygge fejl og mangler i de elektronisk indberettede regnskaber?
- Har den elektroniske indberetning givet mere aktuelle og fuldstændige sumtal end den tidligere skemaindberetningsordning?
- Er de elektronisk indberettede regnskaber blevet anvendt til regnskabsanalyser og temaundersøgelser?
- Har den elektroniske indberetning skabt større gennemskuelighed i den almene boligsektors økonomi?

Jeg har gennemgået ministeriets oplysninger og den tilsendte dokumentation.

Er det lykkedes at forebygge fejl og mangler i de elektronisk indberettede regnskaber?

2. Som det fremgår af fortsat notat nr. 2 og 3 var den elektroniske edb-indberetning i begyndelsen præget af fejl og mangler. Socialministeriets opgørelse viser, at antallet af fejl i regnskaberne ved modtagelsen i ministeriet er nedbragt med op mod 90 % fra regnskabsåret 1998 til regnskabsåret 2002.

Faldet i fejl skyldes primært, at eventuelle fejl og mangler nu bliver rettet ved selve indberetningen af regnskaberne. Systemets kontrolmekanismer sikrer således, at fejl bliver fundet, fx via sum- og fortegnkontrol, og det betyder, at et regnskab først kan indberettes, når der er overensstemmelse mellem de forskellige poster i regnskabet. Kontrollen medfører, at fejl og mangler allerede er nedbragt væsentligt, når Landsbyggefonden modtager regnskaberne, men for en sikkerheds skyld foretager Landsbyggefonden yderligere kontrol og validering, inden regnskaberne sendes til Socialministeriet.

Selv om indberetningernes kvalitet er blevet betydelig bedre, er et mindre validerings- og kontrolarbejde dog fortsat nødvendigt i Socialministeriet, før regnskaberne benyttes til fremstilling af nøgletal mv. Landsbyggefonden arbejder ligeledes med at forbedre den elektroniske regnskabsindberetning. Således arbejdes der i øjeblikket på et system, hvor indberetningen kan foregå direkte på internettet. Fonden forventer, at et sådant system vil være færdigudviklet i løbet af et par år. I den forbindelse arbejdes der på en fortsat udvikling af kontrolmekanismerne ved indberetningen, hvor koblingen mellem de modtagne stamoplysninger i årsregnskabet og stamoplysningerne i den permanente database er i fokus. Endvidere udbyder Landsbyggefonden hvert år frivillige kurser i regnskabsindberetning.

Jeg vurderer på dette grundlag, at det er lykkedes at reducere fejl og mangler i de indberettede data i betydeligt omfang, og at Socialministeriet fortsat arbejder på at minimere fejlene, hvilket jeg finder tilfredsstillende.

Har den elektroniske indberetning givet mere aktuelle og fuldstændige sumtal end den tidligere skemaindberetningsordning?

3. Sumtal er samlede tal for de almennyttige boligorganisationers driftsudgifter og -indtægter samt aktiver og passiver. Sumtallene kan opdeles på en lang række underordnede poster.

Den elektroniske indberetning har betydet mere aktuelle sumtal, da antallet af fejl og mangler i de modtagne regnskaber er væsentligt reduceret. Derved er kontrolopgaven i ministeriet blevet mindre, ligesom ministeriet ikke længere skal bruge tid på manuel indtastning af data. Endvidere har den elektroniske indberetning gjort det muligt for Socialministeriet at udarbejde foreløbige sumtal mv. for regnskabsåret, inden samtlige regnskaber er modtaget, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til tidligere. Denne mulighed bliver i vid udstrækning benyttet i løbet af året til belysning af aktuelle ad hoc-baserede problemstillinger. Inden for det sidste år er de foreløbige sumtal bl.a. brugt til at belyse huslejen pr. m² i et nordjysk boligselskab og til belysning af den almene boligsektors brug af eksterne administratorer. På den baggrund er det Socialministeriets vurdering, at den elektroniske regnskabsindberetning har styrket muligheden for at producere aktuelle sumtal.

Jeg kan konstatere, at ministeriet har anvendt regnskabsoplysninger til analyser mere end et år tidligere, end det var muligt under den tidligere skemaordning.

Det er nu muligt at producere sumtal mv. på baggrund af op imod 100 % af regnskaberne, hvor der tidligere kun blev anvendt en stikprøve på ca. 45 % af afdelingsregnskaberne. For det andet modtager ministeriet nu ikke blot afdelingsregnskaber, men også regnskaber fra organisationerne, som ikke var omfattet af den tidligere skemaindberetning. Hermed finder ministeriet, at der er skabt mulighed for overblik over hele den almene sektors økonomi.

Jeg vurderer, at den elektroniske indberetning af regnskaber har betydet, at ministeriet har anvendelige oplysninger tidligere, og at det derfor er muligt at udarbejde mere aktuelle og fuldstændige sumtal, end den tidligere skemaindberetningsordning gav mulighed for. Dette finder jeg tilfredsstillende.

Er de elektronisk indberettede regnskaber blevet anvendt til regnskabsanalyser og temaundersøgelser?

4. De elektronisk indberettede regnskaber er anvendt til udarbejdelse af en række regnskabsanalyser og temaundersøgelser. Således er der foretaget en analyse af overskuddene i almene boligafdelinger og -organisationer, som skal danne grundlag for ministerens beslutning om eventuelle initiativer på området. Denne analyse er dog endnu ikke offentliggjort. Endvidere er der i 2004 foretaget en opdatering af den budgetanalyse af de almene boligorganisationers egenkapital, der blev gennemført i 2001. Endelig er der udarbejdet en række nøgletal vedrørende afdelingernes regnskaber, herunder driftsudgifter i det almene byggeri, som er tilgængelige på internettet.

Landsbyggefonden udarbejder og offentliggør også løbende nøgletal på internettet. Nøgletallene er et vigtigt redskab for de kommunale tilsyn og revisioner, ligesom de danner grundlag for de enkelte boligorganisationers og -afdelingers totaløkonomiske vurderinger og deres overvågning af om-

kostningsniveauet. Endelig kan jeg konstatere, at de elektronisk indberettede regnskaber blev anvendt som en del af datagrundlaget for Landsbyggefondens nyligt afsluttede temaundersøgelse om administrationsforhold. Undersøgelsens resultater kan bl.a. bruges til at benchmarke boligorganisationerne.

Jeg vurderer på denne baggrund, at regnskaberne er blevet anvendt både til regnskabsanalyser og til temaundersøgelser, som er af væsentlig betydning for ministeriet og for boligorganisationerne. Dette finder jeg tilfredsstillende.

Har den elektroniske indberetning skabt større gennemskelighed i den almene boligsektors økonomi?

5. De udarbejdede analyser og nøgletal har ført til større gennemskelighed i den almene boligsektors økonomi. Den øgede gennemskelighed har således bl.a. givet anledning til overvejelser om ændringer af kontoplaner og -beskrivelser samt ændring af reglerne for opsparing af overskud i boligorganisationerne og -afdelingerne. Endvidere har regnskabsanalyserne indgået i politikforberedende arbejde, herunder oplæg om aktivering af midlerne i de almene fonde. Det er ministeriets opfattelse, at der med den elektroniske regnskabsdatabase er skabt mulighed for løbende at udføre analyser mv., som vil styrke ministeriets viden og overblik. Jeg er enig i denne vurdering.

Samlet vurdering

6. På baggrund af Socialministeriets oplysninger og en gennemgang af den fremsendte dokumentation er det min vurdering, at den elektroniske edb-indberetning har gjort det muligt at fremskaffe mere aktuelle, fuldstændige og korrekte data om de almennyttige boligorganisationers økonomi. Socialministeriet vurderer, at disse muligheder har styrket ministeriets overordnede tilsyn med sektoren, og dette er jeg enig i.

På den baggrund betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 1 1999

RIGSREVISIONEN
Den 22. august 2005

Beretning om betalinger mellem staten og kommunerne formidlet af Told- og Skattestyrelsen

Notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om betalinger mellem staten og kommunerne formidlet af Told- og Skattestyrelsen (beretning nr. 1/99)

1. I mit notat af 18. december 2001 redegjorde jeg for de initiativer, som skatte- og indenrigsministeren havde taget på baggrund af statsrevisorernes beretning nr. 1/99 om betalinger mellem staten og kommunerne formidlet af Told- og Skattestyrelsen.

Det fremgik af mit notat, at jeg fandt, at Skatteministeriet snarest burde tage initiativ til en aftale med kommunerne om ToldSkats adgang til at vurdere sikkerheden omkring kommunal indberetning til de statslige systemer på skatteområdet.

2. Efterfølgende i 2002 og 2003 blev sagen drøftet i forskellige fora med statslige og kommunale repræsentanter fra ToldSkat, Kommunernes Landsforening, de kommunale revisorer og Rigsrevisionen. På møderne drøftede man, om problemet kunne løses ved, at samtlige kommuner hvert år afgav en erklæring vedrørende sikkerhed, autorisation, forretningsgange og indberetningsgrundlag, samt at der for Kommunedatas systemer afgives erklæring vedrørende systemets sikkerhed, funktionalitet mv.

Sagen fik herved et væsentligt større omfang end Rigsrevisionens oprindelige anbefaling til Skatteministeriet, som indeholdt et forslag om, at såfremt der var bemærkninger til revisionen på skatteområdet, skulle kommunalbestyrelsen fremsende kopier af beretningen sammen med kommunalbestyrelsens bemærkninger til de statslige told- og skattemyndigheder.

3. Resultatet af møderne blev, at ToldSkat i august 2003 udarbejdede et udkast til frivillige aftaler med Kommunernes Landsforening, Frederiksberg og Københavns Kommune om afgivelse af revisorerklæringer vedrørende sikkerhed, autorisation, forretningsgange og indberetningsgrundlag af dataudveksling mellem statslige myndigheder og kommuner. Det var Rigsrevisionens opfattelse, at ud fra en faglig vurdering ville en erklæringsordning på området være en god løsning, men fandt, at der var visse problemer i forslaget fra ToldSkat.

For det første kunne den foreslåede erklæringsordning medføre en væsentlig udvidelse af revisionen i kommunerne, og bl.a. var betalingen herfor uafklaret, idet ToldSkat ikke havde indledt drøftelser med de kommunale parter. For det andet var der tale om frivillige aftaler, idet Skatteministeriet ikke havde tilvejebragt den fornødne hjemmel i skattelovgivningen eller den kommunale styrelseslov for en sådan revisionsordning. For det tredje var omfanget og indholdet i revisionsordningen ikke præcist beskrevet i form af en instruks.

Herudover havde regeringen den 1. oktober 2002 nedsat en Strukturkommission, som skulle tilvejebringe en teknisk og faglig analyse, der kunne udgøre et beslutningsgrundlag for ændringer i rammerne for løsningen af den offentlige sektors opgaver. Kommissionen skulle afgive sin betænkning i januar 2004, og på den baggrund besluttede jeg at udskyde Rigsrevisionens behandling af den af ToldSkat foreslåede revisionsordning, indtil kommissionen havde afgivet sin betænkning, og der forelå en politisk afklaring af den fremtidige struktur på skatteområdet.

4. De politiske forhandlinger blev afsluttet i juni 2004, og på skatteområdet indebærer aftalen, at opgaverne bliver samlet i staten. Herved bortfalder baggrunden for Rigsrevisionens forslag, idet der ikke fremover vil ske indberetninger fra kommunerne til staten på skatteområdet.

5. Mit notat har afventet Folketingets behandling af skatteministerens fremsatte lovforslag til udmøntning af aftalen på skatteområdet, som blev vedtaget den 31. maj 2005.

Jeg anser sagen vedrørende en aftale med kommunerne om ToldSkats adgang til at vurdere sikkerheden omkring kommunal indberetning til de statslige systemer for afsluttet, idet lov nr. 427 af 6. juni 2005 medfører etableringen af en statslig enhedsorganisation på skatteområdet med virkning fra den 1. november 2005.

Henrik Otbo

Nr. 12 1999

RIGSREVISIONEN

Den 10. januar 2006

Beretning om Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet (beretning nr. 12/99)

I. Indledning

1. I mit notat til statsrevisorerne af 5. maj 2003, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 35 ff, var det mit indtryk, at Undervisningsministeriet var i færd med at forberede en effektiv økonomisk og faglig styring på erhvervsskoleområdet. Samtidig bemærkede jeg dog, at det ikke var alle ministeriets initiativer, der endnu var omsat til konkrete tiltag.

Jeg konstaterede, at

- undervisningsministeriet ikke havde gennemført taksteftersynet på fællesudgiftsområdet, som oplyst i undervisningsministerens redegørelse fra december 2001, men først igangsat udgiftsanalysen i januar 2003
- de nye principper for ministeriets tilsyn først reelt ville kunne være omlagt, når de nødvendige arbejdsredskaber i form af tilsynsplaner, tilsynsberetninger og tilsynsinformationsportal forelå
- det var ministeriets plan at opstille konkrete resultatmål for erhvervsuddannelsernes beskæftigelsesfrekvenser.

2. I dette notat vil jeg følge op på Undervisningsministeriets iværksættelse af de 3 initiativer. For så vidt angår de nye principper for ministeriets tilsyn vil opfølgningen i dette notat kun omhandle de elementer, der vedrører det faglige tilsyn med erhvervsskolerne og erhvervsuddannelserne, dvs. opstilling af resultatkrav, der gør det muligt systematisk at følge op på uddannelsernes kvalitet og effektivitet. Dette skyldes, at jeg har vurderet og gjort status over implementeringen af ministeriets økonomiske tilsyn med de erhvervsrettede uddannelser, herunder erhvervsskolerne, i mit notat af 15. august 2005 til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen (beretning nr. 1/03). Heri indgår bl.a. en status over tilsynsplaner, tilsynsberetninger og tilsynsinformationsportalen.

3. Opfølgningen er baseret på brevveksling med Undervisningsministeriet vedrørende ovenstående punkter samt gennemgang af rapporter og øvrigt materiale, der dokumenterer de gennemførte initiativer mv.

Notatudkastet har været forelagt Undervisningsministeriet, og ministeriets bemærkninger er i videst muligt omfang indarbejdet i notatet.

II. Taksteftersyn på fællesudgiftsområdet

4. I mit notat af 5. maj 2003 fremgik det, at Undervisningsministeriet ikke havde gennemført taksteftersynet på den resterende del af fællesudgiftsområdet, som undervisningsministeren havde oplyst i sin redegørelse fra december 2001. Ministeriet havde først igangsat taksteftersynet i januar 2003.

Jeg tilkendegav derfor i mit notat, at analysen burde gennemføres snarest muligt, samt at jeg ville afvente resultatet af analysen med henblik på at vurdere, om den kunne tilvejebringe et grundlag for en målrettet økonomisk styring på fællesudgiftsområdet.

5. Undervisningsministeriet færdiggjorde ultimo 2004 rapporten »Fællesudgiftstaxameter – Taksteftersyn«, hvori fællesudgiftstaxameterordningens økonomi på erhvervsskoleområdet og udvalgte institutioner på de mellemlange uddannelser (MVU-området) analyseres. Analysen omfatter alle handelsskoler, tekniske skoler og kombinationsskoler i perioden 1998-2002 og 8 udvalgte MVU-institutioner i 2002.

Analysen viser bl.a., at det er vanskeligt at opgøre institutionernes samlede fællesudgifter og -indtægter præcist på grund af institutionernes forskellige konteringspraksis, ligesom det ikke altid er klart, under hvilket aktivitetsområde udgifter og indtægter skal henføres. Analysens resultater skal derfor tages med et vist forbehold.

6. I forhold til erhvervsskolernes økonomi viser analysen, at erhvervsskolesektoren i den undersøgte periode årligt havde en negativ balance på fællesudgiftsområdet. Sektorens samlede årsresultater viser dog, at skolerne som helhed havde overskud i 1998, 2001 og 2002 og underskud i 1999 og 2000.

Analysen af erhvervsskoleområdet viser endvidere, at der er markante forskelle på skolernes forbrug inden for fællesudgiftsområdet, hvilket til en vis grad skyldes forskelle i konteringspraksis og uddannelsesudbud, men i rapporten anføres det også, at en væsentlig årsag er skolernes udgiftsprioritering på fællesudgiftsområdet.

7. Ud over at tilvejebringe styringsrelevant viden om de 2 institutionsområders økonomi på fællesudgiftsområdet har gennemførelsen af taksteftersynet vist, hvor der er behov for at forbedre såvel Undervisningsministeriets økonomistyring af institutionsområderne som institutionernes egen styring af deres fællesudgifter.

I rapporten anbefales det således, at:

- ministeriets datagrundlag på MVU-området forbedres
- der sker en ensretning og præcisering af konteringsprincipperne på de 2 institutionsområder, herunder bør det overvejes, om de vejledende konteringsprincipper i højere grad skal gøres obligatoriske
- det bør analyseres nærmere, om der kan ske en reduktion i antallet af fællesudgiftstakstgrupper på erhvervsskoleområdet
- ministeriet iværksætter en analyse af udviklingen i de administrative procedurer på de 2 institutionsområder med henblik på at udpege og gennemgå de områder, hvor der kan gennemføres administrative forenklinger
- det overvejes, om takststrukturen bør ændres, så der skabes en fælles defineret takststruktur for både erhvervsskole- og MVU-området, som i højere grad tilgodeser institutionernes økonomiske styringsbehov, og som sikrer bedre definitionsmæssig sammenhæng mellem taxameter typer og årsregnskabsdelresultater.

8. Undervisningsministeriet har oplyst, at det kun er anbefalingen om at analysere udviklingen i de 2 institutionsområders administrative procedurer, der er blevet iværksat. De øvrige anbefalinger er endnu ikke blevet iværksat. Årsagen hertil er, at ministeriet har besluttet at lade disse anbefalinger indgå i en analyse af hele uddannelsesområdets styringssystem, som først blev offentliggjort i starten af december 2005. Ifølge ministeriet har formålet været at sikre, at de forskellige initiativer koordineres, så der ikke igangsættes enkeltstående initiativer, som opfølgning på taksteftersynet, der på længere sigt viser sig at være uhensigtsmæssige i forhold til de anbefalinger, der bliver iværksat på baggrund af analysen af uddannelsesområdets styringssystem.

Analysen af uddannelsesområdets styringssystem omfatter det samlede område af såvel nuværende som kommende selvejende institutioner under Undervisningsministeriet og indgår som et ele-

ment i opfølgningen på den politiske aftale om kommunalreformen. Analysen har til hensigt at tilvejebringe et grundlag for, at der politisk kan træffes beslutning om, hvordan det nuværende styringssystem kan moderniseres, herunder hvordan styringen inden for de nye institutionsområder, herunder gymnasierne, kan tilrettelægges. Ifølge ministeriet vil den konkrete iværksættelse af anbefalingerne i udgiftsanalysen af taksteftersynet derfor afhænge af den politiske behandling og prioritering af styringsanalysens resultater, som vil indgå i forberedelsen af lovforslag til opfølgning på kommunalreformen, der skal fremsættes i 2. halvdel af folketingsåret 2005/2006.

9. Jeg kan konstatere, at ministeriet omsider har gennemført taksteftersynet af bl.a. erhvervsskolerne fællesudgifter. Udgiftsanalysen har efter min opfattelse tilvejebragt et mere målrettet grundlag for den økonomiske styring af ikke kun erhvervsskolerne fællesudgifter, men også fællesudgifterne inden for MVU-området.

Analysen har også afstedkommet en række anbefalinger, som jeg finder må forventes at kunne forbedre såvel Undervisningsministeriets økonomistyring af institutionsområderne som institutionernes egen styring af deres fællesudgifter. Jeg kan dog samtidig konstatere, at iværksættelsen af flere af anbefalingerne i udgiftsanalysen afhænger af en politisk behandling og prioritering, som vil finde sted i forbindelse med forberedelsen af lovforslag til opfølgning på kommunalreformen i foråret 2006.

III. Fagligt tilsyn med erhvervsskolerne

10. I mit notat til statsrevisorerne af 5. maj 2003, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, konstaterede jeg, at de nye principper for ministeriets tilsyn først reelt ville kunne være omlagt, når de nødvendige arbejdsredskaber i form af tilsynsplaner, tilsynsberetninger og tilsynsinformationsportal forelå. De nye principper for tilsynet omfatter både det økonomiske tilsyn og der faglige tilsyn. Da jeg i mit notat til statsrevisorerne af 15. august 2005 om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen har gjort status over implementeringen af ministeriets økonomiske tilsyn med de erhvervsrettede uddannelser, vil jeg i det følgende fokusere på den del, som omhandler det faglige tilsyn.

Statsrevisorerne noterede sig i deres bemærkninger til beretning nr. 12/99, at der på det faglige område ikke var opstillet resultatkrav, der muliggjorde en systematisk opfølgning på uddannelsernes kvalitet og effektivitet. Statsrevisorerne opfordrede derfor undervisningsministeren til i sin redegørelse til beretningen særligt at belyse, hvorledes der kunne opstilles resultatkrav på det faglige område.

Det fremgik af mit notat af 5. maj 2003, at Undervisningsministeriet havde besluttet at knytte resultatkrav i erhvervsuddannelserne sammen med det indikatorudviklingsarbejde, der fandt sted som et fællesprojekt i EU. EU-projektet skulle fungere ved udgangen af 2004.

11. Undervisningsministeriet har oplyst, at ministeriets indikatorbaserede tilsyn, som har karakter af et fagligt tilsyn med kvaliteten af institutionerne og uddannelserne, bruges i forbindelse med udarbejdelse af tilsynsplaner og -beretninger, ligesom indikatorerne bl.a. indgår i ministeriets tilsynsinformationsportal.

Det indikatorbaserede tilsyn er ifølge ministeriet fortsat under udvikling. En arbejdsgruppe – med deltagelse af Danmark – nedsat af EU-kommissionen afleverede i 2004 en rapport, der indeholdt 10 udvalgte indikatorer til at belyse og vurdere kvaliteten af erhvervsuddannelserne i EU-landene. Det er ministeriets opfattelse, at Danmark i forhold til mange af de andre EU-lande er godt i gang med at kunne levere data for de 10 indikatorer.

12. Undervisningsministeriet har imidlertid også fundet behov for at videreudvikle sit eget indikatorberedskab og har derfor på nationalt plan udvalgt 6 centrale indikatorer, der har til formål at understøtte det faglige tilsyn. De 6 indikatorer er: 1) Prøve- og eksamensresultater, 2) Fuldførelsesfrekvenser, 3) Fuldførelsetider, 4) Frafaldstider, 5) Overgangsfrekvens til anden uddannelse samt 6)

Overgangsfrekvens til beskæftigelse. De 6 nationale indikatorer indgår blandt de 10 indikatorer, der arbejdes med i EU-projektet.

Ministeriet har oplyst, at de 6 indikatorer er fælles for hele uddannelsessystemet og skal anvendes til screening af institutionernes og uddannelsernes faglige resultater for på den baggrund at vurdere, om der er brug for reaktioner over for institutioner eller på systemniveau i forhold til uddannelsesområder.

Ifølge ministeriet er der gennemført testscreeninger af bl.a. erhvervsuddannelsesområdet. Disse test har vist, at der er en række problemstillinger forbundet med selve screeningen, som ikke har fundet sin løsning endnu. Ministeriet arbejder derfor på at gennemføre de første reelle screeninger, så resultaterne kan indgå i prioriteringen af den faglige tilsynsindsats i 2006.

13. Undervisningsministeriet har endvidere oplyst, at der i forbindelse med udmøntningen af flerårsaftalen for erhvervsskolerne anvendes indikatorer, som har til formål at udvikle skolernes uddannelseskvalitet. Flerårsaftalen for erhvervsskolerne dækker perioden 2003-2006, og den blev vedtaget af Folketinget i november 2002.

Der er et vist overlap mellem disse indikatorer og de 6 nationale indikatorer, da indikatorerne i tilknytning til flerårsaftalen for erhvervsskolerne ligeledes fokuserer på prøve- og eksamensresultater samt elevernes frafald og fuldførelse. Udmøntningen af flerårsaftalen for erhvervsskolerne omfatter imidlertid også indikatorer, som belyser elevernes uddannelsesplaner, virksomhedskontakt og opsøgende arbejde med henblik på at tilvejebringe praktikpladser, ligesom der er en indikator, som belyser lærernes efteruddannelse.

Skolernes dokumentation i relation til indikatorerne giver bl.a. basis for et kvalitetsudviklingsstilsbud og et fuldførelsestaxameter.

Ministeriet har herudover i 2003 og 2004 delvist forsøgt at sammenholde resultaterne af screeningen af henholdsvis de 6 nationale indikatorer og de indikatorer, der anvendes i forbindelse med flerårsaftalen for erhvervsskolerne. Formålet har ifølge ministeriet været at fokusere på områder, hvor der er behov for at målrette det faglige tilsyn.

14. Jeg kan konstatere, at Undervisningsministeriet som led i det faglige tilsyn har opstillet resultatkrav til institutionernes og uddannelsernes kvalitet og effekt og har integreret disse i det indikatorbaserede tilsyn. Jeg kan også konstatere, at det indikatorbaserede tilsyn understøtter de nye principper for ministeriets tilsyn, da det bl.a. bruges i forbindelse med udarbejdelsen af tilsynsplaner og tilsynsberetninger, ligesom indikatorerne indgår i tilsynsinformationsportalen.

Jeg finder det således tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har etableret et fagligt tilsyn bestående af 6 centrale indikatorer, der muliggør en systematisk opfølgning på kvaliteten og effektiviteten inden for hele uddannelsessystemet, herunder erhvervsskolesektoren.

Jeg finder det ligeledes positivt, at de 6 nationale indikatorer dels indgår blandt de 10 indikatorer, der er udvalgt inden for rammerne af det fælles EU-projekt, dels er forsøgt sammenholdt med de indikatorer, der anvendes i forbindelse med udmøntningen af flerårsaftalen for erhvervsskolerne.

Jeg kan dog konstatere, at hverken de 6 nationale indikatorer eller de 10 indikatorer i EU-regi endnu er fuldt operative, men jeg har noteret, at ministeriet forventer, at de nationale indikatorer kan indgå i prioriteringen af tilsynsindsatsen i 2006.

IV. Resultatmål for erhvervsuddannelsernes beskæftigelsesfrekvenser

15. Det fremgik af mit notat af 5. maj 2003, at Undervisningsministeriet ville opstille konkrete resultatmål for erhvervsuddannelsernes beskæftigelsesfrekvenser. Efterfølgende skulle uddannelser, der ikke opfyldte de opstillede mål, analyseres, og resultaterne skulle forelægges de berørte uddannelsers faglige udvalg.

16. Ifølge Undervisningsministeriet fungerer resultatmålene for erhvervsuddannelsernes beskæftigelsesfrekvenser som et led i ministeriets faglige tilsyn med erhvervsuddannelsernes indhold, som fastsættes af de faglige udvalg for de enkelte uddannelser.

Ministeriet har oplyst, at der indtil videre er blevet opstillet måltal for beskæftigelsesfrekvenserne i 2002, 2003 og 2004 for færdiguddannede i henholdsvis 2001, 2002 og 2004. 7 uddannelser lå under det fastsatte måltal for beskæftigelsesfrekvensen i 2002, mens det tilsvarende tal i både 2003 og 2004 var 10 uddannelser.

Ministeriet afholder møder med de faglige udvalg, hvis uddannelser ligger under det fastsatte måltal, og ifølge ministeriet har møderne bl.a. medført, at adgangen til skolepraktik ved 8 uddannelser er blevet begrænset.

17. Det er min opfattelse, at Undervisningsministeriet på tilfredsstillende vis har etableret en proces til aktivt at følge op på erhvervsuddannelser med en for lav beskæftigelsesfrekvens.

V. Sammenfatning

18. Det er min samlede vurdering, at Undervisningsministeriet har iværksat de tiltag, som stadig udestod i mit sidste notat fra maj 2003.

Ministeriet har således gennemført taksteftersynet af bl.a. erhvervsskolernes fællesudgifter og på baggrund heraf tilvejebragt et mere målrettet grundlag for den økonomiske styring af erhvervsskolesektoren.

Ministeriet har endvidere etableret et system til at gennemføre et fagligt tilsyn og har indført tilsynsplaner, tilsynsberetninger og en tilsynsportal. Ministeriets faglige tilsyn efter de nye principper er bl.a. baseret på et system af 6 centrale indikatorer til at screene og vurdere kvaliteten inden for hele uddannelsessystemet, herunder erhvervsskolesektoren.

Herudover har ministeriet som et led i sit faglige tilsyn med erhvervsuddannelserne etableret og gennemført en proces til aktivt at følge op på erhvervsuddannelser med en for lav beskæftigelsesfrekvens.

19. Undervisningsministeriets opstilling af resultatkrav på det faglige område har været længe undervejs. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet med udgangspunkt i forskellige indikatorer og møder med faglige udvalg for uddannelserne omsider har tilvejebragt et grundlag for det faglige tilsyn, der muliggør en systematisk opfølgning på erhvervsskolernes og de faglige udvalgs arbejde med kvalitet og effektivitet i uddannelserne.

Med dette notat betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne finder det stærkt utilfredsstillende, at undervisningsministeren har været så længe om at forbedre den økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet.

Statsrevisorerne fandt det i sagen om den fortsatte udvikling om Undervisningsministeriets tilsyn med luftfartsskolerne (beretning nr. 1/2003) meget tilfredsstillende, at det er rigsrevisors samlede vurdering, at det nye tilsyn indeholder en række tilfredsstillende elementer, der klart vil forbedre det økonomiske tilsyn.

Med hensyn til det faglige tilsyn har statsrevisorerne noteret sig, at der omsider – efter mere end 5 år – er tilvejebragt et grundlag for opfølgning på erhvervsuddannelsernes kvalitet og effektivitet.

Nr. 7 2000

RIGSREVISIONEN

Den 11. maj 2005

Beretning om Post Danmark MailHouse's økonomi

Notat (nr. 2) til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi (beretning nr. 7/00)

1. I mit notat af 28. august 2002 om den fortsatte udvikling i sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2001, s. 74-78, anførte jeg, at jeg i et efterfølgende notat ville

- orientere om udviklingen i effektiviseringen af Post Danmark A/S's økonomistyring
- beskrive resultatet af arbejdet i en arbejdsgruppe nedsat på Transport- og Energiministeriets initiativ med henblik på en hensigtsmæssig forståelse af de konkurrenceretlige retningslinjer.

Til brug for notatet har Rigsrevisionen indhentet oplysninger hos Transport- og Energiministeriet (tidligere Trafikministeriet) og hos Post Danmark A/S.

Udviklingen i effektiviseringen af Post Danmark A/S' økonomistyring

2. Direktionen i Post Danmark A/S har i breve af henholdsvis 13. august 2003 og 7. oktober 2003 oplyst, at Post Danmark A/S har planlagt og iværksat en række tiltag, som efter deres opfattelse vil kunne imødegå risikoen for, at der opstår en lignende situation, som var gældende for Post Danmark MailHouse. Direktionen har efterfølgende i brev af 16. september 2004 redegjort for status på de tiltag, som var planlagt og endnu ikke iværksat i forhold til de tidligere breve.

3. Direktionen har i foranstående breve oplyst, at der i de senere år har været fokus på forbedring af økonomistyringen af følgende områder:

- udviklingsprojekter
- den strategiske styring af forretningsområder
- tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures
- it-anvendelse.

Der er gennemført en opstramning af beslutningsprocessen vedrørende udviklingsprojekter samt køb af virksomheder, idet risiko- og følsomhedsanalyser indgår i analysen af udviklingsprojektet og resultatet heraf i indstillingen. Ved alle større projekter skal der udarbejdes en afslutningsrapport, ligesom der et år efter udviklingsprojektets start skal udarbejdes en evalueringsrapport.

Der er iværksat udarbejdelse af forretningsområderegnskaber for alle forretningsområder i Post Danmark A/S. Fra 2004 udarbejdes der en resultatopgørelse og en balance for hvert forretningsområde.

Rapportering, controlling og evaluering af tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures er forbedret, idet der er indført nye retningslinjer fra efteråret 2002. Opgaven er forankret i Finans- og Økonomiafdelingen.

For at forankre styringen af it-anvendelsen er der etableret en it-styrekomité, hvori der indgår 2 medlemmer af direktionen og alle vicedirektører. Komitéen varetager it-strategien, større udviklingsprojekter, prioritering af ressourceindsatsen m.m. Der er endvidere implementeret et nyt økonomistyringsystem baseret på SAP i efteråret 2003.

4. Jeg finder, at de ovennævnte tiltag, som Post Danmark A/S har iværksat, er relevante og påkrævede set i lyset af sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi. Jeg vil særligt fremhæve, at

forretningsområderegnskaberne bl.a. forventes at kunne sætte fokus på de enkelte områders lønsomhed og synliggøre hvert forretningsområdes bidrag til Post Danmark A/S' resultat.

Opstramningen af beslutningsprocessen vedrørende udviklingsprojekter og køb af virksomheder, så risiko- og følsomhedsanalyser indgår i beslutningsgrundlaget, forhindrer, at eksempelvis tabsgivende projekter sættes i gang.

Direktionens udtalelse om, at indgåelse af aftaler eller kontrakter på usædvanlige vilkår i alle tilfælde skal forelægges direktionen til godkendelse, ser jeg som en nødvendig foranstaltning set i lyset af sagen om Post Danmark MailHouse.

Det er min opfattelse, at samtlige ovennævnte indsatsområder vil kunne medvirke til en forbedring af den økonomiske styring i Post Danmark A/S.

De konkurrenceretlige retningslinjer

5. Det fremgik af beretning nr. 7/00 om Post Danmark MailHouse's økonomi, at de konkurrenceretlige retningslinjer, som skal forhindre konkurrenceforvridende krydssubsidiering, var uklare vedrørende en situation, hvor der var tæt forretningsmæssig forbindelse mellem aktiviteter inden for eneretsområdet og det rene konkurrenceområde. Transport- og Energiministeriet ville tage initiativ til en drøftelse herom med Konkurrencestyrelsen og Post Danmark A/S.

6. Transport- og Energiministeriet oplyste i sin redegørelse af 17. juli 2001, at Transport- og Energiministeriet, Konkurrencestyrelsen og Post Danmark A/S havde aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på at fremkomme med forslag til en hensigtsmæssig forståelse af konkurrencereglerne.

Transport- og Energiministeriet oplyste den 26. juli 2002, at der i forbindelse med omdannelsen af Post Danmark A/S til aktieselskab blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Transport- og Energiministeriet, Finansministeriet mv., som skulle analysere den fremtidige postpolitik. Den hidtidige arbejdsgruppes analyser skulle indgå heri, hvilket er omtalt i mit notat af 28. august 2002 (RN D205/02). Transport- og Energiministeriet sendte den 24. juni 2003 kommissorium for en arbejdsgruppe vedrørende revision af regnskabsreglement og konkurrenceretlige retningslinjer for Post Danmark A/S. Arbejdsgruppen var sammensat af repræsentanter fra Transport- og Energiministeriet og skulle udarbejde forslag til de konkurrencemæssige rammer for Post Danmark A/S, herunder de overordnede principper for allokering af Post Danmark A/S' omkostninger.

7. Af kommissoriet fremgik det, at formålet var at undersøge, hvorvidt der fortsat var behov for en konkurrenceretlig regulering af Post Danmark A/S, der adskiller sig fra de almindelige konkurrenceregler, og i givet fald, hvorvidt denne skulle adskille sig fra det gældende regnskabsreglement med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer.

I november 2003 forelå arbejdsgruppens rapport »Overvejelser om fremtidens postpolitik« med arbejdsgruppens anbefalinger, herunder anbefalinger med hensyn til tiltag, som både omfatter yderligere styrkelse og liberalisering af konkurrencen. Arbejdsgruppen vurderede, at Post Danmark A/S skal sikres mere fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden.

Efterfølgende, og indtil lov om postbefordring blev vedtaget, har Transport- og Energiministeriet haft flere drøftelser med såvel de danske som EU's konkurrencemyndigheder med henblik på at få klarlagt den praktiske forståelse af konkurrencereguleringen og den såkaldte Deutsche Post afgørelse.

8. Som led i den politiske aftale fra 29. april 2004 om lov om postbefordring blev det besluttet, at det nuværende regnskabsreglement med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer skulle videreføres indtil videre.

Herudover blev det angivet i den politiske aftale, at det er hensigten, at Post Danmark A/S fremover alene skal følge den generelle nationale og EU-retlige konkurrencelovgivning.

Endelig fremgik det tillige af aftalen, at en endelig stillingtagen til spørgsmålet beroede på en afgørelse fra de danske konkurrencemyndigheder vedrørende en klage over Post Danmark A/S, som

er indgivet af Forbruger-Kontakt. Klagesagen er endnu ikke endeligt afgjort af Konkurrenceankenævnet.

Rigsrevisionen er bekendt med, at Transport- og Energiministeriet har udarbejdet et udkast til nyt regnskabsreglement for Post Danmark A/S, som afventer Konkurrenceankenævnets behandling af klagesagen.

9. Jeg kan konstatere, at Transport- og Energiministeriet efter et langstrakt forløb stadig ikke er nået til et færdigt resultat vedrørende Post Danmark A/S' konkurrenceretlige retningslinjer, og finder forløbet fra Transport- og Energiministeriets redegørelse af 17. juli 2001 og frem til afgivelsen af rapporten »Overvejelser om fremtidens postpolitik« i november 2003 med placering af sagen i flere arbejdsgrupper for utilfredsstillende langstrakt. Fra 2004 har der været involveret flere parter i sagen, så ministeriet ikke alene har kunnet afgøre og afslutte sagen.

Jeg kan herudover konstatere, at der løbende er foretaget forbedringer og præciseringer i den produktøkonomimodel, som regnskabsreglementet med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer kræver, at Post Danmark A/S har. De løbende forbedringer, der foretages, sikrer, at produktøkonomimodellen bedst muligt afspejler indtægternes og omkostningernes fordeling. Anvendelsen af produktøkonomimodellen kvalitetssikres gennem de erklæringer, der afgives af uafhængige revisionsfirmaer.

Post Danmark A/S har derfor nu et væsentligt bedre udgangspunkt for at afklare, om enkeltaktiviteter er tabsgivende, hvorfor spørgsmålet om det uklare i de konkurrenceretlige retningslinjer ikke har samme betydning som ved afgivelsen af beretningen om Post Danmark Mailhouse's økonomi.

Ministeriet har over for Rigsrevisionen tilkendegivet, at ovennævnte initiativer vedrørende forretningsområderegnskaber og Post Danmark A/S' økonomistyring, jf. pkt. 3 og 4, har reduceret behovet for en præcisering af retningslinjerne vedrørende tætte forretningsmæssige forbindelser mellem aktiviteter inden for eneretsområdet og det rene konkurrenceområde. Jeg er enig heri. Jeg betragter derfor forholdet om de konkurrenceretlige retningslinjers uklarhed for afsluttet, men der udestår dog fortsat, at ministeriet afslutter sit arbejde med at fastlægge de nye konkurrenceretlige retningslinjer, hvor der sikres fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden, samt at fastlægge den præcise udformning af et revideret regnskabsreglement.

10. Rigsrevisionen er i færd med at udarbejde en beretning om Post Danmark A/S, som vil foreligge i løbet af kort tid. Beretningen vil indeholde en beskrivelse af den omkostningsfordelingsmetode, som de konkurrenceretlige retningslinjer fastsætter, og som produktøkonomimodellen anvender med henblik på at forhindre konkurrenceforvridende krydssubsidiering mellem eneretsområdet og det konkurrenceudsatte område.

Jeg vil i opfølgningen af den kommende beretning om Post Danmark A/S følge Transport- og Energiministeriets arbejde med at indføre nye konkurrenceretlige retningslinjer, herunder særligt spørgsmålet om sikringen af mere fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden.

Jeg betragter hermed beretningssagen om Post Danmark MailHouse's økonomi i sin helhed som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne afslutter denne sag under henvisning til, at der i Beretning nr. 16 2004 om Post Danmark A/S følges op på Transport- og Energiministeriets arbejde med de konkurrenceretlige retningslinjer.

Nr. 14 2000

RIGSREVISIONEN
Den 11. maj 2005**Beretning om Arbejdsmarkedsstyrelsens edb-projekt AMANDA***Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i sagen om Arbejdsmarkedsstyrelsens edb-projekt AMANDA
(beretning nr. 14/00)***Indledning**

1. I mit § 18, stk. 4-notat af 21. marts 2002, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2000, s. 290-291, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge sagen om Arbejdsmarkedsstyrelsens edb-projekt AMANDA med henblik på at orientere statsrevisorerne om effekterne af Arbejdsmarkedsstyrelsens opfølgning på ekspertgruppens anbefalinger, herunder resultaterne af Arbejdsmarkedsstyrelsens evaluering af AMANDA-systemet og udviklingen i AF's produktion.

Effekterne af Arbejdsmarkedsstyrelsens opfølgning på ekspertgruppens og konsulentfirmaets anbefalinger

2. Arbejdsministeriet (nu Beskæftigelsesministeriet) nedsatte i maj 2000 en rådgivende ekspertgruppe vedrørende AMANDA-systemet. I sin redegørelse fra oktober 2000 anbefalede ekspertgruppen Arbejdsmarkedsstyrelsen at forbedre AMANDA-systemet ved at ændre infrastrukturen, udskifte platformen fra OS/2 til Windows, optimere funktionaliteten og tilpasse organisationen. Endvidere anbefalede ekspertgruppen styrelsen løbende at vurdere, om udviklingsproget HPS, som AMANDA er skrevet i, i fremtiden ville kunne understøtte AMANDA effektivt. I alt foreslog ekspertgruppen forbedringer til 120 mio. kr., jf. beretningens pkt. 174.

3. Et eksternt konsulentfirma gennemførte i 2003 på vegne af Arbejdsmarkedsstyrelsen en evaluering af effekten af de tiltag, der var taget som følge af ekspertgruppens anbefalinger. Evalueringen viste, at de centrale anbefalinger i ekspertgruppens rapport var gennemført, og at de gennemførte optimeringer havde haft en positiv indvirkning på effektiviteten i sagsbehandlingen. Konsulentfirmaet vurderede, at de høstede gevinster på produktivitetssiden stod mål med udgiften til platformskift og systemoptimeringerne. Endvidere viste den brugerundersøgelse, som indgik i evalueringen, at systemets understøttelse af forretningsgange og brugervenlighed nu var på linje med, hvad man generelt så for større it-systemer. Der var således bl.a. sket en markant forbedring i brugernes opfattelse af systemets brugervenlighed fra en generel negativ til en generel positiv vurdering.

Konsulentfirmaet konstaterede samtidig i evalueringsrapporten, at der stadig var nogle udestående problemer vedrørende *AMANDA's svartider, datas ufuldstændighed og validitet* samt det *udviklingsprog, HPS*, som AMANDA er skrevet i.

4. Det eksterne konsulentfirma udarbejdede i 2004 endnu en rapport om AMANDA. Formålet med rapporten var at vurdere funktionaliteten ved at identificere overlap og på baggrund heraf komme med kortsigtede taktiske tiltag, som kunne nedbringe systemernes kompleksitet og reducere driftsomkostningerne.

Konsulentfirmaet konstaterer i rapporten, at en del af systemerne bygger på et forældet udviklingsprog, HPS, som må forventes at blive udfaset fra markedet. Konsulentfirmaet konkluderer, at den nuværende situation har følgende konsekvenser:

- dyrere videreudvikling
- stadig længere udviklingstider

- dårligere datakvalitet
- på sigt manglende mulighed for løsninger til forbedring af systemerne.

Konsulentfirmaet anbefalede på denne baggrund, at Arbejdsmarkedsstyrelsen går bort fra det HPS-baserede udviklingsprog. Konsulentfirmaet finder, at man i stedet for store dele af AMANDA med fordel kan anvende tilpassede standardprogrammer kombineret med Jobnet og herved mindske udgifterne til moderniseringen af systemkomplekset, som anslås til 70-80 mio. kr. Jobnet er en digital job- og CV-bank, som den arbejdssøgende selv indtaster relevante oplysninger i.

Konsulentfirmaet finder dog ikke, at det på kort sigt er muligt at nedbringe de samlede driftsomkostninger, idet AMANDA er udviklet således, at der ikke vil ske en proportional besparelse i driftsomkostninger, når dele af systemet ikke anvendes.

5. Arbejdsmarkedsstyrelsen har vedrørende *svartidsproblemet* iværksat en række tekniske tiltag, og der er som følge heraf næsten sket en halvering af den gennemsnitlige svartid for alle klienter i sagsbehandlingssystemet fra medio 2003 til ultimo 2004.

6. Arbejdsmarkedsstyrelsen har taget en række initiativer til at løse problemerne med *datas ufuldstændighed og validitet*, dvs. hvor mange informationer der indtastes om en ledig, og om data er korrekt indtastet. AF-regionerne blev således i foråret 2003 instrueret i kun at registrere virksomhedernes jobordrer én gang i enten AMANDA eller Jobnet. Arbejdsmarkedsstyrelsen har i efteråret 2004 fulgt op på registreringspraksis vedrørende jobordrer. Endvidere er der i samarbejde med regionale superbrugere udarbejdet en vejledning, som angiver korrekt registrering ved afslutning af engagementer med ledige. Endelig er der taget initiativ til at lukke for AF-medarbejdernes registrering af arbejdssøgendes kvalifikationer i AMANDA, da dette er afløst af den arbejdssøgendes egen registrering i Jobnet.

7. Arbejdsmarkedsstyrelsen har oplyst, at man på baggrund af konsulentfirmaets prognose for *udviklingsproget HPS* har anmodet leverandører mv. om at vurdere risikoen ved en fortsat anvendelse af HPS. Der er enighed blandt disse om, at et skifte væk fra HPS er nødvendigt, men vurderingerne af tidsperspektivet er mindre pessimistiske end konsulentfirmaets. Således er det vurderingen, at risikoen ved at fortsætte med HPS i en overgangsperiode ikke er markant endnu.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har derfor besluttet foreløbig ikke at gøre noget i relation til problemet med udviklingsproget HPS, idet styrelsen afventer et fælles arbejde om en it-strategi for understøtningen af beskæftigelsesindsatsen. Dette arbejde er en udløber af aftalen om den kommende kommunalreform og etableringen af fælles jobcentre for stat og kommuner. Strategiarbejdet foregår i samarbejde med Beskæftigelsesministeriet, Arbejdsdirektoratet, Kommunernes Landsforening og Den digitale Taskforce.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har videre oplyst, at der derudover er igangsat interne analyser i Arbejdsmarkedsstyrelsen og Beskæftigelsesministeriets IT med henblik på modernisering af den samlede statslige it-portefølje i beskæftigelsesindsatsen. Heri indgår bl.a., at de enkelte AMANDA-funktionaliteters fremtid analyseres set i lyset af dels de nye behov i jobcentrene, dels mulighederne for at nogle af funktionaliteterne kan flyttes over på andre platforme og i øvrigt indgå i en serviceorienteret arkitektur på beskæftigelsesministeriets område. De interne analyser er i gang og vil ifølge Arbejdsmarkedsstyrelsen danne udgangspunkt for den samlede moderniseringsplan for AMANDA og øvrige statslige it-systemer i beskæftigelsesindsatsen.

Moderniseringsplanen for AMANDA forventes først færdig i efteråret 2005, når den endelige lovgivning på arbejdsmarkedsområdet er vedtaget.

Udviklingen i AF's produktion

8. AMANDA-systemets idriftsættelse i 2. kvartal 2000 medførte et betydeligt fald i produktionen af AF's kerneydelser, jf. beretningens pkt. 165-170. Produktionen steg efterfølgende, men i 1. kvartal 2001 havde den endnu ikke nået samme niveau som før idriftsættelsen. Som det fremgår af pkt. 3 ovenfor, er det konsulentfirmaets opfattelse, at de gennemførte optimeringer havde en positiv ind-

virkning på effektiviteten i sagsbehandlingen. Der er imidlertid siden idriftsættelsen af AMANDA ændret i AF-regionernes redskabsvifte og -indsats, bl.a. med Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, ligesom der er sket ændringer i ledigheden. Det er derfor vanskeligt direkte at sammenligne produktionen i 2003 og 2004 med produktionen i de foregående år. Arbejdsmarkedsstyrelsen oplyste ultimo 2003, at det på baggrund af virksomhedsregnskabet for AF var styrelsens opfattelse, at produktionen på landsplan og i de enkelte regioner generelt da var på niveau med perioden før indføringen af AMANDA.

Afsluttende bemærkninger

9. Jeg kan sammenfattende konstatere, at Arbejdsmarkedsstyrelsen har gennemført ekspertgruppens og konsulentfirmaets anbefalinger, og at dette har haft en positiv effekt på brugervenligheden og effektiviteten i sagsbehandlingen. Beslutningen om en modernisering af AMANDA-systemet indgår som et led i arbejdet med implementering af kommunalreformen. Moderniseringsplanen for AMANDA forventes færdig i efteråret 2005, når den endelige lovgivning på arbejdsmarkedsområdet er vedtaget.

Endelig kan jeg konstatere, at det som følge af ændrede rammebetingelser for AF's virksomhed – herunder ændret lovgivning – vanskeligt lader sig gøre at sammenligne AF's produktion i de enkelte år med hinanden. Jeg har dog noteret mig, at det er Arbejdsmarkedsstyrelsens egen opfattelse, at produktionen på landsplan og i de enkelte regioner generelt ultimo 2003 var på niveau med perioden før indføringen af AMANDA.

10. Det er samlet min vurdering, at Arbejdsmarkedsstyrelsen har fulgt tilfredsstillende op på ekspertgruppens og konsulentfirmaets anbefalinger. Da moderniseringen af AMANDA og dermed overvejelserne om fremtiden for AMANDA's funktionaliteter nu vil indgå i den fælles it-strategi for den samlede beskæftigelsesindsats i stat og kommune, anser jeg hermed beretningssagen om Arbejdsmarkedsstyrelsens edb-projekt AMANDA for afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 16 2001

RIGSREVISIONEN
Den 16. november 2005

Beretning om selskabsligningen

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om selskabsligningen (beretning nr. 16/01)

1. I mit notat til statsrevisorerne af 14. februar 2003 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2001, s. 217-218, vurderede jeg de initiativer, ToldSkat havde taget på baggrund af statsrevisorernes beretning nr. 16/01 om selskabsligningen. Det var vurderingen, at ToldSkat havde taget en række hensigtsmæssige initiativer til forbedring af selskabsligningen, men at initiativerne endnu var på planlægningsstadiet. Jeg anførte derfor, at jeg fortsat ville følge sagen. ToldSkats initiativer vedrørte følgende forhold:

- sikring af mere ensartede kommunale redegørelser vedrørende den udførte ligning
- overholdelse af de opstillede krav i revisionsinstruksen for selskabsligningen
- tilvejebringelse af et grundlag for gennemførelse af produktivitetsanalyser på området
- overvejelser om, hvorvidt forskellene i myndighedernes træfprocenter fortsat kunne minimeres
- fastsættelse af mål for kvaliteten i ligningsarbejdet.

2. Endelig fremgik det af mit notat, at det ikke ved udarbejdelsen af beretningen havde været muligt entydigt at opgøre udviklingen i ligningseffektiviteten, idet datagrundlaget ikke havde muliggjort en sådan beregning.

Jeg ville vende tilbage vedrørende dette forhold, når der kunne tilvejebringes et tilfredsstillende datagrundlag.

Jeg skal endvidere bemærke, at Folketinget siden mit sidste notat har besluttet at overføre personligningen og udførelsen af selskabsligningen til statslige skattecentre. Dette er sket med virkning fra 1. november 2005.

Sikring af mere ensartede kommunale redegørelser vedrørende den udførte ligning

3. Rigsrevisionens gennemgang af de kommunale årsredegørelser til ToldSkat for 2000 om den udførte ligning viste, at redegørelserne var meget forskellige i indhold og omfang.

Told- og Skattestyrelsen har oplyst, at ToldSkat i samarbejde med kommunerne udarbejdede et skema med henblik på at sikre en mere ensartet afrapportering. Skemaet blev første gang udsendt til brug for afrapportering af ligningen for 2003. Rigsrevisionen har gennemgået skemaet og vurderet, at det kan medvirke til at forbedre rapporteringen om selskabsligningen.

Udførelsen af selskabsligningen er overdraget til de statslige skattecentre i forbindelse med fusionen af de kommunale og statslige ligningsmyndigheder pr. 1. november 2005. Den fremtidige ligning under den nye fusion vil blive varetaget af 30 skattecentre sammenlignet med tidligere 71 ligningsmyndigheder. Ligningen er dermed blevet samlet på større enheder, hvilket styrker mulighederne for at opnå stærkere faglige miljøer og en generel styrkelse af ligningen. For at sikre en ensartet ligningsindsats mellem de nye skattecentre vil der blive udmeldt måltal for hvert center. Måltallene omfatter for 2006 de krav til reguleringer og point i forbindelse med gennemførte kontroller, som der er indgået aftale med Finansministeriet om. Hvert skattecenter skal rapportere om målopfyldelse og indsats på bundne og frivillige indsatsområder til 5 områder, som samler og koordinerer indberetninger og videre indberetter til SKATs Hovedcenter (tidligere Told- og Skatte-

styrelsen) med henblik på udarbejdelsen af en samlet årsrapport. Dette skal sikre en mere ensartet og styrket afrapportering af ligningsindsatsen i årsrapporten.

SKAT (tidligere ToldSkat) er endvidere i færd med at udarbejde et samlet måltalssystem for hele den nye organisation, hvori indgår alle de opgaver, som organisationen fremover skal varetage, herunder ligningen. Det forventes, at det nye måltalssystem vil kunne indføres fra 2007.

Jeg anser derfor punktet for at være afsluttet.

Overholdelse af de opstillede krav i revisionsinstruksen for selskabsligningen

4. Grundlaget for kommunernes redegørelser til ToldSkat er blevet revideret af kommunernes revisorer. De kommunale revisorer har bl.a. skullet vurdere kommunernes registrering af resultaterne af ligningen og kommunernes forretningsgange ved udførelse af selskabsligningen. Revisor har hvert år skullet forsyne kommunens årsredegørelse med en erklæring og en beretning om revisionen indeholdende alle væsentlige og principielle forhold, der har været anledning til at fremdrage. Endelig har revisor skullet redegøre nærmere for omfang og resultater af de foretagne stikprøver.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at et mindretal af beretningerne indeholdt den forudsatte redegørelse for den udførte revision, herunder omfang, udførelse og resultater. Hovedparten af beretningerne indeholdt alene konklusionerne vedrørende den udførte revision.

5. Kontaktudvalget for Offentlig Revision godkendte i 2002 et forslag til disposition for de kommunale revisorers beretning, der skulle sikre ensartetheden i beretningerne og overholdelsen af revisionsinstruksen.

Told- og Skattestyrelsen har ved en stikprøvevis gennemgang af beretninger og erklæringer for 2003 konstateret, at disse er i overensstemmelse med ovennævnte disposition. Det er derfor styrelsens vurdering, at erklæringer og beretninger er blevet bragt i overensstemmelse med revisionsinstruksen siden Rigsrevisionens undersøgelse.

Udførelsen af selskabsligningen er som nævnt overdraget til de statslige skattecentre i forbindelse med fusionen af de kommunale og statslige ligningsmyndigheder. Told- og Skatterevisionen vil derfor fremover skulle varetage den samlede revisionsopgave. Told- og Skatterevisionens opgaver i forbindelse med selskabsligningen vil bl.a. omfatte revision af måltalsopfyldelse og resurseforbrug, efterprøvelse af ansættelser og bindende lignings svar samt revision af forretningsgange.

Jeg finder de gennemførte initiativer tilfredsstillende og anser hermed punktet for afsluttet.

Tilvejebringelse af et grundlag for gennemførelse af produktivitetsanalyser på området

6. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at der efter statens overtagelse af selskabsligningen fortsat var en vis usikkerhed om registreringen af resurseforbruget i kommunerne, der primært har stået for udførelsen af ligningen. Det var derfor ikke muligt at gennemføre analyser med henblik på at vurdere produktiviteten på området.

Told- og Skattestyrelsen har oplyst, at man i aftalerne med kommunerne for perioden 2003-2006 gik fra resurse- til målstyring. Det betød, at aftalerne kun omfattede de resultater, kommunerne skulle opnå, hvorimod der ikke blev stillet krav til resurseforbruget. Herudover fastsattes udgifterne til betaling af kommunerne for udførelse af selskabsligningen i de honorarer, der var aftalt mellem Told- og Skattestyrelsen og kommunerne. Ved en årlig reduktion af honorarerne ved uændrede mål deltog kommunerne i den generelle effektivisering, som ToldSkat har været underlagt.

Told- og Skattestyrelsen har ikke gennemført produktivitsundersøgelser på området. Det er imidlertid min vurdering, at hensynet til en positiv produktivitsudvikling har været varetaget gennem den årlige reduktion af kommunernes honorarer ved uændrede målkrav.

Fra 1. november 2005, hvor den kommunale ligning er overgået til de statslige skattecentre, vil SKAT selv kunne foretage produktivitsanalyser. Jeg anser det i den forbindelse for væsentligt, at SKAT løbende gennemfører analyser af skattecentrenes produktivitet og effektivitet med henblik på fremover at sikre en effektiv resurseudnyttelse og opgaveløsning.

Jeg anser punktet for afsluttet.

Forskelle i myndighedernes træfprocenter

7. Træfprocenten kan tages som en indikator for kvaliteten af myndighedernes udvælgelse af virksomheder til kontrol. En høj træfprocent vil indikere en god udvælgelse af de mest risikofyldte virksomheder.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at træfprocenterne på selskabsligningsområdet var steget fra 1997 til 2001, hvilket indikerer, at myndighedernes udvælgelse af virksomheder til kontrol generelt var blevet forbedret. Videre viste undersøgelsen, at der havde været en vis udjævning af forskellene i myndighedernes træfprocenter, men at der fortsat var væsentlige forskelle. Rigsrevisionen bemærkede derfor i beretningen, at ToldSkat burde overveje, om forskellene i myndighedernes træfprocenter kunne minimeres.

Told- og Skattestyrelsen har efterfølgende konstateret, at forskellene i træfprocenter bl.a. skyldes indberetningen af kontrollen. Myndighederne skal indberette kontrolresultater ved ændringer i virksomhedernes skatteansættelse, men kan også frivilligt indberette ændringer, som ikke giver anledning til skattemæssige ændringer. Nogle myndigheder indberetter imidlertid ikke ændringer, der ikke giver anledning til ændring i skatteansættelsen. De forskellige procedurer for indberetning kan delvist forklare forskellene i myndighedernes træfprocenter.

Endvidere skyldes forskellene i træfprocenterne, at de største kommuner har et forholdsvist stort antal afsluttende skatteansættelser som følge af virksomhedernes skatteophør. Da disse ansættelser sjældent giver anledning til ændringer, får disse kommuner en lavere træfprocent end kommuner med færre afsluttende skatteansættelser.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at forskellene i træfprocenterne derudover kan skyldes en forskel i kvaliteten af myndighedernes udvælgelse af virksomheder til kontrol. Jeg anser det i den forbindelse for væsentligt, at ligningsenhedernes (fra november 2005 skattecentrenes) træfprocenter fortsat sammenlignes med henblik på at sikre en ensartet kvalitet i udvælgelsen af virksomheder til kontrol.

Jeg finder det derfor tilfredsstillende, at ToldSkat som led i tilsynet for 2002 har haft drøftelser med kommunerne og undersøgt årsagerne til forskellene i kommunernes og told- og skatteregionernes træfprocenter. Endvidere har jeg noteret mig, at SKATs Hovedcenter (tidligere Told- og Skattestyrelsen) vil tage initiativ til, at der fremover sikres et mere ensartet grundlag for sammenligning af myndighedernes træfprocenter.

Fastsættelse af mål for kvaliteten i ligningsarbejdet

8. Rigsrevisionens gennemgang af de fastsatte mål og resultater for selskabsligningen viste, at ToldSkat havde etableret en systematisk styring og opfølgning på de kvantitative måltal, mens der ikke var opstillet egentlige mål for kvaliteten i ligningen.

Det har ikke været muligt i indeværende aftaleperiode at ændre målkraevne til de kommunale myndigheder, og Told- og Skattestyrelsen har i stedet valgt at udsende oplysninger vedrørende mål som en del af de årlige tilsynsrapporter. Oplysningerne har hidtil været anvendt til at komme i dialog med de kommuner og de told- og skatteregioner, der har udvist de dårligste resultater. Oplysningerne har bl.a. vedrørt træfprocenter for kontrollen samt ændringer i virksomhedernes skatteansættelser.

Det forventes som nævnt, jf. pkt. 3, at der fra 2007 indføres et nyt måltalssystem, der omfatter alle opgaver inden for den nye organisation.

Jeg finder de gennemførte initiativer tilfredsstillende. Jeg anser hermed punktet for afsluttet.

Udviklingen i ligningseffektiviteten efter statens overtagelse af selskabsligningen

9. Det var ikke ved udarbejdelsen af beretningen muligt at opgøre udviklingen i ligningseffektiviteten entydigt, idet datagrundlaget ikke muliggjorde en sådan beregning.

Told- og Skattestyrelsen indgik ved statens overtagelse af ansvaret for selskabsligningen i 1998 kontrakt med 37 kommuner og 34 kommunale ligningsfællesskaber om selskabsligningen. Nye kommunale ligningsfællesskaber overtog fra 2003 dele af ligningen, og ligningseffektiviteten i 2003

kan derfor ikke sammenlignes med tidligere år. Told- og Skattestyrelsen har derfor alene kunnet tilvejebringe et datagrundlag for perioden 1999-2002 for udviklingen i ligningseffektiviteten.

Myndighedernes resurseforbrug til ligning indeholder et væsentligt element af skøn og har derfor ikke kunnet indgå i opgørelsen.

Rigsrevisionens gennemgang af udviklingen i ligningseffektiviteten viser, at der fra perioderne 1999-2000 til 2001-2002 har været en samlet stigning i ligningseffektiviteten på ca. 65 %. Ligningseffektiviteten er defineret som ændringer i selskabernes skatteansættelse i forhold til selskabernes momsgrundlag. Når der ses bort fra skatteansættelser på over 250 mio. kr., kan der konstateres en stigning på ca. 14 %. Det var dog kun ca. halvdelen af kommunerne, der havde opnået en stigning i ligningseffektiviteten.

Jeg anser hermed punktet for afsluttet.

Afslutning

10. Jeg betragter med de gennemførte initiativer og min opfølgning vedrørende udviklingen i ligningseffektiviteten mv. denne beretnings sag for afsluttet. Jeg vil som led i det løbende samarbejde med SKAT følge fusionen tæt og fortsat følge udviklingen i selskabsligningen.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Udførelsen af selskabsligningen sker med virkning fra den 1. november 2005 på statslige skat-tecentre. Statsrevisorerne konstaterer, at der fortsat er behov for forbedringer af styringen og tilrettelæggelsen af selskabsligningen. Rigsrevisor bør løbende følge udviklingen.

Beretning om statsamternes produktivitet og effektivitet

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om statsamternes produktivitet og effektivitet (beretning nr. 2/02)

Indledning

1. I mit notat til statsrevisorerne af 11. april 2003, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 75 ff., gav jeg udtryk for, at de initiativer, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde sat i værk, var hensigtsmæssige.

Der var efter min opfattelse gode muligheder for, at disse tiltag ville kunne rette op på de problemer, der var peget på i beretningen.

Jeg konstaterede, at

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med at fastlægge principper for fordelingen af bevillingen mellem statsamterne, idet bevillingsmodellen til stadighed ville kunne forbedres.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde taget initiativ til at fastlægge produktivitetsmål i resultatkontrakterne for 2003, og at dette efterhånden ville føre til et mere ensartet produktivitetsniveau.
- Statsamternes sagsbehandlingstider blev målsat, så forskelle mellem statsamterne ville formindskes, og at dette kunne sikres ved, at resultatkontrakterne for 2003 blev suppleret med mål herfor.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejde med kvalitetsmålinger, men det var stadig ikke muligt at belyse, om udviklingen var tilfredsstillende.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde iværksat en række initiativer til forbedring af den samlede effektivitet, men det var ikke muligt at bedømme, om resultatet var tilfredsstillende.
- Den Sociale Ankestyrelse havde opstillet mål for sagsbehandlingstiden i de sociale nævn, men det var ikke muligt at konstatere, om de ambitiøse mål blev nået.

2. I dette notat vil jeg følge op på Indenrigs- og Sundhedsministeriets iværksættelse af de nævnte 6 initiativer.

Opfølgningen er baseret på møde med ministeriet og gennemgang af rapporter og øvrigt materiale, der dokumenterer de gennemførte initiativer.

Notatudkastet har været forelagt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, og ministeriets bemærkninger er indarbejdet i notatet.

Justering af bevillingsmodellen

3. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for at foretage justeringer og tilpasninger i principperne for fordelingen af bevillingen mellem statsamterne. Principperne ville som udgangspunkt blive fastlagt i forbindelse med fordelingen for de kommende år.

4. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at bevillingsmodellen er korrigeret for ændringer i opgavefordelingen, som er sket siden foråret 2003. I foråret 2004 er der tillige indarbejdet nogle produktivitetsforbedrende tiltag i form af særlige sparekrav. Endvidere har ministeriet analyseret

modellens følsomhed over for huslejeniveau mv. og undersøgt konsekvensen af at bruge summariske enhedspriser. Resultaterne gav ikke anledning til at ændre bevillingsmodellen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har meddelt, at overvejelserne om opgaveomlægninger og strukturrendringer og de beslutninger, der er truffet i forlængelse heraf, har været så vidtgående, at det efter ministeriets opfattelse ikke ville være hensigtsmæssigt eller meningsfyldt at søge bevillingsmodellen ændret i større omfang for en kortere periode.

5. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har videre meddelt, at ministeriet i november 2005 har indgået en kontrakt med Økonomistyrelsen om et serviceeftersyn af bevillingsmodellen for statsamtterne.

Formålet med eftersynet er i henhold til Økonomistyrelsens projektbeskrivelse bl.a. at vurdere behovet og mulighederne for at

- skabe større gennemsligtighed
- ændre tidsmæssig fokus
- skabe sammenhæng mellem modellen og finansloven
- etablere kobling til øvrige styringsværktøjer
- indbygge incitamentsstrukturer.

6. Jeg konstaterer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet løbende har arbejdet med tilpasninger i den eksisterende bevillingsmodel, men at ministeriet har prioriteret arbejdet med strukturreformen inden for statsamtsområdet. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har iværksat et serviceeftersyn af bevillingsmodellen, og jeg forventer, at ministeriet vil videreføre arbejdet med justeringer af modellen i relation til de nye statsforvaltninger.

Produktiviteten i statsamtterne

7. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fastsætte mål for produktiviteten for de enkelte statsamter med henblik på at forbedre produktiviteten generelt og indsnævre de indbyrdes forskelle mellem statsamtterne.

Jeg konstaterer, at der i resultatkontrakterne for perioden 2003-2004 er fastsat mål for produktiviteten for alle hovedområder. Jeg har endvidere gennemgået ministeriets oplysninger om udviklingen i produktiviteten for de 4 største områder: ægteskabssager, børns retsstilling, forældremyndighed og de sociale nævn. Produktivitet i 2004 er sammenholdt med tilsvarende oplysninger i beretningen. Udviklingen viser, at for områderne ægteskabssager og de sociale nævn er produktiviteten generelt forbedret siden opgørelserne i 2000 og 2001, mens produktiviteten for børns retsstilling og forældremyndighed er faldet. Den lavere produktivitet på disse 2 områder skyldes ifølge ministeriet ikrafttræden af børneloven den 1. juli 2002, hvorefter statsamtterne skulle behandle færre rutineprægede sager, men samtidig flere mere komplicerede sager. Udviklingen viser tillige, at spredningen i afgørelser pr. time er forøget for alle 4 områder.

Jeg konstaterer, at der i resultatkontrakterne er fastsat mål for produktiviteten for alle hovedområder. Intentionen om en forbedret produktivitet og et mere ensartet produktivetsniveau er dog endnu ikke opfyldt. Jeg finder, at ministeriet fortsat bør følge udviklingen i produktiviteten.

Sagsbehandlingstiderne i statsamtterne

8. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fastsætte fælles mål for sagsbehandlingstider for de enkelte områder med henblik på at formindske forskellene i behandlingstiderne mellem statsamtterne.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004 for at vurdere, i hvilket omfang statsamtterne under et opfylder målene for de enkelte områder. Jeg konstaterer, at statsamtterne i 2004 under et har opfyldt målene for alle områder. Jeg konstaterer endvidere, at sagsbehandlingstiderne for alle områder er faldet i perioden 2002-2004. Den indbyrdes spredning mellem statsamternes sagsbehandlingstider er indsnævret for hovedparten af områderne.

Jeg finder, at udviklingen i sagsbehandlingstiderne har været tilfredsstillende.

Kvalitetsmålinger

9. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med kvalitetsmålinger, som har vist sig at være et velegnet instrument til at harmonisere sagsbehandlingen.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004, hvori der redegøres for en kvalitetsmåling inden for sagsområderne samvær og værgemål. Resultaterne viser, at kvaliteten er forbedret set i forhold til 2002, idet andelen af sager med maksimumpoint er steget.

Jeg finder det positivt, at ministeriet fortsætter arbejdet med kvalitetsmålinger, og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

Den samlede effektivitet

10. Jeg har ovenfor redegjort for ministeriets indsats for at afkorte sagsbehandlingstiderne og øge kvaliteten i sagsbehandlingen. Begge områder, hvor resultaterne er forbedret. I årsrapporten for 2004 er der desuden redegjort for en undersøgelse af brugernes tilfredshed. Undersøgelsen viste bl.a., at over 90 % af brugerne på det personretlige og familieretlige område fandt, at statsamtets afgørelser var klare og forståelige. Endvidere mente knap 85 % af brugerne, at statsamtet havde været upartisk i vedkommendes sag.

Jeg finder det positivt, at ministeriet fortsat undersøger brugernes tilfredshed, og har ikke yderligere bemærkninger til ministeriets indsats vedrørende den samlede effektivitet.

Sagsbehandlingstiderne på det sociale nævns område

11. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Den Sociale Ankestyrelse havde iværksat en række initiativer med henblik på at nedsætte sagsbehandlingstiderne i de sociale nævn.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004, hvori der er redegjort for resultaterne. På det sociale nævns område var det gennemsnitlige mål for sagsbehandlingen i 2004 sat til 13,5 uger. Målet varierede fra 11,0 til 23,0 uger. Resultatet for 2004 viste, at den faktiske sagsbehandlingstid i gennemsnit var 13,1 uger med en variation fra 7,7 til 27,1 uger. De individuelle mål for 2004 blev opfyldt af alle statsamter, med undtagelse af Vestsjælland og Ringkøbing. De tilsvarende tal for 2001 viste, at tiden varierede fra 8,8 til 18,7 uger. Variationen i sagsbehandlingstiden er således forøget væsentligt fra 2001 til 2004. Ministeriet har anført, at der i den løbende opfølgning er stor fokus på sagsbehandlingstiden og på mulighederne for at reducere denne til måltallet på 13 uger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyste i redegørelsen til statsrevisorerne, at man ville kræve, at statsamter, som i 2002 havde en sagsbehandlingstid på over 15 uger på det sociale nævns område, beskrev de initiativer, som skulle iværksættes med henblik på at kunne leve op til den dagældende overordnede målsætning om en sagsbehandlingstid på 13 uger.

Jeg må konstatere, at disse initiativer endnu ikke har haft en tilstrækkelig virkning på sagsbehandlingstiderne. Jeg forventer, at ministeriet fastholder kravet om ændringer i arbejdstilrettelæggelsen, indtil målet om en sagsbehandlingstid på højst 13 uger er nået.

Jeg vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Sammenfatning

12. Det er min samlede vurdering, at ministeriet har iværksat de initiativer, som fremgik af ministerens redegørelse til statsrevisorerne.

Ministeriet har i 2005 iværksat et serviceeftersyn af bevillingsmodellen, og jeg forventer, at ministeriet vil videreføre arbejdet med justeringer af modellen i relation til de nye statsforvaltninger.

Ministeriet har fortsat arbejdet med at forbedre produktiviteten og sikre et mere ensartet produktivitsniveau. Jeg forventer, at ministeriet som et led i sit tilsyn fortsat vil følge udviklingen i produktiviteten.

Ministeriet havde forlangt, at de statsamter, hvor sagsbehandlingstiden på det sociale nævns område overskred målsætningen på 13 uger, udarbejdede en plan for, hvorledes statsamtet kunne nå målet. Jeg forventer, at ministeriet fastholder kravet om ændringer i arbejdstilrettelæggelsen, indtil målet om en sagsbehandlingstid på højst 13 uger er nået for alle statsamter/statsforvaltninger.

13. Strukturreformen vil få stor indflydelse på strukturen og opgaverne inden for området. De nuværende 14 statsamter og Københavns Overpræsidium nedlægges og erstattes af 5 regionale statsforvaltninger pr. 1. januar 2007. I praksis er direktørerne for de kommende statsforvaltninger udpeget, og samlingen af opgaver er påbegyndt allerede i efteråret 2005. I forbindelse med oprettelsen af statsforvaltningerne vil der blive tilført en række opgaver fra bl.a. amtskommunerne og Den Sociale Sikringsstyrelse.

Jeg forventer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer vedrørende økonomistyring videreføres i de nye statsforvaltninger.

14. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har iværksat de påkrævede initiativer, men da udviklingen i sagsbehandlingstiderne i de sociale nævn ikke har været som forudsat, vil jeg fortsat følge udviklingen på dette område i de nye statsforvaltninger.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne finder det væsentligt for en god borgerservice, at der fortsat måles og følges op på produktivitet, sagsbehandlingstider og brugertilfredshed – også efter at statsamternes opgaver overgår til de nye statsforvaltninger.

Nr. 5 2002

RIGSREVISIONEN

Den 15. februar 2006

Beretning om søredningstjenestens effektivitet

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om søredningstjenestens effektivitet (beretning nr. 5/02)

1. I mit notat til statsrevisorerne af 13. april 2004 tilkendegav jeg, at jeg ville følge udviklingen i sagen om søredningstjenestens effektivitet. Baggrunden for dette notat var, at statsministeren i skrivelse af 18. februar 2004 orienterede statsrevisorerne om en række initiativer til løsning af de problemstillinger, der var indeholdt i beretningen. Statsministeren havde ud fra en samlet vurdering besluttet, at det overordnede ansvar for søredningstjenesten påhviler forsvarsministeren. Statsministeren bad derfor forsvarsministeren om sammen med de relevante ministerier at afklare, hvorledes dette ansvar kunne udmøntes i praksis.

Statsministerens orientering var baseret på et oplæg fra forsvarsministeren af 17. december 2003. Oplægget var udarbejdet af en tværministeriel arbejdsgruppe under Forsvarsministeriets formandskab.

2. Rigsrevisionen har som grundlag for dette notat indhentet og behandlet materiale fra Forsvarsministeriet om ministeriets arbejde med søredningstjenestens effektivitet. Endvidere har Rigsrevisionen på et møde med Forsvarsministeriet nærmere drøftet udviklingen i sagen.

3. Det fremgik af mit notat af 13. april 2004, at der skulle udarbejdes forslag til justering af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation.

Forsvarsministeriet har oplyst, at lov om forsvarets formål, opgaver og organisation vil blive justeret, så det overordnede koordinerende ansvar for søredningstjenesten i danske farvande påhviler forsvarsministeren. Justeringen vil indgå i et bredere trinvist arbejde, hvor lovgivningen under Forsvarsministeriets ressort opdateres.

Jeg anser det for tilfredsstillende, at det overordnede koordinerende ansvar nu er placeret, og forventer, at de lovgivningsmæssige rammer som oplyst senere bringes i orden.

4. Endvidere fremgik det af mit notat, at der skulle foretages en opdatering af håndbogen »Eftersøgnings- og Redningstjenesten i Danmark« (SAR-Danmark).

Håndbogen er i oktober 2005 blevet opdateret og er nu tilgængelig for alle på Søværnets Operative Kommandos hjemmeside. Håndbogen vil blive ajourført igen i 2006, så den afspejler forsvarsforligets igangværende strukturtilpasninger i relation til bl.a. oprettelse af Joint Rescue Coordination Center, Maritime Assistance Service samt implementeringen af mål og resultatkrav for søredningstjenesten. Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd har desuden besluttet at udgive et bind II af SAR-Danmark, som forventes at udkomme ultimo 2006. Bind II vil indeholde oplysninger af mere operationel og praktisk karakter.

Jeg har noteret mig, at SAR-Danmark løbende opdateres, og at den er tilgængelig for alle interesserede.

5. Der skulle desuden foretages en revurdering af Forsvarsministeriets repræsentation i den Internationale Maritime Organisation (IMO) samt af ministeriets fremtidige overordnede ansvar vedrørende internationale aftaler.

Der er etableret et maritimt samarbejdsorgan bestående af en række myndigheder, der repræsenterer maritime interesser. Samarbejdsorganet skal bl.a. sikre en effektiv kommunikation samt forbedre samarbejdet mellem myndigheder med ansvar på det maritime område. Det er Forsvarsministeriets vurdering, at det maritime samarbejdsorgan er det bedst egnede til løbende at koordinere og vurdere Danmarks deltagelse i internationale maritime fora, herunder til at vurdere behovet for eventuelle justeringer og suppleringer til den nuværende deltagelse i IMO mfl. Samtidig har ministeriet mulighed for at monitorere, at ministeriets overordnede ansvar vedrørende internationale aftaler opfyldes.

Jeg konstaterer, at det maritime samarbejdsorgan fremover vil koordinere og vurdere Danmarks deltagelse i internationale maritime fora.

6. I beretningen blev det konstateret, at der ikke var udarbejdet et samlet koncept for uddannelse af personer i søredningstjenesten. Af mit notat af 13. april 2004 fremgik desuden, at Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd skal fastlægge procedurer for fremtidigt plangrundlag samt for uddannelses- og øvelsesvirksomhed.

Der er nu opstillet resultatkrav for gennemførelse af og deltagelse i øvelsesvirksomheden for de operative enheder, som er fast tilknyttet søredningstjenesten. Derudover har Den Operative Kontaktgruppe for søredningstjenesten bl.a. som overordnet opgave at koordinere uddannelses- og øvelsesaktiviteter samt udlede erfaringer fra aktuelle operationer og hændelser. Det er Forsvarsministeriets opfattelse, at søredningstjenestens operative aktører derved kan udvikle og målrette øvelses- og uddannelsesaktiviteter. Forsvarsministeriet har desuden oplyst, at uddannelse af personerne i søredningstjenesten behandles som et separat målepunkt i mål og resultatkravene for søredningstjenesten i Danmark.

7. Det fremgik af mit notat af 13. april 2004, at det i forbindelse med udarbejdelsen af en styringsmodel for søredningstjenesten er væsentligt, at de overordnede mål for søredningstjenestens effektivitet afspejler og muliggør opfølgning vedrørende undsætning af nødstedte.

Forsvarsministeriet har oplyst, at de myndigheder, som deltager i Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd (Redningsrådet), er blevet inddraget i udarbejdelsen af mål og resultatkrav for søredningstjenesten. Det er tilstræbt, at mål og resultatkravene skal bidrage til at evaluere søredningstjenestens samlede indsats, så det bl.a. er muligt løbende at vurdere eventuelle behov for tilpasninger i søredningstjenesten. Mål og resultatkravene, som på forsøgsbasis har været anvendt i 2005, er blevet evalueret, og er efterfølgende fremsendt til relevante ministerier med henblik på implementering. Forsvarsministeriet har oplyst, at mål og resultatkravene forventes implementeret i løbet af 2006.

Rigsrevisionen har gennemgået de opstillede mål, og det er vurderingen, at disse vil muliggøre en opfølgning på resultaterne vedrørende undsætning af nødstedte.

8. Det fremgik af beretningen, at de involverede ministerier bør overveje, i hvilket omfang det er muligt at knytte andre statslige fartøjer, fx Farvandsvæsenets inspektionsskibe samt lodsådene, til søredningstjenestens faste beredskab.

Såvel Farvandsvæsenets inspektionsfartøjer som lodsådene har deltaget i søredningsaktioner i 2005. Forsvarsministeriet har oplyst, at Farvandsvæsenets enheder indgår som en del af beredskabet, men at lodsådene ikke er på permanent beredskab. Der er opstillet mål og resultatkrav for inspektionsfartøjerne samt de kapaciteter, der er ved redningsstationerne.

Jeg kan konstatere, at yderligere et antal fartøjer nu indgår i beredskabet.

9. Det fremgik af mit notat, at Forsvarsministeriet i 2003 anbefalede, at der under ministeriet oprettes en operativ kontaktgruppe blandt deltagerne i søredningstjenesten.

Efter indstilling fra Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen blev det på et møde i Redningsrådet den 8. juni 2005 besluttet at oprette en operativ kontraktgruppe. Kommissoriet for Den Operative Kontaktgruppe for søredningstjenesten er tiltrådt af de myndigheder, som er repræsenteret i Redningsrådet. Der er i kommissoriet lagt vægt på, at kontaktgruppen kan bidrage til at styrke det

operative og koordinerende samarbejde i søredningstjenesten. Herudover skal kontaktgruppen udgøre et koordinerende forum, der kan sammenkaldes eller konsulteres i tilfælde af større søredningsulykker til søs.

10. Det fremgår af beretningen, at der var behov for at skærpe beredskabet vedrørende maritime katastrofer, primært gennem øvelser.

Forsvarsministeriet har oplyst, at der i 2005 er afholdt 3 øvelser vedrørende maritime katastrofer med deltagelse af politi, sundhedsmyndigheder, brandvæsen, beredskabsmyndigheder samt hjemmевærn. Deltagerkredsen vil blive udvidet yderligere i forbindelse med øvelserne i 2006, og Den Operative Kontaktgruppe vil, jf. pkt. 6, koordinere øvelsesaktiviteterne og vil tillige evaluere den øvelsesvirksomhed, som er beskrevet i mål og resultatkravene.

Jeg har noteret mig, at der nu er fastsat mål og resultatkrav vedrørende øvelsesaktiviteten.

11. Det fremgik af beretningen, at de involverede ministerier ikke foretog en systematisk vurdering af, hvorvidt den samlede kapacitet i søredningstjenesten var tilstrækkelig til at kunne løse opgaven.

En arbejdsgruppe under ledelse af Forsvarskommandoen har i marts 2005 offentliggjort en omfattende risikoanalyse for søredningstjenesten. Formålet med analysen har været at belyse, hvorvidt de faste resurser dækker behovet for søredning. Det er analysens vurdering,

- at de faste resurser har en placering, der bedst muligt dækker det danske ansvarsområde under hensyntagen til, hvor ulykkerne sker
- at de faste ressursers kapacitet er tilstrækkelig i forhold til det danske ansvarsområde og de i undersøgelsen beskrevne typer af ulykker/søredningsaktioner
- at de ikke permanent tilknyttede resurser er et godt supplement til de fast tilknyttede resurser.

Analysen anbefaler desuden en fase 2-risikoanalyse med en cost-benefit-analyse af det samlede søredningsberedskab. Det er hensigten at udarbejde en matematisk model, der er i stand til at beregne konsekvenser af eventuelle ændringer i det nuværende beredskab. Arbejdet udføres under inddragelse af eksternt konsulentbistand og er påbegyndt i oktober 2005.

12. I forbindelse med risikoanalysen har Falcks rolle i relation til søredningstjenesten været undersøgt og vurderet. Falck indgår aftaler om beredskab med kommunerne og kan således supplere søredningstjenesten.

I risikoanalysen er det konkluderet, at Falck supplerer søredningstjenestens fast tilknyttede resurser, oftest ved ulykker forbundet med kystnære fritidsaktiviteter, fx ulykker ved badning og kæntring. Vurderingen af Falcks inddragelse i en redningsoperation vil indgå i redningscentralens samlede vurdering af ressursernes indsættelse. Ud fra det statistiske materiale, der har ligget til grund for analysen, er det vurderet, at søredningstjenesten ikke har behov for at indgå et mere formelt samarbejde med Falck med henblik på at dække det danske ansvarsområde.

Der er nu gennemført en risikoanalyse, og jeg har noteret mig, at analysen bl.a. konkluderer, at de faste resurser er placeret, så de bedst muligt dækker de områder, hvor ulykkerne typisk sker.

13. Det fremgik af mit notat af 13. april 2004, at der fremover skal udarbejdes en årlig rapport vedrørende søredningstjenesten.

Forsvarsministeriet har i april 2005 fremsendt en »Rapport for Flyve- og Søredningstjenesten vedrørende 2004« til Statsministeriet. Herudover har Folketingets søfartsordførere fået en kopi af rapporten.

Rigsrevisionen har gennemgået rapporten og konstateret, at denne primært indeholder oplysninger om antal operationer. Det fremgår af fremsendelsesskrivelsen til Statsministeriet, at årsrapporten fra 2006 vil blive forbedret, idet der vil blive rapporteret efter konceptet for mål og resultatkrav.

14. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen at samle opgaverne på land hos færre myndigheder for at nedbringe reaktionstiden og sikre bedre kommunikation.

Det fremgår af »Forsvarets ordning 2005-2009«, at flyvevåbnets og søværnets redningscentraler sammenlægges for at styrke den operative udførelse af redningstjenesten. Pr. 3. januar 2006 er der derfor oprettet en fælles redningscentral benævnt Joint Rescue Coordination Centre, placeret i Århus.

Endelig fremgik det af mit notat af 13. april 2004, at Forsvarsministeriet ville afklare eventuelle muligheder for at udnytte, at såvel det statslige redningsarbejde som søredningsområdet henhører under Forsvarsministeriets ressort.

Forsvarsministeriet har anført, at det enstrengede, integrerede redningsberedskab kan bidrage til at sikre, at de samlede resurser på området vil kunne udnyttes effektivt og økonomisk optimalt. Med henblik på at fremme den tværgående udnyttelse af resurserne har Forsvarsministeriet iværksat et arbejde med at fastlægge beredskabet til bekæmpelse af brand i skibe til søs. Grundet ressortændringen i februar 2004 ses der mulighed for at opnå en synergi ved, at såvel det statslige redningsarbejde som søredningsområdet henhører under Forsvarsministeriets ressort.

Jeg har noteret mig ministeriets tiltag og går ud fra, at der snarest sker en fastlæggelse af beredskabet vedrørende brand i skibe til søs.

15. Jeg oplyste i mit notat af 13. april 2004, at jeg fandt det relevant at undersøge mulighederne for at indgå beredskabsaftaler vedrørende søredningstjenesten.

Forsvarsministeriet har oplyst, at marinehjemmeværnet på nuværende tidspunkt har 20 samarbejdsaftaler med kommunerne. 25 % af aftalerne er indgået siden den 1. januar 2004. Samarbejdsaftalerne omhandler bl.a. generel assistance til kommunale myndigheder samt assistance til brandvæsenet, herunder evakuering af fartøjer, assistance ved brandslukning og miljøhæld. Marinehjemmeværnets 30 fartøjer indgår som faste resurser i søredningstjenesten og indsættes på vegne af Søværnets Operative Kommando ved marinedistrikterne. Fartøjerne indsættes på grundlag af en frivillig aftale om opstilling af alarmeringsbesætninger mellem marinedistrikterne og samtlige hjemmeværnsflotiller. I hjemmeværnets resultatkontrakt fra 2005 er der aftalt mål og resultatkrav for marinehjemmeværnets deltagelse i søredningstjenesten. Det fremgår heraf, at marinehjemmeværnet i katastrofesituationer i forbindelse med forureningsbekæmpelse eller eftersøgning og søredning skal have påbegyndt sejlads til indsættelsesområdet med et eller flere fartøjer inden for en time.

Sammenfatning

16. Samlet set finder jeg ministeriets tiltag tilfredsstillende, og jeg vurderer, at bl.a. tiltagene til en klar ansvarsplacering og en bedre styring af området vil øge effektiviteten. Endvidere er det tilfredsstillende, at der nu er knyttet flere resurser til søredningstjenesten, og at risikoanalysen viser, at resurserne er placeret hensigtsmæssigt i forhold til risikoen for ulykker.

17. Forsvarsministeriet oplyser samlet om initiativerne til at effektivisere søredningstjenesten, at der er opnået en mere effektiv koordination mellem søredningstjenestens aktører. Der er desuden en klar forventning om, at de nyligt implementerede tiltag hurtigt vil vise en yderligere forøgelse af effektiviteten og dermed medvirke til en endnu mere effektiv redningstjeneste. Det er derfor ministeriets vurdering, at initiativerne samlet set vil medvirke til en endnu mere effektiv redningstjeneste.

18. Selv om der endnu ikke er opnået erfaringer med alle initiativerne, anser jeg dem, som nævnt, for at være tilfredsstillende. Jeg betragter derfor beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 7 2002

RIGSREVISIONEN

Den 14. marts 2006

Beretning om driften af statsskovene

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om driften af statsskovene (beretning nr. 7/02)

I. Indledning

1. Jeg afgav den 11. juli 2003 notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om statsrevisorernes beretning nr. 7/02 om driften af statsskovene, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2002, s. 178. Det fremgik af miljøministerens redegørelse af 17. juni 2003, at ministeriet ville igangsætte et udrednings- og udviklingsarbejde med det formål at afklare, hvordan opstilling og afrapportering af mål for Skov- og Naturstyrelsens virksomhed samt opfølgning og afrapportering af de økonomiske resultater af skovdriften kunne forbedres. Jeg oplyste, at jeg ville følge udviklingen på området og rapportere herom til statsrevisorerne.

2. Siden beretningens afgivelse er skovloven blevet ændret, jf. lov nr. 453 af 9. juni 2004, så statskovdriften omlægges til at følge mere naturnære principper. Det fastlægges i en handlingsplan herfor fra 2005, at styrelsen fortsat skal være en vigtig national træproducent samtidig med, at driften skal bidrage til friluftsliv, biodiversitet, genetablering af naturlige vandforhold, sikring af landskabelige værdier og en række andre miljømæssige målsætninger.

Rigsrevisionen har gennemgået en rapport fra Skov- og Naturstyrelsen fra 2004 om det gennemførte udrednings- og udviklingsarbejde samt oplysningerne om natur- og friluftsmæssige hensyn. Rigsrevisionen har efterfølgende ved en række møder og brevveksling med Skov- og Naturstyrelsen drøftet tilrettelæggelsen af regnskaberne i lyset af de nye målsætninger om naturnær skovdrift og principperne for omkostningsbaserede regnskaber.

II. Miljøministeriets opstilling og afrapportering af mål for Skov- og Naturstyrelsens virksomhed

3. Det fremgik af beretningen, at Miljøministeriet ikke havde opstillet helt klare og sammenhængende mål for koncernen, styrelsen og skovdriften i 2001, og at ministeriet i sin rapportering burde analysere og vurdere sammenhængen mellem mål, aktiviteter og resultater.

Miljøministeriet har gennemført sin udredning og har videreudviklet sit koncept for måloppstilling, målopfyldelse og afrapportering. Retningslinjerne for opstillingen af mål for koncernen og styrelsen er forbedret, så målene nu er mere ensartede, klare og sammenhængende. Der er også kommet klarere retningslinjer for afrapportering og en mere systematisk opfølgning og afrapportering af styrelsens aktiviteter, resultater og målopfyldelse.

Ministeriet har gennemgået opstillingen af mål for styrelsens virksomhed og sikret, at der i resultatkontrakterne er faste kriterier for, hvornår resultatmålene er opfyldt. Målene for skovdriften er fastlagt i en flerårsaftale mellem Miljøministeriet og Finansministeriet om styrelsens rammer og resultat- og udviklingsmål for 2004-2007. Jeg forventer, at målene fremover også vil tage udgangspunkt i de nye målsætninger i handlingsplanen for naturnær skovdrift.

Jeg finder, at måloppstillingen og afrapporteringen er forbedret tilfredsstillende.

III. Styrelsens opfølgning og afrapportering af de økonomiske resultater af skovdriften

4. Efter afgivelsen af mit notat har udestået 3 forhold vedrørende opfølgning og afrapportering af de økonomiske resultater af skovdriften. Forholdene vedrører styrelsens oplysninger om omkostningerne ved natur- og friluftshensyn på natur- og skovarealer, tilrettelæggelse af regnskaberne for skovdriften og styrelsens analyser af de økonomiske resultater af skovdriften.

a. Styrelsens oplysninger om omkostningerne ved natur- og friluftshensyn på natur- og skovarealer

5. Det fremgik af beretningen, at styrelsen i 1996 havde skønnet, at der i alt anvendtes ca. 80 mio. kr. årligt på de særlige natur- og friluftshensyn, styrelsen skal varetage i driften af statens natur- og skovarealer. Rigsrevisionen vurderede, at skønnet ikke var dækkende, og kritiserede, at oplysningen var blevet gentaget i finanslovene for 1997-2003, uden at styrelsen havde foretaget en mere præcis opgørelse.

6. Styrelsen har i 2004 lavet et fornyet skøn og opgjort, at natur- og friluftshensyn på statens natur- og skovarealer belaster styrelsens økonomi med ca. 99 mio. kr. årligt. Beløbet omfatter mindre indtægter på 61,5 mio. kr. som følge af begrænsninger i den forretningsmæssige udnyttelse af arealerne. Hertil kommer ekstra udgifter på 33,5 mio. kr. til natur- og friluftsmæssige formål på skovarealerne samt 4 mio. kr. i merudgifter til bygningsvedligehold. Styrelsen vil fremover hvert 3. år lave en fornyet opgørelse.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

b. Tilrettelæggelsen af regnskaberne for skovdriften

7. Rigsrevisionen kritiserede i beretningen, at regnskaberne ikke var tilrettelagt, så det var muligt at vurdere, om det økonomiske resultat af driften af statens skovarealer var tilfredsstillende under hensyn til driftens mangeartede formål.

8. Ministeriet har i sit udredningsarbejde fundet, at der ikke kan skelnes regnskabsmæssigt mellem produktions-, natur- og friluftsmæssige formål, når statsskovdistrikterne registrer de udgifter, der i dag blot opføres som skovdrift, fordi de enkelte aktiviteter ofte bidrager til flere formål. Rigsrevisionen har efterfølgende gennemgået tilrettelæggelsen af styrelsens regnskaber og har haft gentagne drøftelser med Skov- og Naturstyrelsen om, hvordan styrelsen kan få et bedre grundlag for at vurdere driftsresultatet. For at begrænse de administrative omkostninger ved regnskabsførelsen har Rigsrevisionen foreslået, at styrelsen anvender faste fordelingsnøgler for de enkelte hovedaktiviteter i skovdriften til at opgøre omkostningerne til henholdsvis produktionsmæssige formål, naturmæssige formål og friluftsmæssige formål. Styrelsen har fulgt anbefalingen, som ventes gennemført i løbet af 2006 som led i videreudviklingen af regnskabsaflæggelsen efter indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber.

9. Jeg finder det tilfredsstillende, at styrelsen nu har fundet en løsning på spørgsmålet om, hvordan omkostningerne ved driften af statens skovarealer kan opgøres på formål. Jeg vil løbende vurdere de aflagte regnskaber i forbindelse med årsrevisionen af ministeriets område.

c. Styrelsens analyser af de økonomiske resultater af skovdriften

10. Det fremgik af beretningen, at styrelsen ikke i tilfredsstillende grad havde brugt oplysningerne i styrelsens systemer til økonomiske analyser af statens skovarealer, og at resultatet for 1999 fra de arealer, der ikke var udlagt til særlige natur- eller friluftsmæssige formål, var dårligere, end hvad der normalt kan forventes ved erhvervsmæssig skovdrift i Danmark. Styrelsen kunne ikke redegøre for, hvor stor en del af forskellen der skyldtes natur- og friluftshensyn, men omkostningerne ved skovninger var relativt høje, og Rigsrevisionen fandt, at styrelsen burde overveje at anvende mindre intensive driftsformer på de mindst produktive arealer.

11. Styrelsen har i 2003 vurderet statsskovdriftens økonomi i en budgetanalyse sammen med Finansministeriet. Analysen viste, at produktiviteten ved skovning i nogle distrikter kunne forbedres, og at der eventuelt kunne opnås stordriftsfordele ved at koncentrere produktionen.

Styrelsen har efterfølgende sammenlagt en række skovdistrikter og centraliseret indkøb og udlicitering i 3 regionale centre. Der er desuden fastsat eller ved at blive fastsat mål for distrikternes produktivitet, for øget brug af maskiner og udlicitering og for reduktion af omkostningerne ved skovninger.

Omlægningen til den naturnære drift indebærer, at især de skovarealer, der primært drives af hensyn til natur og friluftsliv, fremover bliver drevet mindre intensivt. Styrelsen forventer, at omlægningen på lang sigt vil medføre en forbedring af statsskovenes økonomi.

12. Jeg finder det tilfredsstillende, at styrelsen har analyseret statsskovdriftens økonomi og gjort en række væsentlige tiltag for at forbedre driftsresultatet.

Jeg finder samlet, at styrelsen nu har forbedret opfølgningen og afrapporteringen af de økonomiske resultater af skovdriften tilfredsstillende.

IV. Sammenfatning

13. Med gennemførelsen af Miljøministeriets udrednings- og udviklingsarbejde er opstillingen og afrapporteringen af målene for Skov- og Naturstyrelsens virksomhed blevet forbedret. Styrelsen har nu også forbedret opfølgningen og afrapporteringen af de økonomiske resultater af skovdriften.

Jeg finder det tilfredsstillende, at styrelsen har analyseret statsskovdriftens økonomi og søgt at forbedre driftsresultatet.

Det er ligeledes tilfredsstillende, at styrelsen fremover vil have et bedre grundlag for at prioritere mellem formålene med den statslige skovdrift og opgøre omkostningerne til opfyldelsen af de forskellige formål og hensyn i skovdriften.

Jeg vil løbende vurdere de aflagte regnskaber i forbindelse med årsrevisionen af ministeriets område.

Jeg betragter hermed beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 10 2002

RIGSREVISIONEN
Den 14. marts 2006**Beretning om folkekirkens Fællesfond****Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i sagen om folkekirkens Fællesfond
(beretning nr. 10/02)*

1. I mine notater af 15. oktober 2003 og 25. november 2003, der begge er afgivet i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 221 og s. 241, vurderede jeg, at kirkeministeren havde taget en række hensigtsmæssige initiativer med henblik på at genoprette Fællesfondens økonomi og forbedre Kirkeministeriets økonomistyring. Den væsentligste del af initiativerne var dog fortsat på et indledende stadie, og jeg lovede, at jeg i et opfølgende notat ville orientere statsrevisorerne om det videre forløb vedrørende sagen. De udestående forhold omfattede følgende:

- klarhed i Fællesfondens regelgrundlag
- genopretning af Fællesfondens økonomi og forbedring af Kirkeministeriets økonomistyring af Fællesfonden
- udviklingen i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering
- udarbejdelse af en mere informativ årsrapport for Fællesfonden
- resultatet af en advokatundersøgelse om Kirkeministeriets administration af folkekirkens Fællesfond.

Disse forhold behandles i det følgende.

Rigsrevisionen har løbende bedt Kirkeministeriet om at redegøre for ministeriets opfølgning på undersøgelsen af Fællesfonden. Notatet er baseret på disse redegørelser samt på gennemgang af relevante styringsdokumenter og eksternt udarbejdede analyser og undersøgelser i relation til Fællesfonden, herunder en advokatundersøgelse af Kirkeministeriets administration. Rigsrevisionen har tillige haft drøftelser med ministeriet om ministeriets redegørelser og om den forventede plan for de iværksatte tiltag.

Klarhed i Fællesfondens regelgrundlag

2. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at lov om folkekirkens økonomi (økonomiloven), § 14 om Fællesfondens indtægtsgrundlag, kun gav adgang til at overføre renter og udbytte fra præsteembedskapitalerne til Fællesfonden, men ikke adgang til at overføre renter fra kirkekapitalerne, som det var anført i Kirkeministeriets bekendtgørelse om bestyrelser af kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Kirkeministeriet var indstillet på at fremsætte et lovforslag, der ville bringe overensstemmelse mellem økonomiloven og bekendtgørelsen på området.

3. Kirkeministeriet fremsatte den 18. februar 2004 det lovede forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi. Loven blev vedtaget den 19. maj 2004 og skabte den ønskede overensstemmelse mellem økonomiloven og ministeriets bekendtgørelse.

* Statsrevisor Johannes Lebech har ikke deltaget i behandlingen af denne sag.

4. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har rettet op på uoverensstemmelsen mellem økonomiloven og Kirkeministeriets bekendtgørelse og skabt den ønskede klarhed.

Genopretning af Fællesfondens økonomi og forbedring af Kirkeministeriets økonomistyring af Fællesfonden

5. Finansministeriet afgav den 16. december 2003 rapporten »Udvikling af økonomistyringen på Kirkeministeriets område« med en række anbefalinger til Kirkeministeriet. Rapporten var foranlediget af en anmodning fra kirkeministeren om assistance fra Finansministeriet til håndtering af de økonomiske og styringsmæssige problemer, som Rigsrevisionen havde påpeget i undersøgelsen af Fællesfonden.

Rapporten blev sendt i høring hos stiftsøvrighederne, Danmarks Provstiforening og Landsforeningen af menighedsrådsmedlemmer. De indkomne svar samt rapportens anbefalinger blev herefter drøftet mellem Kirkeministeriet og stiftsøvrighederne. Det kunne på den baggrund slås fast, at mange af rapportens anbefalinger umiddelbart kunne gennemføres, men at visse anbefalinger måtte overgå til nærmere behandling i et til lejligheden nedsat økonomiteknicke udvalg. På baggrund af arbejdet i det økonomiteknicke udvalg besluttede Kirkeministeriet at iværksætte 4 projekter i relation til at udvikle økonomistyringen af Fællesfonden. Projekterne drejede sig om benchmark og målstyring af stiftsadministrationerne, anvendelse af statslige regnskabs- og disponeringsregler, samling af indtægter og udgifter i et administrativt fællesskab og udarbejdelse af en normeringsmodel for prærestillinger. Status for projekterne er, at projektet vedrørende anvendelse af statslige regnskabs- og disponeringsregler er afsluttet, mens resten igangsættes i 2006 og 2007. Endvidere har ministeriet besluttet at udskifte Fællesfondens nuværende økonomisystem med Navision Stat, der i forvejen anvendes af Kirkeministeriets departement. Udskiftningen forventes at ske i 2006.

På nuværende tidspunkt er status for Finansministeriets i alt 69 anbefalinger, at ministeriet har gennemført 38 anbefalinger og er indstillet på at gennemføre yderligere 26 anbefalinger, når det forberedende arbejde er afsluttet. De 26 anbefalinger vedrører primært indførelse af aktivitetsstyring, forbedring af forretningsgange samt omlægning af udgifter og indtægter mellem Fællesfonden og de lokale kasser.

Ministeriet har i 5 tilfælde valgt ikke at gennemføre Finansministeriets anbefalinger og givet begrundelser herfor. En anbefaling om at optage Fællesfonden på finansloven følges ikke, da Fællesfondens midler primært er ikke-statslige, og folkekirkens økonomi bliver synliggjort ad anden vej. En anbefaling om at lade Fællesfondens driftsmæssige likviditetsbehov blive dækket udelukkende ved den opbyggede kassebeholdning følges heller ikke, men Kirkeministeriet vil i stedet for skabe lovmæssig hjemmel til at dække likviditetsbehov via en kassekredit. Anbefalinger om at lette Fællesfonden for udgifter til revision af de lokale kasser og udgifter til it-infrastruktur gennemføres ikke, fordi disse udgifter anses for et fællesanliggende under folkekirken. Endelig er en anbefaling vedrørende normering af præster ikke længere aktuel, idet antallet af sognepræstestillinger er fastlåst ud fra statens 40 %-tilskud til aflønning af provster og præster.

6. Arbejdet med genopretningen af Fællesfondens økonomi og forbedringen af Kirkeministeriets økonomistyring af Fællesfonden har indtil nu resulteret i en omorganisering i Kirkeministeriet, et forslag til nyt lovgrundlag for Fællesfonden samt en række forbedringer af de økonomiske styringsværktøjer.

Omorganisering

7. Kirkeministeriet igangsatte i 2003 en omorganisering for bl.a. at styrke den økonomiske styring af Fællesfonden. Der blev etableret et egentligt økonomikontor, hvor styringsopgaver og controllerfunktion i relation til Fællesfonden er samlet, herunder budgetlægning, budgetopfølgning og -styring, regnskabskonsolidering, vedligeholdelse af økonomisystemer mv. Kontoret består af en kontorchef, 4 AC-medarbejdere og en student. Endvidere er Kirkeministeriets it-kontor blevet insourcet fra en privat konsulentvirksomhed for at knytte funktionen tættere til ministeriets øvrige aktiviteter.

Forslag til nyt lovgrundlag for Fællesfonden

8. Kirkeministeriet har den 16. november 2005 fremsat lovforslag nr. 74 om ændring af lov om folkekirkens økonomi, der bl.a. er regelgrundlaget for Fællesfonden. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget iværksættes hermed en omlægning af Fællesfonden, så der skabes et solidt fundament for den fremtidige løsning af de fælles opgaver i folkekirken.

Det foreslås bl.a., at Fællesfonden lettes for en række udgifter vedrørende det lokale niveau inden for folkekirken, fx visse udgifter til pension til tjenestemandsansatte kirkefunktionærer og til den nugældende selvforsikringsordning. Det foreslås samtidig, at afkastet af de lokale kirkelige kapitaler, der bestyres af stiftsøvrighederne, tilfalder de pågældende lokale kasser fuldt ud. Fællesfondens økonomi slankes hermed, idet udgifter og indtægter, der vedrører de lokale kasser, overføres til de pågældende kasser.

Det præciseres videre i forslaget, at Fællesfonden overgår til fuldt ud at følge statens disponerings- og regnskabsregler med enkelte undtagelser bl.a. vedrørende likviditet. Ministeriet har dog oplyst, at Fællesfonden allerede er i drift med de statslige regler, og at kontoplanen er tilrettet og nye vejledninger udarbejdet. Det eneste udestående forhold er færdiggørelse af Fællesfondens regnskabsbekendtgørelse, som afventer færdigbehandling af lovforslaget.

Fællesfonden vil i modsætning til statslige institutioner selv skulle tilvejebringe likviditet. Dette er der taget højde for i lovforslaget, hvor det præciseres, at Fællesfonden alene kan optage lån til investeringsformål samt etablere en kassekredit e.l. på højst 100 mio. kr.

Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at Fællesfonden ikke kan budgettere med underskud, ligesom det fastsættes, at Kirkeministeriet er ansvarlig for Fællesfondens budget og aflægger Fællesfondens konsoliderede regnskab.

Desuden indeholder forslaget hjemmel til oprettelse af et administrativt fællesskab i relation til Fællesfonden, hvorved en række økonomiske fællesopgaver som fx Fællesfondens tilskudsadministration og bogføring, der i dag varetages i hvert enkelt stift, kan samles et sted.

Forbedringer af de økonomiske styringsværktøjer

9. Rigsrevisionens opfølgning viste, at de økonomiske styringsværktøjer vedrørende Fællesfonden var blevet forbedret. Budgetgrundlaget for udgifter til it er nu dokumenteret i specificerede aktivitetsoversigter. For folkekirkens forsikringsordning er udgifterne til skadeserstatninger budgetteret på grundlag af et beregnet skadeforløb pr. 11. juli 2003 for de næste 100 år, der bygger på de erfaringer, der har været til rådighed på analysetidspunktet. Budgettering af finansielle indtægter er baseret på en ekstern rådgivers forventninger til renteutviklingen i 2006 samt på hvert enkelt stifts vurdering af dets obligationsbeholdning og udlån. Fællesfondens budget vil fra og med 2007 desuden indeholde oplysninger for 3 budgetoverslagsår svarende til overslagene i finansloven.

Rigsrevisionens opfølgning viste tillige, at Kirkeministeriets økonomikontor foretager en løbende finansiell styring vedrørende alle Fællesfondens aktiviteter. Der udestår fortsat en stor del af udviklingen af den planlagte resultat- og aktivitetsbaserede styring af Fællesfonden.

10. Det er min vurdering, at det oprettede økonomikontor i Kirkeministeriet, det fremsatte lovforslags præciseringer til økonomiloven og de anbefalinger og forbedringer, som ministeriet allerede har gennemført, giver grundlag for en betydelig mere kvalificeret styring af Fællesfonden. Dette finder jeg tilfredsstillende.

For så vidt angår de tilfælde, hvor ministeriet har valgt ikke at gennemføre Finansministeriets anbefalinger, finder jeg ministeriets begrundelser fyldestgørende.

Der udestår fortsat et arbejde i ministeriet med en række af initiativerne vedrørende genopretningen af Fællesfondens økonomi og forbedringen af ministeriets økonomistyring af Fællesfonden. Samtidig udestår vedtagelsen af det ændrede regelgrundlag for Fællesfonden.

Når disse udeståender er kommet på plads, vil jeg vende tilbage i et nyt fortsat notat til statsrevisorerne.

Udviklingen i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering

11. Det fremgik af Rigsrevisionens undersøgelse, at Fællesfondens underskud i perioden 1999-2002 kunne opgøres til 151 mio. kr. Ved periodens udgang var Fællesfondens kassebeholdning blevet reduceret til 34 mio. kr., mens de langfristede gældsposter, inkl. de resterende ydelser på indgåede leasingaftaler, var vokset til ca. 214 mio. kr. Fællesfondens egenkapital var ud fra foreløbige opgørelser på dette tidspunkt +57 mio. kr. Fællesfondens økonomiske problemer kunne primært henføres til udgifter til nye ordninger og projekter under folkekirken vedrørende forsikring og it.

12. Rigsrevisionen har undersøgt udviklingen i Fællesfondens økonomi i perioden 2003-2005. Fællesfonden havde i 2003 og 2004 overskud på sine driftsposter på i alt 48 mio. kr. Kassebeholdning, langfristet gæld, inkl. de resterende ydelser på indgåede leasingaftaler, og egenkapital beløb sig ultimo 2004 til henholdsvis 56, 152 og +4 mio. kr.

Ministeriet har oplyst, at Fællesfondens resultat for 2005 på nuværende tidspunkt skønnes til et overskud på ca. 15 mio. kr., mens den langfristede gæld, inkl. de resterende ydelser på indgåede leasingaftaler, ved udgangen af 2005 var bragt ned til 64 mio. kr.

Ministeriet har tillige oplyst, at egenkapitalen vedrørende 2005 endnu ikke er opgjort. Ikrafttrædelsen af statens regler for aflæggelse af et omkostningsbaseret regnskab vil imidlertid betyde, at egenkapitalen påvirkes negativt med 80,9 mio. kr. grundet hensættelser til skyldige feriepenge til præster.

Samlet set og med forbehold for eventuelle ændringer i Fællesfondens endelige regnskab for 2005 er Fællesfondens økonomi således blevet styrket.

13. Det realiserede resultat har for hovedparten af aktiviteterne været i overensstemmelse med de lagte budgetter. Det gælder også for folkekirkens it, hvor aktiviteterne nu primært omfatter drift og vedligeholdelse af de opbyggede systemer. Udgifterne til folkekirkens forsikringsordning samt indtægterne vedrørende stiftsøvrighedernes kapitalforvaltning har derimod udvist betydelige budgetafvigelser i perioden 2003-2005. De 2 sidstnævnte poster repræsenterer ifølge Fællesfondens budget for 2006 fortsat de væsentligste risici for Fællesfondens økonomi.

Ministeriet vil iværksætte en analyse af forsikringsordningen i 2006 for bl.a. at afklare, om selvforsikringsordningen fortsat må vurderes at være i folkekirkens interesse, eller om der centralt bør tegnes forsikring for en del af risikoen. Ministeriet har desuden over finansloven bemyndigelse til at stille en garanti for et lån til Fællesfonden på maks. 500 mio. kr. Lånet kan afskærme Fællesfonden fra likviditetsmangel som følge af erstatningskrav vedrørende forsikringsordningen

For Fællesfondens vedkommende vil usikkerheden ved budgettering af indtægter fra kapitalforvaltningen bortfalde, hvis forslaget til ændringen af økonomiloven vedtages i sin nuværende form, idet disse indtægter så ikke længere tilfalder Fællesfonden.

14. Jeg har noteret mig den positive udvikling i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering, og at ministeriet er opmærksom på de risici, som fortsat er knyttet til Fællesfondens drift.

Jeg vil fortsat følge udviklingen i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering.

Udarbejdelse af en mere informativ årsrapport for Fællesfonden

15. Det fremgik af mit notat af 25. november 2003, at Rigsrevisionen i forbindelse med revisionen af regnskabet for 2003 ville drøfte bl.a. regnskabsprincipperne med Kirkeministeriet med henblik på at udbygge Fællesfondens årsrapport, så den ville give et mere informativt billede af Fællesfondens økonomi.

Jeg kan oplyse, at Rigsrevisionen har været i løbende dialog med ministeriet omkring de anvendte regnskabsprincipper i forbindelse med revisionen af regnskabet for såvel 2003 som 2004. Revisionen af det seneste regnskab for 2004 viste bl.a., at grundlaget for Fællesfondens konsoliderede regnskab var uden væsentlige fejl og mangler. Ministeriet har truffet beslutning om, at det konsoliderede regnskab fra 2005 skal følge de statslige regnskabs- og disponeringsregler med de undt-

gelsler, der følger af Fællesfondens særlige karakter, og Fællesfondens årsregnskab var udarbejdet som en overgangsordning og tilnærmede sig de statslige regnskabs- og disponeringsregler. Resultaterne af revisionerne er afrapporteret i henholdsvis statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2003, s. 106, og statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004, s. 104.

16. Jeg vil i forbindelse med revisionen af Fællesfondens konsoliderede regnskaber fortsat følge udviklingen i Fællesfondens regnskabsrapportering.

Resultatet af den advokatundersøgelse, som kirkeministeren iværksatte om Kirkeministeriets administration af folkekirkens Fællesfond

17. Det fremgik af mit notat af 25. november 2003, at kirkeministeren havde taget initiativ til en advokatundersøgelse af Kirkeministeriets forvaltning af folkekirkens Fællesfond og visse andre forhold vedrørende finansieringen af folkekirkens virksomhed. På baggrund heraf skulle advokaten vurdere, om der var grundlag for at indlede disciplinærfølgning af bestemte embedsmænd i ministeriet, og i givet fald udarbejde udkast til tjenstlig indberetning. Endvidere skulle det undersøges og beskrives, i hvilket omfang ministeren havde været inddraget i sagen.

18. Advokaten afleverede sin redegørelse til ministeriet den 31. januar 2005. I fremsendelsesbrevet sammenfatter advokaten sin vurdering af ansvarsforholdene som følger:

»Som det er fremgået af redegørelsen ovenfor, har jeg ikke fundet grundlag for at indstille, at der søges gennemført disciplinære sanktioner mod nogen af de involverede tjenestemænd.

Det betyder imidlertid ikke, at administrationen ikke har været kritisabel.

Administrationen har over den undersøgte periode været kritisabel. Det gælder især den ledelsesmæssige styring af økonomiforvaltningen«.

Kirkeministeriet har oplyst, at kirkeministeren på baggrund af advokatens undersøgelse har besluttet, at der ikke vil blive indledt disciplinærfølgning af nogen af de involverede tjenestemænd for de af advokaten undersøgte forhold. Men kirkeministeren har over for de chefer, hvis embedsførelse advokaten udtaler kritik af, tilkendegivet, at ministeren er enig i denne kritik.

19. Rigsrevisionens undersøgelse har ikke omfattet ansvarsforholdene for embedsmænd i Kirkeministeriet. Jeg har ingen bemærkninger til, at kirkeministeren har fulgt advokatens indstilling om ikke at indlede disciplinærfølgning af nogen af de involverede tjenestemænd.

Sammenfatning

20. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har rettet op på uoverensstemmelsen mellem økonomiloven og Kirkeministeriets bekendtgørelse og skabt den ønskede klarhed.

Jeg finder det tillige tilfredsstillende, at der nu er grundlag for en betydelig mere kvalificeret styring af Fællesfonden. Som det fremgår, har Kirkeministeriet fulgt hovedparten af Finansministeriets anbefalinger. Jeg har gennemgået de anbefalinger, som Kirkeministeriet har valgt ikke at følge, og jeg finder, at ministeriet på fyldestgørende måde har begrundet disse valg.

Der udestår dog fortsat et arbejde med en række af initiativerne vedrørende genopretningen af Fællesfondens økonomi og forbedringen af ministeriets økonomistyring af Fællesfonden. Samtidig udestår vedtagelsen af det ændrede regelgrundlag for Fællesfonden.

Jeg har noteret mig den positive udvikling i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering, og at ministeriet er opmærksom på de risici, som fortsat er knyttet til Fællesfondens drift.

Jeg vil i forbindelse med revisionen af Fællesfondens konsoliderede regnskaber fortsat følge udviklingen i Fællesfondens regnskabsrapportering.

Rigsrevisionens undersøgelse har ikke omfattet ansvarsforholdene for embedsmænd i Kirkeministeriet. Kirkeministeren har på eget initiativ iværksat en advokatundersøgelse om ministeriets administration af folkekirkens Fællesfond. Jeg har ingen bemærkninger til, at ministeren har fulgt ad

vokatens indstilling om ikke at indlede disciplinærforfølgning af nogen af de involverede tjenestemænd.

21. Når de udestående forhold vedrørende genopretningen af Fællesfondens økonomi og forbedringen af ministeriets økonomistyring af Fællesfonden er kommet på plads, vil jeg vende tilbage i et nyt notat til statsrevisorerne. I samme notat vil jeg også orientere om den videre udvikling i Fællesfondens budgetter, likviditet og finansiering.

Henrik Otbo

Nr. 13 2002

RIGSREVISIONEN
Den 28. september 2005

Beretning om statens restanceinndrivelse

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om statens restanceinndrivelse (beretning nr. 13/02)

1. I mit notat til statsrevisorerne af 16. januar 2004, jf. Endelig betænkning 2002, s. 269, tilkendegav jeg, at jeg ville følge arbejdet med at effektivisere statens restanceinndrivelse, herunder resultaterne og arbejdet i regeringens Forenklingsudvalg og arbejdsgruppen med deltagelse af repræsentanter fra Skatteministeriet, Finansministeriet og Justitsministeriet om effektivisering af statens restanceinndrivelse.

Det fremgik af mit notat, at den tværministerielle arbejdsgruppe skulle belyse konsekvenserne af en enklere lovgivning, en modernisering af it-systemgrundlaget samt en enhedsorganisering af den offentlige restanceinndrivelse. Formålet med arbejdet var at effektivisere restanceinndrivelsen og nedbringe restancemassen.

Rigsrevisionen har som grundlag for dette notat indhentet og behandlet materiale fra Skatteministeriet om ministeriets arbejde med at effektivisere restanceinndrivelsen.

2. Der er i forbindelse med kommunalreformen og fusionen af de kommunale skattemyndigheder og ToldSkat vedtaget en række love med hensyn til at effektivisere restanceinndrivelsen. Det drejer sig om lov nr. 429 af 6. juni 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer, lov nr. 430 af 6. juni 2005 om ændring af forskellige love og om ophævelse af lov om kommunalt samarbejde om opkrævning og inddrivelse samt lov nr. 431 af 6. juni 2005 om ændring af forskellige love. Lovene, som træder i kraft den 1. november 2005, udgør første skridt i regeringens samlede reform af inddrivelsesområdet, som indebærer, at der i 2007 er én restanceinndrivelsesmyndighed, ét fælles regelgrundlag og ét fælles inddrivelsessystem.

3. Fra og med den 1. november 2005 samles restancer, som i dag inddrives af kommunerne, ToldSkat, Inddrivelsesenheden i ToldSkat og politiet, i én ny organisation under Skatteministeriet. Borgere og virksomheder med restancer til det offentlige skal dermed kun henvende sig ét sted.

Det er dog fortsat efter den 1. november 2005 den enkelte kommunale og statslige fordringshaver, som skal varetage opkrævningsopgaven, inden fordringen overdrages til inddrivelse hos restanceorganisationen. Den enkelte fordringshaver skal skriftligt inden overdragelsen af fordringen til inddrivelsesorganisationen underrette skyldneren om dette.

Der etableres ligeledes i forbindelse med den nye organisering af restanceinndrivelsen en ny enstrengt klagestruktur, hvor Landsskatteretten bliver klageinstans for hovedparten af alle afgørelser i inddrivelsessager, som restanceorganisationen får til inddrivelse.

Jeg finder samlet set, at der er tilvejebragt et godt grundlag for at opnå en effektiv organisering af restanceinndrivelsen. Jeg har ikke yderligere bemærkninger til punktet.

4. Vedrørende en modernisering af it-systemgrundlaget for opnåelsen af en effektiv restanceinndrivelse er der igangsat et projekt "Ét fælles Inddrivelsessystem", der fra 2007 skal levere it-understøttelsen i ét nyt system. I dag foregår it-understøttelsen i myndighedernes forskellige systemer, der dog i overgangsfasen frem til 2007 vil blive reduceret til at udgøre ToldSkats systemer, Den Centrale Inddrivelsesenheds it-system og kommunernes inddrivelsessystem.

Jeg finder, at der med ministeriets projekt "Ét fælles Inddrivelsessystem" er taget initiativ til at tilvejebringe et effektivt it-grundlag for restanceinddrivelsen fra 2007.

5. Vedrørende forenklinger af lovgivningen på inddrivelsesområdet har Skatteministeriet oplyst, at der nu er tilvejebragt en harmoniseret og forenklet lovgivning på området, hvilket vil bidrage til større ensartethed i afgørelserne og gennemskuelighed for borgere og virksomheder. Dette vedrører særligt reglerne om lønindeholdelse, hvor der ikke vil blive nogen øvre grænse for indeholdelsesprocenten, der tidligere har været maks. 20 %, jf. kildeskatteloven.

Endelig sikrer loven en mulighed for at udvide udpantningsretten til en række krav, hvor der i dag kun er mulighed for at bruge lønindeholdelsesinstrumentet.

Jeg finder, at de nævnte forenklinger af lovgivningen vil medvirke til en effektiv restanceinddrivelse. Jeg har ikke yderligere bemærkninger til punktet.

6. Jeg anser samlet set ministerens initiativer for at være tilfredsstillende. Med dette notat betragter jeg derfor beretnings sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 16 2002

RIGSREVISIONEN

Den 7. oktober 2005

Beretning om statens regulering af markedet for hurtige adgangsveje til internettet

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om statens regulering af markedet for hurtige adgangsveje til internettet (beretning nr. 16/02)

1. Jeg lovede i mit notat af 27. januar 2004 om videnskabsministerens redegørelse til beretningen at orientere statsrevisorerne om gennemførelse af de konkurrencefremmende initiativer, som partierne bag teleforliget blev enige om i oktober 2003, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 284.

Initiativerne omfattede i alt 10 konkrete tiltag, som havde til formål at styrke konkurrencen på bredbåndsmarkedet. I det følgende redegøres kort for gennemførelsen af initiativerne.

2. Ifølge initiativ nr. 1 skulle der skabes lige muligheder for TDC og konkurrenterne i udnyttelsen af TDC's nye samtrafikprodukter. Ifølge initiativ nr. 2 skulle reglen om ikke-diskrimination præciseres, så den harmonerede bedre med udviklingen på bredbåndsmarkedet. Ifølge initiativ nr. 3 skulle ATM-net gøres til et samtrafikprodukt. Initiativ nr. 1, 2 og 3 blev gennemført ved lov nr. 225 af 31. marts 2004 om ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet.

Ifølge initiativ nr. 4 og 5 skulle kundeskit mellem ADSL-udbydere smidiggøres, og samtidig skulle der gennemføres en analyse i samarbejde med telebranchen om TDC's standardtilbud på bredbåndsforbindelser. Initiativerne er gennemført dels ved ajourføring af bekendtgørelsen om standardtilbud, dels ved at TDC har gennemført de ønskede ændringer efter drøftelser med IT- og Telestyrelsen og branchen.

Ifølge initiativ nr. 6 skulle der etableres et såkaldt dialogforum i IT- og Telestyrelsen. Initiativet blev gennemført i 2004 og forventes at styrke dialogen med branchen og forbrugerorganisationerne om telereguleringens praktiske effekt.

Ifølge initiativ nr. 7 skulle IT- og Telestyrelsen skabe større gennemsigtighed om samtrafikreguleringen ved at offentliggøre konkrete afgørelser og kommentarer på sin hjemmeside. Initiativet er gennemført for så vidt som IT- og Telestyrelsen har lagt en række yderligere afgørelser og udtalelser på hjemmesiden. Gennemsigtigheden vil blive yderligere forbedret, efterhånden som styrelsen offentliggør afgørelser truffet efter de nye samtrafikregler.

Ifølge initiativ nr. 8 skulle der opstilles mål for kvalitetsmåling i teleprodukter. I den anledning er det besluttet at udvikle en ny informationsguide, som samler information om priser og kvalitet i én guide. Den nye guide, der også vil komme til at rumme oplysning om IP-telefoni og 3G-tjenester, forventes lanceret på internettet medio 2006.

Ifølge initiativ nr. 9 skulle TDC gradvis udbygge bredbåndsdækningen til 96 % pr. 1. oktober 2004 og til 98 % pr. 1. oktober 2005. Initiativet er gennemført for så vidt som TDC har afsluttet en udbygning, der indebærer, at 98 % af samtlige husstande og virksomheder i maj 2005 havde adgang til ADSL.

Ifølge initiativ nr. 10 skulle TDC indstille opkrævning af gebyr for bredbåndsundersøgelse og for annullering som følge af manglende ledig rå kobber. Initiativet er gennemført med virkning fra 1. januar 2004, hvor begge gebyrer bortfaldt.

3. Det fremgår af IT- og Telestyrelsens telestatistik, at TDC's relative markedsandel faldt fra 79 % af bredbåndsmarkedet ultimo 2003 til 75 % ultimo 2004, og på den baggrund har jeg spurgt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, om gennemførelsen af initiativerne i konkurrencepakken har bidraget til denne udvikling.

Ministeriet har oplyst, at der ikke kan påvises en direkte sammenhæng mellem gennemførelsen af konkurrencepakken initiativer og de ændrede markedsandele, bl.a. fordi effekten af konkurrencepakken først slår fuldt igennem med en række markedsafgørelser, som IT- og Telestyrelsen forventes at træffe i løbet af efteråret 2005.

4. Sammenfattende kan jeg konstatere, at 9 ud af konkurrencepakken initiativer er gennemført, og at det 10. initiativ forventes lanceret medio 2006.

Da jeg endvidere er bekendt med, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har igangsat et udredningsarbejde om behovet for at revidere den eksisterende bredbåndsstrategi fra 2001, finder jeg, at der ikke udestår yderligere punkter i denne sag.

På den baggrund betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 17 2002

RIGSREVISIONEN
Den 30. november 2005

Beretning om forsvarets forvaltning af lønbevilling og årsværk

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om forsvarets forvaltning af lønbevilling og årsværk (beretning nr. 17/02)

1. I mit notat til statsrevisorerne af 20. februar 2004 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, tilkendegav jeg at ville følge udviklingen i forsvarets forvaltning af lønbevilling og årsværk og i sammenhæng hermed følge, om tilsynet fra ministeriet er blevet styrket.

Forsvarsministeriet har redegjort for de iværksatte foranstaltninger, og Rigsrevisionen har ved opfølgning på sagen haft en række drøftelser med ministeriet om redegørelsen. Rigsrevisionen har endvidere gennemgået og vurderet dokumentationen for de initiativer, som ministeriet har iværksat med henblik på at styrke forvaltningen af lønsum og årsværk.

2. Det fremgik af mit notat af 20. februar 2004, at Forsvarsministeriet ville føre et skærpet tilsyn på det økonomiske område med udgangspunkt i en øget rapportering fra Forsvarskommandoen.

Forsvarsministeriet har siden starten af 2004 bedt Forsvarskommandoen om at udarbejde en supplerende økonomisk rapportering i forbindelse med rammeredegørelserne. Forsvarskommandoens rapportering har skabt sammenhæng mellem bevillingslovene og Forsvarskommandoens budget. Rapporteringen giver bl.a. ministeriet et passende detaljeret og aktuelt billede af Forsvarskommandoens forbrug i forhold til finanslovens lønsumsramme. I forbindelse med budgetteringen beregner Forsvarskommandoen en lønsumsreserve på ca. 100 mio. kr. i forhold til den afsatte lønsum på bevillingen. Driftsbevillingen reduceres tilsvarende for at holde økonomien i balance. Forbruget af lønsumsreserven bliver løbende drøftet på de opfølgende møder i forbindelse med ministeriets økonomiske tilsyn.

Rigsrevisionen har gennemgået Forsvarskommandoens rapportering til Forsvarsministeriet vedrørende det udvidede økonomiske tilsyn. Rapporteringen indeholder bl.a. opfølgning på Forsvarskommandoens bevillinger og budget opdelt på de underordnede myndigheder. Gennemgangen af rapporteringen viser, at ministeriets tilsyn er skærpet.

Jeg finder ministeriets tiltag tilfredsstillende og anser punktet for afsluttet.

3. Det fremgik videre af mit notat af 20. februar 2004, at ministeriet arbejder på at iværksætte et nyt koncept for systematisk mål- og resultatstyring af Forsvarskommandoen.

Ministeriet har i 2005 igangsat arbejdet med at videreudvikle mål og resultatkrav for Forsvarskommandoens virksomhed. Resultatet af dette arbejde vil blive udmøntet i en justeret kontrakt med Forsvarskommandoen, som skal danne grundlag for Forsvarskommandoens årsrapport, hvor der skal rapporteres på de faglige og økonomiske resultater. Målet er at nå frem til en sammenhængende, helhedsorienteret og balanceret styring af Forsvarskommandoen. Forsvarsministeriet har oplyst, at kontrakten med Forsvarskommandoen i de kommende år vil blive udviklet løbende. Ministeriets udvidede økonomiske tilsyn, som omfatter lønsumsstyringen, er i dag en del af kontrakten. Tilsynet giver information om, hvordan Forsvarskommandoen anvender lønsummen både i relation til lønudviklingen og lønniveauet i Forsvarskommandoen.

Rigsrevisionen vil, når DeMars er taget i fuld anvendelse nærmere vurdere, om omlægning til totalomkostningsprincippet og DeMars har styrket økonomistyringen. Jeg vil herunder følge op på,

om mål- og resultatstyringen har udviklet sig som i staten generelt. Jeg finder ministeriets tiltag tilfredsstillende og anser punktet for afsluttet.

4. Jeg oplyste i mit notat af 20. februar 2004, at ministeriet nærmere ville vurdere uddannelserne for de ansatte, der beskæftiger sig med lønsums- og årsværksstyring, og sikre, at der etableres en stærk og central økonomifunktion i forsvarsstaben i forbindelse med det nye forsvarsforlig.

Lønsumsstyringen er fra den 1. april 2005 centraliseret og varetages herefter af det nyoprettede Forsvarets Personeltjeneste. Med centraliseringen af lønsumsstyringen befinder kernekompetencerne på området sig primært ved Forsvarets Personeltjeneste. Rigsrevisionen har konstateret, at der gennem 2005 fortsat sker decentral budgetopfølgning, som udføres under Forsvarets Personeltjeneste af decentralt placeret personel ved myndighederne. Fra og med 2006 omlægges lønsumsbudgetteringen, så Forsvarets Personeltjeneste alene har ansvaret for budgettering og budgetopfølgning på området.

Forsvarsministeriet har oplyst, at den centrale økonomifunktion i forsvarsstaben er tilført flere årsværk, som forventes fuldt besat ved udgangen af 2005. Forsvarets Personeltjeneste og Forsvarskommandoen er derudover ved at udarbejde en handlingsplan for, hvordan der etableres mere attraktive karriereveje for militære og civile økonomimedarbejdere, så flere medarbejdere vælger at specialisere sig inden for økonomistyring.

Jeg finder ministeriets tiltag tilfredsstillende og anser punktet for afsluttet.

5. Det fremgik videre af mit notat af 20. februar 2004, at ministeriet forventede, at myndighedernes budgetter for 2004 havde en højere kvalitet end hidtil, og at Forsvarskommandoen havde intensiveret driftsopfølgningen i forhold til underlagte myndigheder.

Ministeriet oplyser i sin redegørelse, at der er sket en forbedring af budgetprocessen i 2004 og 2005. Udmeldingen af de økonomiske rammer til løn og drift og myndighedernes budgetlægning forløb efter planerne, og det er vurderingen, at budgetterne ved indgangen af finansåret 2004 havde en langt højere kvalitet end i 2003. Forsvarskommandoen gennemførte en række forbedringer af budgetprocessen for 2005 på baggrund af erfaringerne med budgetprocessen for 2004, herunder en bedre koordination af de kontrolaktiviteter, der skal gennemføres på de forskellige myndighedsniveauer efter hver fase af budgetlægningen. Ministeriet oplyser videre, at Forsvarskommandoen netop har færdiggjort en beskrivelse af Forsvarskommandoens, Forsvarets Personeltjenestes og underlagte myndigheders rolle i forbindelse med lønsumsstyringen.

Rigsrevisionen har i forbindelse med opfølgningen konstateret, at der er sket væsentlige forbedringer i budgetprocessen, herunder at der sker en skærpet opfølgning på de budgetansvarlige myndigheders forbrug af de økonomiske rammer til løn og drift. Dette sker bl.a. i forbindelse med de budgetansvarlige myndigheders månedlige rapporteringer om forbruget, som Rigsrevisionen har gennemgået en række eksempler på. Rigsrevisionen har ligeledes gennemgået Forsvarskommandoens beskrivelse af arbejdsdelingen mellem Forsvarskommandoen, Forsvarets Personeltjeneste og de underlagte myndigheder. Beskrivelsen indgår i Forsvarskommandoens økonomihåndbog og giver efter Rigsrevisionens opfattelse et dækkende billede af myndighedernes indbyrdes roller i forbindelse med udmelding af rammer, budgettering og opfølgning.

Jeg finder tiltagene tilfredsstillende og har ikke yderligere bemærkninger. Jeg anser punktet for afsluttet.

6. Det fremgår endelig af mit notat af 20. februar 2004, at forsvarschefen har iværksat et arbejde med at sikre større ledelsesmæssig fokus på styringen af lønsummen. Der er etableret faste procedurer for løbende og hyppige rapporteringer til forsvarrets øverste ledelse.

Rigsrevisionen har i forbindelse med opfølgningen konstateret, at lønsumsbevillingerne inden for Forsvarskommandoens samlede område blev overholdt i 2004. Rigsrevisionen har videre konstateret, at der er etableret procedurer for en månedlig rapportering fra Forsvarets Personeltjeneste til Forsvarskommandoen. Rapporteringen danner baggrund for ledelsesinformationer samt den løbende rapportering til Forsvarsministeriet som et led i departementets tilsyn med Forsvarskommandoen.

Rigsrevisionen har gennemgået Forsvarets Personeltjenestes rapportering til Forsvarskommandoen vedrørende myndighedernes forbrug af lønsum og årsværk. I opfølgningen indgår bl.a. opgørelser over de samlede niveau II-myndigheders forbrug og beskrivelser af de tiltag, som myndighederne har iværksat med henblik på at overholde rammerne for lønsum og årsværk. Opfølgningen giver Forsvarskommandoen en forbedret samlet rapportering.

Jeg har herefter ikke yderligere bemærkninger til punktet og anser dette for afsluttet.

7. Samlet anser jeg ministeriets initiativer for at være tilfredsstillende og beretningssagen for at være afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 18 2002

RIGSREVISIONEN
Den 10. februar 2006**Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2002***Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i 3 sager
i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2002
(beretning nr. 18/02)****Ad beretningens kap. III.E. § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet, pkt. 143-146***

1. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge sagen om indgåelsen af en aftale i henhold til rigsrevisorlovens § 9 mellem økonomi- og erhvervsministeren, Den Danske Akkrediterings- og Metrologifonds (DANAK) bestyrelse og mig om revisionen af DANAK, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003.

Alle parter har underskrevet aftalen i december 2005, hvorefter udfærdigelse af den tilhørende revisionsinstruks er iværksat.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap. III.K. § 17. Beskæftigelsesministeriet, pkt. 217

2. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge ministeriets udvikling af et nyt it-system, der skal styrke den regnskabsmæssige håndtering af administrationen af sygedagpengelovens forsikringsordninger.

Beskæftigelsesministeriets AdministrationsCenter (BAC), som i 2004 overtog opgaven fra Arbejdsdirektoratet, oplyste i januar 2005, at systemet havde været i udbud, men at man endnu ikke havde valgt en leverandør. BAC forventede på daværende tidspunkt, at et nyt system tidligst kunne tages i brug i løbet af efteråret 2005.

I december 2005 oplyste BAC, at man i samarbejde med den valgte leverandør havde udviklet et system. Et testforløb gennemført i efteråret 2005 havde imidlertid vist en række fejl og udeståender i systemet. Dette kombineret med de komplekse regler og funktionaliteter, som systemet skal understøtte, havde betydet, at tidsplanen måtte revideres. BAC forventede i januar 2006, at det nye system først vil kunne anvendes ultimo maj 2006.

Jeg kan konstatere, at ministeriet fortsat arbejder på en løsning af de problemer vedrørende administrationen af sygedagpengelovens forsikringsordninger, som Rigsrevisionen pegede på ved revisionen i december 2002. På grund af den manglende kontrol med udbetalingerne i det eksisterende it-system, SORDA, finder jeg det vigtigt, at ministeriet nu fastholder den reviderede tidsplan, så det nye system kan tages i brug senest i maj 2006.

Jeg vil fortsat følge implementeringen af det nye system.

Ad beretningens kap. IV.C. It-revision og IV.D. Digitalisering, pkt. 410-458

3. Sagen om implementering af en norm for statslig it-sikkerhed, som fortsat afventer en endelig afklaring, jf. mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2005, afventer det endelige resultat af arbejdet i den arbejdsgruppe, der i 2004 blev oprettet af Statens it-råd. Arbejdsgruppen afslutter sit arbejde ultimo 2006 og anbefaler løbende »best practice« på området på www.it-sikkerhedsportalen.dk.

Jeg vil fortsat følge sagen.

Henrik Otbo

Nr. 1 2003

RIGSREVISIONEN

Den 15. august 2005

Beretning om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen

Notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen (beretning nr. 1/03)

I. Indledning

1. I mit notat af 31. august 2004 om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen omtalte jeg Undervisningsministeriets etablering af det nye tilsyn, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2003, s. 92. I deres bemærkninger til notatet udtrykte statsrevisorerne forventning om, at jeg i et opfølgende notat til Luftfartsskoleberetningen vurderer Undervisningsministeriets nye tilsynsprojekt.

2. Kap. II i dette notat indeholder en beskrivelse og vurdering af de enkelte elementer i det nye tilsyn, herunder status for implementeringen. Endvidere omtales resultaterne af en sagsgennemgang, som Rigsrevisionen har udført med henblik på at konstatere, om ministeriet i praksis har implementeret udvalgte elementer i tilsynet. Sagsgennemgangen har tillige haft til formål at undersøge, om ministeriet som lovet har forbedret sagsdokumentationen.

Notatet omhandler – med afsæt i sagen om Luftfartsskolen – primært tilsynet med institutioner for erhvervsrettet uddannelse, og undersøgelsen er koncentreret om elementerne i det økonomiske tilsyn. Det faglige tilsyn med institutioner for erhvervsrettet uddannelse vil jeg behandle i et kommende notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet (beretning nr. 12/99).

I kap. III omtales status for bagmandspoliets undersøgelse af Luftfartsskolens køb og leje af en flysimulator og sagen om et muligt erstatningsansvar for skolens daværende bestyrelse og ledelse. Endelig omtales pilotuddannelsens fremtid.

II. Elementerne i Undervisningsministeriets nye tilsyn

3. Undervisningsministeriets tilsyn med selvejende uddannelsesinstitutioner skal sikre, at institutionerne lever op til gældende regler, herunder forudsætninger og intentioner fastsat i love og bekendtgørelser. Tilsynet skal endvidere sikre, at mål og rammer for undervisning og uddannelse opfyldes, og at institutionerne drives forsvarligt og hensigtsmæssigt.

Ministeriets nye tilsyn bygger på det tilsynsprojekt, som ministeriet iværksatte i 1999. Ministeriet finder det væsentligt, at det nye tilsyn råder over redskaber til systematisk overvågning, så problemsager bedst muligt forebygges, fx ved hjælp af klare og enkle regelsæt og vejledninger, og at sager, når de alligevel opstår, opdages så tidligt som muligt. Ministeriet lægger desuden vægt på, at institutionen ikke undslipper ministeriets opmærksomhed for tidligt, men at der findes en løsning, inden problemerne videreudvikler sig. Ministeriets nye tilsyn sigter således mod en mere systematisk planlægning af og opfølgning på udførte tilsynsaktiviteter.

4. I tabel 1 er vist en oversigt over de enkelte elementer i det nye tilsyn, herunder status for implementeringen.

Table 1. Statusoversigt over det nye tilsyn

Elementer i Undervisningsministeriets nye tilsyn	Implementeret	Under udvikling	Mangler politisk afklaring
Systematisk screening og prioritering af institutionernes årsregnskaber	X		
Anvendelse af revisortjeklister	X		
Faste procedurer og tæt opfølgning på behandling af institutioner under skærpet tilsyn	X		
Faste procedurer for vurdering af fusionerede institutioners økonomi og for opfølgning herpå	X		
Tilsynsplaner og tilsynsberetninger	X		
Indikatorbaseret tilsyn		X	
Videndeling på tværs af tilsynsfunktioner via en ny intern digital tilsynsinformationsportal (TIP'en)	X		
Etablering af en sanktionspolitik			X
Kilde: Undervisningsministeriet den 17. marts 2005.			

Oversigten indeholder en aktuel status for ministeriets udvikling af tilsynet opgjort i forhold til 3 kategorier: om elementerne i ministeriets nye tilsyn er blevet implementeret, er under udvikling, eller om der mangler politisk afklaring.

Kategorien "Implementeret" omfatter de elementer i ministeriets tilsyn, der er overgået fra en udviklings- og implementeringsfase til en ordinær driftsfase. Ministeriet vil dog fortsat foretage relevante tilretninger og justeringer med henblik på at udvikle og forbedre tilsynet. Kategorien "Under udvikling" omfatter de elementer i ministeriets nye tilsyn, hvor der fortsat udestår udviklings- og implementeringsarbejde før overgangen til en ordinær driftsfase. "Mangler politisk afklaring" omfatter de elementer, hvor der kræves lovændringer eller anden konkret politisk stillingtagen, herunder drøftelser med interessenter (fx skoleforeninger). Som det fremgår af oversigten, er hovedparten af elementerne implementeret.

Nedenfor beskrives og vurderes de enkelte elementer af det nye tilsyn. Det indikatorbaserede tilsyn, som har karakter af et fagligt tilsyn med kvaliteten af institutionernes virksomhed, vil dog ikke blive omtalt yderligere her. Som nævnt i pkt. 2 vil det faglige tilsyn blive behandlet i et kommende notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet (beretning nr. 12/99).

A. Systematisk screening og prioritering af institutionernes årsregnskaber

5. Ministeriet har i 2002 etableret et værktøj til prioritering af tilsynsindsatsen ved den årlige gennemgang af institutionernes regnskaber samt udviklet en regnskabsdatabase til brug for systemunderstøtning af og dokumentation for resultaterne af regnskabsgennemgangen. Værktøjet til prioritering og anvendelse af regnskabsdatabasen blev implementeret med virkning for regnskabsgennemgangen 2001. Systemerne har fra 2002 til 2005 gennemgået en løbende udvikling. Formålet med udviklingen af prioriteringsværktøjet er at sikre, at regnskaber med størst risiko gennemgås først.

Prioriteringen foretages på baggrund af en indledende screening af årsregnskabet, det tilhørende revisionsprotokollat og revisortjeklisterne, jf. kap. II.B. Endvidere indgår eventuelle andre relevante dokumenter på sagen, fx bestyrelsens supplerende bemærkninger samt stillingtagen til revisors bemærkninger i revisionsprotokollatet.

6. Ministeriet har ultimo 2004 etableret en regnskabsportal, hvor alle institutioner under ministeriet bl.a. indtaster deres regnskabstal i overensstemmelse med gældende regnskabsbekendtgørelser. Formålet er hurtigst muligt at give alle ministeriets medarbejdere adgang til relevante oplysninger om institutionerne som led i det økonomiske tilsyn.

Portalen har tillige til formål at stille oplysninger om institutionernes regnskaber til rådighed for en bredere kreds, herunder andre uddannelsesinstitutioner og deres revisorer, fx med henblik på benchmarking e.l. Ministeriet overvejer at udvide portalen med oplysninger om institutionernes bestyrelser, revisionsberetninger o.l.

7. Ministeriet anvender en model til risikovurdering af den enkelte institutions økonomi, hvori der indgår oplysninger om følgende forhold:

- institutioner under skærpet tilsyn eller observation
- forbehold eller supplerende oplysninger i revisionspåtegningen
- likviditetsgrad (evnen til at betale den kortfristede gæld)
- soliditetsgrad (egenkapitalens andel af den samlede aktivmasse)
- belåningsprocent i ejendomme.

På baggrund af disse oplysninger indplaceres skolerne i 7 grupper afhængig af risikovurderingen. Gruppe 1, der repræsenterer den højeste risiko, omfatter eksempelvis institutioner, der er under skærpet tilsyn eller observation, eller hvor likviditetsgrad eller soliditetsgrad ligger under 50 % af gennemsnittet for institutionsområdet.

Ministeriet overvejer i øjeblikket at supplere screeningsmodellen med et parameter, der afspejler udviklingen i institutionernes aktivitet målt ved årselevtallet. Dette vil ifølge ministeriet skabe en mindre statisk og mere fremadrettet model, der forventes at kunne opdage probleminstitutioner, før problemerne afspejles i de økonomiske nøgletal.

8. Ministeriet har en målsætning om, at gennemgangen af de mest risikobehæftede regnskaber (gruppe 1-3) skal være afsluttet inden 1. december efter regnskabsårets afslutning, og at den øvrige regnskabs gennemgang skal være endeligt afsluttet pr. 31. marts året efter.

Rigsrevisionen har ved den løbende revision i 2004 konstateret, at ministeriet har levet op til målsætningen.

9. Det er min opfattelse, at ministeriet har etableret et tilfredsstillende værktøj til prioritering af regnskabs gennemgangen. Jeg finder det endvidere tilfredsstillende, at ministeriet arbejder med supplerende parametre med henblik på hurtig identifikation af probleminstitutioner.

B. Anvendelse af revisortjeklister

10. Ministeriet har med virkning fra regnskabsåret 2003 indført revisortjeklister, der skal indarbejdes i revisionsprotokollen. Formålet med tjeklisterne er at foretage en klar afgrænsning af, hvilke opgaver revisor skal varetage. Tjeklisterne skal desuden på en systematisk måde dokumentere, hvilke revisions handlinger og kontroller revisor har udført. Tjeklisterne kan herudover give ministeriet et bedre overblik over problemområder i den pågældende institutions regnskabs aflæggelse.

På baggrund af erfaringerne for 2003 er tjeklisterne blevet revideret til brug for regnskabs aflæggelsen for 2004.

11. Det videre arbejde med tjeklisterne indgår i et revisornetværk, som ministeriet i juni 2004 har oprettet med repræsentation af revisororganisationerne. Formålet med netværket er generel erfaringsudveksling og videndeling om spørgsmål vedrørende regnskab og revision.

12. I den supplerende ministerredegørelse af 17. juni 2004 oplyste ministeren, at ministeriet overvejede forskellige metoder til vurdering og registrering af kvaliteten af revisorerne arbejde.

Undervisningsministeriet har efterfølgende oplyst, at man med virkning for regnskabs gennemgangen 2003 indledningsvis har foretaget en overordnet vurdering af revisors arbejde. Vurderingen

er foretaget af den enkelte sagsbehandler på baggrund af det forhåndenværende regnskabsmateriale, herunder revisionsprotokollater. Ministeriet finder det vanskeligt at foretage en saglig begrundet vurdering alene på baggrund af de aflagte årsregnskaber og revisionsprotokollater, men ministeriet har oplyst, at man er i gang med at udvikle en egentlig model, der på det foreliggende grundlag skal kunne indfange de revisorer, som ikke lever op til de minimumskrav, ministeriet stiller til institutionsrevisorer.

Ministeriet kan påtale mangler i revisors arbejde og i grovere tilfælde stille krav til bestyrelsen om revisorskift. Endelig kan ministeriet indbringe revisor for disciplinærnævnet. Retningslinjer for anvendelsen af disse reaktionsmuligheder over for revisorerne forventes at indgå i ministeriets kommende sanktionspolitik, jf. kap. II.G.

13. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har gennemført foranstaltninger, bl.a. etablering af et revisornetværk, og arbejder med udvikling af en model til vurdering af revisor, der kan medvirke til at forbedre kvaliteten af revisorerne arbejde.

C. Faste procedurer for behandling af institutioner under skærpet tilsyn

14. Undervisningsministeriet har ultimo 2004 udviklet et nyt paradigme for behandling af nødlidende institutioner, dvs. institutioner, der er kommet i økonomiske vanskeligheder. Paradigmet skal – sammen med de øvrige procedurer i det økonomiske tilsyn – medvirke til at identificere problemsager så tidligt i sagsforløbet som muligt. Paradigmet fastlægger desuden procedurer for en systematisk behandling af sager om nødlidende institutioner. Sådanne institutioner kan underlægges skærpet økonomisk tilsyn for at sikre institutionens videreførelse og forhindre, at ministeriet lider økonomiske tab.

15. Ministeriet har på baggrund af erfaringerne fra tidligere sager opstillet et sæt vejledende kriterier for iværksættelse af skærpet økonomisk tilsyn. Skærpet tilsyn bør således overvejes,

- hvis institutionens regnskab har vist indikationer på alvorlige økonomiske vanskeligheder
- hvis institutionen ikke har gennemført de påkrævede tilpasninger i forlængelse af en gennemført fusion
- hvis institutionen foretager ulovlige dispositioner
- hvis institutionens forretningsgange er svage, og økonomistyringen er utilstrækkelig
- hvis institutionen gentagne gange ikke efterlever ministeriets henstillinger i opfølgningen på regnskabsgennemgangen mv.

Hvis problemerne optræder i kombination med ledelsesmæssige problemer og/eller væsentlige ændringer i aktivitetsgrundlaget, er det ifølge ministeriet en yderligere indikation for, at skærpet tilsyn bør iværksættes.

Skærpet tilsyn indebærer, at institutionen skal operationalisere ministeriets krav til økonomisk genopretning i en handlingsplan. Handlingsplanen skal angive målsætninger, konkrete tilpasningsinitiativer, forventet besparelse, ansvarsfordelinger og milepæle for hvert enkelt tiltag på en målbar måde. Herefter skal institutionen typisk følge op på handlingsplanen ved kvartalsvise indrapporteringer til ministeriet.

16. Rigsrevisionen har gennemgået 2 sager vedrørende skoler for erhvervsrettet uddannelse, der er under skærpet tilsyn. Formålet har været at undersøge, hvordan Undervisningsministeriet i praksis har udmøntet paradigmet. Rigsrevisionen har fokuseret på, om ministeriet følger indholdet i ovennævnte paradigme, og om sagerne indeholder den nødvendige dokumentation for ministeriets beslutninger og handlinger. Gennemgangen har ikke inkluderet en faglig vurdering af ministeriets valg og fravalg i sagsbehandlingen.

Rigsrevisionens gennemgang har vist, at ministeriet har fulgt paradigmet og om nødvendigt har presset på for, at skolerne opstiller handlingsplaner og følger op på disse. Det er muligt at følge sagsforløbet, idet sagerne indeholder korrespondancen mellem ministeriet og den pågældende skole, ligesom sagerne indeholder andet relevant materiale i form af notater og referater.

17. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har udviklet faste retningslinjer for systematisk behandling af nødlidende institutioner, og at ministeriet i sin sagsbehandling følger retningslinjerne. Jeg har endvidere konstateret, at ministeriets har forbedret dokumentationen i sagerne. Dette finder jeg også tilfredsstillende.

D. Faste procedurer for vurdering af fusionerede institutioners økonomi og for opfølgning herpå

18. I juli 2004 trådte et nyt paradigme for opfølgning på fusionerede institutioners økonomi i kraft. Ifølge Undervisningsministeriet var baggrunden, at der særligt i 2003 var gennemført et stort antal fusioner og virksomhedsoverdragelser på området for erhvervsrettede uddannelser. Forløbet af tidligere gennemførte fusioner havde desuden vist, at der var behov for procedurer for opfølgning. En række fusionerede institutioner havde således haft økonomiske problemer i årene umiddelbart efter fusionen, bl.a. som følge af manglende eller utilstrækkelige udgiftstilpasninger og svag økonomistyring. Flertallet af fusionerne var dog ifølge ministeriet forløbet relativt problemfrit.

19. Formålet med Undervisningsministeriets opfølgning på fusionerede institutioners økonomi er at sikre, at institutionerne realiserer de økonomiske og administrative mål, der lå til grund for ministeriets godkendelse af fusionen. Det er endvidere formålet at sikre, at den fusionerede institution anvender fusionstilskud og tilskud til overgangsordninger i overensstemmelse med de formål, hvortil de er givet.

20. Ministeriets tilsyn med fusionerede institutioner sker på baggrund af en prioritering, så tilsynet koncentrerer sig om de institutioner, hvor fusionsprocessen enten har været præget af stor kompleksitet, og/eller det økonomiske grundlag for den fortsættende institutions drift vurderes at være mindre solidt. Prioriteringen baseres dels på de oplysninger om institutionernes økonomiske forhold, som oprindeligt lå til grund for godkendelsen af fusionen, og dels på de seneste regnskabsmæssige resultater. I tilfælde, hvor institutionen er sat under skærpet tilsyn, vil der endvidere indgå den løbende budget- og resultatopfølgning mv. De fusionerede institutioner prioriteres i 3 grupper afhængig af risiko.

Ministeriet har ultimo 2004 foretaget opfølgning på de mest risikobehæftede fusioner og har i den forbindelse rettet henvendelse til institutionerne.

21. Rigsrevisionen har gennemgået 7 af ministeriets sager om fusioner for at få et indtryk af, hvordan ministeriets opfølgning fungerer i praksis. Gennemgangen omfatter ikke en faglig vurdering af fusionerne.

Af sagerne fremgår det, at ministeriet har vurderet, om institutionerne opfylder de forudsætninger, der blev opstillet ved fusionsgodkendelsen. I de tilfælde, hvor forudsætningerne ikke er blevet opfyldt, er institutionerne blevet bedt om at redegøre for, hvordan forudsætningerne fremover vil blive imødekommet. Det var tilfældet i 6 af de 7 sager. Ministeriets opfølgning på disse sager fortsætter derfor i 2005.

Undervisningsministeriet har oplyst, at erfaringerne fra den første opfølgning viser, at tilbagemeldingerne fra institutionerne om foretagne tilpasninger mv. generelt har været overfladiske og mangelfulde. Det er ministeriets vurdering, at der er foretaget betydelige driftsmæssige tilpasninger, men at det på det foreliggende grundlag er meget vanskeligt at vurdere, om tilpasningerne er tilstrækkelige set i forhold til potentialet for udnyttelse af samdriftsfordele.

På baggrund af erfaringerne vil ministeriet arbejde videre på udvikling af afrapporteringsformen.

22. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet nu aktivt følger op på de opstillede forudsætninger i fusionsgodkendelsen for at påse, om de fusionerede institutioner opnår en bæredygtig økonomi.

E. Tilsynsplaner og tilsynsberetninger

23. Et væsentligt element i det nye tilsyn er årsplanerne for tilsynet og den efterfølgende beretning om tilsynsaktiviteterne i det forløbne år.

Formålet med tilsynsplanerne er at foretage en overordnet prioritering af indsatsen og planlægning af tilsynsaktiviteterne i en oversigtlig form og med en ensartet systematik for samtlige ministeriets uddannelses- og institutionsområder inden for såvel det økonomiske som det faglige område.

Planerne udarbejdes efter en fælles skabelon, der omfatter 2 hoveddele:

- del 1, der vedrører en overordnet betragtning om prioriteringen af årets tilsynsaktiviteter og en redegørelse for organisering af tilsynet
- del 2, der vedrører de enkelte tilsynsaktiviteter inden for området med angivelse af formål, metode, produkt, tidsfrist mv.

24. Tilsynsberetningerne omfatter 11 områdevisse beretninger samt en tværgående tilsynsberetning, der opsamlers de væsentligste problemstillinger. Formålet med tilsynsberetningerne er at rapportere om resultaterne af det gennemførte tilsyn og indkredse problemstillinger af særlig væsentlighed og risiko. Hovedsigtet er at understøtte dialogen mellem ministeriet og uddannelsessektoren, herunder institutionernes revisorer, for derved at forebygge, at der opstår problemer. Tilsynsberetningerne giver ligeledes andre interessenter mulighed for at få indblik i ministeriets tilsyn.

Tilsynsberetningerne skal endvidere gøre status for tilsynets problemstillinger område for område og danne grundlag for prioriteringen af indsatsen i det kommende års tilsynsplaner.

Der er udarbejdet tilsynsplaner og -beretninger for 2003-2004. Der er dog efter det oplyste ikke sket en særskilt planlægning for 2. halvår 2004.

Der er udarbejdet udkast til tilsynsplaner for 2005 for de enkelte uddannelses- og institutionsområder, men planerne var primo juni 2005 endnu ikke godkendt af ministeriets ledelse. De foreliggende udkast danner administrativt det foreløbige grundlag for Undervisningsministeriets tilsyn.

25. Jeg finder, at såvel tilsynsplaner og -beretninger er et godt instrument, der kan bidrage til et mere systematisk og prioriteret tilsyn med institutionerne. Jeg finder det mindre tilfredsstillende, at ministeriet endnu ikke endeligt har fastlagt tilsynsplanen for 2005.

F. Videndeling på tværs af tilsynsfunktioner via en ny intern digital tilsynsinformationsportal

26. Undervisningsministeriet konstaterede som led i tilsynsprojektet, at der var behov for at forbedre mulighederne for, at ministeriets sagsbehandlere kan dele den tilsynsrelevante viden. Ministeriet besluttede derfor at skabe en it-baseret tilsynsinformationsportal (TIP). Formålet er at samle tilsynsrelevant information om enkeltinstitutioner og uddannelser og gøre disse oplysninger let tilgængelige på tværs af ministeriets enheder og sagsbehandlere.

27. TIP har i en foreløbig version været i drift på ministeriets intranet siden juli 2004. Portalen giver adgang til oplysninger om planer for og resultater af ministeriets tværgående tilsyn, det økonomiske tilsyn, løntilsynet, tilsynet med uddannelsernes kvalitet samt oplysninger særskilt om institutioner under skærpet tilsyn. Systemet giver adgang til tilsynsrelevante dokumenter, herunder brevveksling samt regnskabsoplysninger om de enkelte skoler.

Systemet er ikke opkoblet til elektronisk datafangst i ministeriets øvrige systemer, hvorfor de enkelte dokumenter indlægges manuelt i TIP. Efter det oplyste ønsker ministeriet, at TIP på længere sigt elektronisk bliver tilkoblet andre delsystemer i ministeriet i takt med udviklingen af ministeriets øvrige delsystemer.

28. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har arbejdet med at systematisere og skabe adgang for alle medarbejdere i ministeriet til de tilsynsrelevante informationer. Videndelingen vil efter min opfattelse særligt kunne bidrage til at koordinere ministeriets tilsynsaktiviteter.

G. Etablering af en sanktionspolitik

29. Ministeriets forslag til rammer for en fælles, ensartet sanktionspolitik over for selvejende uddannelsesinstitutioner er tidligere omtalt i mit notat af 31. august 2004 til statsrevisorerne.

Undervisningsministeriet har til brug for nærværende notat oplyst, at sanktionspolitikken endnu ikke er udmøntet, men at der ultimo 2004 har været afholdt 2 møder med skoleforeningerne om det oplæg til sanktionspolitik, som de fik til høring i sommeren 2004. Ministeriet har lovet skoleforeningerne endnu et møde om sanktionspolitikken og det nye tilsyn. Disse møder skulle have været afholdt i januar 2005, men blev som følge af udskrivelsen af folketingsvalget udskudt.

30. Som det fremgik af mit notat af 31. august 2004, pkt. 13, vurderede jeg, at udgangspunktet for sanktionspolitikken var tilfredsstillende. Jeg finder fortsat, at ministeriet bør tilrettelægge en klar, enkel og overskuelig sanktionspolitik, og at arbejdet hermed bør fremskyndes.

III. Status for visse sager i relation til Luftfartsskolen

31. På baggrund af bagmandspolitiets undersøgelse af Luftfartsskolens køb og leje af en flysimulator blev der indledt straffesag mod skolens tidligere direktør. Retten i Tårnby har ved dom af 12. maj 2005 fundet direktøren skyldig i mandatsvig af særlig grov beskaffenhed. Straffen, der er gjort betinget, er fastsat til fængsel i 1 år og 3 måneder.

32. Undervisningsministeriet har oplyst, at Kammeradvokaten i breve af 17. juni 2004 har rejst erstatningskrav over for Luftfartsskolens tidligere bestyrelse og daglige ledelse for det tab, skolen har lidt som følge af mangelfuld budget- og økonomistyring, tilsidesættelse af gældende regler om løn- og ansættelsesvilkår og visse beslutninger om større investeringer.

Kravet er rejst af Undervisningsministeriet på vegne af skolen med hjemmel i den særlige bestemmelse om søgsmålskompetence for undervisningsministeren i § 12 i lovbekendtgørelse nr. 954 af 28. november 2003 om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Skolens tab skønnes at udgøre 6 mio. kr. Ministeriet har antaget et revisionsfirma som bistand til en regnskabsmæssig opgørelse af erstatningskravet.

Ifølge Undervisningsministeriet har Kammeradvokaten i februar 2005 oplyst, at alle medlemmer af bestyrelsen agter at gøre indsigelser mod det rejste erstatningskrav. Den tidligere direktør har ikke reageret på Kammeradvokatens henvendelse.

Når revisionsfirmaets opgørelse af skolens økonomiske tab forligger, vil beregningerne blive præsenteret for bestyrelsesmedlemmerne og direktøren. Medmindre sagen forliges på dette grundlag, forventer Kammeradvokaten at kunne udtage stævning ved årsskiftet 2005/06.

33. For så vidt angår pilotuddannelsens fremtid har ministeriet oplyst, at det ikke er lykkedes at finde investorer, der kan fortsætte pilotuddannelsen i Roskilde. De sidste elever afslutter deres uddannelse medio 2005, og derefter vil de eksisterende aktiver blive afhændet. Ud over denne afhændelse omfatter afviklingen udgifter til åremålsansat personale og til en uopsigelig kontrakt på leje af syntetiske trænere frem til udgangen af 2007. De samlede omkostninger i forbindelse med afviklingen forventes ifølge skolen at udgøre ca. 17 mio. kr.

34. Da erstatningssagerne endnu ikke er afklarede, vil jeg fortsat følge disse sager.

IV. Sammenfatning

35. Det er min samlede vurdering, at det nye tilsyn indeholder en række tilfredsstillende elementer, der klart vil forbedre det økonomiske tilsyn.

Ministeriet har således etableret et værktøj til prioritering af regnskabs gennemgangen og har gennemført foranstaltninger, der kan medvirke til at forbedre kvaliteten af revisorernes arbejde.

Ministeriet har endvidere udviklet faste retningslinjer for systematisk behandling af institutioner i økonomiske vanskeligheder og for opfølgning på fusionerede institutioners økonomi. Rigsrevisi-

onens undersøgelse har vist, at ministeriet også i praksis følger retningslinjerne, og at ministeriets sagsdokumentation er forbedret.

Desuden har ministeriet indført tilsynsplaner og -beretninger, der kan bidrage til et mere systematisk og prioriteret tilsyn med institutionerne. Jeg har dog bemærket, at ministeriet primo juni 2005 endnu ikke har fastlagt en godkendt tilsynsplan for 2005.

Undervisningsministeriet har endvidere etableret en tilsynsportal, der kan fremme videndeling og koordination af ministeriets tilsynsaktiviteter.

Endelig finder jeg, at ministeriet har fastlagt et tilfredsstillende udgangspunkt for en kommende sanktionspolitik. Den endelige sanktionspolitik afventer dog drøftelser med skoleorganisationer mv. Jeg finder, at arbejdet hermed bør fremskyndes.

36. Ministeriets nye tilsyn bygger på det tilsynsprojekt, som ministeriet iværksatte i 1999. Hovedparten af elementerne i det økonomiske tilsyn er først taget i brug i 2004 eller begyndelsen af 2005. Det er min opfattelse, at projektet har været meget længe undervejs, men jeg finder det tilfredsstillende, at de fleste elementer nu omsider er implementeret i den løbende tilskudsforvaltning.

Der resterer fortsat følgende konkrete ikke endeligt afklarede forhold i forbindelse med denne beretning, som jeg senere vil orientere statsrevisorerne om:

- den endelige tilrettelæggelse af sanktionspolitikken
- resultatet af sagerne om erstatningsansvar.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Sagen om Luftfartsskolen har aktualiseret Undervisningsministeriets tilsyn med, at de selvejende uddannelsesinstitutioner lever op til gældende regler, at mål og rammer for undervisning og uddannelse opfyldes, og at institutionerne drives forsvarligt og hensigtsmæssigt.

Statsrevisorerne finder det derfor meget tilfredsstillende, at det er rigsrevisors samlede vurdering, at det nye tilsyn indeholder en række tilfredsstillende elementer, der klart vil forbedre det økonomiske tilsyn.

Ministeriets tilsynsprojektet har imidlertid været undervejs siden 1999 og bør snarest færdiggøres. Statsrevisorerne finder det således utilfredsstillende, at ministeriets ledelse endnu ikke har godkendt tilsynsplaner for 2005 for de enkelte uddannelses- og institutionsområder.

Statsrevisorerne følger op på det faglige tilsyn i forbindelse med rigsrevisors kommende notat til den fortsatte sag om Undervisningsministeriets økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet (beretning nr. 12/99).

Nr. 12 2003

RIGSREVISIONEN

Den 9. februar 2006

Beretning om Statens Serum Institut

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Statens Serum Institut (beretning nr. 12/03)

1. Jeg tilkendegav i mit notat til statsrevisorerne, i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, af 26. november 2004, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 195, at jeg fandt det tilfredsstillende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde taget initiativ til en præcisering af reglerne for Statens Serum Instituts (SSI) prisfastsættelse. Samtidig tilkendegav jeg, at jeg, når det reviderede regelsæt forelå, ville vurdere de nye regler for SSI's prisfastsættelse og ministeriets tilsyn hermed.

2. Rigsrevisionens opfølgning er baseret på en redegørelse fra ministeriet af 1. juli 2005, hvor det reviderede regelsæt for SSI's prisfastsættelse og ministeriets nye interne instruks for tilsyn med SSI's priser var vedlagt. Undersøgelsen er desuden baseret på dokumenter og redegørelser vedrørende ministeriets tilsyn i november og december 2005, som medførte, at ministeriet godkendte SSI's priser for 2006.

Det reviderede regelsæt for SSI's prisfastsættelse

3. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at regelsættet var uklart med hensyn til, hvilket kalkulationsprincip SSI skulle anvende ved fastsættelsen af sine priser. Det fremgik af reglerne, at indtægter fra produkterne skulle kunne dække omkostningerne til frembringelse af det enkelte produkt eller den enkelte ydelse, herunder forrentning og afskrivning af investeret kapital samt udgifter til forskning og udvikling. Det var imidlertid uklart, hvordan instituttet skulle indregne udgifter, som ikke kunne henføres direkte til et enkelt produkt, fx udgifter til forskning og udvikling.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet udarbejdede i 2005 et revideret regelsæt for prisfastsættelse, som SSI har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af sine priser for 2006. Ifølge det reviderede regelsæt kan udgifter i nogle tilfælde ikke henføres direkte eller fuldt ud til et produkt eller en ydelse. I disse tilfælde tages der i prissætningen hensyn til de afholdte udgifter og/eller det fremtidige behov for forskning og udvikling inden for det relevante aktivitetsområde, og SSI skal kunne redegøre for, hvordan disse udgifter er indregnet i prissætningen af et konkret produkt.

4. Derudover fremgik det af undersøgelsen, at SSI's priser ifølge regelsættet ikke måtte være urimeligt høje for produkter, der ikke var i direkte konkurrence med tilsvarende produkter, og at det kunne være vanskeligt at fastlægge et entydigt kriterium for, hvornår en pris var urimeligt høj. Rigsrevisionen fandt derfor, at ministeriet burde præcisere, hvordan det i praksis ville vurdere, om priserne var urimeligt høje.

Ministeriet har i det reviderede regelsæt taget udgangspunkt i Konkurrencestyrelsens vurdering af, at lægemiddelmarkedet har en række særlige karakteristika, der kan gøre det vanskeligt at vurdere, om en pris er urimeligt høj. Ministeriet har derfor fastsat, at SSI skal kunne dokumentere, at priserne ikke er urimeligt høje. Ministeriet har konkret oplyst, at det i pristilsynet bl.a. vil benytte sammenligninger med priser på tilsvarende produkter i andre lande.

5. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet med præciseringen har skabt klarhed om kalkulationsprincippet for prisfastsættelserne og fastsat, at SSI nærmere skal kunne redegøre for prissætningen for så vidt angår indregning af omkostninger og urimeligt høje priser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn med SSI's priser

6. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde holdt tilsyn med, hvorvidt SSI følger den af Finansministeriet udmeldte pris- og lønsats (PL-sats). PL-satsen er en prognose for pris- og lønudviklingen for det kommende år.

Ministeriet havde imidlertid kun i mindre grad ført tilsyn med det øvrige regelsæt for prisfastsættelse, herunder med prisfastsættelsen af nye produkter.

7. Ministeriet har nu udarbejdet en instruks for tilsyn med SSI's priser. Det fremgår her, at ministeriet tilser, om den gennemsnitlige, vægtede prisændring følger den af Finansministeriet udmeldte PL-sats, om der på enkeltproduktniveau er væsentlige prisforskydninger i forhold til priserne i det foregående år, og om SSI systematisk har underskud på enkeltprodukter. Ministeriet kan anmode om en uddybende redegørelse, hvis der findes uoverensstemmelser med regelsættet for prisfastsættelse.

SSI skal endvidere indsende en redegørelse for prissætningen af nye produkter til ministeriet med henblik på godkendelse heraf. Redegørelsen skal udarbejdes på områder, hvor SSI vil få en dominerende stilling, og hvor den forventede årlige omsætning overstiger 5 mio. kr. for lægemidler og 1,5 mio. kr. for øvrige produkter og ydelser. Redegørelsen skal som minimum indeholde de elementer, der er nævnt i regelsættet for prisfastsættelse, men ministeriet kan anmode SSI om at udbygge den, fx med oplysninger om priser på tilsvarende produkter i andre lande.

8. Gennemgangen af ministeriets tilsyn med og godkendelse af SSI's prisfastsættelse for 2006 viste, at ministeriet har tilset, om den udmeldte PL-sats er fulgt. Desuden har ministeriet tilset, om fastsættelse af en pris under kostpris for visse produkter og prisstigninger på andre produkter er i overensstemmelse med principperne om prisfastsættelse.

Ministeriet har oplyst, at SSI ikke introducerer nye produkter i 2006 med en omsætning på over 5 mio. kr. for lægemidler og over 1,5 mio. kr. for øvrige produkter og ydelser. Med henblik på tilsynet med hvorvidt en pris kan betegnes som urimeligt høj, agter ministeriet som nævnt fremover bl.a. at benytte sammenligninger med priser på tilsvarende produkter i andre lande.

Rigsrevisionens gennemgang viste, at ministeriets tilsyn har været tilfredsstillende.

9. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet nu har udarbejdet en instruks for tilsyn med SSI's priser, hvor der er lagt op til, at SSI i højere grad skal redegøre for sin prisfastsættelse. Det er desuden positivt, at tilsynet nu har fokus på det samlede regelsæt, samt at ministeriet vil benytte prissammenligninger med tilsvarende produkter i andre lande.

10. Jeg finder sammenfattende ministeriets initiativer tilfredsstillende og betragter med dette notat beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 15 2003

RIGSREVISIONEN
Den 14. februar 2006**Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2003***Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i 5 sager
i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2003
(beretning nr. 15/03)****Ad beretningens kap. III.F. § 9. Skatteministeriet, herunder § 34. Arbejdsmarkedsfond og § 38. Skatter og afgifter, pkt. 134***

1. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005 tilkendegav jeg, at en række differencer i SKATs regnskaber var afklaret, men at jeg ville følge Skatteministeriets arbejde med at opklare differencer i it-systemer konstateret ved revisionen for 2000 og 2001. Dette arbejde ville ifølge ministeriet blive afsluttet i løbet af 1. halvår 2005, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2003.

Rigsrevisionen har konstateret, at ministeriet har afklaret de beløbsmæssige differencer mellem modersystemer vedrørende selskabsskat og SAP 38 (SKATs regnskabs- og økonomisystem) fra revisionen i 2000 og 2001. Rigsrevisionen har endvidere konstateret, at SKAT har afklaret årsagen til og størrelsen af differencerne for 2000 og 2001 mellem modersystemet for børnefamilieydelse (BYS) og SAP 38.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap. III.I. § 15. Socialministeriet, pkt. 179

2. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge budgetteringen af bevillingen til forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Jeg vil fortsat følge sagen, som afventer en afklaring af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders fremtidige tilvejebringelse af data fra kommunerne, idet Danmarks Statistik i 2005 meddelte ministeriet, at børnebidragsstatistikken nedlægges. Ministeriet arbejder p.t. på andre løsninger til tilvejebringelse af data til budgettering af bevillingen.

Ad beretningens kap. III.I. § 15. Socialministeriet, pkt. 181

3. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge Ankestyrelsens arbejde med at udligne kontoen for årsafslutningsdifferencer.

Jeg vil fortsat følge sagen, som afventer en endelig afklaring.

Ad beretningens kap. III.J. § 16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet, pkt. 192

4. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge udviklingen i Sundhedsstyrelsens opsparring.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i januar 2006 oplyst, at Sundhedsstyrelsens opsparring forventes at stige med 2,9 mio. kr. i 2005, så opsparringen ultimo 2005 forventes at være på ca. 88 mio. kr. Heraf vedrører de 4,3 mio. kr. indtægtsdækket virksomhed og de 18,1 mio. kr. andre tilskudsfinansierede aktiviteter. Af de resterende 65,5 mio. kr. er ca. 37 mio. kr. disponeret til det forløbsbaserede landspatientregister, 14 mio. kr. er afsat til andre projekter, mens de resterende midler er afsat til et højere aktivitetsniveau i 2006 frem mod strukturreformen i 2007. Sundhedsstyrelsen har ligeledes en plan for, hvordan opsparringen vedrørende indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter skal anvendes.

Jeg kan konstatere, at Sundhedsstyrelsens opsparring forventes at stige i 2005. Jeg finder det vigtigt, at styrelsen nu følger planen for anvendelse af de opsparede midler.

Jeg vil fortsat følge sagen.

Ad beretningens kap. III.S. § 28. Transport- og Energiministeriet, pkt. 329

5. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005 tilkendegav jeg at ville følge, hvordan Banedanmark vil sikre, at gældende udbudsregler overholdes.

Ministeriet har ultimo 2005 oplyst, at Banedanmark har vurderet, at det manglende udbud af aftalen med en rådgiver vedrørende projektering af anlægsprojektet »Ringbanen«, jf. beretningens pkt. 329, ikke havde haft eller ville få økonomiske konsekvenser for virksomheden, og at der ikke var andre projekter i Banedanmarks regi, der ikke havde overholdt gældende udbudsregler.

Banedanmark har etableret en udbuds- og kontraheringsfunktion, der yder support ved fastlæggelse af udbudsstrategier for enkeltopgaver, konkret bistand og kvalitetssikring af udbud, ved evalueringer og tildeling og udfærdigelse af kontrakter. Banedanmark har også indført en ny indkøbsstrategi, så alle kontrakter før indgåelse skal sendes til udbuds- og kontraheringsfunktionen, der sikrer, at gældende regler overholdes. Banedanmarks ledelsessystem, der er tilgængeligt for alle medarbejdere via Banedanmarks intranet, indeholder detaljerede retningslinjer for gennemførelse af udbud. Projektledere og projektsupportmedarbejdere er instrueret i gældende retningslinjer samt de generelle udbudsstrategier, der er udarbejdet som en del af Banedanmarks ledelsessystem.

Rigsrevisionen er gennem samarbejdet med Banedanmarks interne revision blevet orienteret om en sag om 8 udbud/licitationer af renholdning og grøn vedligeholdelse på strækninger og stationer langs banestrækningerne. Sagen er i efteråret 2005 omtalt i dagspressen, hvor det har været anført, at der var problemer med hensyn til forståelsen af udbudsmaterialet, omstændighederne ved afgivelsen af tilbud og accept heraf internt i Banedanmarks 2 enheder, Entreprise (tilbudsgiver i konkurrence med andre) og Banedanmark Net (udbudsgiver). I 3 af licitationerne måtte Banedanmark Net korrigere Entreprises bud, så de blev i overensstemmelse med udbudsmaterialet, og de viste sig herefter ikke at være de laveste bud. Banedanmark Net fravalgte herefter Entreprises bud i disse 3 tilfælde.

Transport- og energiministeren oplyste i et samråd i Folketingets Trafikudvalg den 19. januar 2006 bl.a., at Banedanmarks ledelse tidligt var opmærksom på, at det kunne blive nødvendigt at undersøge sagen nærmere. Derfor blev Banedanmarks interne revision anmodet om at analysere de pågældende udbudsforretninger.

Den interne revisions undersøgelse blev afsluttet ultimo november 2005. Ministeren oplyste i samrådet, at den interne revision på baggrund af sin undersøgelse samlet konkluderede, at udbudsforretningen har været tilrettelagt, så Entreprise ikke har haft en konkurrenceforvridende fortrinsstilling i forhold til de øvrige tilbudsgivere, og at gennemførelsen af licitationerne har fulgt de gældende regler herfor. Den interne revision konkluderede videre, at Entreprises tilbud er afgivet rettidigt, og at vurderingen af de indkomne bud og Entreprises bud er sket uden deltagelse af personer, der har medvirket ved udarbejdelsen af Entreprises bud. Særligt om Entreprises forståelse af udbudsmaterialet vedrørende de 3 tabte udbud konkluderede den interne revision, at dette kunne give anledning til forskellige fortolkninger, men at Entreprise i tvivlstilfælde burde have gjort en bemærkning herom i det afgivne tilbud.

Ministeren oplyste videre, at han havde taget den interne revisions redegørelse og konklusioner til efterretning. Han oplyste videre, at sagens 2 principielle ankepunkter, dels om Entreprise har overholdt udbudsreglerne, dels om Entreprises bud bevidst er blevet fravalgt af Banedanmark Net for at sikre eksterne entreprenører opgaverne, måtte besvares henholdsvis bekræftende og benægtende. Ministeren oplyste afslutningsvist, at det er besluttet, at der løbende føres kontrol med Entreprises bud og den efterfølgende vurdering heraf i forhold til andre tilbud ved, at den interne revision én gang årligt foretager kontrolstikprøver af udvalgte bud.

Rigsrevisionen har gennemgået og drøftet redegørelsen med den interne revision. På denne baggrund er jeg enig i den interne revisions konklusioner og finder det således velbegrunderet, at Banedanmark Net traf afgørelse om at fravalge Entreprises 3 bud.

Rigsrevisionen finder principielt, at en organisatorisk placering af både udbyderfunktionen og tilbudsgiverrollen i samme virksomhed kan være problematisk.

Ministeriet har hertil anført, at man ligeledes finder, at den nuværende organisering kan være problematisk, men at det er ministeriets opfattelse, at Banedanmark følger de almindelige statslige udbudsregler beskrevet i Finansministeriets cirkulære om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver fra 2002. Ministeriet er tillige som anført ovenfor opmærksom på behovet for løbende at føre kontrol med området og har endvidere oplyst, at ministeriet er i færd med at undersøge mulighederne for et frasalg af Banedanmarks Entreprisedivision og dermed en egentlig udskillelse af tilbudsgiverfunktionen.

Ved gennemgangen af de konkrete sager har Rigsrevisionen ikke konstateret problemer vedrørende Banedanmarks håndtering af dobbeltrollen som udbyder og tilbudsgiver.

Jeg finder ministeriets redegørelser og Banedanmarks initiativer tilfredsstillende, og jeg er enig med ministeriet i, at et frasalg af Entreprise og dermed en udskillelse af tilbudsgiverfunktionen vil løse problemet. Jeg betragter sagen som afsluttet, men vil ved revisionen følge Banedanmarks udbud og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet, hvis revisionen giver anledning til bemærkninger.

Henrik Otbo

Afsnit 2

Fortsatte beretninger vedrørende 2004

*Nr. 1 2004*TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN
Den 28. februar 2005

Beretning om elreformen

Redegørelse vedrørende beretning nr. 1 2004 om elreformen

Med brev af 1. november 2004 har statsrevisorerne fremsendt beretning nr. 1 2004 om elreformen.

Under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revision af statens regnskaber m.m., vil jeg i det følgende redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Statsrevisorerne påtaler, at ministeren ikke formelt har orienteret Folketingets Energipolitiske Udvalg i henhold til Lov om Elforsyning af 1999, § 3.

Jeg er enig i, at orientering af Folketingets Energipolitiske Udvalg er vigtig. Økonomi- og erhvervsministeren tog allerede i foråret 2004 initiativ til en styrkelse af bestemmelserne i § 3 i Elforsyningsloven. Ved Folketingets vedtagelse af revisionen af elforsyningsloven den 9. juni 2004 blev det således sikret, at Folketinget fremover får en samlet årlig redegørelse om udviklingen i sektoren. Redegørelsen vil give et overblik både over sektorens udvikling i det forløbne år og over planlagte aktiviteter.

Statsrevisorerne kritiserer ministerens manglende opfyldelse af elforsyningsloven af 1999.

Baggrunden herfor er Rigsrevisionens vurdering, at ministeriet ikke sikrede, at den nye virksomhedsstruktur blev gennemført, og at forbrugerne fik den indflydelse, de havde krav på. Endvidere er det Rigsrevisionens vurdering, at ministeriet og Energitilsynet ikke sikrede, at grundlaget for prisreguleringen af elsektoren blev tilvejebragt.

Det er korrekt, at processen med udstedelse af bevillinger har været langstrakt. Dels var den første bekendtgørelse om standardvedtægter fra marts 2000 udsendt for sent, hvilket er beklageligt. Dels var reglerne meget komplicerede set fra virksomhedernes synspunkt.

Det skal dog bemærkes, at den nye virksomhedsstruktur og den krævede opsplitning af virksomhederne stort set var gennemført pr. 1. januar 2000, samtidig med at loven trådte i kraft.

Med hensyn til forbrugerindflydelsen var det således, at forbrugerindflydelseskravet allerede var opfyldt ved lovens vedtagelse, jf. bemærkningerne til lovforslaget L 234 fremsat den 29. april 1999. Med loven ønskede man fortsat at sikre denne indflydelse i forbindelse med ændringerne i virksomhedsstrukturen. Arbejdet med bevillingsudstedelsen var en kontrol af og tilsyn med, at lovens krav var opfyldt. Elforsyningslovens § 98, stk. 2, har sikret, at virksomhederne har kunnet fungere lovligt i hele perioden, selv om de ikke har haft deres endelige bevilling.

Økonomi- og erhvervsministeren tog, straks efter regeringens tiltræden i november 2001, initiativ til en regelforenklingsproces for at fremme processen med bevillingsudstedelsen inden for den gældende lovs rammer. Desuden tog regeringen initiativ til at sikre, at en del af de krav til vedtægterne, der har voldt problemer for virksomhederne, blev ændret med Folketingets vedtagelse af elforsyningsloven af 9. juni 2004. Det drejer sig om kravene til forbrugerindflydelse og begrænsningerne i ejerskabsforholdene. Fremover vil bevillingsudstedelsen hermed være enklere, hvilket vil være relevant i forhold til den fortsatte strukturudvikling i sektoren.

Der er udstedt 180 transmissions-, net- eller forsyningspligtbevillinger. På nuværende tidspunkt udstår udstedelsen af seks bevillinger, som beror på afklaring af forhold fra selskabernes side. Jeg vil i forbindelse med den årlige redegørelse til Folketingets Energipolitiske Udvalg informere om væsentlige forhold vedrørende bevillingerne.

Energistyrelsen har i 2004 færdiggjort interne retningslinier for styrelsens tilsyn med bevillingshavernes overholdelse af elforsyningslovens betingelser for at have bevilling.

Sondringen mellem fri og bunden kapital viste sig vanskeligere at operere med i praksis, end det blev skønnet i forbindelse med forberedelsen af lovens gennemførelse fra 1. januar 2000. Så længe der var et politisk ønske om at fastholde begrebet bunden egenkapital, var det ikke muligt indenfor grundlovens rammer at finde en lovgivningsmæssig løsning, som kunne sikre, at virksomhederne ikke ville afholde sig fra at føre langstrakte sager ved domstolene.

Først i løbet af vinteren 2004 var der grundlag for at finde en politisk løsning på sagen. Som opfølgning på aftalen af 9. maj 2003 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier indledte regeringen drøftelser med ELFOR (brancheforening for de danske eldistributionsselskaber) om etableringen af et uafhængigt selskab, som kunne varetage systemansvar og overordnet transmission på elområdet. I disse drøftelser indgik også ELFOR's ønske om, i forbindelse med en aftale, at få ophævet de ejermæssige restriktioner på selskabernes ret til at disponere frit over kapitalen. Den 29. marts 2004 førte disse drøftelser til, at der blev opnået enighed mellem alle ovennævnte partier om bl.a. at ophæve bestemmelserne i elforsyningsloven om skelen mellem fri og bunden kapital.

Aftalen er efterfølgende udmøntet i ændringen af elforsyningsloven af 9. juni 2004 og Lov nr. 1384 af 20. december 2004 om EnerginetDK samt Bekendtgørelse nr. 1520 af 23. december 2004 om indtægtsrammer for netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder omfattet af elforsyningsloven.

Med de nye prisbestemmelser undgår Energitilsynet at skulle fortsætte behandlingen af sager vedrørende opgørelse af fri og bunden egenkapital, og virksomhederne undgår at gå til domstolene for at få en endelig afklaring af dette spørgsmål.

En kopi af denne redegørelse er samtidigt sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 1 2004

RIGSREVISIONEN

Den 31. marts 2005

Beretning om elreformen

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 1/04 om elreformen

Transport- og energiministerens redegørelse af 28. februar 2005

1. Rigsrevisionen har den 7. marts 2005 modtaget ministerens redegørelse af 28. februar 2005. I redegørelsen behandler ministeren beretningens 3 hovedspørgsmål, nemlig orienteringen af Folketinget, udstedelsen af bevillinger til virksomhederne samt prisreguleringen af elsektoren.

I. Orientering af Folketinget

2. I deres bemærkninger til beretningen påtalte statsrevisorerne, at ministeren ikke formelt havde orienteret Folketingets Energipolitiske Udvalg i henhold til § 3 i lov om elforsyning af 2. juni 1999. Den manglende orientering drejede sig om problemerne med gennemførelsen af den nye virksomhedsstruktur, sikringen af forbrugerindflydelsen og tilvejebringelsen af grundlaget for prisreguleringen.

Transport- og energiministeren, som i februar 2005 har overtaget energiområdet fra økonomi- og erhvervsministeren, anfører i sin redegørelse, at ministeren er enig i, at orientering af Folketingets Energipolitiske Udvalg er vigtig. Ministeren peger på, at økonomi- og erhvervsministeren allerede i foråret 2004 tog initiativ til at styrke bestemmelserne i elforsyningslovens § 3, hvorefter Folketingets Energipolitiske Udvalg skal orienteres om alle væsentlige forhold vedrørende landets elforsyning, så Folketinget fremover får en samlet årlig redegørelse fra ministeren om udviklingen i elsektoren.

Jeg finder det positivt, at det i forbindelse med revisionen af elforsyningsloven i juni 2004 blev sikret, at Folketinget fremover får en samlet årlig redegørelse om udviklingen i elsektoren. Dette udelukker naturligvis ikke ministeren fra ved andre lejligheder at orientere udvalget om væsentlige forhold vedrørende landets elforsyning.

II. Opfyldelse af elforsyningsloven

3. Statsrevisorerne kritiserede endvidere i deres bemærkninger til beretningen ministerens manglende opfyldelse af elforsyningsloven. Kritikken knyttede sig for det første til, at ministeriet ikke sikrede, at den nye virksomhedsstruktur blev gennemført, og at forbrugerne fik den indflydelse, de havde krav på. For det andet knyttede kritikken sig til, at ministeriet og Energitilsynet ikke sikrede, at grundlaget for prisreguleringen af elsektoren blev tilvejebragt.

A. Bevillingsudstedelsen

4. I sin redegørelse anfører ministeren, at det er korrekt, at processen med udstedelse af bevillinger har været langstrakt, og han finder det beklageligt, at den første bekendtgørelse om standardvedtægter fra marts 2000 blev udsendt for sent. Kravet om forbrugerindflydelse ønskede man med vedtagelsen af den nye elforsyningslov fortsat at sikre gennem ændringerne i virksomhedsstrukturen. Arbejdet med bevillingsudstedelsen skulle ses som en kontrol af og tilsyn med, at lovens krav blev opfyldt i forbindelse med overgangen til den nye virksomhedsstruktur. En del af de krav til ved-

tægterne, som havde voldt problemer for virksomhederne, blev ændret med revisionen af elforsyningsloven i juni 2004 og vil ifølge ministeren indebære en enklere bevillingsudstedelse fremover.

Jeg har noteret mig, at der endnu mangler at blive udstedt 6 bevillinger, og at dette ifølge ministeren beror på en afklaring af forhold fra virksomhedernes side.

Jeg har endvidere hæftet mig ved, at Energistyrelsen nu har udarbejdet interne retningslinjer for sit tilsyn med bevillingshavernes overholdelse af lovens betingelser for at opretholde bevilling, og at ministeren vil redegøre for væsentlige forhold vedrørende bevillingerne i forbindelse med sin årlige redegørelse til Folketinget, der første gang finder sted i april 2005. Jeg finder det naturligt, at ministeren i forbindelse hermed orienterer om færdiggørelsen af bevillingsudstedelsen.

B. Prisreguleringen af elsektoren

5. Om det manglende grundlag for prisreguleringen af elsektoren anfører ministeren, at sondringen mellem fri og bunden kapital viste sig vanskeligere at operere med i praksis, end myndighederne havde skønnet under forberedelsen af lovens ikrafttrædelse pr. 1. januar 2000. Så længe man ønskede at fastholde begrebet bunden egenkapital, var det ikke muligt inden for grundlovens rammer at finde en lovgivningsmæssig løsning, der kunne afholde virksomhederne fra at føre langstrakte retssager om spørgsmålet. I foråret 2004 fandtes der imidlertid en politisk løsning på sagen, der ikke havde kunnet løses administrativt, idet et bredt flertal af Folketingets partier blev enige om at ophæve bestemmelserne i elforsyningsloven om sondringen mellem fri og bunden kapital og dermed fjerne restriktionerne på selskabernes mulighed for at disponere frit over deres kapital.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der synes at være fundet en løsning på kapitalopdelingsproblemerne, der som omtalt i beretningen har medført, at grundlaget for prisreguleringen af elsektorens monopolvirksomheder har været mangelfuldt i de 4-5 år, elforsyningsloven indtil da havde været gældende.

6. Det er sammenfattende min opfattelse, at der under de givne omstændigheder er fundet tilfredsstillende løsninger på beretningens hovedspørgsmål, og jeg betragter herefter beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 2 2004

STATSMINISTEREN
Den 23. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisoratet har fremsendt beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten med anmodning om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, beretningen giver anledning til.

Jeg har noteret mig de generelle anbefalinger til ministerierne. Særligt har jeg noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at departementerne og institutionerne i højere grad bør fokusere på, hvordan reformen skal forbedre økonomistyringen på ministerområdet og i den enkelte institution. Statsministeriet har i det hidtidige arbejde med planlægningen og gennemførelsen af implementeringen af omkostningsbaserede regnskaber haft dette aspekt med i sine overvejelser og vil i det fortsatte arbejde med reformen fastholde fokus på hvilke muligheder, der findes for yderligere forbedring af ministerområdets økonomistyring.

Med venlig hilsen

Anders Fogh Rasmussen

Nr. 2 2004

UDENRIGSMINISTEREN

Den 28. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 1. november 2004, hvormed beretning nr. 02/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten blev fremsendt, redegøres herved for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Ministeriet er enig med Rigsrevisionen i behovet for en særlig indsats med henblik på at sikre den fornødne fremdrift samt behovet for afklaring af eventuelle tvivlsspørgsmål. Udenrigsministeriet prioriterer dette arbejde højt i forbindelse med udarbejdelsen af ministeriets åbningsbalance og det videre arbejde med indførelsen af det omkostningsbaserede regnskab.

Udenrigsministeriet vil med udgangspunkt i det nye omkostningsbaserede regnskab fokusere på de forbedrede muligheder for en yderligere styrkelse af økonomistyringen og den fremtidige prioritering af ressourcerne i ministeriet inden for rammerne af ministeriets generelle effektiviseringsstrategi.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Per Stig Møller

Nr. 2 2004

FINANSMINISTEREN
Den 4. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Redegørelse vedrørende beretning nr. 2/04 om omkostningsbaserede regnskaber i staten

Rigsrevisionen har den 18. oktober 2004 fremsendt beretning til statsrevisorerne om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten (2/04).

Finansministeriet har tidligere afgivet bemærkninger til et udkast til beretningen. I forhold til den endelige beretning skal Finansministeriet bemærke følgende:

Det fremgår af beretningen, at blot ét departements effektiviseringsstrategi indeholder mål for hvordan effekterne af omkostningsreformen kan indhøstes. Rigsrevisionen bemærker i forlængelse heraf, at inddragelsen af omkostningsbaserede regnskaber er en naturlig del af effektiviseringsstrategien.

Finansministeriet skal i den forbindelse præcisere, at det ikke er et krav i forlængelse af ”Effektiv opgavevaretagelse i staten”, at effektiviseringsstrategierne skal indeholde en beskrivelse af arbejdet med omkostningsbaserede regnskaber.

Det skal endvidere bemærkes, at ministeriernes effektiviseringsstrategier for de flestes vedkommende blev udarbejdet inden 1. marts 2004. Overgangen til omkostningsbaserede regnskaber blev dog først godkendt for hele staten ved Akt 163 af 24. juni 2004. Dermed er det ikke alle ministerierne, der ved tidspunktet for udarbejdelse af effektiviseringsstrategierne, har haft mulighed for at forholde sig til betydningen af overgangen til omkostningsbaserede regnskaber.

Et eksemplar af redegørelsen er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 2 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 28. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**Redegørelse vedr. beretning nr. 2/04 om indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber i staten**

Med brev af 1. november 2004 har statsrevisorerne fremsendt beretning nr. 2 2004 om indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

Under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revision af statens regnskaber m.m., vil jeg i det følgende redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen konkluderer, at indførelsen af det omkostningsbaserede regnskab generelt er forløbet tilfredsstillende, og at statsrevisorerne ikke har haft bemærkninger til beretningen.

Rigsrevisionen anbefaler bl.a. i beretningen, at departementerne fortsat sikrer den fornødne fremdrift og koordinering på ministerområdet, herunder en ensartet anvendelse af principperne. Rigsrevisionen anbefaler videre, at departementerne og institutionerne i højere grad fokuserer på, hvordan reformen skal forbedre økonomistyringen på ministerområdet og i den enkelte institution.

Jeg vil følge Rigsrevisionens anbefalinger i det videre arbejde med indførelsen af det omkostningsbaserede regnskab. Det omkostningsbaserede regnskab og fra 2007 de omkostningsbaserede bevillinger vil indgå i ministeriets overvejelser om, hvordan økonomistyringen på ministerområdet skal forbedres.

En kopi af denne redegørelse er samtidigt sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 2 2004

SKATTEMINISTEREN
Den 25. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i Staten

Statsrevisorerne har ved brev af 1. november 2004 fremsendt statsrevisorernes beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i Staten.

Jeg har ingen bemærkninger til beretningens indhold og har taget Rigsrevisionens anbefalinger til efterretning i det videre arbejde med det omkostningsbaserede regnskab.

Rigsrevisor er samtidig underrettet herom.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

Nr. 2 2004

JUSTITSMINISTEREN

Den 28. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Kære statsrevisorer

Jeg tager Rigsrevisionens bemærkninger og anbefalinger i Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten til efterretning. Bemærkningerne og anbefalingerne vil indgå i det videre arbejde med budget- og regnskabsreformen på Justitsministeriets område.

Jeg vil i den forbindelse gerne udtrykke min tilfredshed med, at der allerede på nuværende tidspunkt afgives en beretning om indførelsen af regnskabsreformen, og at Rigsrevisionen har tilkendegivet fortsat at ville følge implementeringen heraf, således at Rigsrevisionens bemærkninger og anbefalinger i videst muligt omfang kan inddrages ved den initiale omlægning af systemer og forretningsgange i institutionerne.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 2 2004

FORSVARSMINISTEREN
Den 22. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

Statsrevisoratet har den 1. november 2004 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten. Hermed fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Det fremgår af beretningens kapitel to, at Forsvarsministeriet ikke er omfattet af Rigsrevisionens undersøgelse, idet der for Forsvarsministeriet gælder en række undtagelser fra det generelle regelsæt på grund af implementeringen af DeMap/DeMars.

Implementeringen af omkostningsbaserede regnskaber er blevet overvåget og koordineret fra centralt hold, bl.a. ved afholdelse af koordinationsmøder med ministerområdets myndigheder. Senest er der udsendt vejledning vedrørende åbningsbalancens indsendelse til departementet, herunder krav til indhold og struktur i det medsendte materiale.

Forsvarets Interne Revision har været anvendt som sparringspartner i implementeringsprocessen, ligesom der har været en løbende dialog med Økonomistyrelsen og Rigsrevisionen.

Søren Gade

/ Laila Reenberg

Nr. 2 2004

SOCIALMINISTEREN

Den 8. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**Vedr. Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**

Ved brev af 1. november 2004 har Statsrevisorerne bedt om redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten giver anledning til.

Socialministeriet har allerede implementeret beretningens anbefaling vedrørende sikring af den fornødne fremdrift og koordinering på ministeriets område.

Endvidere har Socialministeriet implementeret beretningens anbefaling vedrørende omlægningen af den interne styring. Departementet og Socialministeriets institutioner har foretaget afgrænsning af de aktiviteter, ydelser og produkter, som er væsentlige for departementets og institutionernes opgaveportefølje og har registreret dem.

Rigsrevisor har modtaget kopi af dette brev.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 2 2004

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 1. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisoratet har ved brev af 1. november 2004 fremsendt beretningen om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning bemærke følgende:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder, at omkostningsreformen bl.a. bidrager til at belyse anvendelsen af materielle og immaterielle anlægsaktiver bedre end det hidtidige udgiftsbaserede regnskabssystem. Dette har i særlig grad betydning i institutioner, som råder over store anlægsaktiver.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder samtidig, at anvendelsen af omkostningsbaserede principper indebærer et paradigmeskift i det forhold udgiftsbaserede principper, hvorfor der må forventes en vis indkøringsperiode inden den fulde effekt viser sig i økonomistyringen, jf. beretningens punkt 34 om Rigsrevisionens vurdering. Ministeriet skønner, at en overgang til omkostningsbaserede principper i budgetteringen vil styrke effekten på økonomistyringen.

Ministeriet er enig med Rigsrevisionen i, at anvendelse af en forsøgsordning forud for den generelle implementering på regnskabsområdet har bidraget med væsentlig information og erfaring, som har været anvendt ved den generelle implementering. Ministeriet er ligeledes enig i, at inddragelsen af omkostningsbaserede regnskaber er en naturlig del af effektiviseringsstrategien, hvorfor omkostningsfordeling var en del af Ministeriets effektiviseringsstrategi i 2004. Reformen vedr. omkostningsbaserede regnskaber vil også være en del af ministeriets effektiviseringsstrategi fra 2005.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i øvrigt ikke bemærkninger til beretningen.

Ministeriet har sendt ét eksemplar af denne redegørelse til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 2 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 4. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**

Statsrevisoratet har i brev af 1. november 2004 fremsendt beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten. I henhold til lov om revision af statens regnskaber § 18, stk. 2, skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

I forlængelse af Rigsrevisionens informative gennemgang af erfaringerne fra de 13 forsøgsinstitutioner kan jeg oplyse, at Beskæftigelsesministeriet har forankret koordineringen af den konkrete indførelse af omkostningsbaserede regnskaber på sit område i Beskæftigelsesministeriets Administrationscenter (BAC).

I det hele har Beskæftigelsesministeriets erfaringer med indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber været positive, og jeg ser frem til omkostningsreformens videre forløb.

I relation til den konkrete omtale af Beskæftigelsesministeriet under punkt 75 kan jeg oplyse, at ministeriet den 5. oktober 2004 fremsendte milepælsplan til Økonomistyrelsen.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere foranstaltninger og overvejelser i Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor

Nr. 2 2004

INTEGRATIONSMINISTEREN

Den 15. december 2004

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

I tilknytning til Statsrevisoratets brev af 1. november 2004 følger hermed en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, beretningen om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten giver anledning til på Integrationsministeriets område.

Integrationsministeriet er enig i beretningens konklusion om, at der i forbindelse med implementering af reformen bør fokuseres på, hvordan reformen kan medvirke til at forbedre økonomistyringen på ministerområdet og i den enkelte institution.

Integrationsministeriet har således i forbindelse med arbejdet med implementering af reformen sat sig som mål, at det i forlængelse af selve den regnskabsmæssige reform skal være muligt at foretage fordeling af omkostninger på de enkelte aktiviteter/produkter, som de enkelte institutioner gennemfører/leverer.

For at opnå dette har Integrationsministeriets departement i samarbejde med institutionerne på området (Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet) arbejdet med opstilling af en samlet styringsmodel for ministerområdet. Udgangspunktet for dette arbejde har været anbefalingerne om anvendelse af opgavehierarkier i Finansministeriets vejledning "Effektiv opgavevaretagelse i staten". Formålet med opstilling af en model baseret på anvendelse af opgavehierarkier er at kunne henføre de anvendte ressourcer til de aktiviteter der gennemføres og videre til de produkter, der leveres. I forbindelse med arbejdet er der blevet lagt betydelig vægt på at sikre en samlet model for ministerområdet som helhed, således at ens eller sammenlignelige aktiviteter og produkter på tværs af institutionerne afgrænses og benævnes på samme måde.

Arbejdet med opstilling af styringsmodellen er stort set tilendebragt, idet der dog fortsat er visse udeståender. Det er forventningen, at den endelige model vil foreligge i begyndelsen af 2005.

I forlængelse af opstilling af styringsmodellen – der kan betragtes som rammen for den fremtidige styring og fordeling af omkostninger – er der både i departementet (inklusive Flygtningenævnet) og Udlændingestyrelsen igangsat projekter, der har til formål at foretage en faktisk fordeling af omkostninger på styringsmodellens aktiviteter og produkter. Efterfølgende er det hensigten at integrere anvendelsen af omkostningsfordelingerne i den løbende økonomiske styring og opfølgning, således denne i højere grad baseres på omkostningernes fordeling på aktiviteter og produkter frem for arter.

Det er forventningen, at de første omkostningsfordelinger vil foreligge medio 2005, både for Udlændingestyrelsen og departementet/Flygtningenævnet, hvorefter det er hensigten løbende at indfase de anvendte metoder og redskaber til omkostningsfordelinger i den løbende styring og opfølgning.

Kopi af nærværende redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

/ Heino Jespersen

Nr. 2 2004

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 1. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**Redegørelse vedrørende beretning nr. 02/04 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.**

Rigsrevisionen har i Beretning 2/04 i forbindelse med en undersøgelse af en forsøgsordning vedrørende indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten fundet, at det hidtidige forløb er forløbet tilfredsstillende, og fremfører samtidig anbefalinger til departementerne vedrørende tvivlsspørgsmål i tilknytning til åbningsbalancen, omkostningsfordelinger og økonomistyringen både i departementet og i den enkelte institution.

Jeg er enig i Rigsrevisionens anbefalinger, og kan oplyse, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling som følge heraf dels har indhentet ekstern bistand til afklaring af de principielle spørgsmål i tilknytning til Forskningscenter Risø's åbningsbalance, dels har videregivet milestensplaner fra institutionerne til Økonomistyrelsen.

Herudover vil målene med omkostningsreformen blive gennemgået nærmere i forbindelse med en kommende revision af ministeriets effektiviseringsstrategi.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 2 2004

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 8. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisorerne har med brev dateret den 1. november 2004 fremsendt beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

Jeg finder, at indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten vil være et effektivt instrument til den fremtidige styring af de samlede omkostninger. På Undervisningsministeriets områder har vi gode erfaringer med omkostningsbaserede regnskaber, der har været anvendt på de mange selvejende uddannelsesinstitutioner i en årrække.

Undervisningsministeriet er allerede langt fremme med at udarbejde den åbningsbalance pr. 1. januar 2005, der udgør grundlaget for den driftsmæssige brug af det omkostningsbaserede regnskab. Jeg kan oplyse, at departementet og de statsinstitutioner, der er omfattet, følger de lagte planer for opstillingen af åbningsbalancen, der skal afleveres til Rigsrevisionen primo maj 2005 for departementet og primo juni 2005 for statsinstitutionerne.

Med hensyn til Rigsrevisionens anbefaling af, at departementerne og institutionerne i højere grad fokuserer på, hvordan reformen skal forbedre økonomistyringen på ministerområdet og i den enkelte institution, kan jeg oplyse, at Undervisningsministeriet i år vil iværksætte et projekt til implementering af det omkostningsbaserede regnskab og afdækning af de forbedringsmuligheder, dette kan give for økonomistyringen i Undervisningsministeriet.

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 2 2004

KULTURMINISTEREN

Den 3. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Bemærkninger til Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

På Kulturministeriets område har jeg ingen bemærkninger til beretningen og kan tilslutte mig beretningens konklusioner.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 2 2004

KIRKEMINISTEREN
Den 21. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Jeg har modtaget Statsrevisorernes Beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten og skal give følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, beretningens konklusioner og statsrevisorernes bemærkninger har givet anledning til.

Indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber på Kirkeministeriets område omfatter både departementet og folkekirkens fællesfond. For så vidt angår folkekirkens fællesfond indebærer dette, jf. kirkeministerens bemærkninger til Statsrevisorernes Beretning nr. 15 2003, at der er iværksat en revision af Kirkeministeriets regelsæt, præciseringer i forskriften for stifternes økonomisystem og fuld overgang til aflæggelse af et omkostningsbaseret regnskab i henhold til de nye statslige regler.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 2 2004

MILJØMINISTEREN

Den 17. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**Vedrørende Beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten**

Jeg har med statsrevisorernes skrivelse af 1. november 2004 modtaget Rigsrevisors beretning nr. 2/2004 til Folketinget vedrørende indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.v. skal jeg bemærke følgende:

Miljøministeriet har deltaget i første fase af forsøget med omkostningsbaserede regnskaber med Kort- og Matrikelstyrelsen og Miljøministeriets departement og i forsøgets anden fase med Danmarks Miljøundersøgelser. Kort- og Matrikelstyrelsen har endvidere deltaget i første fase af forsøget med indførelse af omkostningsbaserede bevillinger. Miljøministeriet har herved indhøstet et betydeligt erfaringsmateriale, der vil indgå i ministeriets arbejde med den generelle indførelse af omkostningsbaserede regnskaber og bevillinger.

Rigsrevisionen anfører, at implementeringen af omkostningsregnskaberne i forsøgsinstitutionerne generelt er forløbet tilfredsstillende og at oplysningerne i åbningsbalancerne var pålidelige og overordnet dokumenterede og ikke indeholdt helt åbenlyse fejl og mangler.

Miljøministeriet finder, at staten med det nye system vil opnå et regnskab med bedre informationer til brug for beslutning om prioritering af bevillingsanvendelsen. Omkostningsreformen vil desuden skabe et forbedret grundlag for at opgøre det ressourceforbrug, der er forbundet med opgavevaretagelsen og øgede muligheder for at kunne sammenholde ressourceforbruget og målopfyldelsen. Reformen vil give muligheder for en mere rationel og omkostningsbevidst ressourceanvendelse i statsinstitutionerne samt et bedre grundlag for institutionernes interne økonomistyring.

Miljøministeriet vil inddrage regnskabs- og budgetteringsreformen i den løbende udvikling af ministeriets effektiviseringsstrategi, og herunder fokusere på hvorledes reformen kan forbedre økonomistyringen i ministeriet og den interne styring i de enkelte institutioner.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 2 2004

FØDEVAREMINISTEREN

Den 24. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisoratet har i brev af 1. november 2004 fremsendt beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Både Fiskeridirektoratet og Plantedirektoratet deltog i pilotprojektet med omkostningsbaserede regnskaber. Jeg kan derfor med tilfredshed notere mig, at Rigsrevisionen finder, at Fødevareministeriet tillige med de øvrige departementer har involveret sig i tilstrækkeligt omfang i planlægningen af reformens indførelse og at implementeringen i forsøgsinstitutionerne er forløbet tilfredsstillende.

Rigsrevisionen bemærker, at omkostningsreformen i større grad kunne være inddraget i ministeriets effektiviseringsstrategi. Til dette kan jeg oplyse, at ministeriets arbejde med omkostningsreformen indtil ultimo 2004 var omtalt i effektiviseringsstrategien under initiativer til styrkelse af økonomistyringen, og at projektet endvidere fremgår af ministeriets økonomistyringsstrategi. Primo 2005 har Fødevareministeriet fulgt op på Rigsrevisionens anbefalinger, således at omkostningsreformen nu indgår i ministeriets effektiviseringsstrategi som særskilt politikområde.

Fødevareministeriets departement valgte på baggrund af udestående spørgsmål om gebyrområdet at tage forbehold i åbningsbalancens ledelseserklæringen med henvisning til, at der var tale om en forsøgsordning. Det er med tilfredshed, at jeg noterer mig, at Rigsrevisionen er enig i Fødevareministeriets betragtninger om behovet for en generel afklaring af gebyrområdet. Samtidig skal jeg bemærke, at Fødevareministeriet arbejder efter at problemområder afklares inden forelæggelsen af åbningsbalancer og årsrapporter således at forbehold undgås fremover.

Fødevareministeriet arbejder tillige aktivt på at få mest nytte af omkostningsreformen. Fiskeridirektoratet har således for 2005 på forsøgsbasis fået en omkostningsbevilling. Det indgår ligeledes i ministeriets effektiviseringsstrategi, at ministeriets forbereder sig på den generelle implementering af omkostningsbaserede bevilling og at økonomistyringen bliver tilpasset i overensstemmelse hermed.

Hans Chr. Schmidt

/ Aase Thusholt-Madsen

C.c. Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Nr. 2 2004

FAMILIE- OG FORBRUGERMINISTEREN

Den 1. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Ministerredegørelse i forbindelse med Statsrevisorernes beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisoratet har i brev af 1. november 2004 fremsendt beretning nr. 2/2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten.

Med henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, afgiver jeg hermed følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Indledningsvis vil jeg tilslutte mig Rigsrevisionens opfattelse af, at indførelsen af omkostningsprincipper i staten vil modernisere budget- og regnskabsystemet og bidrage til videreudviklingen af den statslige økonomistyring.

Jeg kan endvidere tilslutte mig Rigsrevisionens betragtninger om behovet for øget fokus på, hvordan indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber skal forbedre økonomistyringen på de enkelte ministerområder og i den enkelte institution.

Familie- og Forbrugerministeriet er i den særlige situation, at ministeriet først blev oprettet den 2. august 2004. Ministeriet har således ikke indgået i de fleste af Rigsrevisionen undersøgelser i forbindelse med denne beretning, idet disse er foretaget inden denne dato. Ministeriets styrelser er dog indgået som et led i undersøgelsen af de ressortafgivende ministerier.

Nyetableringen af ministeriet har medført, at departementet først ret sent er kommet i gang med den praktiske planlægning og iværksættelsen af de, i beretningen beskrevne, initiativer. Ved etableringen af ministeriet viste det sig, at der var stor forskel på, hvor langt de enkelte institutioner var i forhold til den praktiske implementering og i forhold til hvilke initiativer, der havde været iværksat i de ressortafgivende ministerier.

Planlægningen og forberedelsen af overgangen til omkostningsbaseret regnskabsaflæggelse i Familie- og Forbrugerministeriet er dog efter en forsinket start iværksat, og der er på nuværende tidspunkt udpeget en projektansvarlig på ministerområdet, etableret en styregruppe med deltagelse af departementet og projektejerne i institutionerne, samt udarbejdet implementeringsplaner og milepælsplaner. Processen vedrørende kortlægning og klassifikation af aktiver og passiver, der skal indgå i åbningsbalancerne, er ligeledes godt i gang i samtlige af ministeriets institutioner.

Ministeriet har i hele forløbet haft et tæt samarbejde med Økonomistyrelsen herom.

Ministeriet har i januar 2005 offentliggjort sin første effektiviseringsstrategi på baggrund af minimumskravene i Finansministeriets vejledning fra 2003. Omkostningsreformen vil indgå i arbejdet med effektiviseringsstrategien i forbindelse med ministeriets løbende opdatering heraf i løbet af 2005.

Omkostningsbaserede regnskaber og omkostningsfordeling vil ligeledes indgå i overvejelserne om en forbedring af økonomistyringen på ministerområdet og i styrelserne.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at der udestår en række opgaver, herunder revideret budgetvejledning, ændret opstilling af Finansloven mv. Jeg har ligeledes noteret mig, at Rigsrevisionen anbefaler, at Økonomistyrelsen præciserer og udbygger vejledningsmaterialet om omkostningsfordelinger.

Lars Barfoed

/ Esben Egede Rasmussen

Kopi: Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Nr. 2 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN
Den 28. februar 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 2 2004 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Statsrevisorerne har ved brev af 1. november 2004 fremsendt ovenstående beretning og har anmodet om en redegørelse for beretningens indhold og konklusioner. Den ønskede redegørelse følger her.

Indledning

Rigsrevisionen vurderer, at indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber vil modernisere budget- og regnskabssystemet og bidrage til videreudviklingen af den statslige økonomistyring.

Trafik- og Energiministeriet er enig i denne betragtning. Regnskabsprincipper, som giver oplysninger om og tager højde for aktivers forbrugshastighed i regnskabet er med til at underbygge hensynet til effektivitet i opgavevaretagelsen, og i det lidt bredere perspektiv også underbygge målstyringen. Det er derfor med positiv forventning, at denne regnskabspraksis er begyndt implementeret i departementet såvel som i institutionerne under ministeriet.

Rigsrevisionens anbefalinger

Rigsrevisionen anbefaler, at departementerne sikrer den fornødne fremdrift og koordinering på ministerområdet samt, at departementet og institutionerne ved den generelle implementering har afklaret tvivlsspørgsmål i tilknytning til åbningsbalancen samt taget stilling til denne.

Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at der i Trafik- og Energiministeriet er nedsat en projektorganisation med henblik på at sikre projektets fremgang og koordinering. Projektorganisationen består af en styregruppe, der har den opgave at afklare tvivlsspørgsmål af mere principiel karakter såvel som en projektstyringsgruppe, der har til opgave at håndtere de mere praktiske problemstillinger. Herudover er der mulighed for at nedsætte arbejdsgrupper til løsning af andre og mere bilaterale problemstillinger.

Rigsrevisionen anbefaler endvidere, at departementet fokuserer på, hvordan indførelsen af omkostningsbaserede regnskaber skal forbedre økonomistyringen på ministerområdet og i den enkelte institution.

Som nævnt indledningsvist er jeg enig i, at reformen skaber grundlaget for en forbedret økonomistyring. Trafik- og Energiministeriet vil således fremover i sit generelle arbejde med at forbedre økonomistyringen også have fokus på dette aspekt.

Mit svar fremsendes i 15 eksemplarer og jeg har endvidere sendt 1 eksemplar til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 2 2004

RIGSREVISIONEN

Den 17. marts 2005

Beretning om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 2/04 om indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i staten

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 15. december 2004

Miljøministerens redegørelse af 17. februar 2005

Kirkeministerens redegørelse af 21. februar 2005

Forsvarsministerens redegørelse af 22. februar 2005

Statsministerens redegørelse af 23. februar 2005

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse af 24. februar 2005

Skatteministerens redegørelse af 25. februar 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 28. februar 2005

Udenrigsministerens redegørelse af 28. februar 2005

Justitsministerens redegørelse af 28. februar 2005

Transport- og energiministerens redegørelse af 28. februar 2005

Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings redegørelse af 1. marts 2005

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 1. marts 2005

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 1. marts 2005

Kulturministerens redegørelse af 3. marts 2005

Finansministerens redegørelse af 4. marts 2005

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 4. marts 2005

Socialministerens redegørelse af 8. marts 2005

Undervisningsministerens redegørelse af 8. marts 2005

1. Det fremgår af flere ministres redegørelser, at de er enige i Rigsrevisionens anbefalinger om vigtigheden af at sikre fremdrift og koordinering på ministerområdet, og at departementerne og institutionerne har fokus på omlægning af den interne styring samt på, hvordan omkostningsbaserede regnskaber kan forbedre økonomistyringen.

Der er i hovedparten af ministrenes redegørelser oplyst, at man allerede er i gang med eller fremover vil fokusere på arbejdet med at opnå en forbedret økonomistyring.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

2. Flere ministre har redegjort for de initiativer, der allerede er taget for at forbedre økonomistyringen. Integrationsministeren oplyser således i sin redegørelse, at ministeriet – med udgangspunkt

i Finansministeriets anbefalinger om anvendelse af opgavehierarki i vejledningen ”Effektiv opgavevaretagelse i staten” – er i gang med at opstille en samlet styringsmodel for det samlede ministerområde. Det er formålet med modellen at kunne henføre de anvendte ressourcer til de gennemførte aktiviteter og videre til de leverede produkter. I forlængelse heraf er formålet at foretage en faktisk fordeling af omkostningerne på styringsmodellens aktiviteter og produkter med henblik på at integrere anvendelsen af omkostningsfordelinger i den løbende økonomistyring og opfølgning.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Integrationsministeriet allerede har gjort sig konkrete overvejelser om omkostningsfordelinger.

3. Finansministeren har i sin redegørelse henvist til ministeriets bemærkninger til beretningsudkastet. Jeg forstår bemærkningen sådan, at ministeren er enig i beretningens konklusioner.

Herudover bemærker ministeren i sin redegørelse, at det ikke er et krav, at effektiviseringsstrategierne skal indeholde en beskrivelse af arbejdet med omkostningsbaserede regnskaber, samt at overgangen til omkostningsbaserede regnskaber først blev godkendt i juni 2004, og at ikke alle ministerier på tidspunktet for udarbejdelse af effektiviseringsstrategien har haft mulighed for at forholde sig til betydningen af det ændrede regnskabsprincip.

Jeg er enig i finansministerens bemærkninger, men har i beretningen blot anført, at jeg finder, at inddragelsen af omkostningsbaserede regnskaber er en naturlig del af effektiviseringsstrategien.

Fødevarerministeren samt indenrigs- og sundhedsministeren har i deres redegørelser anført, at omkostningsreformen nu indgår i effektiviseringsstrategien, mens videnskabsministeren, familieministeren samt miljøministeren oplyser, at ministerierne ved en kommende revision af effektiviseringsstrategien vil indarbejde omkostningsreformen.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

4. Jeg finder ministrenes redegørelser tilfredsstillende og betragter hermed beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 3 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 29. marts 2005

Beretning om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 3. 2004 om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)

Statsrevisorerne har ved brev af 22. november 2004 fremsendt ovenstående beretning og har anmodet om en redegørelse for beretningens indhold og konklusioner. Den ønskede redegørelse følger her.

Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vedr. Transport- og Energiministerens ansvar for Ørestadsselskabet I/S' økonomiske dispositioner som medejer af selskabet (kapitel 3)

Rigsrevisionen finder, at der ikke er en klar ansvarsfordeling mellem Transport- og Energiministerens og Ørestadsselskabet I/S' bestyrelse for selskabets økonomiske dispositioner. Rigsrevisionen finder dog samtidig, at Transport- og Energiministeriets forretningsgange i praksis har sikret, at Transport- og Energiministeren har tilstrækkelig god indsigt i selskabets drift til, at ministeren kan tage nødvendige initiativer, hvis forholdene kræver det.

Statsrevisorerne gør opmærksom på, at Transport- og Energiministerens tilsynsforpligtelse i forhold til Ørestadsselskabet I/S er mere vidtgående end den, der gælder for aktieselskaber med statslig deltagelse.

Jeg lægger vægt på, at Rigsrevisionen finder, at transport og energiministerens i kraft af Transport- og Energiministeriets forretningsgange har levet op til tilsynspligten med selskabet. Jeg har imidlertid også noteret mig Rigsrevisorernes påpegning af, at omfanget af tilsynspligten ikke formelt er fastlagt i forhold til selskabets bestyrelse.

Som en konsekvens heraf og som tilkendegivet over for Rigsrevisionen i forbindelse med udarbejdelsen af beretningen har Transport- og energiministeriet i fællesskab med majoritetsinteressenten Københavns Kommune udarbejdet vedlagte skabelon for selskabets kvartalsrapportering til ejerne. Kvartalsskabelonen formaliserer og fastlægger hvilke typer oplysninger Transport- og energiministeriet ønsker, at bestyrelsens formandskab skal orientere ministeriet om i forbindelse med de løbende kvartalsmøder mellem selskabets bestyrelsesformand og transport- og energiministerens. Kvartalsskabelonen afventer endelig godkendelse på næste kvartalsmøde som er planlagt afholdt i april 2005.

Skabelonen afspejler, at transport- og energiministerens tilsynsforpligtelse i forhold til Ørestadsselskabet I/S er mere vidtgående end den der gælder for aktieselskaber med statslig deltagelse. Skabelonen er baseret på, at der i overensstemmelse med anbefalingerne i den af KPMG udarbejdede rapport med titlen "Overvejelser om de styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet" etableres særskilte styringsrammer for Ørestadsselskabets 3 hovedaktivitetsområder: Arealudvikling, Metroanlæg og Metrodrift.

Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vedr. Ørestadsselskabet I/S' kontrakter & Ørestadsselskabet I/S' håndtering af kontraktmæssige uoverensstemmelser (kapitel 4 & 5)

Rigsrevisionen finder, at kontrakten vedrørende driften af Metroen har givet Ansaldo incitament til at sikre en velfungerende Metrodrift.

Rigsrevisionen finder, at Ørestadsselskabet I/S har håndteret kontraktmæssige uoverensstemmelser tilfredsstillende.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at Ørestadsselskabet I/S har håndteret kontraktmæssige uoverensstemmelser tilfredsstillende samt, at kontrakten vedrørende driften af Metroen har givet Ansaldo incitament til at sikre en velfungerende Metrodrift.

Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vedr. Ørestadsselskabet I/S' økonomi (kapital 6)

Rigsrevisionen finder, at

- Skiftende Trafikministre burde have tydeliggjort i forelagte aktstykkers information om, at ny- og reinvesteringer ikke indgik i Ørestadsselskabet I/S' likviditetsbudgetter. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende at Transport- og Energiministeren nu har tydeliggjort dette forhold for Folketinget.
- Ørestadsselskabet I/S' forventninger til et gennemsnitligt årligt etagemetersalg på 75.000 etage-meter er realistiske samt, at Ørestadsselskabets forventninger til en prisstigning på 5,1% på arealerne i perioden 2004-2014 ikke er urealistiske.
- Det er tilfredsstillende, at Ørestadsselskabet I/S har overholdt budgettet for infrastrukturomkostninger samt, at Ørestadsselskabet I/S opnår de forventede infrastrukturbidrag fra arealkøberne.
- Ørestadsselskabet I/S' skøn i likviditetsbudgettet over samlede udgifter til infrastruktur i Ørestaden er sikkert.
- Det er tilfredsstillende, at Ørestadsselskabet I/S har sikret, at genudlån er sket uden omkostninger for selskabet.
- Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ørestadsselskabet I/S anvender en anerkendt trafikmodel som grundlag for selskabets beregning af de langsigtede passagerindtægter.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens tilfredshed med, at Transport- og Energiministeren nu har tydeliggjort forholdet omkring Ny- og reinvesteringer for Folketinget samt, Rigsrevisionens vurdering af Ørestadsselskabet I/S' genudlån samt nævnte budgetforudsætninger.

For så vidt angår spørgsmålet om passagerprognose, som der naturligvis altid vil være en vis usikkerhed om, har jeg hæftet mig ved, at Statsrevisorerne finder det tilfredsstillende, at Ørestadsselskabet anvender en anerkendt trafikmodel som grundlag for selskabets passagerforventninger.

Det er naturligvis en hovedopgave for Ørestadsselskabet at tiltrække passagerer til Metroen, og jeg har da også noteret mig, at der aktuelt er en kraftig stigning i antallet af passagerer i Metroen, hvilket ikke mindst må tilskrives Metroens generelt meget flotte driftsstabilitet.

Rigsrevisionen finder endvidere, at:

- Status for Ørestadsselskabet I/S' langsigtede økonomi er, at selskabets økonomiske råderum er meget begrænset.
- Der er stor usikkerhed om Ørestadsselskabet I/S' skøn i likviditetsbudgettet over passagerindtægter fra Metroen.
- Den historiske udvikling indikerer, at der er stor usikkerhed om, hvilket antal passagerer der kan forventes i Metroen i fremtiden.
- Der på baggrund af Transport- og Energiministeriets oplysninger om indtægtsfordelingen i HUR er stor usikkerhed om Ørestadsselskabets indtægter pr. passager i fremtiden.
- Der er sandsynligt, at der også fremover kan opstå behov for en yderligere udvidelse af lånerammen som følge af ændringer i de forudsætninger, der ligger til grund for lånerammens størrelse. Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at Ørestadsselskabet I/S' låneramme ikke sikrer, at selskabets kapitalbehov nu er dækket, så lånerammen ikke skal udvides yderligere.
- Lånerammen ikke er et relevant overordnet styringsinstrument for Folketinget.

Statsrevisorerne gør opmærksom på en række forhold, som fortsat gør Ørestads- og Metroprojektets fremtidige økonomi usikker:

- Interessentskabets økonomiske råderum er yderst begrænset.
- Udestående retssager og COMET's krav i den anlagte voldgiftssag kan blive en væsentlig økonomisk belastning for selskabet.
- Ny- og reinvesteringer indgår ikke i selskabets likviditetsbudgetter.
- Selskabets skøn over Metroens passagerindtægter er meget usikkert.

- *Den nuværende låneramme sikrer ikke, at selskabets kapitalbehov er dækket.*
- *Selskabets låneramme opgøres netto og er ikke et relevant styringsinstrument for Folketinget.*

Jeg er meget enig med statsrevisorerne i, at Ørestadsselskabets økonomiske råderum er meget begrænset. Særlig sagen om indtægtsdeling er af afgørende betydning for Ørestadsselskabets økonomi. Hertil kommer spørgsmålet om reinvesteringer. Af akt. 198 af 19 august 2004 fremgår det, at det er en forudsætning for at realisere de i Ørestadsselskabets likviditetsbudgets forudsatte indtægter fra Metroen, at der foretages reinvesteringer i Metroen.

Som tidligere tilkendegivet overfor Folketingets Finansudvalg er det min opfattelse, at sagerne om indtægtsdeling og reinvesteringer er af en så vidtrækkende økonomisk betydning, at disse sager ikke vil kunne løses uafhængig af spørgsmålet om de fremtidige rammer for Ørestadsselskabet.

Regeringen har på den baggrund taget initiativ til en reorganisering af Ørestadsselskabet og etablering af en Metrocityring. Regeringen fremlagde i oktober 2004 et oplæg til en samlet løsning vedr. finansiering af en kommende Metrocityring samt ændrede organisatoriske og styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet.

Oplægget indeholdt følgende overordnede elementer:

- Ørestadsselskabet og Københavns Havn A/S reorganiseres og der etableres henholdsvis et metrodriftsselskab, et metroanlægsselskab og et arealudviklingsselskab. I forlængelse heraf skal den nuværende lånerammestyling af Ørestadsselskabet erstattes med nye styringsmæssige rammer
- Det er hensigten, at der i forbindelse med reorganiseringen af Ørestadsselskabet skal findes en løsning på problemstillingerne vedr. indtægtsdeling og reinvesteringer i Metroen
- Det nye statslige/kommunale selskab anlægger en Metrocityring som finansieres ved statens indskud af Københavns Havn, ved kontante indskud fra Københavns og Frederiksberg kommune samt ved fremtidige driftsindtægter.
- Københavns kommune etablerer en vejforbindelse mellem Nordhavn og Lyngbyvej, der er en forudsætning for udviklingen af Københavns Havns værdier i Nordhavnsområdet

Der pågår i øjeblikket på embedsmandsniveau drøftelser med de kommunale parter om regeringens udspil herunder bl.a. spørgsmålet om etablering af nye styringsmæssige rammer for det kommende selskab.

For arealudviklingen anbefales i hovedtræk, at de styringsmæssige rammer tager udgangspunkt i den værdiskabelse der er forbundet med at udvikle arealerne. Dette indebærer bl.a., at der kontinuerligt udarbejdes vurdering over arealernes aktuelle værdi og den fremtidige udvikling i arealsalg og salgspriser.

For Metroanlæg foreslås, at budgettering og budgetopfølgning bygges op omkring det samlede projektforsløb samt de enkelte "milesten" i projektet, dvs. i store træk svarende til de styringsmæssige rammer for anlægsprojekter opført på Finansloven. Regeringen har desuden for så vidt angår en Metrocityring tilkendegivet, at en Metrocityring bør etableres med baggrund i en projekterings- og anlægslov, således at der ved projektets vedtagelse er skabt faste rammer om projektet.

Endelig arbejdes der med en løsning, hvor der - på baggrund af et oplæg fra selskabets bestyrelse - indgås en politisk aftale mellem ejerne af Metroen om driften af denne. En aftale der fastsætter krav til service og kvalitet i Metroen.

Jeg siger efter, at der inden sommeren 2005 vil kunne indgås en politisk aftale med Københavns og Frederiksberg kommuner samt med de politiske partier i Folketinget om etablering af en Metrocityring og om en reorganisering af Ørestadsselskabet, hvor også de styringsmæssige rammer for det kommende selskab fastlægges.

Jeg er som bekendt enig med Rigsrevisionen i, at selskabets låneramme ikke længere kan stå alene som styringsparameter for Ørestadsselskabet. Dette konkluderes ligeledes i ovennævnte KMPG rapport om de styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet og fremgår tillige af akt. 198 af 19. august 2004.

Det er derfor et væsentlig element i regeringens oplæg om en reorganisering af Ørestadsselskabet og Københavns Havn, at den nuværende lånerammestyling af Ørestadsselskabet erstattes/suppleres med nye styringsmæssige rammer. Der overvejes aktuelt forskellige modeller og jeg vil gerne tilbyde

at vende tilbage til statsrevisorerne, når der foreligger en mere konkret model. I forbindelse med overvejelserne vil der blive draget nytte af anbefalingerne i ovennævnte KMPG rapport om de styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet.

For så vidt angår størrelsen af Ørestadsselskabets nuværende låneramme er det klart, at ændrede forudsætninger kan medføre et behov for en udvidelse af lånerammen, hvorfor fastsættelsen af det maksimale lånebehov er behæftet med usikkerhed. Dette er i særdeleshed tilfældet, når der i henhold til praksis for lånerammens fastlæggelse ikke budgetteres med en reserve til uforudsete forhold.

En aftale med Københavns og Frederiksberg Kommuner og de politiske partier i Folketinget om en reorganisering af Ørestadsselskabet, herunder om indtægtsdeling og reinvesteringer, vil naturligvis bidrage til at reducere usikkerheden i selskabets økonomi. Men jeg vil gerne understrege, at der naturligvis altid vil være en vis usikkerhed om økonomien i et selskab, der bl.a. driver en forretning med transport af passagerer. Det finder jeg er et sundt element som bidrager til at skærpe selskabets motivation til at levere den bedst mulige Metro til borgerne i København.

Samlet set indebærer ovennævnte initiativer, at der i dag er en mere tydelig ansvarsfordeling mellem Transport- og Energiministeren og selskabets bestyrelse end det hidtil har været tilfældet, og det er min klare forventning, at selskaberne der varetager arealudvikling, Metrodrift og Metroanlæg ved en kommende reorganisering vil blive født med mere klare styringsmæssige rammer for deres virke.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Retningslinier for varetagelsen af ejerskabet af Ørestadsselskabet I/S

1. STRATEGISK GRUNDLAG

1.1. Indledning

Beslutningen om et ”nyt system af letbaner” (Metroen) og en ”ny bydel på Amager” (Ørestaden) var et af 1990’ernes mest gennemgribende og visionære elementer i udviklingen af ”Hovedstaden København”. Beslutningen lå i forlængelse af andre meget væsentlige udviklingstiltag for Hovedstadsregionen - beslutningerne om etableringen af en fast forbindelse over Øresund og udbygningen af Københavns Lufthavn, sammenlignet beslutninger som pegede meget langt frem i tiden.

Ørestadsselskabet er etableret efter det såkaldte New Town princip, hvorefter ny infrastruktur forudsættes finansieret af de værdistigninger, som samme infrastruktur skaber i sine omgivelser. Der optages således lån til finansieringen af infrastrukturen og etablering af driften, og lånene forudsættes tilbagebetalt via overskud fra driften af Metroen, indtægterne fra arealsalget i Ørestaden samt tilbageførsel af grundskyld. Ligesom denne finansieringsform ikke tidligere var anvendt i Danmark, var organisationsformen i form af et kommunalt/statsligt interessentskab ikke tidligere anvendt i forhold til opgaver af lignende omfang og karakter, og i den forstand således fra Folketingets side et forsøg på at gå nye veje med de usikkerhedsmomenter, der er forbundet hermed.

Med lovgrundlaget for Ørestads- og Metro-projektet fastlagde Folketinget rammerne for udviklingen af de to projekter – rammer som efterfølgende gennem beslutninger om nærmere planlægning, projektering, udformning m.v. af arealer, bygninger og infrastruktur er blevet formet til det resultat vi ser i dag. Visionen er således her i 2004 for væsentlige deles vedkommende indfriet. Anlæg og igangsættelse af driften på Metroens 1. og 2. etape er gennemført, og for 3. etape er anlægsarbejderne igangsat i 2003. Samtidig er der gennemført en meget væsentlig udvikling af Ørestaden gennem salg af arealer til virksomheder, institutioner og boliger etc. og gennem planlægning (kommune- og lokalplaner) af veje, kanaler, parker m.v.

Udviklingen i de første 10 år af Ørestads og Metroprojektet levetid har ikke været uden problemer - projektet er blevet dyrere end oprindeligt forudsat og er blevet forsinket, men med udgangspunkt i de hidtidige erfaringer og resultater er der i forbindelse med økonomiaftalerne med Københavns og Frederiksberg Kommune i 2001 igangsat et arbejde med henblik på at undersøge mulighederne for en videreudvikling af Metroen ved en etape 4 (Cityring) – et arbejde som også Ørestadsselskabet deltager i.

Året 2004 er på den baggrund et meget naturligt tidspunkt for en status i forhold til Ørestadsselskabets virke med henblik på at gøre sig overvejelser om fremtiden for selskabet.

I forhold til en vurdering af *del-ejerskabet* (45 %) af Ørestadsselskabet er det indledningsvis værd at bemærke, at der ikke i forholdet mellem staten og Ørestadsselskabet eksisterer en eksplicit skelnen mellem de ejermæssige relationer og de ressortmæssige, myndighedsorienterede relationer.

Selskabet varetager en lang række opgaver, som er sektorpolitisk motiveret, men der er ikke mellem staten og selskabet indgået en kontrakt eller udstedt en koncession til selskabet vedrørende varetagelsen af disse opgaver.

Selskabets opgaver vedrørende arealudvikling, anlægsarbejder, trafikkøb, etc. er således en del af det ved lov definerede formål for selskabet og kan i den forstand anses som en del af statens ejermæssige relation til selskabet.

Samtidig indgår det ikke – som det f.eks. gør i almindelighed for f.eks. aktieselskaber - som en eksplicit forudsætning for ejerskabet, at selskabet er etableret med henblik på at skulle drives på et forretningsmæssigt grundlag og herved maksimere udbyttet for staten som ejer. Selskabet er etableret med henblik på at staten sammen med Københavns Kommune sikrer varetagelsen af de nævnte samfundsmæssigt begrundede opgaver.

Det vurderes på den baggrund derfor i forhold til Ørestadsselskabet at være vanskeligere at foretage en nærmere opdeling af de ejermæssige og ressortmæssige opgaver for staten og Trafikministeriet i forhold til selskabet.

Overvejelserne om det fremtidige ejerskab af Ørestadsselskabet I/S bør ikke desto mindre tage udgangspunkt i en vurdering af følgende grundlæggende parametre:

- Selskabets opgaver – hvad skal selskabet lave
- Selskabets organisation og kompetencer – hvordan skal selskabet løse opgaverne
- Styringen af selskabet – hvordan sikrer staten sig, at selskabet løser sine opgaver på den mest hensigtsmæssige måde set i lyset af de opgaver, som selskabet skal varetage, sammenholdt med de ressourcer, der er til rådighed i selskabet. En sådan vurdering kan også at være af interesse for selskabets anden interessent.

På baggrund af de hidtidige erfaringer og en vurdering af den aktuelle situation for selskabet sammenholdt med udviklingen på de berørte transport- og infrastrukturrelaterede områder, bør der opstilles målsætninger og retningslinier for den fremtidige tilrettelæggelse af selskabets opgaver, organisation og styring.

1.2. Det eksisterende grundlag

Ørestadsselskabet I/S er tillagt en række forskelligartede *opgaver*:

- Arealudvikling (byplanlægning og tilvejebringelse af infrastruktur m.v.) og salg af arealerne i Ørestaden. Udviklingen heraf er forudsat at strække sig over 30-40 år.
- Anlæg af Metroens etape 1
- Anlæg af Metroen etape 2 og 3 (gennem de to selskaber Frederiksbergbaneselskabet I/S og Østamagerbaneselskabet I/S)
- Trafikkøb gennem udlicitering af varetagelsen af driften af Metroen. Der er indgået en kontrakt med Ansaldo for de første 5 driftsår. Metro Service er underleverandør til Ansaldo.
- Selskabet bidrager til den af Trafikministeriet, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og HUR ledede undersøgelse af en mulig Cityring.

Samtidig er virksomheden i *organisatorisk* henseende set kendetegnet ved:

- Interessentskabsformen, som indebærer en direkte ubegrænset solidarisk hæftelse for staten i forhold til selskabets forpligtelser.
- Sameje med Københavns Kommune, som ejer majoritetsandelen af selskabet (55% mod statens 45%)
- Lovbestemt krav om, at 3 af bestyrelsens medlemmer skal udpeges af Københavns Kommune. I henhold til sædvanlige konstitueringsaftaler udpeges disse medlemmer fra de politiske partier i Københavns Borgerrepræsentation.
- Virksomheden kan betegnes som en koncernstyringsenhed, der navnlig varetager overordnet projektstyring. Såvel anlægsarbejder som drift udliciteres. Selskabet har således på trods af den omfattende opgaveportefølje kun ca. 60 ansatte.
- Selskabet er med den omtalte New Town konstruktion forudsat at akkumulere en meget betydelig gæld. Der optages lån til finansieringen af infrastrukturen og etablering af driften, og lånene forudsættes tilbagebetalt via overskud fra driften af Metroen, indtægterne fra arealsalget i Ørestaden samt tilbageførsel af grundskyld.

Den *statslige styring* af selskabet er kendetegnet ved følgende:

- I lovgrundlaget, interessentskabskontrakter, administrationsaftale og i de nævnte aktstykker er indeholdt en normering af, hvilke aktiviteter selskabet kan deltage i.
- Styringen af selskabets økonomiske udvikling er tilrettelagt som en lånerammestyring, baseret på selskabets udarbejdede likviditetsbudgetter.
- Likviditetsbudgetterne bygger på prognoser over trafik- og passagerudvikling samt renteutvikling, udviklingen på ejendomsmarkedet. Samtidig bygger budgetterne på en række væsentlige forudsætninger vedrørende f.eks. skatte- og afgiftsforhold.

- Lånerammen, som er fastsat ved aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, indeholder et loft for selskabets maksimale gæld. Den formelle bevillingsmæssige styring af selskabet foregår alene via denne lånerammestyling.
- Der er endvidere – i lighed med aftalen vedrørende Sund & Bælt Holding A/S statsgaranterede gæld - indgået en aftale mellem ministeriet, Ørestadsselskabet og Danmarks Nationalbank med nærmere retningslinier for sammensætningen af selskabets låneportefølje.
- Styringsinstrumenterne indeholder ikke nogen regulering i forhold til følsomheder vedrørende tilbagebetalingstiden for selskabets gældsafvikling, eller følsomheder for så vidt angår selskabets indtægter og udgifter.
- Sammen med embedsmænd fra Københavns Kommune (og særskilt med Frederiksberg Kommune og Københavns Amtskommune vedrørende henholdsvis etape 2 og etape 3) afholder ministeriet møder med direktionen (ikke bestyrelsen) forud for hvert bestyrelsesmøde, hvor aktuelle emner med henblik på det kommende bestyrelsesmøde drøftes.
- Der er etableret en politisk følgegruppe hvor ministeren mødes med repræsentanter for forligspartierne bag Ørestadsloven (S,V og K). Følgegruppen holder møde minimum 4 gange årligt og i øvrigt efter behov, hvor aktuelle problemstillinger vedrørende selskabet drøftes. Udover ministeren og repræsentanter fra de politiske partier deltager selskabets bestyrelsesformand, bestyrelsesnæstformand samt direktion i møderne.

1.3. De hidtidige erfaringer

En række forhold har været karakteristiske for selskabets hidtidige *opgavevaretagelse*:

- Selskabet har gennemført betydelige anlægsarbejder. De væsentligste elementer i såvel Ørestaden som Metroen er gennemført.
- De gennemførte anlægsprojekter har vist sig væsentligt dyrere end oprindeligt forudsat. Dette skyldes dels en fordyrelse i forhold til det oprindeligt forudsatte, dels at der fra forskellige interessenters side er ønsket ændringer og forbedringer af projektet, som har medført øgede anlægsudgifter.
- Der er rejst en række krav primært fra de to hovedentreprenører Comet og Ansaldo. Et af disse er indbragt for en voldgift, ét forhandles, resten er løst.
- Driften af Metroen har i efteråret 2003 været præget af problemer i forhold til pålidelighed og regularitet.
- Forudsætningerne for arealsalg i Ørestaden er i 1999 blevet justeret og er efterfølgende realiseret i det forudsatte omfang.

I *organisatorisk henseende* kan nævnes:

- Trafikministeriet har i høj grad haft kontakt direkte til selskabets direktion og i mindre grad til selskabets bestyrelse vedrørende selskabets forhold, herunder forhold, som drøftes i bestyrelsen.
- For så vidt angår Københavns Kommune bemærkes, at kommunen som interessent i kraft af næstformand overborgmester Jens Kramer Mikkelsen er direkte repræsenteret i bestyrelsen.
- Den politiske følgegruppe fungerer som forum for de politiske drøftelser blandt forligspartierne om væsentligere forhold vedrørende selskabet.

Styringsmæssigt kan nævnes følgende erfaringer:

- Som nævnt har projektet været karakteriseret ved betydelige fordyrelser i forhold til de oprindeligt fastsatte økonomiske rammer for selskabet, dels som følge af politiske ønsker om ændringer og forbedringer af Metroprojekterne, dels som følge af forsinkelser af anlægsarbejderne på Metroens etape 1 og 2A. Styringsmæssigt er forhøjelserne for så vidt angår de forøgede statslige udgifter håndteret ved aktstykker vedrørende lånerammen tiltrådt af Folketingets Finansudvalg.
- Staten er nu (siden Akt 140 af 14. marts 2001), som genudlåner af statslån til selskabet, dettes altdominerende långiver i forhold til hele selskabets gæld. Statslånerammen svarer således til Ørestadsselskabets låneramme.

- Der har været, og er fortsat, meget betydelig politisk interesse for selskabets aktiviteter og styringen heraf – både i Folketinget og i Borgerrepræsentationen.
- I pressen henseende har trafikministeren meget ofte været inddraget som centrum for debatten om selskabet.

1.4. Fremtidige perspektiver

På baggrund af ovenstående kan der i forbindelse med overvejelserne omkring selskabets fremtidige virke og det statslige medejerskab af selskabet bl.a. have følgende for øje:

For det første bør mulighederne for en *forenkling af selskabets opgaveportefølje* overvejes nærmere. Det kan således overvejes at rendyrke de forskellige opgaver, som selskabet i dag varetager, f.eks. gennem en organisatorisk adskillelse af Metroens og Ørestadens økonomi.

For det andet bør mulighederne for en ændring af de *organisatoriske rammer* for selskabet overvejes nærmere. I den forbindelse bør navnlig perspektiver og muligheder ved en ændret organisationsform for selskabet eller dele heraf, f.eks. som aktieselskab overvejes. Særligt de økonomiske perspektiver i forhold til staten og Københavns Kommune samt de ledelsesmæssige konsekvenser herved skal grundigt belyses.

For det tredje bør en udvikling af *styringsredskaberne* for staten i forbindelse med en ændring af selskabets opgaver og/eller organisation nærmere analyseres. Dette indebærer navnlig en analyse af mulige ændrede bevillingsforudsætninger som alternativer til den nuværende lånerammestyling, herunder en vurdering og analyse af, hvordan der kan sikres større gennemsigtighed om selskabets dispositioner

Der er igangsat et arbejde vedrørende mulighederne for en forbedring af de styringsmæssige og organisatoriske rammer i forhold til Ørestadsselskabet. I arbejdet indgår overvejelser om såvel selskabets opgaveportefølje, som overvejelser om de organisatoriske rammer for selskabets virke.

I arbejdet deltager Københavns Kommune og Finansministeriet. Endvidere inddrages en ekstern uafhængig revisor. Arbejdet vil kunne få indflydelse på det sideløbende arbejde med etablering af finansieringsmodeller for Cityringen.

2. REGELGRUNDLAG

2.1. Regelgrundlaget for Ørestadsselskabet

- Lov nr. 477 af 24. juni 1992 om Ørestaden m.v., som ændret ved: Lov nr. 1091 af 21. december 1994, lov nr. 1074 af 20. december 1995 og lov nr. 386 af 6. juni 2002.
- Interessentskabskontrakt (IK) af 21. februar 1995 med allonce af 14. august 2001 om Ørestadsselskabet I/S.
- Forretningsorden af 11. marts 1993 for bestyrelsen i Ørestadsselskabet I/S
- Interessentskabskontakt af 21. februar 1995 om Frederiksbergbaneselskabet I/S
- Interessentskabskontrakt af 19. september 1995 (med alloncer af 12. og 18. september 1995) om Østamagerbaneselskabet I/S.
- Administrationsaftale mellem Frederiksbergbaneselskabet I/S og Ørestadsselskabet I/S af 4. august 1997. En administrationsaftale med Østamagerbaneselskabet I/S er under udarbejdelse.
- Aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg. Der vedlægges en oversigt herover.

Nedenfor – og i de følgende afsnit - fokuseres på ejerskabet af Ørestadsselskabet således at Ørestadsselskabets medejerskab af Frederiksbergbaneselskabet og Østamagerbaneselskabet ikke behandles nærmere. Relationerne til medinteressenterne Frederiksberg Kommune og Københavns Amt behandles således ikke nærmere her.

2.2. Interessentskabet som organisationsform

Der er i ovennævnte regelgrundlag ikke foretaget nogen fravigelse for så vidt angår Ørestadsselskabet i forhold til de grundlæggende karakteristika ved et interessentskab:

Interessenterne, staten og Københavns Kommune, hæfter således direkte, personligt, uden begrænsning og solidarisk for alle selskabets forpligtelser. Interessenternes hæftelse *overfor selskabets kreditorer* antages endvidere at være subsidiær således, at en kreditor først må søge sin fordring dækket af selskabet og herefter hos interessenterne. Interessenterne hæfter *i det indbyrdes forhold* i forhold til deres respektive ejerandele, og på tilsvarende vis vil et eventuelt overskud som udgangspunkt skulle fordeles efter ejerandele.

Der er samtidig, som nævnt ovenfor, fastsat en særlig låneadgang for selskabet, jf. lovens § 4 og efterfølgende aktstykker.

Det er i henhold til lovgrundlaget et krav, at de to interessenter ved interessentskabsaftalen sikres ligelig indflydelse, bl.a. ved bestemmelse om, at alle væsentlige beslutninger i bestyrelsen skal træffes ved kvalificeret flertal.

Det er endvidere lovfæstet, at Ørestadsselskabet ledes af en bestyrelse og en direktion.

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for selskabet, herunder for en økonomisk forsvarlig drift (lovens § 1, stk. 4).

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 5 medlemmer er til stede. Bestyrelsesbeslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed, men således at alle væsentlige beslutninger, herunder i forbindelse med køb og salg af arealer, lånoptagelse m.v. kræver et kvalificeret flertal på 5 medlemmer (IK § 6, stk. 3 og 4).

En interessent kan til enhver til erstatte de af interessenten udpegede bestyrelsesmedlemmer med andre (IK § 6, stk. 6). For Københavns Kommune er udpegningen som nævnt imidlertid del af den kommunale konstitueringsaftale.

Bestyrelsen skal sørge for en forsvarlig organisation af selskabets ledelse, og at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres tilfredsstillende (IK § 7, stk. 3). Bestyrelsen udpeger selskabets direktion (IK § 8).

Direktionen varetager den daglige ledelse og sørger for, at bogføringen foregår i overensstemmelse med lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde (IK § 7, stk. 3).

Selskabets regnskab revideres af Rigsrevisor og Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune (IK § 16).

Der er ikke i loven fastsat bestemmelser om ministerens beføjelser/ansvar i forhold til selskabet og ministerens pligt til at føre tilsyn med selskabet.

Det antages i almindelighed om interessentskaber, at interessenterne - uanset etableringen af særlige ledelsesorganer (bestyrelse og direktion) - bevarer en vetoret og krav på, at alle beslutninger og dispositioner, der går ud over den løbende forvaltning, skal forelægges interessenterne.

Uanset det nævnte lovfæstede krav om, at Ørestadsselskabet ledes af en bestyrelse og en direktion, har Selskabsudvalget i rapporten, Statslige aktieselskaber - tilsyn, ansvar og styring, i overensstemmelse hermed konkluderet, at ministeren som interessent i Ørestadsselskabet vil kunne indhente de oplysninger om selskabet, ministeren måtte ønske, og i øvrigt - sammen med Københavns Kommune - træffe beslutning i alle selskabets forhold.

For så vidt angår tilsynsforpligtelsen for ministeren i forhold til selskabet, har Rigsrevisionen beskrevet denne som en *forpligtelse til at holde sig orienteret om selskabets rapportering, bl.a. gennem bestyrelsens rapportering, og til at tage initiativer, såfremt forholdene kræver det.*

Sammenfattende bemærkes, at interessentskabskonstruktionen på to afgørende punkter adskiller sig fra aktieselskabskonstruktionen, som kendes fra Trafikministeriets øvrige selskaber og fra DSB, som i hovedsagen virker efter aktieselskabslovens regler:

- Staten hæfter fuldt ud for selskabets forpligtelser
- Staten har sammen med Københavns Kommune mulighed for at træffe beslutning om alle selskabets forhold ved instruktion af bestyrelse og/eller direktion. En sådan beslutning fra de to interessenters side er ikke underlagt særlige formkrav som f.eks. afholdelse af en generalforsamling eller lignende.

I overensstemmelse med Selskabsudvalgets konklusioner, nødvendiggør den nuværende organisationsform derfor en anderledes og mere vidtgående styring og kontrol fra ministeriets side i forhold til Ørestadsselskabet end i forhold til ministeriets øvrige selskaber.

3. BESTYRELSEN

3.1. Valg af bestyrelsen

Bestyrelsen består af 6 medlemmer, heraf 3 udpeget af Københavns Kommune og tre udpeget af finansministeren (trafikministeren), jf. lovens § 1, stk. 5.

Ministeren udpeger de 3 medlemmer ved skrivelse og uden tidsbegrænsning.

3.2. Bestyrelsens sammensætning

Sammensætningen af de ministerudpegede medlemmer af bestyrelsen drøftes løbende med bestyrelsesformanden.

3.3. Bestyrelsens honorar

Bestyrelsen i Ørestadsselskabet I/S honoreres således:

Formand: 160.000

Næstformand: 130.000

Øvrige: 80.000

(I Østamagerbaneselskabet I/S og Frederiksbergbaneselskabet I/S modtager formanden et særskilt honorar på 40.000 kr. og menige medlemmer særskilt 20.000 kr.)

4. LØBENDE MØDER OG RAPPORTERING

Indtil en eventuel kommende implementering af ændringer i Ørestadsselskabets opgaver, organisation og de overordnede styringsmæssige rammer for selskabet, jf. ovenfor afsnit 1, afholdes følgende møder med selskabet:

1. Månedlige koordinationsmøder mellem ministeriet og Københavns Kommune. Ørestadsselskabets direktør deltager efter aftale med bestyrelsesformanden heri i det omfang det skønnes relevant.
2. Kvartalsvise møder mellem interessenterne og bestyrelsesformanden. Selskabets direktør deltager efter aftale.
3. Møder efter behov i den politiske følgegruppe (ministeren, repræsentanter fra forligspartierne samt selskabets bestyrelsesformand, næstformand og direktion).

Ad 1 Månedlige koordinationsmøder

Disse møder tjener navnlig følgende formål:

- At sikre den fornødne koordination mellem de to interessenter i de mange løbende og verserende sager vedrørende selskabet. En række af de løbende sager har relation til andre sager vedrørende trafik køb, arealudvikling etc. i ministeriets, henholdsvis kommunens regi. Møderne skal således sikre den fornødne koordination både direkte i forhold til selskabets sager og i forhold til relaterede sager.
- At sikre, at interessenterne løbende er informeret om væsentlige verserende eller potentielle sager i selskabet. Ved deltagelse i fornødent omfang af selskabets direktør efter aftale med bestyrelsesformanden sikres det fornødne informationsniveau.

Der udarbejdes en dagsorden for møderne, og eventuelt materiale til brug for møderne udsendes i videst mulige omfang senest 5 hverdage forud for møderne. I forhold til de tidligere afholdte møder med direktionen lægges der op til en formalisering af rammerne for de løbende drøftelser. Der forudsættes ikke udsendt egentligt bestyrelsesmateriale til brug for møderne. Mødet forudsættes alene at tjene de nævnte koordinerende og orienterende formål.

De to interessenter vurderer, om der på baggrund af møderne er behov for en særskilt kontakt til bestyrelsesformanden og/eller næstformanden. I ministeriet vurderes endvidere, om der er grundlag for information af, eller forelæggelse for, ministeren af konkrete problemstillinger.

Ad 2. Kvartalsmøder mellem interessenterne og bestyrelsesformanden og kvartalsrapportering til Folketinget

Forud for møderne (8 dage) fremsender bestyrelsen ved bestyrelsesformandskabet til interessenterne en af selskabet udarbejdet kvartalsredegørelse for selskabets økonomiske udvikling. Kvartalsredegørelsen udarbejdes i overensstemmelse med retningslinierne i vedlagte Bilag 1, som indebærer en lettere justering af den kvartalsrapportering, som siden 2000 er udarbejdet og oversendt til Folketingets Trafikudvalg og Folketingets Finansudvalg.

På baggrund af redegørelsen giver bestyrelsesformanden på bestyrelsens vegne en orientering om den økonomiske udvikling i selskabet og for de væsentligste økonomiske forhold og problemstillinger i det forgangne kvartal og for den kommende periode.

Behandlingen af redegørelsen danner grundlag for udarbejdelsen af den efterfølgende kvartalsvise orientering af Folketingets Trafikudvalg og Folketingets Finansudvalg. Den endelige udformning af orienteringen af udvalgene afklares skriftligt mellem ministeriet og selskabet.

Kvartalsmøderne forudsættes endvidere anvendt til en drøftelse af aktuelle sager vedrørende selskabet, herunder sager, som ud fra drøftelserne på de månedlige koordinationsmøder mellem interessenterne skønnes hensigtsmæssige at drøfte med ministeren.

Kvartalsmøderne har således dels en økonomisk orienteret del, hvor fokus er på de økonomiske forhold i selskabet, dels en del vedrørende verserende sager og problemstillinger generelt.

Der udarbejdes en dagsorden for, og referat af, møderne.

Ad 3 – Møder i den politiske følgegruppe

Som hidtil afholdes med jævn mellemrum møder i den politiske følgegruppe. Bestyrelsesformanden, næstformanden og direktøren deltager.

5. LØBENDE KOMMUNIKATION

Ministeriets daglige kommunikation med selskabet sker med direktionen og medarbejderne i selskabet. Dette gælder den løbende sagsportefølje, spørgsmål fra Folketinget, forberedelse og opfølgning af de månedlige møder og kvartalsmøderne etc.

Herudover tager ministeriet efter behov kontakt til bestyrelsesformanden med henblik på orientering, drøftelse etc.

Ministeriet og Københavns Kommune holder løbende kontakt om spørgsmål vedrørende selskabet.

6. EKSTERN KOMMUNIKATION

Pressen

Det forventes, at bestyrelsen én gang årligt drøfter selskabets informations- og kommunikationspolitik og evt. offentliggør denne.

Det er ejerne, der udtaler sig til pressen om strategiske, organsatoriske og styrings- orienterede emner vedrørende Ørestadsselskabet, jf. ovenfor afsnit 1, med mindre andet er aftalt.

Det er selskabet, der udtaler sig til pressen om drifts- og anlægsmæssige spørgsmål med mindre andet er aftalt.

Det bør på Ørestadsselskabets hjemmeside være adgang til som minimum den seneste årsrapport, selskabets vedtægter og information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).

Folketinget

Det forudsættes, at Ørestadsselskabets bestyrelse og direktion ikke er opsøgende overfor Folketinget eller medlemmer heraf, med mindre andet er aftalt.

Det er alene Trafikministeriet, som kommunikerer skriftligt med Folketinget, med mindre andet er aftalt.

Trafikministeriet orienterer Ørestadsselskabet om korrespondance med Folketinget om sager vedrørende selskabet.

7. ARBEJDSFORDELINGEN I DEPARTEMENTET

Opgaverne i departementet vedrørende Ørestadsselskabet varetages generelt af 6. kontor. Dette omfatter håndteringen af løbende sager i forhold til ministeren, besvarelsen af Folketingsspørgsmål, afholdelse af koordinationsmøder med Københavns Kommune, afholdelse af kvartalsmøder, etc.

Selskabsenheden forestår med udgangspunkt i den kvartalsvise økonomiske rapportering fra bestyrelsen, jf. afsnit 4 og bilag 1, opfølgningen på selskabets generelle økonomiske udvikling og forelægger forud for kvartalsmøderne en vurdering af rapporteringen for ministeren. Økonomiafdelingen/Selskabsenheden deltager i kvartalsmøderne ved behandlingen af den økonomiske rapportering. Selskabsenheden indhenter til brug herfor i fornødent omfang materiale fra selskabet, ligesom enheden efter behov deltager i de månedlige koordinationsmøder.

2. afdeling varetager styringen af det igangsatte udredningsarbejde vedrørende de fremtidige rammer for selskabet, jf. afsnit 1 ovenfor. 6. kontor varetager sekretariatsbetjeningen. Selskabsenheden deltager i udredningsarbejdet.

Kvartalsrapportering fra Ørestadsselskabet I/S

1. Periodens økonomiske resultat

Resultat (Ørestadsselskabet I/S inkl. selskabets andele i baneselskaberne)

<i>Metro (mio. kr.)</i>	Periodens tal	Budget	Perioden, sidste år	Budget, hele året	Forventning hele året
Metroindtægter					
Indtægter i alt					
Betaling for drift					
Øvrige driftsomkostninger, Metro					
Omkostninger i alt					
Resultat, Metro					
<i>Ørestad (mio. kr.)</i>	Periodens tal	Budget	Perioden, sidste år	Budget, hele året	Forventning hele året
Arealsalgsindtægter					
Bogført værdi af solgte arealer					
Øvrige omkostninger ved arealsalg					
Nettoresultat af arealsalg					
Tilbageført grundskyld					

Langsigtet prognose for anlægsinvesteringer og reinvesteringer

<i>mio. kr.</i>	200 1	200 2	200 3	200 4	200 5	200 6	200 7	200 8	200 9	201 0	201 1	201 2	201 3	201 4
Forv. anlægsinvesteringer														
Real. anlægsinvesteringer														
Forv. færdiggørelsesgrad														
Real. færdiggørelsesgrad														
Forventet total anlægssum														
Forv. infrastrukturinvest.														
Real. infrastrukturinvest.														
Forv. færdiggørelsesgrad														
Real. færdiggørelsesgrad														
Forv. total infrastrukturinv.														
Forv. reinvesteringer														
Real. reinvesteringer														

De i tabellen angivne forventede tal svarer til budgettet primo, idet der angives akkumulerede tal.

Ørestadsselskabet redegør i rapporten for forløbet af de større investeringer med særligt vægt på graden af budgetoverholdelse, samt orienterer om den kommende periode.

Udvalgte poster på balancen

<i>(mio. Kr.)</i>	Periodens tal	Budget	Perioden, sidste år
<i>Aktiver</i>			
Metro			
Andre materielle anlægsaktiver			
Tilgodehavender			
Kapitalandele			
Anlægsaktiver i alt			
Ørestadsarealet			
Andre arealbesiddelser			
Tilgodehavender			
Likvide beholdninger			
Omsætningsaktiver i alt			
Aktiver i alt			
<i>Passiver</i>			
Egenkapital i alt			
Langfristet gæld			
Kortfristet gæld			
Gæld i alt			
Passiver i alt			

Økonomiske nøgletal:

	Perioden	Perioden, sidste år
Overskudsgrad Metro ¹⁾		
Overskudsgrad Ørestad ²⁾		
Soliditet ³⁾		

1) Resultat, Metro/Indtægter i alt, Metro

- 2) Resultat, Ørestad/Indtægter i alt, Ørestad
- 3) Kapitalindestående/balance

Udover de rene taloplysninger gennemgår bestyrelsen periodens resultat. Såfremt der i ovenstående tabeller konstateres større afvigelser imellem periodens tal og budget, bør bestyrelsen eksplicit redegøre herfor.

Likviditetsudvikling:

<i>mio. Kr.</i>	Perioden	Budget	Perioden sidste år	Budget, ultimo året	Forventning, ultimo året
Likviditetsbeholdning, primo					
+ Likviditetsvirkning, ordinær drift					
- Likviditetsvirkning, investeringsaktiviteter					
+ Likviditetsvirkning, finansieringsaktiviteter					
= Likviditetsbeholdning, ultimo					

Bestyrelsen redegør for likviditetsudviklingen i perioden med særligt fokus på likviditetsvirkningen af finansieringsaktiviteter og tilstrækkeligheden af likviditetsberedskabet for fremtiden.

Bestyrelsen fremlægger en gang årligt et langsigtet likviditetsbudget udarbejdet i overensstemmelse med langtidsbudgettet for 2004 for forudsætningerne herfor. I forbindelse med kvartalsrapporteringen redegøres for udviklingen hvert kvartal.

Bestyrelsen skal redegøre for væsentlige ændringer i forudsætningerne for likviditetsbudgettet. Ændringer i forudsætningerne indarbejdes i likviditetsbudgettet i forbindelse med førstkomende kvartalsrapport.

2. Finans

Bestyrelsen redegør for gældsudviklingen i perioden med særligt fokus på selskabets låneramme og fremtidige kapitalbehov, herunder særskilt for det fremtidige træk på lånerammen.

Udnyttelse af lånerammen:

	Budget, perioden	Faktisk, perioden	Budget ultimo året	Forventet ultimo året
Nettoprovenu				
- Andre interessenters ejerandele				
- Videreudlån til særlige projekter				
+/- Korrektion vedr. driftsmellemværender				
= Træk på lånerammen				

Lånerammen udgør pr. 1/9 2004 DKK 15,0 mia. i 2004 priser.

3. Følsomheder baseret på selskabets gældende likviditetsbudget

Følsomhed ift. anlægsudgifterne

	Tilbagebetalingstid (år)	Maksimal gæld (mio. kr.)	Nutidsværdi (mio. kr.)
<i>Nuværende situation</i>			
Reduktion af den samlede anlægssum for etape 3 med 10%			
Forøgelse af den samlede anlægssum for etape 3 med 10%			
Forøgelse af den samlede anlægssum for etape 3 med 20%			
Forøgelse af den samlede anlægssum for etape 3 med 30%			

Rentefølsomhed

	Tilbagebetalings- tid (år)	Maksimal gæld (mio. kr.)	Nutidsværdi (mio. kr.)
<i>Nuværende situation</i>			
Realrentefald på 1 %-point			
Realrentefald på ½ %-point			
Realrentestigning på 1 %-point			
Realrentestigning på 2 %-point			
Realrentestigning på 3 %-point			

Følsomhed ift. kvadratmeterprisen ved arealsalg (Uændret salgstakt)

	Tilbagebetalings- tid (år)	Maksimal gæld (mio. kr.)	Nutidsværdi (mio. kr.)
<i>Nuværende situation</i>			
Stigning i arealsalgsindtægter på 10%			
Fald i arealsalgsindtægter på 10%			
Fald i arealsalgsindtægter på 20%			
Fald i arealsalgsindtægter på 30%			

Følsomhed ift. passagerindtægter

	Tilbagebetalings- tid (år)	Maksimal gæld (mio. kr.)	Nutidsværdi (mio. kr.)
<i>Nuværende situation</i>			
Nettoindtægten fra Metroens drift stiger med 10% i forhold til budget			
Nettoindtægten fra Metroens drift falder med 10% i forhold til budget			
Nettoindtægten fra Metroens drift falder med 20% i forhold til budget			
Nettoindtægten fra Metroens drift falder med 20% i forhold til budget			

4. Andre væsentlige risici

Ud over det i punkt 1-5 anførte, redegør bestyrelsen kvartalsvist for udviklingen i øvrige væsentlige risici. De konkrete risici kan variere over tid, men p.t. bør redegørelsen i hvert fald omfatte følgende risici:

- Udviklingen i tilbageførsel af grundskyld og betydningen heraf
- Udviklingen i tilbageførsel af moms og betydningen heraf
- Status vedrørende claims og forventet betydning heraf
- Status for konsekvenser af indtægtsfordeling

5. Passagerudvikling:

Nedenstående tabel angiver antallet af påstigere i Metroen. Tallene er således ikke udtryk for udført transportarbejde (passagerkilometer).

<i>Påstigere (mio.)</i>	Budget		Realiseret		Resultat ift. budget (indeks)	Perioden året før
	2004	Perioden	år til dato	Perioden		
Etape 1-3						

Langsigtede passagerbudgetter:**Antal påstigninger**

<i>Påstigere (mio.)</i>	2002	2003	Budget 2004	Budget 2005	Budget 2006	Budget 2011
Etape 1-3						

[Grafisk fremstilling af historiske budgetterede antal påstigere sammenholdt med realiseret antal påstigere]

Bestyrelsen bør sammenholde den konstaterede passagerudvikling med den i budgettet forudsatte, og foretage en bedømmelse af, hvorvidt de realiserede passagertal giver anledning til at de langsigtede budgettal bør revurderes.

6. Regularitet

%	Perioden		År til dato		Sidste år realiseret	
	Realiseret	Mål	Realiseret	Mål	Perioden	År til dato
Etape 1-3						

7. Forventninger til fremtiden:

Bestyrelsen gennemgår forventningerne til fremtiden, med vægt på forventningerne til indeværende år i forhold til budget.

8. Strategi for selskabet

Interessenterne og selskabet drøfter hvert andet år mere grundlæggende strategier for selskabet, herunder hvilken risikoprofil interessenterne ønsker, at selskabets drift skal underlægges.

Ligeledes informeres selskabet under disse drøftelser om formålet med statens ejerskab (f.eks. fortsat ejerskab, frasalg).

Nr. 3 2004

RIGSREVISIONEN

Den 29. april 2005

Beretning om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)

*Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 3/04 om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)**Transport- og energiministerens redegørelse af 29. marts 2005*

I. Trafikministerens (nu transport- og energiministeren) ansvar for Ørestadsselskabet I/S' økonomiske dispositioner som medejer af selskabet

1. Rigsrevisionens undersøgelse viste bl.a., at der ikke var en klar ansvarsfordeling mellem trafikministeren (nu transport- og energiministeren) og Ørestadsselskabet I/S' bestyrelse for selskabets økonomiske dispositioner. Rigsrevisionens vurdering baserede sig på, at ministeren som medejer har en tilsynsforpligtelse og en deraf følgende initiativforpligtelse over for Ørestadsselskabet I/S' økonomiske dispositioner. Omfanget af ministerens tilsynspligt og derigennem initiativpligt er ikke fastlagt i hverken lovgivning, vedtægter eller andet. Ministeren havde ikke meddelt bestyrelsen, hvilke sagstyper ministeren ønskede forelagt. Bestyrelsen kan derfor træffe beslutninger, der kan kollidere med ministerens initiativpligt eller i værste fald gøre denne illusorisk.

Rigsrevisionen fandt desuden, at Trafikministeriet (nu Transport- og Energiministeriet) tidligere burde have været opmærksom på forholdet om den manglende klarhed i ansvarsfordelingen. Rigsrevisionens vurdering baserede sig på, at der gennem årene har været stor opmærksomhed på Ørestadsselskabet I/S, hvilket har gjort en fastlæggelse af trafikministerens (nu transport- og energiministeren) ansvar for selskabets økonomiske dispositioner særlig nødvendig.

Rigsrevisionen fandt dog samtidig, at Trafikministeriets (nu Transport- og Energiministeriet) forretningsgange i praksis havde sikret, at ministeren havde tilstrækkelig god indsigt i selskabets drift til, at ministeren kunne tage nødvendige initiativer, hvis forholdene krævede det. Rigsrevisionens vurdering baserede sig på, at ministeriet holder månedlige koordinationsmøder med Københavns Kommune, hvor direktøren for Ørestadsselskabet I/S deltager efter behov. Ministeren afholder endvidere kvartalsvise møder med Københavns Kommune, bestyrelsesformanden for Ørestadsselskabet I/S og den politiske følgegruppe. Endelig bliver Ørestadsselskabet I/S' statusrapporter behandlet i ministeriet forud for offentliggørelsen.

Statsrevisorerne tilkendegav i deres bemærkninger til beretningen, at trafikministerens (nu transport- og energiministeren) tilsynsforpligtelse i forhold til Ørestadsselskabet I/S er mere vidtgående end den, der gælder for aktieselskaber med statslig deltagelse, og at ministerens ansvar også omfattede en initiativforpligtelse.

2. Transport- og energiministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeren som en konsekvens af statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger – og som ministeren i øvrigt også tilkendegav over for Rigsrevisionen i forbindelse med udarbejdelsen af beretningen – i fællesskab med Københavns Kommune har udarbejdet en skabelon for Ørestadsselskabet I/S' kvartalsrapportering til ejerne. Kvartalsrapporteringen formaliserer og fastlægger, hvilke typer oplysninger Transport- og Energiministeriet ønsker, at bestyrelsens formandskab skal orientere ministeriet om ved kvartalsmøderne mellem transport- og energiministeren og bestyrelsesformanden.

Ministeren oplyser videre, at skabelonen afspejler ministerens mere vidtgående tilsynsforpligtelse for Ørestadsselskabet I/S i forhold til aktieselskaber med statslig deltagelse. Skabelonen er baseret

på, at der etableres særskilte styringsrammer for Ørestadsselskabet I/S' 3 hovedaktivitetsområder: arealudvikling, metroanlæg og metrodrift.

Ministeren forventer, at skabelonen bliver godkendt på bestyrelsesmødet i Ørestadsselskabet I/S i april 2005.

3. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har taget initiativ til at fastlægge en ramme for Ørestadsselskabet I/S' rapportering til Transport- og Energiministeriet. Skabelonen vil efter min opfattelse bidrage til at klarlægge ansvarsfordelingen mellem ministeren og selskabets bestyrelse, idet rapporteringen fastlægger, hvilke områder af selskabets økonomi ministeren skal tage initiativer på, hvis det er påkrævet.

Jeg kan oplyse, at bestyrelsen nu har vedtaget skabelonen.

II. Ørestadsselskabet I/S' økonomi

4. Statsrevisorerne har til Ørestadsselskabet I/S' økonomi bl.a. påpeget, at selskabets økonomiske råderum er meget begrænset, ligesom passagerindtægterne er usikre.

5. Transport- og energiministeren har i sin redegørelse oplyst at være enig i denne vurdering af Ørestadsselskabet I/S' økonomiske råderum. Ministeren henviser i den forbindelse bl.a. til Akt 198 19/8 2004, hvor ministeren tilkendegav over for Finansudvalget, at sagerne om indtægtsfordeling i HUR og reinvesteringer er af en så vidtrækkende økonomisk betydning, at disse sager ikke vil kunne løses uafhængigt af spørgsmålet om de fremtidige rammer for Ørestadsselskabet I/S.

Ministeren oplyser videre, at regeringen i oktober 2004 har taget initiativ til en reorganisering af Ørestadsselskabet I/S og en etablering af en Metrocityring. Ifølge forslaget vil Ørestadsselskabet I/S og Københavns Havn A/S blive reorganiseret, og der skal etableres henholdsvis et metrodriftselskab, et metroanlægsselskab og et arealudviklingselskab. Reorganiseringen vil efter ministerens opfattelse bidrage til at reducere usikkerheden i selskabets økonomi, idet der altid vil være en vis usikkerhed om økonomien i et selskab, der bl.a. driver forretning med transport af passagerer. I forbindelse med reorganiseringen er det hensigten at finde en løsning på problemstillingerne vedrørende indtægtsdelingen og reinvesteringer i Metroen.

6. Jeg har noteret mig, at løsningen på problemerne om Ørestadsselskabet I/S' økonomi skal findes i forbindelse med en reorganisering af selskabet, samt at ministeren forventer, at en politisk aftale om reorganiseringen kan være på plads inden sommeren 2005.

Jeg vil følge sagen om reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S og om problemerne om selskabets økonomi.

III. Ørestadsselskabet I/S' låneramme

7. Statsrevisorerne har til Ørestadsselskabet I/S' låneramme bl.a. påpeget, at lånerammen ikke sikrer, at selskabets kapitalbehov er dækket, samt at lånerammen ikke er et relevant styringsinstrument for Folketinget.

8. Transport- og energiministeren har i sin redegørelse bl.a. henvist til, at ændrede forudsætninger kan medføre behov for en udvidelse af lånerammen, hvorfor fastsættelsen af det maksimale lånebehov er behæftet med usikkerhed, især da der ikke budgetteres med reserve til uforudsete forhold.

Ministeren oplyser at være enig i, at lånerammen ikke længere kan stå alene, hvilket også fremgår af Akt 198 19/8 2004. Ministeren oplyser videre, at den nuværende lånerammestyling skal erstattes/suppleres med nye styringsmæssige rammer i forbindelse med reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S.

9. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren vil udarbejde en konkret model for styringen af det reorganiserede Ørestadsselskab I/S, hvor lånerammen ikke længere vil stå alene som styringsinstrument.

Jeg vil følge sagen.

10. Jeg vil i et fortsat notat orientere statsrevisorerne om reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S og om problemerne om selskabets økonomi samt om de nye styringsmæssige rammer for selskabet.

Henrik Otbo

Nr. 4 2004

SKATTEMINISTEREN

Den 21. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Beretning nr. 4/04 om grænsekontrollen

I brev af 22. november 2004 er jeg blevet bedt om at redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som ovennævnte beretning om grænsekontrollen giver anledning til.

Rigsrevisionens samlede vurdering er, at det på en række områder er muligt at effektivisere person- og varekontrollen. Særligt vil en prioritering af ressourceanvendelsen på baggrund af risikovurderinger være en væsentlig faktor i opnåelsen af en mere effektiv kontrol.

For så vidt angår ToldSkat indsats noterer jeg med tilfredshed, at undersøgelsen på faktisk alle punkter har vist, at samarbejdet med andre myndigheder fungerer tilfredsstillende samt at såvel tilrettelæggelsen som gennemførelsen af kontrollen i væsentligt omfang er effektiv.

Rigsrevisionen konkluderer dog i sit resumé, at indsatsen på nedennævnte områder kan forbedres, hvilket jeg allerede har bedt Told- og Skattestyrelsen iværksætte. Rigsrevisionen vil blive orienteret om effekten af disse initiativer.

Til styrkelse af samarbejdet med andre relevante ressortmyndigheder vil styrelsen kontakte de enkelte ressortmyndigheder med henblik på at formalisere samarbejdet med hensyn til omfang og prioritering af kontrolindsatsen. Jeg forventer, at resultaterne af disse fælles drøftelser vil kunne udnyttes i løbet af det kommende år.

Rigsrevisionen påpeger en manglende opfyldelse af samarbejdsaftalen med Rigspolitiet. I den forbindelse hæfter jeg mig ved at det kun er dele af aftalen, der ikke opfyldes, og ikke hensigten med aftalen som sådan.

Der er allerede fulgt op på denne kritik på et møde med Rigspolitiet i december. Begge parter er indstillet på, at videreføre det tætte samarbejde, eventuelt med nødvendige justeringer af aftalen, men stadig med en prioritering af den fælles indsats mod organiseret smugleri og økonomisk kriminalitet. Sigtelinjen for færdiggørelsen af disse fælles tiltag er første halvår af 2005.

Behovet for at der udarbejdes en samlet import-, eksport- og smuglerstrategi for varekontrollen, er jeg helt enig i. Med den nye fælles kontrol- og servicestrategi på skatteministeriets område, som blev iværksat sidste år, indgår toldområdet reelt allerede, men Told- og Skattestyrelsen vil i løbet af i år arbejde med at synliggøre en fælles strategi specifikt for toldområdet.

Endelig slår Rigsrevisionen fast, at en prioritering af ressourceanvendelsen på baggrund af risikovurderinger vil være en væsentlig faktor i en mere effektiv kontrol. Den risikobaserede kontrol bør dog kombineres med stikprøvevis kontrol og indsats, hvor risikoen vurderes størst, hvilket styrelsen allerede har henledt told- og skatteområdernes opmærksomhed på.

Risikovurdering er netop ét af grundelementerne i ToldSkats kontrolindsats, og jeg kan kun slå fast, at man i ToldSkat løbende udvikler metoder og værktøjer til at effektivisere kontrollen. Jeg er heller ikke i tvivl om, at det mere formaliserede samarbejde, som der nu lægges op til med de respektive ressortmyndigheder om kontrollen med de særlige ind- og udførselsbestemmelser, og som især bygger på øget anvendelse af fælles udarbejdede trusselbilleder, vil styrke og effektivisere indsatsen.

Til kritikken af, at styrelsens ikke i tilstrækkeligt omfang har udarbejdes analyser til understøttelse af told- og skatteregionernes arbejde kan det oplyses, at styrelsen har påbegyndt en kortlægning af det samlede behov for analyser. Cigarettsmuglerianalyser er allerede iværksat, og analyser på andre relevante områder forventes iværksat i løbet af i år.

Jeg er også til stadighed opmærksom på, at toldområdet, og dermed også grænsekontrollen, må sikres tilstrækkelige ressourcer til at kunne udføre kontrollen effektivt og forsvarligt, og i præcis den kvalitet, som forventes af ToldSkat.

Denne redegørelse er samtidig sendt i ét eksemplar til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

Nr. 4 2004

JUSTITSMINISTEREN

Den 21. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Ved brev af 22. november 2004 har Statsrevisoratet sendt Statsrevisorernes beretning nr. 4 2004 til om grænsekontrollen til Justitsministeriet.

Statsrevisoratet har samtidig anmodet Justitsministeriet om i medfør af § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber at afgive en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Justitsministeriet har til brug redegørelsen indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen. Det fremgår af udtalelsen, at Rigspolitichefen under Rigsrevisionens undersøgelse af grænsekontrollen løbende var i dialog med Rigsrevisionen om de problemstillinger, der behandles i beretningen, og at Rigspolitichefen i den forbindelse havde mulighed for at kommentere Rigsrevisionens forslag mv. Rigspolitichefens kommentarer og redegørelse for iværksatte og påtænkte overvejelser og initiativer er således reflekteret i beretningen, hvortil Rigspolitichefens i sin udtalelse har henvist.

I sin udtalelse har Rigspolitichefen sammenfattende om Rigsrevisionens bemærkninger anført følgende:

”Det er sammenfattende Rigspolitichefens vurdering, at beretningen generelt set tegner et retvisende billede af politiets opgavevaretagelse på grænsekontrolområdet, herunder samarbejdet med andre myndigheder.

Rigspolitichefen arbejder til stadighed på at udvikle og styrke den retshåndhævende indsats over for grænseoverskridende kriminalitet og ulovlig indrejse, herunder i forbindelse med paskontrollen ved de ydre grænser. Beretningens anbefalinger vil indgå i Rigspolitichefens fortsatte arbejde hermed.

Bemærkningerne i beretningen om anvendelse af mål- og resultatkrav i forbindelse med politiets kontrolindsats vil indgå i Rigspolitichefens generelle arbejde med at modernisere politiets styring og effektivisering af ressourceanvendelsen, herunder i forhold til indsatsen mod illegal indvandring og grænseoverskridende kriminalitet.

Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at der i forbindelse med opfølgningen på Flerårsaftalen for politiet 2004-2006 vil blive foretaget målinger af politikredsenes bidrag til den samlede indsats mod organiseret, kompliceret og ressourceintensive kriminalitet, herunder grænseoverskridende kriminalitet.

Politiets personkontrol ved de ydre grænser er nøje reguleret i Schengenregelsættet og i udlændingelovgivningen. Der skal herefter som udgangspunkt foretages fysisk kontrol af *alle* rejsende ved indrejse via de godkendte grænseovergangssteder. På denne baggrund har det efter Rigspolitichefens opfattelse næppe styringsmæssig relevans at opstille specifikke måltal for personkontrollen.

For så vidt angår kriminalitetskontrollen er det efter Rigspolitichefens opfattelse ikke muligt at gennemføre stikprøvekontroller rettet mod f.eks. narkotikasmugling på basis af en gerningsmandsprofil, når der ikke i øvrigt består et konkret mistankegrundlag. Rigspolitichefen har således gennem flere år systematisk indsamlet oplysninger om narkotikasmuglinger og har måttet konstatere, at det ikke er muligt at opstille en brugbar gerningsmandsprofil.

Grænsepolitiafdelingernes personale dimensionering og opgavevaretagelse vurderes løbende, og Rigspolitichefen vil i den forbindelse overveje mulighederne for at nyttiggøre den ressource og ekspertise på grænsekontrolområdet, som findes i afdelingerne, i forbindelse med (stikprøvevise) kontroller i politikredsen, herunder stikprøvevise kontroller i forhold til lystfartøjer og krydstogtskibe.

For så vidt angår beretningens bemærkninger om Rigspolitichefens muligheder for at understøtte politikredsenes og Grænsepolitiafdelingernes arbejde i forhold til at prioritere og målrette kontrolindsatsen yderligere bl.a. i form af analyser mv. bemærkes, at Rigspolitichefen har til hensigt at styrke samarbejdet i relevante samarbejdsfora samt løbende at rejse spørgsmålet og følge op på kontrollen i forhold til relevante politikredse.

Konkrete sagsanalyser, f.eks. oplæg til iværksættelse af konkrete efterforskninger, udarbejdes i samarbejde mellem Rigspolitechefen og de regionale efterforskningsstøttecentre og den eller de politikredse, hvor sagen operativt er forankret. Der er etableret en særlig styregruppe, der dels drøfter efterforskningsstøttecentrenes virksomhed, dels mere generelt drøfter indsatsen over for grænseoverskridende kriminalitet. Styregruppen, der omfatter repræsentanter for Rigspolitechefen, politi-regionerne, politikredsene og anklagemyndigheden, drøfter bl.a. overordnede prioriteringer og strategier.

Afslutningsvist henledes opmærksomheden på, at Danmark – sammen med de andre nordiske lande – skal gennemgå en evaluering af anvendelsen af Schengenregelsættet i 2. halvår af 2005. Denne evaluering vil bl.a. omfatte kontrollen på de ydre grænser (lufthavne og havne) og anvendelsen af Schengeninformationssystemet (SIS).”

For så vidt angår spørgsmålet om Rigspolitechefens opfølgning på muligheden for at foretage kombinerede søgninger i Schengeninformationssystemet (SIS) og Det Centrale Kriminalregister fremgår det endvidere af udtalelsen, at Rigspolitechefen har udsendt en rundskrivelse af 12. januar 2005 til landets politikredse og Rigspolitechefens afdelinger. I rundskrivelsen henledes opmærksomheden på muligheden for at foretage kombinerede søgninger i SIS og Kriminalregisteret, ligesom der vejledes i, hvordan den kombinerede søgning i praksis foretages.

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitechefens udtalelse.

I beretningen har Rigsrevisionen fundet det mindre tilfredsstillende, at forsvarets udøvelse af politimyndigheden på søen og i luften ikke er klarlagt og nærmere præciseret.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at Forsvarsministeriet i samarbejde med Justitsministeriet i øjeblikket arbejder på at færdiggøre et udkast til en rammeaftale mellem Justitsministeriet og Forsvarsministeriet vedrørende forsvarets udøvelse af politimyndighed på søterritoriet og i luften. Arbejdet hermed forventes afsluttet i dette halvår.

Justitsministeriet har taget beretningen til efterretning, og har ikke i øvrigt bemærkninger til beretningen.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt en kopi af redegørelsen til Rigsrevisor.

Lene Espersen

/ Mette Lyster Knudsen

Nr. 4 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 18. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Redegørelse i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 4 2004 om grænsekontrollen

I brev af 22. november 2004 har statsrevisorerne fremsendt beretning nr. 4 2004 om grænsekontrollen.

Under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revision af statens regnskaber m.m., vil jeg i det følgende redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Statsrevisorernes Beretning nr. 4 2004 om grænsekontrollen undersøger blandt andet samarbejdet mellem ToldSkat og relevante ressortmyndigheder. Erhvervs- og Byggestyrelsen er berørt af beretningen, da styrelsen administrerer reglerne for internationale handelsaftaler og eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse (dual-use). Formålet med eksportkontrol med dual-use produkter er at forhindre, at dansk eksport bidrager til spredning af masseødelæggelsesvåben og/eller disses fremføringsmidler. Dual-use produkter betragtes som en særlig risikofyldt varegruppe.

Af beretningen fremgår, at der i de seneste år er iværksat initiativer for at styrke samarbejdet mellem ToldSkat og relevante ressortmyndigheder. Samarbejdet har dog endnu ikke givet anledning til at anvende de informationer, som myndighederne hver især råder over, i en samlet prioritering af kontrollen. På den baggrund konkluderes, at der er behov for en koordinering af anvendelsen af informationerne. Herudover fremhæves, at myndighederne bør indgå aftaler om, i hvilket omfang særligt risikofyldte varegrupper skal kontrolleres.

I anledning af Statsrevisorernes beretning om grænsekontrollen har ministeriet taget initiativ til udarbejdelse af udkast til en samarbejdsaftale mellem ToldSkat og Erhvervs- og Byggestyrelsen. I aftalen vil rammerne for det fremtidige samarbejde om eksportkontrol med dual-use produkter blive fastlagt. Jeg forventer, at aftalen vil føre til en styrkelse af eksportkontrollen, samtidig med at de berørte virksomheder vil få en mere kompetent og effektiv rådgivning. Aftalen vil blive underskrevet af direktørerne for henholdsvis ToldSkat og Erhvervs- og Byggestyrelsen.

En kopi af denne redegørelse er samtidigt sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 4 2004

FORSVARSMINISTEREN

Den 29. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Statsrevisoratet har ved skrivelse af den 22. november 2004 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 4 2004 om grænsekontrollen. I forlængelse heraf fremsender jeg hermed min redegørelse for de overvejelser og foranstaltninger, som beretningen giver anledning til inden for mit ressortområde. Et eksemplar af redegørelsen er ligeledes sendt til Rigsrevisoren.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at der mellem ToldSkat, politiet og forsvaret er etableret et velfungerende samarbejde om grænsekontrollen. Der er tale om en ordning, hvor en række myndigheder er gået sammen om at løse en opgave af væsentlig betydning for samfundet.

I beretningen har Rigsrevisionen fundet det mindre tilfredsstillende, at forsvarets udøvelse af politimyndigheden på søen og i luften ikke er klarlagt og nærmere præciseret. Jeg kan hertil oplyse, at Forsvarsministeriet og Justitsministeriet i øjeblikket arbejder på en rammeaftale mellem de to ministerier vedrørende forsvarets udøvelse af politimyndighed på søterritoriet og i luften. Arbejdet hermed forventes afsluttet i dette halvår. Det er tanken, at denne rammeaftale skal danne grundlag for nye samarbejdsaftaler mellem forsvaret og politiet henholdsvis ToldSkat.

Med venlig hilsen

Søren Gade

Nr. 4 2004

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 17. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Bemærkninger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Beretningen om grænsekontrollen nr. 4/04

Statsrevisorerne har med brev af 22. november 2004 bedt Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at komme med bemærkninger til Beretning nr. 4/04 om grænsekontrollen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal efter høring af Lægemiddelstyrelsen meddele, at beretningen ikke giver anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 4 2004

INTEGRATIONSMINISTEREN

Den 1. april 2005

Beretning om grænsekontrollen

Integrationsministeriet modtog i november 2004 statsrevisorernes beretning om grænsekontrollen fra 2004.

Jeg har i den forbindelse følgende bemærkninger til beretningen:

Rigspolitiet har ved brev af 30. juni 2004 til ministeriet forslået en udvidelse af anvendelsesområdet for udlændingebekendtgørelsens § 10, stk. 4, således at politiet gives adgang til flyselskabernes bookingsystem "Amadæus". En sådan adgang skal sikre, at politiet kan få oplysninger om flypassagerers navne, købsdatoen for en flypassagers billet, udstedelsessted for billetten, den pågældende flypassagers rejs rute samt billetkøbets betalingsform. Formålet med den forslåede adgang til flyselskabernes bookingsystem er ifølge Rigspolitiet særligt at kunne imødegå menneskesmugling og narkotikasmugling samt at kunne bekæmpe terror.

Udlændingebekendtgørelsens § 10, stk. 4, er fastsat i medfør af udlændingelovens § 38, stk. 4, hvoraf det fremgår, at integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om ind- og udrejsekontrol, herunder om de pligter, der påhviler skibsførere og luftfartøjschefer. Udlændingelovens § 38, stk. 4, hjemler ikke adgang til at fastsætte regler om politiets adgang til flyselskabers bookingsystemer. Skal politiet have adgang til flyselskabers bookingsystemer, kræver det således en ændring af udlændingelovens § 38, stk. 4.

Er formålet med Rigspolitiets forslag om adgang til flyselskabernes bookingsystemer at varetage et eller flere af de hensyn, som er anført i Schengenkonventionens artikel 6 (herunder kontrol af, om betingelserne for indrejse m.v. er opfyldt), og som efter kontorets opfattelse udgør en ramme for, hvilke hensyn der i forbindelse med indrejsekontrol bør varetages udlændingeretligt, vil ministeriet overveje at tage initiativ til at foretage de anbefalede ændringer i udlændingeloven.

Er der tale om, at forslaget navnlig har et efterforskningsmæssigt sigte som led i bekæmpelse af menneskesmugling, narkotikakriminalitet og terror, vil det efter ministeriets opfattelse være mest rigtigt, at den anbefalede hjemmel tilvejebringes inden for strafferetsplejen.

Integrationsministeriet vil i den anledning tage kontakt til Rigspolitiet med henblik på Rigspolitiets nærmere præcisering af formålet med den ønskede adgang til flyselskabernes bookingsystem.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

/ Heino Jespersen

Nr. 4 2004

MILJØMINISTEREN
Den 15. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Vedrørende Beretning nr. 4/2004 om grænsekontrollen

Jeg har med statsrevisorernes skrivelse af 22. november 2004 modtaget Rigsrevisors beretning nr. 4/2004 til Folketinget om grænsekontrollen.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.v. skal jeg bemærke følgende:

Skov- og Naturstyrelsen administrerer sammen med Plantedirektoratet Washington-konventionen vedrørende handel med truede dyr og planter.

Miljøstyrelsen administrerer reglerne for import og eksport af affald og gifte. For så vidt angår farligt affald er det kommunerne, der er tilsynsmyndighed.

Rigsrevisionen anfører, at der er et velfungerende samarbejde mellem ToldSkat, politiet, forsvaret og relevante ressortmyndigheder, men at samarbejdet imidlertid kan forbedres på en række områder. Samarbejdet mellem ToldSkat og de ressortmyndigheder, der er ansvarlige for at udstede regler samt import- og eksporttilladelser, kan bl.a. styrkes ved at gennemføre en samlet prioritering af kontrollen samt ved at indgå aftaler om omfanget af kontrollen.

Miljøministeriet finder, at Rigsrevisionens bemærkninger om samarbejdet mellem ToldSkat og ressortmyndighederne er generelt formuleret og ikke umiddelbart peger på konkrete overvejelser og foranstaltninger.

Miljøministeriet vil naturligvis fortsat inddrage ToldSkat i kontrolarbejdet, når dette er relevant. Der er på baggrund af beretningen indledt drøftelser mellem Skov- og Naturstyrelsen og ToldSkat om indgåelse af en aftale om omfang og målretning af kontrollen i forbindelse med styrelsens administration af reglerne i Washington-konventionen.

Nærværende redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 4 2004

FØDEVAREMINISTEREN

Den 17. marts 2005

Beretning om grænsekontrollen

Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 4/2004 om grænsekontrollen

Statsrevisoratet har i brev af 22. november 2004 fremsendt beretning nr. 4/2004 om grænsekontrollen.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at der er et velfungerende samarbejde mellem ToldSkat, politiet, forsvaret og relevante ressortmyndigheder, herunder Fødevareministeriets institutioner, Direktoratet for FødevareErhverv, Fiskeridirektoratet og Plantedirektoratet; og at dette samarbejde sikrer, at ToldSkat løbende har adgang til informationer om, hvilke varer der stilles specifikke krav til.

Jeg har også noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at der fortsat er forbedringspotentiale i samarbejdet på en række områder, ikke mindst i forhold til ToldSkats prioritering af den samlede kontrolindsats. Fødevareministeriet vil i den forbindelse bidrage positivt til den fortsatte udvikling af grænsekontrollen.

Hans Chr. Schmidt

/ Eva Meiling

C.c. Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Nr. 4 2004

FAMILIE- OG FORBRUGERMINISTEREN

Den 5. april 2005

Beretning om grænsekontrollen

Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 4/2004 om grænsekontrollen

Statsrevisoratet har i brev af 22. november 2004 fremsendt beretning nr. 4/2004 om grænsekontrollen.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at der er et velfungerende samarbejde mellem ToldSkat, politiet, forsvaret og relevante ressortmyndigheder, herunder Fødevarestyrelsen, som hører under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Jeg har også noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at der fortsat er forbedringspotentiale i samarbejdet på en række områder. Det gælder bedre udnyttelse af informationer og højere grad af risikobaseret kontrol, så ressourceanvendelsen optimeres. Det gælder endvidere stikprøvekontrol til afdekning af nye risici.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil fortsætte den konstruktive dialog med Told og Skat og andre myndigheder og udvikle det løbende samarbejde med henblik på at bidrage positivt til den fortsatte udvikling af grænsekontrollen. Fødevarestyrelsen har således over for mig oplyst, at styrelsen sammen med Told og Skat har taget initiativ til at indgå en samarbejdsaftale. Fødevarestyrelsen og Told og Skat gennemfører endvidere årligt en målrettet kontrolkampagne om ulovlig import af animalske fødevarer. Det er hensigten at resultaterne af projektet skal bruges til at foretage en risikobaseret kontrolindsats på området.

Jeg skal afslutningsvis beklage det sene svar.

Lars Barfoed

/ Mikkel Sune Smith

Nr. 4 2004

RIGSREVISIONEN

Den 21. april 2005

Beretning om grænsekontrollen

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 4/04 om grænsekontrollen

Miljøministerens redegørelse af 15. marts 2005

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse af 17. marts 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 18. marts 2005

Justitsministerens redegørelse af 21. marts 2005

Skatteministerens redegørelse af 29. marts 2005

Forsvarsministerens redegørelse af 29. marts 2005

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 29. marts 2005

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 1. april 2005

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 5. april 2005

1. Det fremgår af flere ministres redegørelser, at de generelt er enige i, at det på en række punkter er muligt at effektivisere person- og varekontrollen, og at samarbejdet mellem myndighederne kan styrkes.

Forsvarsministerens redegørelse

2. I beretningen fandt Rigsrevisionen det mindre tilfredsstillende, at forsvarets udøvelse af politimyndigheden på søen og i luften ikke var klarlagt og nærmere præciseret.

Forsvarsministeren oplyser, at Forsvarsministeriet og Justitsministeriet forventer at have færdiggjort en rammeaftale vedrørende forsvarets udøvelse af politimyndigheden på søterritoriet og i luften i løbet af 1. halvår 2005.

Jeg finder det tilfredsstillende, at reglerne for forsvarets udøvelse af politimyndigheden bliver klarlagt, og jeg vil gennemgå aftalen, når den foreligger.

Skatteministerens redegørelse

3. Det fremgår af beretningen, at ToldSkat kan styrke samarbejdet med de ressortmyndigheder, som er ansvarlige for at udstede regler og tilladelser vedrørende import og eksport. Det kan ske ved at gennemføre en samlet prioritering af kontrollen og indgå aftaler om omfanget af kontrollen.

Skatteministeren oplyser, at Told- og Skattestyrelsen vil drøfte mulighederne med de relevante ressortmyndigheder for at formalisere samarbejdet for så vidt angår omfang og prioritering af kontrollen. Det forventes, at resultaterne af drøftelserne vil kunne udmøntes inden for de kommende år.

Skatteministeren oplyser videre, at Told- og Skattestyrelsen på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse vil udarbejde en samlet strategi for import-, eksport- og smuglerikontrollen, som vil muliggøre en samlet prioritering af kontrollen. Derudover har styrelsen påbegyndt en kortlægning af told- og skatteområdernes behov for analyser, der kan danne grundlag for områdernes lokale prioriteringer af kontrollen.

Det fremgår endvidere af beretningen, at Told- og Skattestyrelsen og Rigspolitiet ikke fuldt ud opfyldte den samarbejdsaftale, myndighederne har indgået, som bl.a. pålægger myndighederne at udarbejde fælles risikovurderinger med henblik på en koordineret indsats.

Ministeren oplyser hertil, at begge parter er indstillet på at videreføre det tætte samarbejde med en prioritering af den fælles indsats. Det er hensigten at færdiggøre fælles tiltag og foretage eventuelle justeringer af aftalen i løbet af 1. halvår 2005.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Told- og Skattestyrelsen på disse punkter har iværksat en række initiativer med henblik på at effektivisere kontrollen og samarbejdet med Rigspolitiet og de ressortmyndigheder, som er ansvarlige for at udstede regler og tilladelser vedrørende import og eksport. Jeg vil følge op på disse initiativer.

Økonomi- og erhvervsministerens, miljøministerens, indenrigs- og sundhedsministerens, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris samt ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse

4. Det fremgår af økonomi- og erhvervsministerens, miljøministerens og ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse, at der allerede på en række områder er taget initiativer til indgåelse af samarbejdsaftaler mellem ToldSkat og de relevante myndigheder med henblik på en samlet prioritering af kontrollen og fastlæggelse af kontrollens omfang.

Endvidere oplyser ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, at ministeriet vil bidrage positivt til den fortsatte udvikling af grænsekontrollen, herunder samarbejdet med ToldSkat.

Indenrigs- og sundhedsministeren har ingen bemærkninger til beretningen, hvorfor jeg må antage, at ministeren er enig i, at samarbejdet mellem ToldSkat og Lægemedelstyrelsen kan styrkes for så vidt angår en samlet prioritering af kontrollen og aftaler om kontrollens omfang.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der på nogle områder allerede er taget initiativ til en samlet prioritering af kontrollen og indgåelse af aftaler om omfanget af kontrollen. Jeg vil vurdere aftalerne, når disse foreligger.

Justitsministerens redegørelse

5. Det fremgår af beretningen, at Rigspolitiet ikke anvender mål- og resultatstyring for grænsekontrollen. Rigsrevisionen pegede i beretningen på, at mål- og resultatstyring ville synliggøre indsatsen og forbedre forudsætningerne for en effektiv kontrol.

Justitsministeren oplyser, at overvejelser om opstilling af mål for indsatsen vil indgå i rigspolitechefens generelle arbejde med at modernisere politiets styring og effektivisering af ressourcemanden. Der vil endvidere i forbindelse med opfølgning på politiets flerårsaftale for 2004-2006 blive foretaget målinger af politikredsens indsats, bl.a. vedrørende grænseoverskridende kriminalitet.

Videre fremgår det af beretningen, at Rigspolitiet ikke udarbejder analyser af den grænseoverskridende kriminalitet til brug for politikredsens prioritering af kontrollen. Justitsministeren oplyser, at rigspolitechefen for at understøtte politikredsens prioritering af kontrollen vil styrke samarbejdet mellem Rigspolitiet og politikredsene ved oprettelse af relevante samarbejdsfora samt løbende følge op på spørgsmålet over for politikredsene. Samtidig vil rigspolitechefen overveje mulighederne for at nyttiggøre grænsepolitiafdelingernes ressourcer og ekspertise på grænsekontrolområdet, når politikredsene gennemfører kontrol.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet tager initiativer til at styrke politikredsens indsats samt forbedre samarbejdet med kredsene, bl.a. med henblik på at understøtte kredsens prioritering af kontrollen. Jeg vil følge op på politiets arbejde med at styrke kontrol mv. på området.

Ministeren for flytninge, indvandrere og integrations redegørelse

6. Af beretningen fremgår det, at politikredsene finder det u hensigtsmæssigt, at de ikke generelt har adgang til personoplysninger fra flyselskaberne vedrørende passagerer og besætning, da adgangen hertil vil muliggøre en mere målrettet udvælgelse af personer til kontrol.

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration oplyser, at ministeriet vil tage kontakt til Rigspolitiet med henblik på en nærmere præcisering af formålet med den ønskede adgang for dermed at få afklaret, om hjemlen mest hensigtsmæssigt tilvejebringes inden for udlændingeloven eller strafferetsplejen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der er taget initiativ til at sikre politiet adgang til flyselskabernes bookingsystemer, og vil følge op på, om hjemlen hertil tilvejebringes.

7. Samlet set anser jeg ministrenes redegørelser for tilfredsstillende. Da flere af initiativerne endnu er på planlægningsstadiet, vil jeg fortsat følge initiativerne med hensyn til at styrke samarbejdet mellem myndighederne og effektivisere person- og varekontrollen.

Henrik Otbo

Nr. 5 2004

MILJØMINISTEREN
Den 6. december 2004

Beretning om Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen

Vedrørende beretning til statsrevisorerne om Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen

Statsrevisorernes sekretariat har den 23. november 2004 fremsendt Rigsrevisionens beretning 5/04 til statsrevisorerne om Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen (finansloven 2003 og 2004, konto 23.51.01.30) med anmodning om at afgive en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Rigsrevisionen konkluderer, at der for forvaltningen af Velfærdspuljens tilskudsdel gælder grundlæggende principper om åbenhed, gennemsigtighed og ligebehandling og på den baggrund finder Rigsrevisionen, dels at der ikke er sket en tilstrækkelig bred offentliggørelse f.eks. på hjemmesiden af muligheden for at søge tilskud, dels at ministeriets involvering i ordførersagerne var uheldig.

Jeg kan i den forbindelse orientere Statsrevisorerne om, at der i ministeriet er sket en indskærpelse af de grundlæggende principper om åbenhed, gennemsigtighed og ligebehandling – naturligvis også i sager, der vedrører ordførere – således, at der ikke potentielt gives en forskellig behandling af ansøgere. Ministeriet vil endvidere ved ordninger af tilsvarende karakter orientere offentligheden i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger.

Rigsrevisionen anbefaler endvidere, at sagsbehandlingen vedrørende interne sager om særlige puljer med en særlig konto på Finansloven og med særligt fastsatte kriterier, som fx Velfærdspuljen, forbedres. Det er jeg enig i, og ministeriet vil fremover følge Rigsrevisionens anbefalinger om administrative procedurer.

Rigsrevisionen konkluderer også, at Miljøministeriet korrekt valgte at anvende en driftsbevilling for Velfærdspuljen og overholdt bevillingsreglerne. Rigsrevisionen anfører endvidere, at der af en sådan bevilling kan ydes mindre tilskud i nær tilknytning til driften og konstaterer, at godkendte projekter faldt inden for kriterierne for tildeling af tilskud.

Jeg er naturligvis tilfreds med, at Rigsrevisionen konstaterer, at Skov- og Naturstyrelsens sagsbehandling i tilskudssagerne generelt var tilfredsstillende dokumenteret.

Ministeriet har fremsendt kopi af denne redegørelse til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 5 2004

RIGSREVISIONEN

Den 7. januar 2005

Beretning om Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen*Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 5/04 om Miljøministeriets forvaltning af Velfærdspuljen**Miljøministerens redegørelse af 6. december 2004*

1. Miljøministeren oplyser i sin redegørelse, at der er sket en indskærpelse af de grundlæggende principper om åbenhed, gennemsigtighed og ligebehandling – herunder også i sager, der vedrører ordførere – så der ikke potentielt gives en forskellig behandling af ansøgere. Miljøministeriet vil ved ordninger af tilsvarende karakter orientere offentligheden i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger. Ministeren er endvidere enig i forslaget om at forbedre sagsbehandlingen af interne sager om særlige puljer med særlig konto på finansloven og særligt fastsatte kriterier. Ministeren oplyser i den forbindelse, at Miljøministeriet fremover vil følge Rigsrevisionens anbefalinger vedrørende administrative procedurer.

Uden for selve beretningsundersøgelsen har statsrevisorerne anmodet mig om at vurdere, om Folketinget fik fornødne oplysninger om Velfærdspuljen. Denne anmodning bliver besvaret snarest muligt.

2. Jeg finder ministerens redegørelse tilfredsstillende og betragter derfor beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 6 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 14. april 2005

Beretning om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark

Redegørelse vedrørende beretning nr. 6 2004 om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark.

Med brev af 16. december 2004 har Statsrevisorerne fremsendt beretning nr. 6 2004 om administration af den Europæiske Socialfond i Danmark.

Under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m., vil jeg i det følgende redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til:

Jeg noterer med tilfredshed, at Statsrevisorerne ved behandlingen af beretningen om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark har fundet undersøgelsens konklusion om, at det danske system for administration, revision og kontrol af tilskud fra Den Europæiske Socialfond giver tilstrækkelig sikkerhed for, at tilskudsreglerne overholdes, tilfredsstillende.

Rigsrevisionen har i beretningen samtidig nævnt enkelte opfølgingspunkter, som har givet anledning til foranstaltninger og overvejelser. Dette gennemgås i det følgende.

Kontrolaktiviteter

Det er Rigsrevisionens vurdering, at controllers kontrolbesøg omfattede alle relevante kontrolhandlinger. I første halvdel af programperioden var controllers opgaver ikke udført i tilstrækkeligt omfang i henhold til gældende bestemmelser, men Rigsrevisionen forventer, at manglende kontrolaktiviteter bliver indhentet i programperioden.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har oplyst, at de manglende kontrolaktiviteter er blevet indhentet, og at controlleren følger den revisionsplan, der er aftalt med EU-Kommissionen.

Som forventet af Rigsrevisionen er projekterne Futura og POEM blevet indberettet til EU-Kommissionen i 4. kvartal 2004 i overensstemmelse med de nye retningslinjer for uregelmæssigheder, som styrelsen udsendte i oktober 2004.

Revisors kontrol

I forbindelse med projekt Futura fandt Rigsrevisionen, at revisor generelt burde være opmærksom på at kontrollere udgifter, der er afholdt før projekternes start. Erhvervs- og Byggestyrelsen og revisor er enige med Rigsrevisionen i, at det er en del af revisors arbejde at kontrollere, at der kun indgår tilskudsberettigede udgifter i et socialfondsregnskab. Det elektroniske, internetbaseret tilskudsstyringssystem, OPUS, der anvendes på socialfondsområdet, er samtidig blevet ændret, således at det afviser udgifter, der er betalt før projektstart.

Erhvervs- og Byggestyrelsen og revisor er videre enig med Rigsrevisionen i, at der i forbindelse med store centrale regnskabssystemer hos projektholder kan forekomme særlige tilfælde, hvor det kan være hensigtsmæssigt for tilskudsmodtager at etablere et særskilt regnskabssystem til bogføring af socialfondsaktiviteter. Revisor er meget opmærksom herpå og vil, når det skønnes relevant, foreslå hensigtsmæssige løsningsmuligheder.

Statistik over revisors forbehold

Rigsrevisionen anbefalede i beretningen Erhvervs- og Byggestyrelsen at udarbejde en statistik over antallet og den økonomiske værdi af de ændringer i projekternes statusopgørelser, som revisors gennemgang og kontrolbesøg gav anledning til for at vurdere korrektionernes væsentlighed.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har oplyst, at en objektiv, enkel og retvisende kvantificering ikke umiddelbart lader sig fremskaffe på det eksisterende datagrundlag. Styrelsen har derfor taget initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra amterne med henblik på at få fremskaffet

mulige operative målinger af den økonomiske indvirkning af revisors forbehold, eventuelt på stikprøvebasis i enkelte amter. Arbejdet hermed ventes afsluttet i efteråret 2005.

Afsluttende revisorbesøg

Rigsrevisionen har i forbindelse med udarbejdelsen af beretningen drøftet med Erhvervs- og Byggestyrelsen, om der kan skabes mulighed for, at der lægges et revideret projektrekskab til grund for udbetaling af sidste tilskudsrate til projektet. Erhvervs- og Byggestyrelsen har nærmere undersøgt muligheden for at gennemføre en udbygget stikprøvevis bilagskontrol. Styrelsen har sammenholdt denne løsningsmodel med muligheden for at gennemføre et antal afsluttende revisorbesøg. Styrelsen har vurderet, at det sidstnævnte alternativ giver den bedste kontrol i forhold til de afsatte midler.

Styrelsen har derfor besluttet at afsætte midler til et antal afsluttende revisorbesøg i den resterende del af programperioden. Revisorbesøgene vil blive gennemført efter samme principper og revisionsfaglige standarder, som de hidtidige revisorbesøg. De afsluttende revisorbesøg vil tillige fokusere på eventuelle særlige forhold, som revisor måtte være blevet opmærksom på. Denne revisionsmæssige tilgang har erfaringsmæssigt vist sig meget velegnet og vil kunne supplere den i forvejen stærke kontrol på området.

Hovedparten af projekterne udvælges efter risiko og væsentlighed. En mindre del af projekterne vil blive udvalgt tilfældigt og med fokus på at dække hele landet. Erhvervs- og Byggestyrelsen bibeholder således den effektive kontrol med projekterne med løbende revisorbesøg i projekternes levetid og får hertil allerede i denne programperiode en lang række afsluttende revisorbesøg, som anbefalet af Rigsrevisionen.

Iværksættelsen vil blive ledsaget af en massiv informationskampagne til projekterne om, at de nu også kan få et afsluttende revisorbesøg.

Det videre arbejde

Erhvervs- og Byggestyrelsen vil fortsætte arbejdet med opfølgningen på anbefalingerne i beretningen og er meget opmærksom herpå i forbindelse med planlægningen af den nye strukturfondsperiode, der for tiden forhandles i EU og skal træde i kraft fra 2007.

En kopi af denne redegørelse er samtidigt sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 6 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN
Den 22. marts 2005

Beretning om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark

Beretning om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark

Statsrevisoratet har i brev af 16. december 2004 fremsendt beretning nr. 6 2004 om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark. I henhold til lov om revision af statens regnskaber § 18, stk. 2, skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Der gøres opmærksom på, at Beskæftigelsesministeriet har haft ansvaret for Socialfonden frem til maj 2003. Bemærkningerne vedrører derfor perioden frem til maj 2003.

Jeg har med tilfredshed noteret, at Rigsrevisionen finder, at det danske system for administration, revision og kontrol af tilskud fra Den Europæiske Socialfond nu giver tilstrækkelig sikkerhed for, at tilskudsreglerne overholdes.

Rigsrevisionen bemærker (pkt. 36 og 37), at der fortsat var behov for supplerende retningslinjer og generelle fortolkningsregler ved overførelsen af Socialfonden til Erhvervs- og Boligstyrelsen (nu Erhvervs- og Byggestyrelsen). Jeg har med tilfredshed noteret, at Erhvervs- og Boligstyrelsen har afsluttet reguleringsarbejdet, som Arbejdsmarkedsstyrelsen var kommet godt i gang med inden overdragelsen til Erhvervs- og Boligstyrelsen.

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger (pkt. 6 og 57) om, at Arbejdsmarkedsstyrelsens EU-controllerenhed ikke har udført det forudsatte antal kontrolbesøg, har Arbejdsmarkedsstyrelsen taget dette til efterretning og beklaget det.

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger (pkt. 91) om, at Arbejdsmarkedsstyrelsens EU-controllerenhed i en konkret sag ikke har indberettet uregelmæssighederne til Kommissionen, har Arbejdsmarkedsstyrelsen taget dette til efterretning og beklaget det.

Statsrevisorernes beretning har, når henses til, at Socialfonden i dag henhører under Økonomi- og Erhvervsministeriet, ikke givet anledning til yderligere foranstaltninger og overvejelser i Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor.

Nr. 6 2004

RIGSREVISIONEN

Den 11. maj 2005

Beretning om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 6/04 om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 22. marts 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 14. april 2005

1. Statsrevisorerne bemærkede i beretningen, at de fandt det tilfredsstillende, at undersøgelsens konklusion var, at det danske system for administration, revision og kontrol af tilskud fra Den Europæiske Socialfond giver tilstrækkelig sikkerhed for, at tilskudsreglerne overholdes.

Beretningen omtaler dog samtidig nogle muligheder for forbedringer, som ministrene i deres redegørelser har taget stilling til.

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 22. marts 2005

2. Jeg finder det tilfredsstillende, at Arbejdsmarkedsstyrelsen har taget til efterretning og beklaget, at styrelsens EU-controllerenhed ikke havde udført det forudsatte antal kontrolbesøg og i en konkret sag ikke havde indberettet uregelmæssighederne til EU-Kommissionen.

Da Socialfonden siden maj 2003 har henhørt under Økonomi- og Erhvervsministeriet, har jeg ingen bemærkninger til, at beretningen ikke har givet Beskæftigelsesministeriet anledning til yderligere foranstaltninger.

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 14. april 2005

3. Jeg finder det tilfredsstillende, at Erhvervs- og Byggestyrelsen har indhentet controllers manglende kontrolaktiviteter, og at controller følger den revisionsplan, der er aftalt med EU-Kommissionen.

4. Rigsrevisionen bemærkede i beretningen, at revisor generelt bør være opmærksom på at kontrollere statusrapporterne for udgifter, der er afholdt før projekternes start.

Jeg finder det tilfredsstillende, at tilskudssystemet nu er blevet ændret, så det afviser udgifter, der er betalt før projektstart.

5. Rigsrevisionen bemærkede i beretningen, at revisor i forbindelse med forhåndsgodkendelsen af projekternes registreringssystemer og forretningsgange bør være opmærksom på særlige ulemper ved at anvende tilskudsmodtagers regnskabssystem til socialfondsprojekter og rådgive projekterne i tilfælde, hvor det vil være mere hensigtsmæssigt at anvende et særskilt regnskabssystem.

Jeg finder det tilfredsstillende, at revisor er opmærksom på dette og vil foreslå hensigtsmæssige løsningsmuligheder, når det skønnes relevant.

6. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen Erhvervs- og Byggestyrelsen at udarbejde en statistik over antallet og den økonomiske værdi af de ændringer i projekternes statusopgørelser, som revisors gennemgang og kontrolbesøg har givet anledning til, med det formål at danne sig et reelt billede af korrektionernes væsentlighed.

Det fremgår af ministerens redegørelse, at en objektiv, enkel og retvisende kvantificering ikke umiddelbart lader sig fremskaffe på det eksisterende datagrundlag.

Jeg finder det tilfredsstillende, at styrelsen på den baggrund har nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra amterne med henblik på at få fremskaffet data til belysning af den økonomiske betydning af revisors forbehold.

7. Det fremgår af ministerredegørelsen, at Erhvervs- og Byggestyrelsen har undersøgt muligheden for at gennemføre en udbygget bilagskontrol, men har vurderet, at en alternativ mulighed for at gennemføre et antal afsluttende revisorbesøg giver den bedste kontrol i forhold til de afsatte midler.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at styrelsen på denne baggrund har besluttet at iværksætte afsluttende revisorbesøg for et antal udvalgte projekter i den resterende del af programperioden.

8. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at det danske system for administration, revision og kontrol af tilskud fra Den Europæiske Socialfond giver tilstrækkelig sikkerhed for, at tilskudsreglerne overholdes.

På den baggrund vurderer jeg sammenfattende, at ministerens foranstaltninger til opfølgning på beretningens forslag og anbefalinger er meget tilfredsstillende.

Jeg anser hermed beretningssagen for afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 7 2004

JUSTITSMINISTEREN

Den 18. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Kære Statsrevisorer

Jeg vil indledningsvis udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen har sat fokus på administrationen af tjenesterejser i staten, hvilket bl.a. har bidraget til at afdække de administrative problemstillinger, der er forbundet med fortolkningen af skattereglerne på området.

Rigsrevisionen har konstateret, at de undersøgte institutioner generelt ikke har anvendt skattereglerne korrekt. Rigsrevisionen og Statsrevisorerne anbefaler i forlængelse heraf, at ToldSkats vejledninger udbygges, så der gives en bedre baggrund for det konkrete skøn, som arbejdsgiver i henhold til ligningslovens § 9 A, stk. 1 skal udøve over, om godtgørelser for udokumenterede tjenesterejseudgifter er skattefri. Rigsrevisionens og Statsrevisorerne anbefalinger kan således bidrage til at tydeliggøre administrationsgrundlaget, hvilket i givet fald vil øge kvaliteten i statens administration af tjenesterejser.

Jeg tager samtlige Rigsrevisionens og Statsrevisorerne bemærkninger til efterretning, og de vil indgå i den fremtidige tilrettelæggelse af administrationen af tjenesterejser på Justitsministeriets område.

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 7 2004

MILJØMINISTEREN

Den 11. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Vedrørende Beretning nr. 7/2004 om administration af indenlandske tjenesterejser

Jeg har med statsrevisorernes skrivelse af 16. december 2004 modtaget Rigsrevisors beretning nr. 7/2004 til Folketinget om administration af indenlandske tjenesterejser.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.v. skal jeg bemærke følgende:

Beretningen giver efter min vurdering et udmærket overblik over regler og vejledninger på området ligesom eksemplerne og omtalen af de enkelte institutioners administration redegør for forhold af betydning for administrationen af tjenesterejserne.

Jeg har henledt alle institutioner i Miljøministeriet på beretningens konklusioner og anbefalinger. På den baggrund vil interne retningslinier og vejledninger vedrørende indenlandske tjenesterejser blive gennemgået med henblik på eventuelle justeringer og præciseringer, så det sikres at institutionerne anvender tjenesterejse- og skattereglerne korrekt.

Nærværende redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 7 2004

FAMILIE- OG FORBRUGERMINISTEREN

Den 25. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser**Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 7/2004 om administration af indenlandske tjenesterejser**

Statsrevisoratet har i brev af 16. december 2004 fremsendt beretning nr. 7/2004 om administration af indenlandske tjenesterejser.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionens beretning har givet anledning til en række præciseringer i lovgrundlag og regelsæt indenfor hvilke tjenesterejser administreres.

Jeg har også noteret mig, at der i beretningen bliver påpeget, at umulighedskriteriet ikke er entydigt defineret, og at Skatteministeriet bør overveje at få lovgiver til at fastlægge kriterierne for, hvornår den ansatte ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl.

Jeg kan yderligere oplyse, at Fødevarestyrelsen har udarbejdet en lokal rejsepolitik, der operationaliserer gældende lovgrundlag og regelsæt. I politikken er Rigsrevisionens beretning og bemærkninger søgt indarbejdet. Politikken er trådt i kraft primo 2005.

Forbrugerstyrelsen har meddelt, at styrelsen har taget Rigsrevisionens beretning til efterretning, og at styrelsen er opmærksom på de nævnte problemstillinger.

Jeg skal afslutningsvis beklage det sene svar.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

/ Mikkel Sune Smith

Nr. 7 2004

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 12. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Redegørelse vedrørende beretning nr. 7/04 om administration af indenlandske tjenesterejser.

Rigsrevisionen har i Beretning 7/04 i forbindelse med en undersøgelse af administrationen af indenlandske tjenesterejser ved 8 institutioner under 6 ministerområder fundet, at tjenesterejsereglerne udgør et klart grundlag for administration af tjenesterejser, og at institutionerne generelt anvender reglerne korrekt.

Endvidere har Rigsrevisionen fundet, at skattereglerne udgør et klart grundlag for administration af tjenesterejser, men at institutionerne generelt ikke anvender reglerne korrekt, og anbefaler samtidig at ministerierne sikrer, at der er henvisninger til skattereglerne og relevante eksempler på skattemæssige problemstillinger i de vejledninger, som gælder for institutionerne.

Statsrevisorerne kritiserer statslige institutioners utilstrækkelige kendskab til skattereglerne for tjenesterejser, og bemærker, at offentlige institutioner bør anvende tjenesterejse- og skatteregler, så de ansatte kan gå ud fra, at reglerne er overholdt, så de ikke uforvarende kommer til at overtræde gældende skatteregler.

Endvidere finder statsrevisorerne, at ToldSkats vejledninger bør udbygges, så der er en bedre baggrund for det konkrete skøn – som arbejdsgiver skal udøve i henhold til ligningslovens § 9 A, stk. 1 – over, om godtgørelser for udokumenterede tjenesterejseudgifter er skattefri.

Jeg er enig i Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik og anbefalinger, og kan oplyse, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse har henvendt universiteternes opmærksomhed på de gældende regler og indskærpet, at der administreres i overensstemmelse med disse, og desuden anbefalet, at tjenestestederne i vejledningerne henviser til skattereglerne og medtager relevante eksempler på skattemæssige problemstillinger.

ToldSkat er for tiden ved at revidere pjecen "Diæter - om skattefri rejsegodtgørelse". Når pjecen foreligger i sin endelige form, vil ministeriet sende den til de under ministeriet hørende institutioner og holde informationsmøder i det omfang det måtte være nødvendigt. Ministeriet agter endvidere at drøfte med universiteterne, om der på dette område er behov for yderligere initiativer.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 7 2004

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 19. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Statsrevisorerne har med brev af 16. december 2004 fremsendt beretning nr. 7 2004 om administration af indenlandske tjenesterejser.

Jeg er enig i Rigsrevisionens anbefalinger og konklusioner og vil på baggrund af beretningen foranledige, at uddannelsesinstitutionerne bliver orienteret om resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse.

Uddannelsesinstitutionerne vil bl.a. blive orienteret om, at der bør udarbejdes retningslinjer for vurdering og beslutning i forhold til, hvordan merudgiftsprincippet skal administreres i relation til tjenesterejsens start- og/eller slutsted samt i relation til, hvordan kørselsgodtgørelse til højeste sats skal administreres.

Institutionerne vil endvidere blive orienteret om, at ToldSkats vejledning om skattereglerne vil blive revideret i anledning af Rigsrevisionens undersøgelse, samt at den ændrede vejledning vil blive lagt på ToldSkats hjemmeside, hvortil kommer, at der i Finansministeriets Personaleadministrative Vejledning vil blive indsat konkrete henvisninger til de relevante skatteregler.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisionen.

Nr. 7 2004

FORSVARSMINISTEREN

Den 14. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser som Statsrevisorernes Beretning nr. 7 2004 om administration af indenlandske tjenesterejser har givet anledning til

Statsrevisoratet har ved skrivelse af 16. december 2004 fremsendt beretning nr. 7 2004 om administration af indenlandske tjenesterejser. I forlængelse heraf skal jeg hermed give min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til, idet redegørelsen som anmodet fremsendes i 15 eksemplarer.

Indledningsvis skal jeg oplyse om oprettelsen af Forsvarets Personeltjeneste og i det følgende forholde mig til Rigsrevisionens samlede vurdering og Statsrevisorernes bemærkninger, herunder beretningens indhold og konklusioner.

Forsvarets oprettelse af en central funktionel tjeneste

I medfør af ”Aftale om forsvarrets ordning 2005 - 2009” af 10. juni 2004 blev en central, funktionel tjeneste, benævnt Forsvarets Personeltjeneste, oprettet den 1. april 2005.

Forsvarets Personeltjeneste erstatter bl.a. de lokale personel- og regnskabsfunktioner, hvilket medfører, at eksempelvis tjenesterejseområdet fremover bliver varetaget af færre personer, som gennem fornøden uddannelse og instruktion i højere grad end hidtil vil besidde en specialviden og ekspertise på området. Det er således forventningen, at disse specialister på tjenesterejseområdet vil sikre, at eventuelle fejlfortolkninger af gældende skatteregler opdages og rettes.

Som ovenfor nævnt vil Forsvarets Personeltjeneste gennemføre en speciel uddannelse og oplæring af de specialister, der fremtidigt skal rådgive om og behandle sager inden for tjenesterejseområdet. Uddannelsen gennemføres gennem kurser og seminarer samt ved besøg på de enkelte tjenestesteder med henblik på at drøfte relevante problemstillinger, herunder i relation til konkrete sager, med de lokale chefer.

Forsvarets Personeltjeneste vil således ved hjælp af specialisterne være i stand til at yde en væsentlig støtte og vejledning til den enkelte chef om den generelle planlægning og gennemførelse af tjenesterejser, herunder om tjenesterejserreglerne og de skattemæssige aspekter i forbindelse hermed.

Ansvar for selve iværksættelsen og beordringen af tjenesterejser vil fortsat ligge hos den enkelte myndighedschef.

Det er overordnet set min forventning, at oprettelsen af Forsvarets Personeltjeneste vil medføre en mere ensartet og korrekt administration af tjenesterejserreglerne.

Generelle bemærkninger

Rigsrevisionens undersøgelse om administration af indenlandske tjenesterejser omfatter 6 ministerområder repræsenteret ved 8 institutioner. Fra Forsvarsministeriets område deltog Hærens Materielkommando i undersøgelsen. I det følgende gennemgås de områder, hvor der på baggrund af de konkrete kritikpunkter rettet mod Hærens Materielkommando skal iværksættes tiltag for at rette op på de af Rigsrevisionen påpegede forhold.

Kendskab til gældende skatteregler for tjenesterejser

Det fremgår af beretningen om administration af indenlandske tjenesterejser, at Rigsrevisionen finder, at manglende kendskab til skattereglerne er utilfredsstillende, da institutionerne dermed ikke ved, om kravene for skattefri udbetaling af udokumenterede rejsegodtgørelser er opfyldt.

På baggrund af bl.a. udkastet til beretning gennemførte Forsvarskommandoen primo december 2004 en instruktion af regnskabsførere fra underlagte myndigheder på det årlige regnskabsførerseminar. På seminaret blev kritikpunkterne i beretningsudkastet rettet mod forsvaret drøftet. Endvidere

gjorde Forsvarskommandoen opmærksom på ligningsvejledningen og pjecen ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse”. Forsvarskommandoen har efterfølgende oplyst, at myndighederne vil blive informeret om, hvor vejledningerne kan findes i elektroniske udgaver. Endelig har Forsvarskommandoen ved skrivelse af 10. marts 2005 udsendt en detaljeret vejledning til underlagte myndigheder om de skattemæssige aspekter i forbindelse med tjenesterejser.

Rigsrevisionen har i beretningen anført, at alle institutioner, der har ansatte som modtager kørselsgodtgørelse, og hvor start- og/eller slutsted er bopælen, bør kende ligningslovens § 9 B om udbetaling af skattefri kørselsgodtgørelse. Rigsrevisionen finder manglende kendskab hertil utilfredsstillende. Af ligningslovens § 9 B følger bl.a. 60-dages-reglen, hvorefter skattefri godtgørelse for erhvervmæssig kørsel mellem den sædvanlige bopæl og arbejdspladsen opgøres i 60-dages-perioder. Beretningen kan forstås sådan, at kritikken også retter sig mod Hærens Materielkommando. Forsvarskommandoen har imidlertid oplyst, at 60-dages reglen har været optaget som særskilt dagsordenspunkt på de årlige regnskabsførerseminarer i henholdsvis 1999, 2001 og 2003, hvorfor Forsvarskommandoens underlagte myndigheder vurderes at have det fornødne kendskab til bestemmelsen.

Rigsrevisionen anfører endvidere, at institutionerne bør sikre, at bekendtgørelse nr. 173 af 13. marts 2000, der fastlægger hvilke oplysninger arbejdsgiveren skal kontrollere i forhold til at udbetale skattefri rejsegodtgørelse, efterleves, så grundlaget for udbetaling af skattefrie godtgørelser er til stede. Hertil bemærkes det, at vejledningen ligeledes er gennemgået på de ovennævnte årlige regnskabsførerseminarer. Herudover er bekendtgørelsen gjort til genstand for indlæring af superbrugere i forbindelse med implementering af tjenesterejsemodulet i DeMars samt ved efterfølgende versionsændringer. Bekendtgørelsens indhold fremgår tillige af beskrivelsen af forretningsgange og brugervejledning i DeMars.

I Forsvarskommandoens ovennævnte skrivelse af 10. marts 2005 blev såvel 60-dages reglen som Skatteministeriets bekendtgørelse nr. 173 omtalt.

Når de redigerede udgaver af henholdsvis Finansministeriets Personaleadministrative Vejledning (PAV) og ToldSkat's pjece ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse” er udgivet, vil Forsvarsministeriet orientere underlagte myndigheder herom med anmodning om at orientere myndigheder inden for eget område.

Udbygning af forvaltningsgrundlaget

Rigsrevisionen anbefaler i beretningen, at tjenestestederne henviser til skattereglerne og har relevante eksempler på skattemæssige problemstillinger i deres lokale vejledninger. Den nuværende usikre retstilstand vedrørende umulighedskriteriet forstærker ifølge Rigsrevisionen dette behov.

Forsvarsministeriet skal indledningsvis anføre, at Forsvarskommandoens underliggende myndigheder i den daglige forvaltning af tjenesterejseområdet anvender PAV, kap. 23. Forsvarskommandoen har endvidere med vejledningen PS. 400-3, Forsvarskommandoens supplement til personaleadministrativ vejledning (FKOPAV), udstedt supplerende retningslinier på tjenesterejseområdet, ligesom Forsvarskommandoen har udgivet en supplerende vejledning, PS.400-3, kap. 23.1, der præciserer specifikke områder i tjenesterejseaftalen. Herudover indeholder Forsvarskommandoens vejledninger en beskrivelse af de tiltag, som Forsvarskommandoen har iværksat med henblik på at tilgodese en smidigere og mere ensartet administration af tjenesterejserne ved tjenestestederne.

Ovennævnte forvaltningsgrundlag er tilgængeligt for alle myndigheder i elektronisk form på ”Forsvarets Integrerede Informatik Netværk” (FIIN).

Forsvarskommandoen har oplyst, at Forsvarskommandoen, via Forsvarets Personeltjeneste, vil revidere FKOPAV og i den forbindelse i relevant omfang indarbejde skattereglerne og eksempler på skattemæssige problemstillinger.

Endelig vil Forsvarets Personeltjeneste med udgangspunkt i den reviderede udgave af FKOPAV iværksætte tiltag, der forbedrer chefernes muligheder for at tilrettelægge tjenesterejser. Disse tiltag skal sikre, at myndighedernes behov for en rationel og økonomisk drift, inden for rammerne af skatlovgivningen, tilgodeses.

Umulighedskriteriet

Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at der ved Hærens Materielkommando er eksempler på tjenesterejser, hvor afstanden mellem bopælen og tjenestestedet ikke gjorde en overnatning på bopælen umulig, men hvor der på trods heraf blev udbetalt skattefri rejsegodtgørelse. Hærens Materielkommando har hertil oplyst, at tjenestestedet ikke har kendskab til en praksis, der kan indebære beskatning af rejsegodtgørelse, når overnatning uden for hjemmet er beordret og dermed pålagt den rejssende af arbejdsgiveren.

Forsvarskommandoen har som tidligere nævnt ved skrivelsen af 10. marts 2005 vejledt de underlagte myndigheder om de skattemæssige aspekter i forbindelse med tjenesterejser, herunder betydningen af umulighedskriteriet.

Forsvarsministeriet modtog den 17. marts 2005 fra ToldSkat udkast til den redigerede pjece ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse” i høring. I pjecen er der i afsnittet ”Hvad der forstås ved en rejse” indarbejdet 5 eksempler, der skulle give indtryk af de forhold, der lægges vægt på ved vurderingen af, om en person er på tjenesterejse i skattemæssig forstand. Eksemplerne må forventes at være med til at afhjælpe usikkerheden vedrørende umulighedskriteriet.

I de tilfælde, hvor der foreligger tvivl om muligheden for at overnatte på egen bopæl, kan tjenesterejser eventuelt gennemføres som ”rejser efter regning”.

Kørselsbemyndigelser for kørsel med høj sats

Rigsrevisionen kritiserer, at Hærens Materielkommando havde samlet kørselsbemyndigelser til mange ansatte på ét papir uden afgrænsning af, hvilke tjenesterejser der kunne foretages i henhold til denne. Forsvarskommandoen har i den forbindelse oplyst, at der var tale om et enkeltstående tilfælde ved Hærens Materielkommando. Hærens Materielkommando har iværksat foranstaltninger med henblik på at afhjælpe forholdet og undgå gentagelser i fremtiden.

Merudgiftsprincippet i forhold til tjenesterejsens start- og/eller slutsted

Ved beordring af en tjenesterejse, der tager udgangspunkt i den ansattes bopæl, vurderer forsvarets tjenestestedschefer, i hvilket omfang der ud fra merudgiftsbetragtningen skal foretages et fradrag i kørselsgodtgørelsen for afstanden mellem bopælen og det faste tjenestested.

Forsvarskommandoen har oplyst, at Hærens Materielkommando gennem en periode har anvendt en praksis, hvor driftsøkonomiske hensyn i et vist omfang har været grundlag for forvaltningen. Problemstillingen har været drøftet med Hærens Materielkommando, der er pålagt at foranstalte, at forvaltningsgrundlaget overholdes.

Forsvarskommandoen har oplyst, at Forsvarets Personeltjeneste vil udarbejde en vejledning, der indeholder en ændret praksis i anvendelsen af rejsestyringssystemet i DeMars. Dette sikrer grundlaget for beregning af et eventuelt fradrag i kørselsgodtgørelsen. Forsvarskommandoen har hidtil haft begrænset mulighed for at dokumentere tjenesterejsens længde til brug for beregning af fradrag, når tjenesterejsen sker med bopælen som udgangspunkt.

Konklusion

Som det fremgår af min redegørelse, har Forsvarsministeriet i samråd med Forsvarskommandoen allerede iværksat en række tiltag for at rette op på de i beretningen kritiserede forhold, ligesom yderligere tiltag vil blive iværksat. Beretningens indhold tjener som et godt grundlag for det iværksatte arbejde.

Søren Gade

/ Peter Wass

Ekstern kopi

Rigsrevisor

St. Kongensgade 45

1264 København K

Nr. 7 2004

SKATTEMINISTEREN

Den 15. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Beretning nr. 7/2004, om administration af indenlandske tjenesterejser

Med henvisning til brev af 16. december 2004 giver jeg hermed min redegørelse i anledning af ovennævnte beretning.

Skatteministeriet er ikke en af de undersøgte institutioner, men indgår alene i beretningen som ansvarlig for regler og vejledninger på skatteområdet. Min redegørelse vil derfor alene koncentrere sig om beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger vedrørende skatteområdet. Jeg tillader mig således at undlade at kommentere den del af beretningen, der drejer sig om tjenesterejseaftalen, idet denne hører under finansministerens ressort.

I beretningen undersøges det bl.a., om reglerne for udbetaling af skattefri rejse- og befordringsgodtgørelse og tilhørende vejledninger udgør et klart grundlag for administration af tjenesterejser, og om de undersøgte institutioner anvender reglerne korrekt.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger på side 29-30, hvor det fremgår, at Rigsrevisionen finder, at skattereglerne om udbetaling af skattefri rejse- og befordringsgodtgørelse udgør et klart grundlag for administration af tjenesterejser.

Jeg har endvidere noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at der ikke er behov for yderligere vejledning om ligningslovens § 9 B, der udgør grundlaget for udbetaling af skattefri befordringsgodtgørelse, eller om Skatteministeriets bekendtgørelse nr. 173 af 13. marts 2000, der angiver hvilke oplysninger, arbejdsgiveren skal have og kontrollere for at kunne udbetale rejse- og befordringsgodtgørelse skattefrit til de ansatte.

Jeg har taget til efterretning, at Rigsrevisionen finder, at ToldSkats vejledning til ligningslovens § 9 A, stk. 1, ikke i tilstrækkeligt omfang gør det klart, efter hvilke kriterier man skal udøve det konkrete skøn over, om en ansat har været på en rejse, der giver mulighed for udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse.

Foranlediget af Rigsrevisionens bemærkninger om behovet for yderligere vejledning herom,

har ToldSkat i samarbejde med Skatteministeriets departement revideret pjecen "Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse". Pjecen vedlægges i kopi *. Det er særligt afsnittet "Hvad er en rejse?", der er blevet udbygget, bl.a. med 5 eksempler på situationer, hvor der er tale om en rejse, henholdsvis ikke er tale om en rejse.

Pjecen har været sendt til høring hos samtlige ministerier, DA, LO og DTL. Det er kun nogle få ministerier, der har haft bemærkninger til pjecen. De få bemærkninger, høringen har givet anledning til, drejer sig om forhold, som enten kan præciseres i pjecen, eller – hvor det er mere relevant - i et svar fra Told- og Skattestyrelsen til det pågældende ministerium. DA har ikke haft bemærkninger til pjecen. LO og DTL har ikke afgivet høringssvar.

Den nye tilrettede udgave af pjecen vil meget snart være tilgængelig på ToldSkats hjemmeside.

Beretningens afsnit IV.A.a. drejer sig om ligningslovens § 9 A, og særligt om den omstændighed, at det i ligningslovens § 9 A, stk. 1, om det såkaldte rejsebegreb, er forudsat, at der skal ske en skønsmæssig vurdering af, om der i en konkret situation har været tale om en rejse, der giver mulighed for udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse.

Jeg er enig i, at det forhold, at afgørelsen beror på et skøn, indebærer, at rækkevidden af rejsebegrebet med tiden vil blive fastlagt i retspraksis, og at der nok vil gå nogle år, før vi har en helt klar domspraksis på området. Det betyder dog ikke, at der endnu ikke er nogen praksis at holde sig til. Landsskatterettens praksis medvirker jo også til at fastlægge rækkevidden af rejsebegrebet, og her er der løbende og særligt siden sommeren 2004 blevet truffet end del afgørelser om netop rejsebegrebet.

I afsnit 96 fremgår det, at Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at eksempelvis en rejsetid på 2 timer mellem bopæl og midlertidigt arbejdssted ikke er tilstrækkeligt til, at der kan udbetales skat-

tefri rejsegodtgørelse. Jeg vil i den anledning blot gøre opmærksom på, at der også kan være situationer, hvor rejsetiden hver vej er kortere end 2 timer, men hvor der alligevel kan udbetales skattefri rejsegodtgørelse, fordi arbejdsforholdene på det midlertidige arbejdssted gør, at det ikke er muligt for lønmodtageren at komme hjem og overnatte.

Beretningens afsnit 98 giver det indtryk, at grænsetilfældene, hvor det er vanskeligt at skønne, om en lønmodtager har været på en rejse, der giver ret til skattefri rejsegodtgørelse, har et betydeligt omfang, og der peges på, at der er en større mængde sager om skattefri rejsegodtgørelse ved Landskatteretten og domstolene. Om disse sager omhandler grænsetilfælde eller ej, skal jeg ikke kunne sige, da jeg ikke har indsigt i de nærmere konkrete problemstillinger i de pågældende sager.

Beretningens afsnit 98 giver mig alligevel anledning til at bemærke, at der efter min opfattelse ikke er nogen grund til, at offentlige myndigheder prøver at afsøge grænserne for, hvor langt skattereglerne på dette område kan strækkes.

Hvis man som offentlig myndighed oplever, at man ofte har problemer med grænsetilfælde, mener jeg således, at det er værd at overveje, om administrationen af skattefri rejsegodtgørelse kan indrettes sådan, at man i højere grad udviser tilbageholdenhed, således at man kun udbetaler skattefri rejsegodtgørelse, når man ikke er i tvivl om, hvorvidt det kan lade sig gøre. Jeg kan da også forstå på beretningens afsnit 120, at det faktisk er hvad to af institutionerne har gjort, og Rigsrevisionen har da heller ikke fundet, at der var problemer hos disse to institutioner.

Jeg kan generelt tilslutte mig Skatteministeriets hørings svar til Rigsrevisionen, og har således ikke bemærkninger til den del af beretningen, der refererer eller gengiver hørings svaret.

Dog vil jeg gøre opmærksom på, at Skatteministeriets hørings svar ikke nævner noget om Banedanmark, sådan som beretningens afsnit 23 og afsnit 100 ellers giver indtryk af. Omtalen af Banedanmark må stamme fra det samrådssvar, som jeg gav den 2. september 2004, hvor trafikministeren og jeg var i åbent samråd i Skatteudvalget og Trafikudvalget om ”Skattesagen i Banedanmark”. Skatteministeriet har i sit hørings svar henvist til samrådssvaret i en helt anden sammenhæng, nemlig i relation til hensigtsmæssigheden af at indføre et rejsebegreb, der ikke kræver et konkret skøn i hver enkelt sag, og til illustration af min holdning til dette spørgsmål.

Denne sammenhæng med samrådssvaret fremgår desværre ikke af beretningens afsnit 23 og 100.

I øvrigt forekommer Rigsrevisionens konklusion i disse afsnit noget håndfast. Det nævnes, at ToldSkat vurderede, at der kun i 2 af 18 eksempler fra Banedanmark, kunne udbetales skattefri rejsegodtgørelse, hvorefter Rigsrevisionen konkluderer: ”Det var således fortsat uklart for Banedanmark, hvordan tjenesterejser skulle administreres ud fra skattereglerne, selv om Banedanmark havde været i løbende kontakt med ToldSkat herom”.

Efter min opfattelse kunne denne konklusion godt være nuanceret noget. De 18 eksempler var helt skematiske med hensyn til afstand, transporttid og hviletid, og, som det fremgår af samråds svaret, indeholdt eksemplerne ikke oplysninger om arbejdsforhold, der ellers kunne have ført til, at ToldSkat var kommet frem til en anden vurdering. Som det også fremgår af samrådssvaret, havde ToldSkat derfor taget forbehold herfor ved vurderingen.

Det er således ikke rimeligt at bruge de 18 eksempler til generelt at slå fast, at Banedanmark ”fortsat var i tvivl om hvordan tjenesterejser skal administreres”, og ydermere at tage dette til indtægt for, at ToldSkats vejledning herom var utilstrækkelig. Særligt ikke, når man ikke samtidig nævner, hvad der udtrykkelig fremgår af mit samrådssvar, nemlig at Banedanmark fremsendte de 18 eksempler til ToldSkats vurdering efter aftale med Skatteministeriet, og at dette skete som led i Skatteministeriets og Banedanmarks fælles bestræbelser på at sikre Banedanmark det bedst mulige grundlag for administration af reglerne om skattefri rejsegodtgørelse. Bestræbelser, der var blevet iværksat efter at ToldSkat havde konstateret, at administrationen af skattefri rejsegodtgørelser i Banedanmark ikke var, som den burde være. Jeg skal samtidig skynde mig at sige, at Banedanmark har gjort meget for at rette op på administrationen, og at der ikke er noget der tyder på, at der fremover vil være problemer i større omfang.

Jeg har ikke bemærkninger til beretningens afsnit IV.A.b. og c. om ligningslovens § 9 B og Skatteministeriets bekendtgørelse nr. 173 af 13. marts 2000.

Foranlediget af beretningens afsnit IV.B. kan jeg kun være enig med Rigsrevisionen i, at det er utilfredsstillende, at ikke alle de undersøgte institutioner kendte reglerne om udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse i ligningslovens § 9 A, og at heller ikke alle anvendte reglerne helt korrekt. Jeg kan også kun være enig i, at det er utilfredsstillende, at ikke alle institutioner kendte ligningslovens § 9 B, der er grundlag for udbetaling af skattefri befordringsgodtgørelse, eller Skatteministeriets bekendtgørelse nr. 173 af 13. marts 2000, som fastlægger hvilke oplysninger, arbejdsgiveren skal kontrollere, for at kunne udbetale skattefri rejse- og befordringsgodtgørelse.

I den forbindelse vil jeg gerne påpege, at der var en overgangsperiode på godt 2 år inden det offentlige arbejdsmarked pr. 1. april 1999 skulle overgå til at anvende reglerne i ligningsloven, der i forvejen var gældende for det private arbejdsmarked. Meningen med den lange overgangsperiode var netop, at give det offentlige arbejdsmarked tid til at indrette sig på de nye regler. I marts 1999 afholdt ToldSkat på initiativ af Personalestyrelsen 4 instruktionsmøder landet over for offentlige myndigheder med et skønnet deltagerantal på ca. 1000 personer. På møderne blev omdelt en ny-udgivet pjece om reglerne om skattefri rejse- og befordringsgodtgørelse gældende fra 1. april 1999. Pjecen er løbende blevet revideret siden, og har ligget på ToldSkats hjemmeside. I efteråret 2003 og foråret 2004 har Told- og Skattestyrelsen på ny afholdt informationsmøder om rejsereglerne, hvor samtlige ministerier har været inviteret.

Omtalte pjece er nu delt op i to pjecer: Pjecen ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse”, der er som tidligere nævnt er blevet revideret på baggrund af Rigsrevisionens bemærkninger, og pjecen ”Kørepenge – om skattefri befordringsgodtgørelse”. Begge pjecer findes på ToldSkats hjemmeside.

Jeg kan oplyse, at på foranledning af Rigsrevisionens bemærkninger besluttede regeringens økonomiudvalg i december 2004, at Finansministeriet og Skatteministeriet skulle afholde et møde med de ministerier, der er repræsenteret i beretningen. Mødet blev afholdt i februar 2005. Her orienterede Skatteministeriet de relevante ministerier om, at beretningen havde været drøftet i regeringens økonomiudvalg, at det er regeringens opfattelse, at offentlige arbejdsgivere skal overholde de gældende skatteregler, som private arbejdsgivere også skal efterleve, og at regeringen ikke har planer om at genindføre særligt lempelige regler for offentligt ansatte, der udstationeres. Endvidere blev de tiltag, som de enkelte ministerier har iværksat som opfølgning på beretningen, drøftet.

Jeg kan i det hele tilslutte mig Statsrevisorernes bemærkninger.

Dette brev er fremsendt til Statsrevisoratet i 15 eksemplarer og er tillige fremsendt elektronisk til ministersvar@ft.dk. Brevet er desuden sendt i kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

* Bilags materiale optrykkes ikke, men kan ses på Skatteministeriets hjemmeside.

Nr. 7 2004

FINANSMINISTEREN

Den 18. april 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Statsrevisorernes Beretning nr. 7 2004 om administration af indenlandske tjenesterejser.

Med henvisning til brev af 16. december 2004 fremsender jeg hermed min redegørelse i anledning af ovennævnte beretning.

Finansministeriet er ikke en af de undersøgte institutioner, men indgår alene som ansvarlig for regler og vejledning på tjenesterejseaftalens område. Min redegørelse vil derfor alene koncentrere sig om beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger vedrørende tjenesterejseaftalen med tilhørende vejledning.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen i beretningen har tilkendegivet, at tjenesterejsereglerne (tjenesterejseaftalen og Finansministeriets Personaleadministrative Vejledning (PAV) kap. 23) udgør et klart grundlag for administration af tjenesterejser.

Rigsrevisionen finder, at tjenestestederne overordnet set anvender tjenesterejsereglerne korrekt. Dog peges på enkelte punkter, hvor reglerne volder problemer for nogle tjenestestede.

Det drejer sig for det første om tilfælde, hvor den ansatte anvender sit daglige transportmiddel til en tjenesterejse. Her har nogle tjenestestede ikke været opmærksomme på, at beregning af tjenesterejsens længde, jf. aftalens § 5, skal kombineres med merudgiftsprincippet, når bopælen er start- og/eller slutsted for tjenesterejsen. Personalestyrelsen har derfor i den seneste rettelse til PAV indsat en række eksempler, der yderligere belyser denne problemstilling.

Rigsrevisionen har desuden anbefalet, at afsnittet i PAV om forholdet mellem skattereglerne og tjenesterejsereglerne udbygges med henvisninger til de relevante skatteregler. Sådanne henvisninger er ligeledes optaget i den seneste rettelse til PAV.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger om nogle tjenestesteders problemer med at anvende og fortolke reglerne om, hvornår kørselsgodtgørelse til høj sats kan anvendes. Rigsrevisionen finder, at det er relevant for alle tjenestestede at udarbejde retningslinjer for vurdering og beslutning herom. Jeg er enig heri, og har bedt Personalestyrelsen om yderligere at præcisere dette i PAV.

Endvidere viser Rigsrevisionens undersøgelse, at ikke alle tjenestestede fører kontrol med, om den ansatte har været hjemme på sin faste bopæl i løbet af en udstationering. Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at det enkelte tjenestested har pligt til at sikre sig, at grundlaget for udbetaling af godtgørelser efter aftalen er til stede. Personalestyrelsen vil derfor også på dette område optage en bemærkning i PAV.

Rigsrevisionen har endelig peget på, at Finansministeriet hurtigst muligt bør sikre, at PAV bliver frit tilgængelig på Personalestyrelsens hjemmeside. Rigsrevisionens vurdering bygger på, at adgang til PAV må betragtes som en forudsætning for, at det enkelte tjenestested kan fortolke tjenesterejseaftalen korrekt.

Jeg er opmærksom på problemet. En løsning som foreslået af Rigsrevisionen vil imidlertid indebære, at Schultz Information A/S accepterer, at den kommissionskontrakt, som er indgået mellem Personalestyrelsen og Schultz om trykning, markedsføring og udgivelse af PAV, tilpasses i kontraktperioden. Personalestyrelsen er i dialog med Schultz Information om spørgsmålet. Det er et godt forslag, der vil blive gennemført senest i 2006 i forbindelse med, at der skal indgås en ny kontrakt om distribution af PAV.

Jeg har yderligere overvejet, om det vil være muligt i højere grad at tilpasse reglerne i tjenesterejseaftalen til skattereglerne, således at det bliver lettere for det enkelte tjenestested at undgå sammenstød mellem tjenesterejsereglerne og skattereglerne i den daglige administration af tjenesterejser. Jeg har derfor aftalt med personaleorganisationerne på det statslige arbejdsmarked, at spørgsmålet om at ændre regelsættet i den anførte retning kan forhandles i overenskomstperioden. Personalestyrelsen regner med at indkalde organisationerne til drøftelse heraf efter sommerferien 2005.

Dette brev er sendt til Statsrevisoratet i 15 eksemplarer og er tillige sendt elektronisk til ministersvar@ft.dk. Brevet er desuden sendt i kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 7 2004

RIGSREVISIONEN

Den 11. maj 2005

Beretning om administration af indenlandske tjenesterejser

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 7/04 om administration af indenlandske tjenesterejser

Miljøministerens redegørelse af 11. april 2005

Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings redegørelse af 12. april 2005

Forsvarsministerens redegørelse af 14. april 2005

Skatteministerens redegørelse af 15. april 2005

Finansministerens redegørelse af 18. april 2005

Justitsministerens redegørelse af 18. april 2005

Undervisningsministerens redegørelse af 19. april 2005

1. Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 25. april 2005

Jeg har valgt at behandle ministerredegørelserne fra de 6 ministre, hvorunder de 8 undersøgte institutioner hører, samlet, mens redegørelserne fra finansministeren og skatteministeren behandles hver for sig.

I. De øvrige ministres redegørelser

2. De 8 undersøgte institutioner hører under følgende 6 ministerier: Justitsministeriet, Forsvarsministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Miljøministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og Undervisningsministeriet.

3. Jeg er samlet set tilfreds med de initiativer, som de 6 ministre har iværksat, eller vil iværksætte, for at sikre, at ministeriernes underliggende institutioner har kendskab til gældende love og regler for tjenesterejser.

II. Finansministerens redegørelse

4. Finansministeren oplyser, at Personaleadministrativ Vejledning er blevet udbygget med eksempler på beregning af tjenesterejsens længde og henvisninger til de relevante skatteregler.

Endvidere vil finansministeren indarbejde Rigsrevisionens bemærkninger i Personaleadministrativ Vejledning og sikre, at Personaleadministrativ Vejledning bliver frit tilgængelig på Personalestyrelsens hjemmeside snarest muligt, senest i 2006.

Jeg er tilfreds med finansministerens initiativer.

Jeg finder det positivt, at finansministeren efter aftale med personaleorganisationerne regner med at drøfte en højere grad af tilpasning af reglerne i tjenesterejseaftalen til skattereglerne efter sommerferien 2005.

III. Skatteministerens redegørelse

5. Skatteministeren er enig i, at det er utilfredsstillende, at ikke alle de undersøgte institutioner kendte og anvendte reglerne om udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse i ligningslovens § 9 A, § 9 B og bekendtgørelse nr. 173 af 13. marts 2000.

Endvidere er skatteministeren enig i, at det forhold, at afgørelsen beror på et skøn, indebærer, at rækkevidden af rejsebegrebet med tiden vil blive fastlagt i retspraksis, og at der nok vil gå nogle år, før der er en helt klar domspraksis på området.

Skatteministeren oplyser, at han i det hele kan tilslutte sig statsrevisorernes bemærkninger.

6. Statsrevisorerne understreger hensynet til de ansatte ved at bemærke, at institutionerne bør anvende tjenesterejse- og skattereglerne, så de ansatte kan gå ud fra, at reglerne er overholdt, så de ikke uforvarende kommer til at overtræde gældende skatteregler.

Jeg mener derfor, at institutionernes eventuelle problemer med at udøve det konkrete skøn først og fremmest skal løses ved at klarlægge kriterierne for skønnet i vejledningerne. Skatteministerens forslag om, at institutionerne i højere grad udviser tilbageholdenhed ved kun at udbetale skattefri rejsegodtgørelse, når man ikke er i tvivl om, hvorvidt det kan lade sig gøre, anser jeg for en nødløsning, der kun bør anvendes i meget begrænset omfang.

7. Skatteministeren har taget til efterretning, at Rigsrevisionen finder, at ToldSkats vejledning til ligningslovens § 9 A, stk. 1, ikke i tilstrækkeligt omfang gør det klart, efter hvilke kriterier man kan udøve det konkrete skøn over, om en ansat er på en rejse, der giver mulighed for udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse. Skatteministeren har i den forbindelse oplyst, at ToldSkat i samarbejde med Skatteministeriet er i gang med at revidere pjecen ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse” ved bl.a. at tilføje 5 eksempler på konkrete skøn.

Jeg har med tilfredshed konstateret, at de 5 nye eksempler i pjecen ”Diæter – om skattefri rejsegodtgørelse” udbygger vejledningen om, hvilke arbejdsforhold der kan påvirke det konkrete skøn om, hvornår skattefri rejsegodtgørelse kan udbetales.

8. Jeg finder det positivt, at Finansministeriet og Skatteministeriet i februar 2005 holdt et møde med de ministerier, der er repræsenteret i beretningen, hvor emnet var tjenesterejserregler og ministeriernes opfølgning på beretningen.

Jeg anser hermed beretningssagen for afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 8 2004

FORSVARSMINISTEREN

Den 2. juni 2005

Beretning om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Statsrevisoratet har ved skrivelse af 1. februar 2005 sendt Statsrevisorernes beretning nr. 8 2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet. I forlængelse heraf fremsender jeg hermed min redegørelse for de overvejelser og foranstaltninger, som beretningen giver anledning til inden for mit ressortområde. Et eksemplar af redegørelsen er ligeledes sendt til Rigsrevisoren.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at danske myndigheder har sikret, at en række tiltag til forbedring af navigationsforholdene er sat i værk.

Jeg har ligeledes noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at de danske myndigheders foranstaltninger, som skal sikre et beredskab, der vil være i stand til effektivt at kunne bekæmpe en forurening, bør udvikles yderligere. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Forsvarsministeriet i 2004 udpegede havmiljøområdet som et af departementets fem indsatsområder i 2005. Dette indebærer blandt andet, at Forsvarsministeriet har taget initiativ til:

- At der udarbejdes en risikoanalyse for havmiljøet, herunder risikoen for kemikaliefureninger og udviklingen i skibsfarten som følge af den forøgede udskibning fra olieudskibningshavnen i Primorsk og den generelt stigende olietransport gennem danske farvande,
- at der gennemføres en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab på baggrund af risikoanalysen, herunder undersøges mulighederne for at nyttiggøre øvrige statslige og private ressourcer i havmiljøberedskabet samt internationalt samarbejde, samt
- at havmiljøberedskabsplanen på denne baggrund revurderes.

Jeg vil gerne understrege, at regeringen og Forsvarsministeriet allerede har iværksat en række initiativer for at forbedre beskyttelsen af havmiljøet mod forureninger fra skibstrafikken.

Indsatsen for en øget beskyttelse af havmiljøet mod forurening fra skibstrafikken i danske farvande omfatter først og fremmest forebyggelsesinitiativer for at undgå forureningsulykker og -katastrofer. Forebyggelsesindsatsen er særdeles vigtig, da alle forureninger på havet realistisk set vil give en negativ effekt på havmiljøet, uanset hvor mange ressourcer der sættes ind i forureningsbekæmpelsen. Forebyggelsen af forurening af havmiljøet hænger derfor snævert sammen med statens bestræbelser på at højne sejladssikkerheden i de danske farvande. Dette arbejde er intensiveret, efter at regeringen i august 2003 gennem sit supplerende regeringsprogram tog initiativ til, at sejladssikkerheden i danske farvande skulle øges gennem nedsættelsen af et tværministerielt udvalg med deltagelse af de relevante myndigheder vedrørende sejladssikkerhed og havmiljø. Udvalget skulle bl.a. undersøge mulighederne for øget anvendelse af lodser og en styrkelse af overvågningen af sejladssikkerheden gennem de danske farvande.

Udvalgets rapport resulterede i maj 2004 i, at regeringen vedtog en handlingsplan for gennemførelsen af en række af de forslag, som udvalget havde peget på. Handlingsplanen omfatter blandt andet væsentlige initiativer som kontinuerlig elektronisk identifikation og overvågning af skibstrafikken i danske farvande ved hjælp af et automatisk identifikationssystem samkørt med et udbygget kystradarsystem, anrån af alle større skibe om forhold vedrørende anvendelse af lods, sejladssikkerhed og havmiljø, når de bevæger sig ind i dansk farvand, igangsættelse af projekter til udvikling af landbaseret sejladsvejledning og landbaseret lodsning samt initiativer til øget anvendelse af lodser.

Udover de ressourcer, der blev ressortoverført fra Miljøministeriet til Forsvarsministeriet den 1. januar 2000 i form af blandt andet dedikerede miljøskibe og økonomiske midler til havmiljøflyvninger, omfatter havmiljøberedskabet i dag også deltagelse af andre skibe fra søværnet og hjemmevernet. Hjemmevernet er således i gang med at indføre nye og større fartøjer, der har en forbedret

kapacitet til forureningsbekæmpelse. Som led i aftalen om forsvarets ordning 2005-2009 tilføres hjemmenværnet yderligere sådanne større fartøjer, ligesom der indkøbes miljømateriel til disse. Hertil kommer internationalt samarbejde i form af f.eks. sub-regionale aftaler.

Det er på den baggrund min opfattelse, at der igennem længere tid har været fokus på havmiljøområdet, og at Forsvarsministeriet med de ovenfor anførte initiativer vil kunne tage endnu bedre hånd om havmiljøet i fremtiden.

Jeg vil i det følgende forholde mig til de enkelte punkter i Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende behovet for at udvikle beredskabet yderligere.

Beredskabsplan

Rigsrevisionen anfører ved pkt. 104, at Søværnets Operative Kommando bør udbygge beslutningsdiagrammet i beredskabsplanen ved, at de i beslutningsdiagrammet anførte situationer beskrives nærmere. Forsvarskommandoen har oplyst, at Søværnets Operative Kommando har udarbejdet såkaldte "duty-guides", hvori de enkelte situationer beskrives nærmere. "Duty-guides" kan betragtes som operationaliserede retningslinier for, hvordan de konkrete situationer skal håndteres internt i Søværnets Operative Kommandos operationsrum. Søværnets Operative Kommando overvejer p.t., hvorledes relevante dele af disse "duty guides" kan indgå i beredskabsplanen.

Rigsrevisionen anfører i pkt. 110, at den finder, at andre myndigheder burde være omtalt i beredskabsplanen. I forbindelse med den kommende revurdering af beredskabsplanen vil spørgsmålet om andre myndigheder blive medtaget.

Kemikalieforeureningsbekæmpelse

Rigsrevisionen anfører ved pkt.106, at Forsvarskommandoen har oplyst, at bestemmelserne om kemikalieforeureningsbekæmpelse ikke skal følges. Det anføres endvidere i pkt. 114, at forsvaret ikke har medtaget Helsinki-konventionens anbefalinger vedrørende kemikalieforeureningsbekæmpelse i beredskabsplanen. Rigsrevisionen er af den opfattelse, at beredskabsplanen bør udbygges med dette.

Jeg er enig i, at der ikke i dag er nævneværdig kapacitet til bekæmpelse af forurening med kemikalier.

Bekæmpelse af kemikalieforeurening til søs er en meget kompliceret operation, hvis udfald afhænger af mange faktorer. Forsvarskommandoen har oplyst, at Tyskland for nuværende er det eneste land i Østersøområdet, der har en decideret kapacitet til bekæmpelse af kemikalieforeurening.

Som en del af de løbende bestræbelser på at videreudvikle havmiljøområdet, overvejer forsvaret spørgsmålet om bekæmpelse af kemikalieforeurening på såvel nationalt som internationalt plan. Forsvaret støtter blandt andet de igangværende bestræbelser i EU vedrørende anskaffelse af fælles kapacitet til forureningsbekæmpelse til søs. Den fælles europæiske kapacitet er indledningsvis primært en kapacitet til bekæmpelse af olieforeurening. Som følge af at hovedparten af landene inden for EU mangler kapacitet til bekæmpelse af kemikalieforeurening, er det vurderingen, at fælles finansiering af en sådan kapacitet vil være en brugbar løsning for mange lande.

Det er Forsvarsministeriets vurdering, at der ikke i dag på europæisk plan i større omfang eksisterer et egentligt beredskab til bekæmpelse af kemikalieforeureninger af havmiljøet.

I forbindelse med den kommende risikoanalyse for havmiljøet, hvis udarbejdelse Forsvarsministeriet i øjeblikket er ved at forberede, vil risikoen for kemikalieforeureninger blive undersøgt. I forlængelse heraf vil der som nævnt blive foretaget en fornyet kapacitetsundersøgelse, og på baggrund af denne vil beredskabsplanen blive revurderet.

Generel kapacitet på miljøområdet

Rigsrevisionen anfører i pkt. 107 og pkt.114, at forsvaret allerede ved ressortoverførslen i 2000, eller umiddelbart efter ulykken i Kadetrenden, burde have gennemført en analyse af den samlede kapacitet på havmiljøområdet.

Som ovenfor anført overtog forsvaret varetagelsen af havmiljøopgaven i år 2000 fra Miljøministeriet. Denne overførsel skete til aktuelt besluttede niveau. Det danske havmiljøberedskab blev dimensioneret forud for dette tidspunkt, og blev dimensioneret ud fra størrelsen af de skibe, der besejler danske farvande sammenholdt med størrelsen af et realistisk udslip, dvs. en målsætning om at kunne bekæmpe et udslip på 10.000 tons olie.

Dansk farvandsgeografi sætter begrænsninger for størrelsen af de skibe, der kan passere de danske stræder og dermed besejle Østersøen. Ved en kollision i danske farvande vil der typisk opstå skader på en vingetank. På den størrelse skibe, der besejler Østersøen, vil en vingetank maksimalt indeholde 10.000 tons olie, hvorfor et udslip af den størrelse blev lagt til grund for dimensioneringen af kapaciteten. På trods af at både antallet af passerende skibe og de passerende skibes størrelse er steget, så er størrelsen af en typisk vingetank ikke øget.

Søværnets Operative Kommando nedsatte i 2002 en intern arbejdsgruppe benævnt ”Arbejdsgruppe vedrørende fremtidig maritim kapacitet til forureningsbekæmpelse til søs”. Formålet med denne arbejdsgruppe var at udarbejde en analyse af det fremadrettede behov for nyt materiel til varetagelsen af havmiljøopgaven, herunder et senere erstatningsbyggeri for de nuværende miljøskibe. Rapporten skal ses i sammenhæng med en tilsvarende rapport om erstatningsbyggeri for de nuværende isbrydere og muligheden for at anskaffe flerformålsskibe med såvel forurenings- som isbrydningskapacitet til erstatning for de nuværende miljøskibe og isbrydere. Jeg har modtaget rapporter fra disse arbejdsgrupper, og de foreløbige konklusioner herfra vil i relevant omfang indgå i Forsvarsministeriets fremadrettede arbejde med en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning. Som nævnt vil Forsvarsministeriet foretage en opfølgende kapacitetsundersøgelse.

Risikoanalyse

I beretningen forholder Rigsrevisionen sig til den af Søfartsstyrelsen og Farvandsvænet i 2002 udfærdigede risikovurdering af sejladsforholdene i danske farvande. Rigsrevisionen anfører i pkt. 109 og pkt. 114, at Forsvarsministeriet bør udarbejde en ny risikoanalyse.

Jeg har taget Rigsrevisionens kritik til efterretning og har som nævnt taget initiativ til, at der nu bliver udarbejdet en ny risikoanalyse for havmiljøet, som også vil medtage den kendsgerning, at der i 2002 blev åbnet en ny stor udskibningshavn for olie i Primorsk i Rusland.

Placering af statens miljøskibe

I beretningen forholder Rigsrevisionen sig til placeringen af statens miljøskibe i forhold til det nationale indsatsområde. Rigsrevisionen anfører i pkt. 112, at bekæmpelse af olieforurening i de geografiske yderområder kan være vanskelig, idet miljøskibene ikke kan nå frem i tide.

Jeg er enig i, at statens miljøskibe ikke kan nå frem til hele det danske ansvarsområde inden for de anbefalede tidsrammer. Forsvarskommandoen har imidlertid oplyst, at Forsvarskommandoen og Søværnets Operative Kommando ved et møde med Rigsrevisionen den 27. oktober 2004 henledte Rigsrevisionens opmærksomhed på, at forsvaret foruden statens miljøskibe kan trække på Marinehjemmeværnet såvel som international assistance. Derudover er to af søværnets Standardflex-300 skibe permanent udrustede med miljøcontainere, som indeholder flydespærringer. Disse enheder indgår på skift i farvandsovervågningen og bidrager dermed til havmiljøberedskabet. Herudover giver Helsinki-konventionen mulighed for, at reaktionstider kan håndteres med sub-regionale aftaler.

Det er min opfattelse, at der ikke er noget til hinder for, at et nationalt ansvar for bekæmpelse af en olieforurening kan suppleres med udenlandsk assistance i medfør af sub-regionale samarbejdsaftaler. Beretningen inddrager ikke disse forhold.

Beretningen refererer i pkt. 112 og pkt. 114 specielt til mulighederne for at gennemføre en forureningsbekæmpelse i Nordsøen. Nordsøen er ikke en del af Helsinki-konventionens geografiske område, men jeg kan oplyse, at der for Nordsøen gælder de samme betragtninger som anført ovenfor.

Hertil kommer, at der specielt for Vadehavet eksisterer et uformelt samarbejde med civile operatører, hvis kapacitet kan indsættes i en given situation.

Endvidere kan jeg oplyse, at forsvaret er i færd med at undersøge mulighederne for at etablere et samarbejde med det olieberedskab, som er oprettet i forbindelse med olieudvindingen i Nordsøen. Der pågår for nærværende drøftelser mellem forsvaret og de relevante beredskabsstillere om indgåelse af et sådant samarbejde.

Ud fra en samlet vurdering er det min opfattelse, at der er vanskeligheder forbundet med at nå frem til hele det danske ansvarsområde inden for de anbefalede tidsrammer. Men det behøver ikke nødvendigvis at gøre forureningsbekæmpelsen i de geografiske yderområder for vanskeligere, idet der er mulighed for at anvende marinehjemmeværnets fartøjer, ligesom der kan trækkes på international assistance. Som tidligere nævnt er Forsvarsministeriet i færd med at forberede udarbejdelsen af en risikoanalyse for havmiljøet og vil derefter foretage en kapacitetsundersøgelse. Spørgsmålet om overholdelsen af de anbefalede tidsrammer vil indgå som en naturlig del i denne undersøgelse.

Bekæmpelse i mørke

Beretningen anfører i pkt. 112, at forsvarets miljøfartøjer ikke kan bekæmpe olieforurening i mørke.

Forsvarskommandoen har oplyst, at der for nuværende ikke eksisterer udstyr, der kan anvendes til effektiv bekæmpelse af olieforurening i mørke. Forsvaret er involveret i udvikling af en sensor, der muligvis, når den er færdigudviklet, kan bibringe en sådan kapacitet. Forsvaret følger derudover generelt udviklingen på området.

Spørgsmålet om bekæmpelse i mørke vil indgå i Forsvarsministeriets kommende kapacitetsundersøgelse.

Øvelser i forureningsbekæmpelse

Beretningen forholder sig til såvel den nationale som den internationale øvelsesaktivitet. Beretningen anfører i pkt. 117 og pkt. 119, at hovedparten af samarbejdsøvelserne gennemføres i den østlige del af de danske farvande samt, at der ikke gennemføres øvelser i vintermånederne. Rigsrevisionen anbefaler derfor, at samarbejdsøvelserne gennemføres gennem hele året.

Forsvarskommandoen har oplyst, at Søværnets Operative Kommando planlægger at gennemføre de nationale samarbejdsøvelser hen over hele året med undtagelse af perioden fra december til februar. Årsagen til at denne periode friholdes for øvelsesaktivitet er primært, at vejret i disse perioder ofte vil medføre, at planlagte øvelser må aflyses, hvorved værdifuld øvelsestid forspildes. Det er på det foreliggende grundlag min opfattelse, at Helsinki-konventionens anbefaling om, at der regelmæssigt afholdes fællesøvelser overholdes.

Overvågning af havmiljøet

Beretningen forholder sig til effekten af den danske flybaserede overvågning af havmiljøet. Rigsrevisionen anfører i pkt. 16, pkt. 122 og pkt. 129, at som følge af at flyvningerne ikke er jævnt fordelt hen over året er der en forøget risiko for at færre olieudslip bliver opdaget.

Forsvarskommandoen finder, at sandsynligheden for at opdage olieudslip set på årsbasis må være den samme uanset tidspunktet for flyvningernes gennemførelse.

Ud fra Helsinki-konventionens anbefaling om at der skal være en flyovervågning af Østersøen, er det min opfattelse, at forsvaret fuldt ud lever op til dette krav. Hertil kommer, at der udover flyovervågningen foretages satellitovervågning. Endelig følger det af havmiljølovens § 38, stk. 2, at alle skibe og luftfartøjer skal indberette konstateringer af forurening.

Havnestatskontrol

Beretningen forholder sig til begrebet havnestatskontrol, herunder muligheden for begæring af havnestatskontrol som bevissikring i udlandet. Rigsrevisionen anfører i pkt. 17, pkt. 134, pkt. 135

og pkt. 136, at det findes uheldigt, at der har hersket uklarhed mellem forsvarret og Søfartsstyrelsen om procedurerne for undersøgelse og indsamling af beviser i udlandet.

Som anført i beretningen blev der indgået en aftale mellem Forsvarsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet om en ansvarsfordeling på det maritime område. Jeg skal i den forbindelse anføre, at den indgåede aftale beskriver en målsætning, og Forsvarskommandoen og Søfartsstyrelsen er for nuværende i færd med at gennemføre den konkrete udmøntning af aftalens indhold, hvilket bl.a. forudsætter overførsel af kompetence fra Søfartsstyrelsen til Søværnets Operative Kommando. Det af Rigsrevisionen påpegede problem må på denne baggrund anses for løst.

Ulykken i Kadetrenden

Beretningen har forholdt sig indgående til havariet i Kadetrenden den 29. marts 2001, hvor tankskibet BALTIC CARRIER kolliderede med fragtskibet Tern øst for Falster. Rigsrevisionen har anvendt dette havari som "case study" med henblik på at undersøge, hvordan beredskabet virkede i et konkret tilfælde.

Generelt beredskab ved Baltic Carrier

Rigsrevisionen anfører, at beredskabet ved Baltic Carrier ikke var fuldt tilstrækkeligt, og at bekæmpelsen af forureningen kunne have været gennemført mere effektivt.

Jeg har taget dette til efterretning.

Informationsniveau

Rigsrevisionen anfører i pkt. 139, at det eksisterende informationsniveau om bekæmpelse af tung fuelolie på havet og forurening i lavvandede områder var utilstrækkeligt.

Forsvarskommandoen har tidligere meddelt Rigsrevisionen, at der efter Forsvarskommandoens opfattelse var adgang til den fornødne ekspertise, samt at den blev anvendt i forhold til det skønnede behov.

Forsvarskommandoen oplyser desuden, at der er blevet fulgt op på at højne og sprede vidensniveauet i forhold til bekæmpelse af forurening med tung fuelolie på havet og i lavvandede områder i form af blandt andet de udarbejdede operationaliserede interne retningslinier, hvorfra relevante dele vil blive indarbejdet i beredskabsplanen.

Der er således allerede iværksat tiltag med henblik på at udbedre det af Rigsrevisionen nævnte problem.

Koordinering af statslig plan med beredskabsindsatsen på land

Rigsrevisionen anfører i pkt. 143, at den statslige plan ikke var koordineret med beredskabsindsatsen på land. Jeg skal hertil bemærke, at Søværnets Operative Kommando efterfølgende har udarbejdet en ny beredskabsplan, der tager højde for denne problemstilling.

Opsamlet mængde olie

Rigsrevisionen anfører i pkt. 145 og pkt. 146 at på trods af, at det samlet lykkedes at opsamle 90 % af den spildte olie efter Baltic Carrier's havari, blev mindre end 50 % af olien opsamlet på åbent hav. Rigsrevisionen anfører i sine bemærkninger, at bekæmpelsen af forureningen kunne have været gennemført mere effektivt, da kun en del af olien blev opsamlet på åbent hav.

Forsvarskommandoen har oplyst, at de tidligere har henledt Rigsrevisionens opmærksomhed på, at en opsamlet mængde olie på 50 % er langt over international standard, idet der ved større olieudslip sjældent opsamles mere end 10 til 15 % olie på havet.

Jeg skal derudover anføre, at Helsinki-konventionen ikke opstiller retningslinier for eller anbefalinger om, hvor stor en andel af et olieudslip, der skal opsamles på havet.

Overholdelsen af tidsfrister ved alarmering

Rigsrevisionen anfører i pkt. 148 til 158, at Søværnets Operative Kommando i forbindelse med Baltic Carrier havari udelukkende var i stand til at overholde en enkelt af de tidsfrister, der er anført i Helsinki-konventionens anbefaling 11/13. Alene den indledende 2 timers frist blev overholdt. 6 timers fristen og 12 timers fristen blev ikke overholdt som følge af de vejmæssige forhold på havaritidspunktet. Jeg har taget dette til efterretning.

Med venlig hilsen

Søren Gade

Ekstern:
Rigsrevisionen

Nr. 8 2004

MILJØMINISTEREN

Den 1. juni 2005

Beretning om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Beretning nr. 8, 2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

I forlængelse af Rigsrevisionens beretning af den 12. januar 2005 om dansk implementering af bestemmelserne i Helsinki konventionen om forurening af havmiljøet har Miljøministeriet modtaget statsrevisorbemærkningen af den 19. januar 2005.

Det glæder mig at statsrevisorernes undersøgelse viser, at den danske implementering af Helsinki konventionens bestemmelser om beskyttelse af havmiljøet fra skibes forurening er indarbejdet i danske love og regler, samt at det internationale samarbejde om orientering om forureningsforhold fungerer.

Statsrevisorerne konstaterer imidlertid, at der er behov for yderligere initiativer vedrørende myndighedernes tilsyn, beredskab og kapacitet. Desuden understreger de, at implementeringen af internationale aftaler også skal omfatte den praktiske gennemførelse.

Til brug for statsrevisorernes endelige stillingtagen i forbindelse med afgivelsen til Folketinget af den endelige betænkning over statsregnskabet følger hermed min redegørelse.

Afbrænding af affald på havet.

Rigsrevisionen noterer sig, at Miljøstyrelsen ikke har iværksat initiativer til at påse, om forbuddet mod afbrænding på havet bliver efterlevet.

Forbuddet mod at foretage afbrænding af affald på havet har været gældende siden 1993. En aktiv kontrol med forbuddets overholdelse vil kræve, at der foretages fysisk inspektion af skibe på havet. Det har ikke hidtil været praksis at gennemføre en sådan opsøgende kontrol på havet. Baggrunden herfor er, at det har været Miljøstyrelsens vurdering, at eventuelle overtrædelser af forbuddet vil være begrænsede og udgøre et mindre miljømæssigt problem, samt at et opsøgende tilsyn vil kræve betydelige ressourcer, som ikke vil stå i rimeligt forhold til chancerne for at afsløre eventuelle overtrædelser. Såfremt der senere skulle vise sig baggrund for en ændret vurdering, vil spørgsmålet om tilsynet blive taget op til fornyet overvejelse.

Rigsrevisionen har desuden påpeget, at Danmark ikke har implementeret Regulation 7 i Helsinki-konventionens Annex IV om forbud mod afbrænding af skibsgeneret affald på søterritoriet. Baggrunden herfor er, at der er modstrid mellem selve Helsinki-konventionen, hvor denne form for afbrænding er undtaget fra definitionen af afbrænding, og konventionens Annex IV, hvor afbrænding er defineret som inkluderende afbrænding om bord af skibenes eget affald.

Jeg kan oplyse, at jeg som opfølgning på rigsrevisionens bemærkninger snarest vil udsende en ny bekendtgørelse, der forbyder afbrænding af skibsgeneret affald på søterritoriet.

Desuden har Miljøstyrelsen henvendt sig til sekretariatet for Helsinki konventionen om denne inkonsistens mellem konventionens bestemmelser, og sekretariatet har herefter skrevet til landene om sagen. Det er efterfølgende aftalt, at landene skal udarbejde et fælles fortolkningsbidrag om denne problemstillingen.

Skibenes anmeldelse af affald og kontrol med havnenes modtagefaciliteter for skibsassald

Rigsrevisionen har konstateret, at reglerne om at skibe inden anløb skal anmelde affald til aflevering i havnene ikke efterleves, jfr. konventionen og de danske regler, samt at Miljøstyrelsen ikke foretager aktivt tilsyn med, om der er opstillet passende modtagefaciliteter for skibsassald i havnene.

Siden starten af 80'erne har der været krav om, at havnene skal have faciliteter til modtagelse af skibsassald. Siden 2002 har havnene endvidere skullet udarbejde en affaldsplan, som bl.a. redegør for havnens modtagefaciliteter, og denne plan skal godkendes af Miljøstyrelsen. Styrelsen har således via affaldsplanerne overblik over, at der er modtagefaciliteter til rådighed i havnene. Hvis det

konkret viser sig, at en havn ikke har tilstrækkelig kapacitet til at modtage affald fra et skib, kan skibet klage til den ansvarlige for havnen, som har pligt til at sende kopi af klagen til Miljøstyrelsen, der herefter kan udstede påbud om, at havnen skal udbygge faciliteterne.

Siden starten af 80'erne har praksis været, at styrelsen reagerer på klager/henvendelser men ikke herudover fører et opsøgende tilsyn med, om der er opstillet passende modtagefaciliteter i havnen. Styrelsen har i perioden 2000-2003 ikke modtaget klager fra skibe over, at havnene ikke har tilstrækkelige faciliteter til at modtage skibenes affald.

Som det fremgår af rigsrevisionens beretning konstaterede Søfartsstyrelsen gennem sit tilsyn i 2003, at stort set ingen af de synede lastskibe foretog anmeldelse om aflevering af affald, da hverken besætninger eller rederier for de synede udenlandske skibe kendte til reglerne. Som det også fremgår af beretningen førte dette til, at Miljøstyrelsen iværksatte en informationskampagne og at Søfartsstyrelsen fulgte op ved fra 2004 at indskærpe anmeldelsespligten i skriftligt materiale, der udleveres til skibene i forbindelse med styrelsens almindelige havnestatskontrol. Miljøstyrelsen har endvidere forskellige initiativer i støbeskeen, der har til formål yderligere at forbedre skibenes overholdelse af især reglerne om anmeldelse af affald.

Miljøstyrelsen bad således ultimo sidste år en konsulent om forslag til et nyt kontrol-koncept. Konsulentens forslag er netop modtaget, og det vil blive overvejet om dette kan kombineres med Søfartsstyrelsens almindelige havnestatskontrol.

Desuden deltager Miljøstyrelsen i en arbejdsgruppe under Farvandsvæsenet, der har til formål at udvikle en ny elektronisk portal for skibe og havne - det såkaldte "Port-net". Når portalen er færdigudviklet vil al kommunikation mellem skibe og havn foregå elektronisk, og der etableres hermed grundlag for en mere rationel og effektiv håndhævelse af reglerne om skibenes anmeldelse af affald.

Rigsrevisionen har desuden bemærket, at Miljøstyrelsen ikke får oplysning om de typer og mængder af affald, der faktisk modtages og håndteres i danske havne. Jeg skal i den forbindelse oplyse, at havnene ifølge reglerne på området ikke skal indberette disse oplysninger til styrelsen. Derimod skal havnene indsende kopi til Miljøstyrelsen af skibenes anmeldelser om affald til aflevering. Styrelsen vil i 2. halvår 2005 foretage en stikprøvevis kontrol af disse anmeldelser, hvor styrelsen vil kontakte de berørte havne og anmode dem om at kontrollere, at de har modtaget de mængder skibsbaseret affald, som skibene har angivet på de indsendte anmeldelser.

Nødområder

Rigsrevisionen har påpeget at Miljøstyrelsen har udpeget nødpladserne, men at de beredskabsmæssige forhold endnu ikke er afklaret.

Til opfølgning på bl.a. Rigsrevisionens bemærkninger blev der i december 2004 etableret et udvalg, som har til formål at udarbejde et paradigma for indholdet af de lokale beredskabsplaner. Udkastet vil i løbet af sommeren 2005 blive udsendt i høring hos samtlige de lokale myndigheder, som har fået udpeget et nød område, hvorefter færdiggørelsen af de konkrete lokale beredskabsplaner påbegyndes. Dette arbejde forventes færdiggjort i løbet af første halvdel af 2006.

Selvom der således ikke på nuværende tidspunkt er udarbejdet planer for hvert enkelt konkrete nød område, så er det Miljøstyrelsens opfattelse, at nød områderne fungerer efter hensigten. Forsvaret har allerede anvendt adskillige af områderne i Storebælt i flere konkrete situationer.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 8 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 1. juni 2005

Beretning om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Redegørelse vedrørende statsrevisorernes beretning nr. 8 2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

I anledning af statsrevisorernes beretning nr. 8 2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet samt ledsagende statsrevisorbemærkning af 19. januar 2005 vil jeg i det følgende – under henvisning til §18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Rigsrevisionen har foretaget en grundig analyse af, om Helsinki-konventionens bestemmelser om beskyttelse af havmiljøet er implementeret i dansk ret, og om myndighederne fører tilstrækkeligt tilsyn med, at reglerne overholdes. På baggrund af kritikken har jeg med tilfredshed bemærket, at statsrevisorerne finder, at Helsinki-konventionens bestemmelser er tilfredsstillende indarbejdet i danske love og regler. Statsrevisorerne konstaterer imidlertid også, at myndighedernes tilsyn, beredskab og kapacitet ikke er fuldt ud effektivt og koordineret. Til trods for, at der er iværksat en række udviklingsinitiativer, er der behov for yderligere initiativer.

På Økonomi- og Erhvervsministeriets område vil Søfartsstyrelsen derfor tage initiativ til, at beretningens konklusioner vil udgøre et vigtigt bidrag til myndighedernes fortsat højt prioriterede arbejde med at beskytte det sårbare havmiljø i Østersøen. I forlængelse heraf har Søfartsstyrelsen for nylig indsendt et forslag til FN's Søfartsorganisation (IMO) om en justering af de bestående rute-systemer samt indførelsen af nye skibsruter i Østersøen. Forslaget er indsendt i fællesskab med syv andre Østersølande og forventes at træde i kraft ved udgangen af 2006. Tiltagene vil strømline trafikken i Østersøen og derved bidrage til en mere sikker sejlads. Endvidere deltager Søfartsstyrelsen sammen med Farvandsvæsenet i udviklingen af et særligt søkort til navigatører, som sejler i transit gennem Østersøen. Dette vil være et oversigtskort, som samler de vigtigste oplysninger til navigatøren. Desuden vil mere detaljerede oplysninger blive gjort tilgængelige på Internettet.

Beretningen indeholder desuden to konkrete kritikpunkter, som har givet anledning til følgende foranstaltninger.

I forbindelse med Søfartsstyrelsens tilsyn med skibes anmeldelsespligt og aflevering af affald finder Rigsrevisionen, at Søfartsstyrelsen bør kunne redegøre for, om alt affald er afleveret.

Efter aftale med Miljøstyrelsen har Søfartsstyrelsen siden sommeren 2003 – i forbindelse med sin havnestatskontrol af udenlandske skibe og periodiske syn af berørte danske skibe – ført tilsyn med, at skibene overholder deres forpligtelser til at aflevere deres driftsaffald til havnenes modtagefaciliteter. Kontrollen udføres i forbindelse med Styrelsens havnestatskontrol af udenlandske skibe samt periodiske synsvirksomhed på danske skibe. Hovedresultatet af tilsynene i 2003 var, at stort set ingen lastskibe havde foretaget anmeldelser om det ombordværende affald.

Et tilsyn omfatter kontrol af de mængder affald, som er i skibet, og som stammer fra skibets drift eller fra lasten. Samtidigt kontrolleres, at kun mindre beholdninger videreføres til næste havn. Såfremt der konstateres overtrædelser, kontaktes Miljøstyrelsen. Der udfyldes et skema i forbindelse med synet, som af administrative grunde er blevet lagret på den sag, som oprettes i forbindelse med havnestatskontrollen af skibet. På baggrund heraf kan Søfartsstyrelsen redegøre for, om de konkrete skibe har overholdt deres forpligtelser. Da der er tale om lagring af dokumenter i forbindelse med et andet syn, har der ikke kunnet foretages statistisk behandling heraf med henblik på eksempelvis at finde de skibe, hvor der foreligger overtrædelser.

Jeg har af Søfartsstyrelsen fået oplyst, at Søfartsstyrelsen – på baggrund af beretningens kritik – har ændret procedurene i forbindelse med affaldskontrol. Fremover vil der således blive oprettet en selvstændig affaldskontrolsag, når der konstateres afvigelse fra bestemmelserne. Fremover vil

det derfor være muligt elektronisk at finde de sager, hvor der er sket anmeldelse til Miljøstyrelsen. Tilsvarende kan der udarbejdes en samlet redegørelse over eventuelle skibe, der ikke har afleveret deres affald.

Rigsrevisionen konstaterer, at Søfartsstyrelsen – i lighed med mange andre lande – har overladt en del af kontrollen med skibe til anerkendte klassifikationsselskaber. Efter Rigsrevisionens opfattelse bør Søfartsstyrelsen udbygge tilsynet med klassifikationsselskabernes kontrol på havmiljøområdet ved at indhente årlige rapporter fra klassifikationsselskaberne om resultaterne af deres virksomhed.

Jeg har af Søfartsstyrelsen fået oplyst, at den aftale, som Søfartsstyrelsen har indgået med anerkendte klassifikationsselskaber, allerede indeholder krav om en række indberetninger fra de berørte klassifikationsselskaber. Samarbejdet mellem den maritime myndighed og det anerkendte klassifikationsselskab er reguleret ved en række IMO resolutioner og ved et EU direktiv (94/57/EF med ændringer), der i detaljer beskriver krav til blandt andet samarbejdsrelationer, ansvarsfordeling og medlemsstaternes kontrolaktiviteter.

På baggrund af beretningens kritik er aftalen ved at blive udbygget med henblik på en større detaljering af klassifikationsselskabernes indberetninger, også på havmiljøområdet, ligesom selskaberne bliver pålagt at foretage en samlet årlig indberetning over deres tilsyn med danske skibe.

Afslutningsvis vil jeg henlede statsrevisorernes opmærksom på, at der allerede før modtagelsen af beretningen var taget hånd om de to øvrige forhold, som problematiseres i beretningen.

Det ene forhold vedrører havnestatskontrol, hvor der for undersøgelsesperioden kun foreligger et skøn over antallet af anløb. Siden den 1. juli 2003 har Søfartsstyrelsen – ud fra havnenes indberetninger – registreret antallet af udenlandske skibe, der årligt anløber danske havne, og med baggrund heri er der ingen tvivl om, at Danmark overholder sine internationale forpligtelser med hensyn til at gennemføre havnestatskontrol på mindst 25 % af de individuelle udenlandske skibe.

Det andet forhold vedrører uklarhed om myndighedsansvaret for undersøgelse og indsamling af beviser om ulovlig olieudledning. Ultimo 2004 indgik Forsvarsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet en aftale om en klar ansvarsfordeling på det maritime område. Efter denne aftale har Forsvarsministeriet ansvaret for at støtte politiet ved udtagning af olieprøver og anden bevis sikring i danske havne, samt for at fremsende anmodninger om foretagelse af undersøgelser og udtagelse af olieprøver til de relevante udenlandske myndigheder.

Kopi af denne redegørelse er sendt til rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 8 2004

RIGSREVISIONEN

Den 2. juli 2005

Beretning om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 8/04 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Forsvarsministerens redegørelse af 2. juni 2005

Miljøministerens redegørelse af 1. juni 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 1. juni 2005

1. Beretningen handlede om, hvorledes reglerne i visse artikler i konventionen var implementeret i dansk ret, herunder hvorledes myndighederne førte tilsyn med, om de blev overholdt.

Jeg vil i det følgende forholde mig til de overordnede bemærkninger i ministrenes redegørelser hver for sig. Ministrenes bemærkninger til konkrete forhold vil blive gennemgået efterfølgende i overensstemmelse med beretningens disposition.

2. Statsrevisorerne konstaterede, at myndighedernes tilsyn, beredskab og kapacitet ikke er fuldt ud effektivt og koordineret. Til trods for at der er iværksat en række udviklingsinitiativer, fandt statsrevisorerne, at der var behov for yderligere initiativer. Statsrevisorerne understregede, at implementering af internationale aftaler også skal omfatte den praktiske gennemførelse.

Forsvarsministerens redegørelse af 2. juni 2005

3. Forsvarsministeren har oplyst, at Forsvarsministeriet har udpeget havmiljøområdet som et af departementets 5 indsatsområder i 2005. Forsvarsministeriet har på denne baggrund taget en række initiativer:

- Der udarbejdes en risikoanalyse for havmiljøet.
- Der skal gennemføres en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab på baggrund af risikoanalysen.
- Havmiljøberedskabsplanen skal revurderes med baggrund i ovenstående undersøgelser.

4. Forsvarsministeren har videre oplyst, at hjemmeværnet er i gang med at indføre nye og større fartøjer, der har en forbedret kapacitet til forureningsbekæmpelse. Som led i aftalen om forsvarets ordning 2005-2009 tilføres hjemmeværnet flere større fartøjer, ligesom der indkøbes miljømateriel til disse.

Ministeren har tillige understreget, at den forebyggende indsats er særdeles vigtig, og ministeren har henvist til regeringens arbejde vedrørende sejladsikkerheden i danske farvande.

5. Jeg finder det meget tilfredsstillende, at forsvarsministeren har taget initiativ til at udarbejde en risikoanalyse for havmiljøet og gennemføre en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab. Jeg noterer, at Forsvarsministeriet har sat øget fokus på havmiljøet, og at ministeren forventer, at man vil kunne tage endnu bedre hånd om havmiljøet i fremtiden.

Jeg finder, at forsvarsministerens generelle redegørelse er tilfredsstillende. Jeg vil følge Forsvarsministeriets arbejde med revurdering af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening.

Miljøministerens redegørelse af 1. juni 2005

6. Miljøministeren har ikke afgivet overordnede bemærkninger til beretningens resultater eller anbefalinger.

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 1. juni 2005

7. Økonomi- og erhvervsministeren har oplyst, at Søfartsstyrelsen vil tage initiativ til, at beretningens konklusioner indgår som et vigtigt bidrag til myndighedernes fortsat højt prioriterede arbejde med at beskytte det sårbare havmiljø i Østersøen. Søfartsstyrelsen har således for nylig indsendt et forslag til FN's Søfartsorganisation (IMO) om en justering af de bestående rutesystemer samt indførelse af nye skibsruter i Østersøen.

8. Jeg finder det tilfredsstillende, at resultaterne fra beretningen indgår i ministeriets arbejde med beskyttelsen af havmiljøet.

Ministrenes tiltag i relation til beretningens enkelte kapitler

Implementering af regler og myndighedernes tilsyn

9. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at reglerne om anmeldelse af affald til aflevering ikke blev fulgt af besætninger eller rederier.

Miljøministeren har oplyst, at Miljøstyrelsen netop har modtaget et forslag til et nyt kontrolkoncept. Styrelsen vil overveje, om dette forslag kan kombineres med Søfartsstyrelsens almindelige havnestatskontrol.

Endvidere arbejder Miljøstyrelsen med udvikling af en ny elektronisk portal for skibe og havne, hvorefter der skabes grundlag for en mere rationel og effektiv håndhævelse af reglerne om skibenes anmeldelse af affald.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøministeriet har taget initiativer til at forbedre tilsynet med skibenes anmeldelse af affald.

10. Miljøministeren har endvidere oplyst, at Miljøstyrelsen i 2005 vil kontakte udvalgte havne og anmode dem om at kontrollere, at de har modtaget de mængder affald, som skibene har angivet på de indsendte anmeldelser.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøministeriet vil undersøge omfanget af affald, der modtages i danske havne.

11. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at der var uoverensstemmelse mellem Helsinki-konventionens regler i annekset IV og bestemmelserne i havmiljøloven om forbud mod afbrænding af skibsgenereret affald.

Miljøministeren har oplyst, at der snarest vil blive udstedt en ny bekendtgørelse, der forbyder afbrænding.

Ministeren har videre oplyst, at Miljøstyrelsen har henvendt sig til sekretariatet for Helsinki-konventionen om uoverensstemmelsen mellem konventionens bestemmelser. Det er efterfølgende aftalt, at landene skal udarbejde et fælles fortolkningsbidrag om denne problemstilling.

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at miljøministeren vil sikre, at afbrænding af alt affald på havet forbydes.

12. Om kontrollen med, at alt affald blev afleveret, har økonomi- og erhvervsministeren oplyst, at Søfartsstyrelsen har ændret procedurene i forbindelse med affaldskontrol. Fremover vil der således blive oprettet en selvstændig affaldskontrolsag, når der konstateres afvigelser fra bestemmelserne. Det vil herefter være muligt elektronisk at finde de sager, hvor der er sket anmeldelse til Miljøstyrelsen. Tilsvarende kan der udarbejdes en samlet redegørelse over skibe, der ikke har afleveret deres affald.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Søfartsstyrelsen har sikret, at der via elektronisk datasøgning på tværs af rapporterne fremover kan udarbejdes en samlet redegørelse.

13. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at rapporteringen fra klassifikationsselskaberne vedrørende kontrollen af udstyr til behandling og opbevaring af affald på skibe i international fart burde udbygges.

Økonomi- og erhvervsministeren har oplyst, at aftalen med klassifikationsselskaberne er ved at blive udbygget med henblik på en større detaljering af klassifikationsselskabernes indberetninger, også på havmiljøområdet, ligesom selskaberne bliver pålagt at foretage en samlet årlig indberetning over deres tilsyn med danske skibe.

Jeg finder det tilfredsstillende, at klassifikationsselskaberne er pålagt at afgive en samlet indberetning over tilsynet.

Forbedring af navigationsforhold

14. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Miljøstyrelsen havde udpeget de såkaldte nødpladser, men også at de beredskabsmæssige forhold endnu ikke var afklaret.

Miljøministeren har oplyst, at der i december 2004 blev etableret et udvalg, som har til formål at udarbejde et paradigme for indholdet af de lokale beredskabsplaner. Udkastet vil i løbet af sommeren 2005 blive sendt i høring hos lokale myndigheder, som har fået udpeget et nød område. Arbejdet med de konkrete lokale beredskabsplaner forventes færdiggjort i løbet af første halvdel af 2006.

Jeg konstaterer, at de lokale beredskabsplaner ikke som først antaget bliver færdige i 2005. Jeg vil følge Miljøstyrelsens arbejde med beredskabsplanerne for nødpladserne.

Etablering af beredskab

15. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at forsvaret ikke har medtaget Helsinki-konventionens anbefalinger vedrørende kemikalieforureningsbekæmpelse i beredskabsplanen.

Forsvarsministeren har oplyst, at der ikke i dag er nævneværdig kapacitet til bekæmpelse af forurening med kemikalier. Det gælder også de fleste andre lande, og fælles finansiering af en sådan kapacitet vurderes derfor at være en brugbar løsning. I forbindelse med den kommende risikoanalyse for havmiljøet vil risikoen for kemikalieforureninger også blive undersøgt.

Jeg vil følge, hvorledes den kommende risikoanalyse behandler spørgsmålet om bekæmpelse af kemikalieforurening.

16. Om den samlede kapacitet på havmiljøområdet har forsvarsministeren oplyst, at ministeriet har modtaget en analyse af det fremadrettede behov for nyt materiel til varetagelsen af havmiljøopgaven, herunder erstatningsbyggeri for de nuværende miljøskibe mv. De foreløbige konklusioner fra rapporterne vil indgå i Forsvarsministeriets undersøgelse af den nødvendige kapacitet for det samlede havmiljøberedskab.

Forsvarsministeren har videre oplyst, at der er vanskeligheder forbundet med at nå frem til hele det danske ansvarsområde inden for de anbefalede tidsrammer i Helsinki-konventionen. Spørgsmålet om overholdelsen af de anbefalede tidsrammer vil indgå som en naturlig del i undersøgelse af kapaciteten.

Jeg vil følge Forsvarsministeriets overvejelser og beslutninger vedrørende overholdelsen af de anbefalede tidsrammer i forbindelse med min opfølgning af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening.

17. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at afviklingen af flyvetimer afveg fra planen for overvågning, hvorfor der var en øget risiko for, at færre olieudslip opdages. Forsvarskommandoen oplyste i forbindelse med beretningens udarbejdelse, at skibstrafikken gennem de danske farvande var

jævnt fordelt over året, hvorfor den flybaserede overvågning tilsvarende skulle fordeles jævnt for at sikre, at Søværnets Operative Kommando opdagede flest mulige olieudslip.

Forsvarsministeren har anført, at Forsvarskommandoen finder, at sandsynligheden for at opdage olieudslip set på årsbasis må være den samme, uanset tidspunktet for flyvningernes gennemførelse.

Jeg finder imidlertid fortsat, at flyvningerne bør gennemføres i overensstemmelse med planerne, så risikoen for olieudslip bliver minimeret.

Ulykken i Kadetrenden

18. Rigsrevisionens gennemgang viste bl.a., at informationer om bekæmpelse af og forurening med tung fuelolie ikke var umiddelbart tilgængelige for indsatsmyndighederne.

Forsvarsministeren har oplyst, at forsvaret har virket for at højne og sprede vidensniveauet i forhold til bekæmpelse af forurening med tung fuelolie på havet og i lavvandede områder i form af bl.a. operationaliserede interne retningslinjer, hvorfra relevante dele nu vil blive indarbejdet i beredskabsplanen.

19. Rigsrevisionens gennemgang viste endvidere, at den statslige plan ikke var koordineret med beredskabsindsatsen på land.

Forsvarsministeren har oplyst, at Søværnets Operative Kommando efterfølgende har udarbejdet en ny beredskabsplan, der tager højde for den manglende koordination.

20. Jeg har ikke bemærkninger til ministerens redegørelse om, hvorledes beredskabet virkede ved ulykken i Kadetrenden.

Afsluttende bemærkninger

21. Jeg finder samlet set, at ministrenes redegørelser er tilfredsstillende.

En del af de problemer, som blev påpeget i Rigsrevisionens undersøgelse, blev som nævnt løst inden afgivelsen af beretningen til statsrevisorerne. Det drejer sig bl.a. om fastlæggelse af antal udenlandske skibe, der skal underkastes havnestatskontrol, og om fordeling af ansvaret for undersøgelse og indsamling af beviser om ulovlig olieudledning.

22. For så vidt angår Forsvarsministeriet vil jeg følge ministeriets arbejde med revurdering af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening, herunder ministeriets undersøgelser af risici for havmiljøet, kapaciteten vedrørende beredskabet og spørgsmålet vedrørende kemikalieberedskabet.

På Miljøministeriets område vil jeg følge Miljøstyrelsens arbejde med beredskabsplanerne for nødpladserne.

Henrik Otbo

Nr. 9 2004

FORSVARSMINISTEREN

Den 20. maj 2005

Beretning om rekruttering til hærens reaktionsstyrker

Redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som statsrevisorernes beretning nr. 9/2004 om rekruttering til hærens reaktionsstyrker giver anledning til.

Statsrevisoratet har ved sin skrivelse af 2. februar 2005 fremsendt beretning nr. 9/2004 om rekruttering til hærens reaktionsstyrker. I forlængelse heraf skal jeg hermed afgive min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til i relation til beretningens indhold og konklusioner samt statsrevisorernes bemærkninger.

Beretningens indhold og konklusioner

Generelt

Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at der – trods forsvarets initiativer i undersøgelsesperioden – har været visse svagheder ved rekrutteringen til hærens reaktionsstyrker. Derudover finder Rigsrevisionen, at rekrutteringen kan styrkes på flere områder, og at det nye forsvarsforlig er et godt fundament at bygge videre på. Jeg har taget Rigsrevisionens kritikpunkter og anbefalinger til efterretning, og beretningen danner grundlag for nogle af de tiltag, som Forsvarsministeriet iværksætter til forbedring af rekrutteringen ved indførelsen af det nye forsvarsforlig.

På grund af undersøgelsesperiodens tidsmæssige afgrænsning behandler beretningen rekruttering inden for en struktur, der er anderledes end den struktur, som er indeholdt i det nye forsvarsforlig. Den nye struktur omfatter blandt andet en operativ struktur med prioritering af internationale operationer, en ny uddannelsesstruktur i hæren og oprettelse af et antal funktionelle tjenester, herunder Forsvarets Personeltjeneste.

Støtter tilrettelæggelsen af rekrutteringen en effektiv indsats?

Rigsrevisionen konstaterer, at tilrettelæggelsen af rekrutteringen støtter en effektiv indsats. Rigsrevisionen finder dog, at rekrutteringspolitikken bør have et bredere fokus end at sikre fyldestgørende information om konsekvenserne ved at indgå kontrakt, og at forsvaret således også bør fokusere på efterlevelse af egne krav til uddannelsesmiljø, omgangsformer og virksomhedskultur.

Forsvarskommandoen er opmærksom på, at der skal lægges yderligere vægt på motivation i omgangsformen blandt personellet, hvilket blandt andet søges opnået ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af Hærens Basisuddannelse i forbindelse med den nye 4-måneders værnepligt.

Jeg finder, at efterlevelse af forsvarets grundværdier og anvendelse af forsvarets pædagogiske principper fortsat skal sikres gennem undervisning herom på forsvarets skoler, og at der fortsat skal fokuseres på efterlevelse af grundværdierne og på anvendelse af de pædagogiske principper på forsvarets tjenestesteder for at sikre en forankring af disse i forsvarets virksomhedskultur.

Jeg skal bemærke, at alle officerer og befalingsmænd ved enheder, der gennemfører Hærens Basisuddannelse, er fastansatte eller kontraktansatte efter indførelse af den nye 4-måneders værnepligt. Det større islet af ældre og mere erfarne officerer og befalingsmænd ved disse enheder betyder, at de værnepligtige møder en større modenhed og faglig kompetence. Den større modenhed forventes at medføre en bedre omgangsform, mens den større faglige kompetence forventes at medføre en bedre oplevelse af forsvaret for den enkelte værnepligtige. Dette betyder dog ikke, at der ikke fremover midlertidigt kan opstå et anstrengt forhold mellem de værnepligtige og deres overordnede. Det skyldes, at de særlige forhold, som de værnepligtige skal uddannes til at fungere under, fortsat stiller krav om opretholdelse af disciplin også under vanskelige vilkår. Det kan derfor næppe helt undgås, at nogle værnepligtige oplever overgangen fra en civil til en militær tilværelse som en stor omvæltning.

Ved indførelse af den nye 4-måneders værnepligt har forsvaret søgt at forbedre samarbejdet med de værnepligtige ved at afholde et månedligt møde mellem de værnepligtiges landstalsmænd og Forsvarets Personeltjeneste i stedet for to halvårlige møder mellem de værnepligtiges landstalsmænd og forsvarrets øverste ledelse. På disse månedlige møder drøftes spørgsmål vedrørende de værnepligtiges forhold, herunder eventuelle problemer af principiel karakter, eller som ikke kan løses på tjenestestederne. Dette tiltag skal sikre, at eventuelle problemer løses hurtigt, idet forsvaret fortsat søger at løse eventuelle problemer på lavest mulige niveau.

Der påhviler naturligvis forsvaret et særligt ansvar for at mindske generne for den enkelte værnepligtige mest muligt, og samtidig skal uddannelsesmiljøet være så realistisk som muligt. Der vil derfor fortsat være fokus på området og betydningen for rekrutteringen.

Følger forsvaret op på rekrutteringen til hærens reaktionsstyrker?

Rigsrevisionen finder det mindre tilfredsstillende, at forsvaret ikke i tilstrækkelig grad har fulgt op på forløb og resultater af rekrutteringen til hærens reaktionsstyrker. Forsvaret har dermed ikke haft et dækkende og aktuelt grundlag for at vurdere, om rekrutteringsopgaverne er blevet løst, og om der har været behov for at justere indsatsen.

Ved indførelse af den nye struktur i forsvaret er ansvaret for rekruttering placeret centralt ved Forsvarets Personeltjeneste. Tjenesten skal gennem dialog og samarbejde med Hærens Operative Kommando sikre, at hæren når de opstillede mål for rekrutteringen. Tidligere var ansvaret placeret lokalt ved regimenter med videre.

Forsvarets Personeltjeneste skal måle rekrutteringens effektivitet, følge op på rekrutteringen og sikre vidensdeling ved en løbende evalueringsproces med udgangspunkt i antal hvervede fra hvert indkaldelsehold. Tjenesten skal identificere de nødvendige rekrutteringsaktiviteter, registrere de ressourcer, der er anvendt i forbindelse med rekruttering, gennemføre effektivitetsmålinger på rekrutteringskampagner både internt og eksternt samt korrigere rekrutteringsaktiviteterne ved behov.

Området styrkes endvidere ved, at der er tilført personel med længerevarende uddannelsesbaggrund til den del af Forsvarets Personeltjeneste, der varetager rekrutteringen.

Giver rekrutteringsaktiviteterne de forventede resultater?

Rigsrevisionen bemærker, at forsvarets rekrutteringsaktiviteter kun delvist har givet de resultater, som forsvaret forventede, og at aktiviteterne ikke i tilstrækkelig grad har bidraget til at skærpe de værnepligtiges interesse for at indgå kontrakt.

Den nye struktur indebærer, at der fortsat primært rekrutteres blandt de værnepligtige. Værnepligtige, der gennemfører Hærens Basisuddannelse, vil således være det primære mål for rekrutteringen. Den enkelte værnepligtige tilbydes kontrakt med henblik på gennemførelse af Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse i overensstemmelse med forsvarets behov og den enkeltes evner og ønsker.

Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse er målrettet udsendelse i internationale operationer. Afsløning af personel ved enheder, der er udsendt over en længere periode, vil fremover ske ved udsendelse umiddelbart efter gennemgang af Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse, hvor personellet er ansat på korttidskontrakt indgået til formålet. Der vil i den forbindelse være mulighed for at ansætte og uddanne personel i de specialfunktioner, som det tidligere var vanskeligt at tilvejebringe personel til.

Den nye struktur med udsendelse umiddelbart efter gennemførelse af Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse medfører, at det generelt er muligt at udsende personel i de enheder og funktioner, som de er uddannet til at arbejde indenfor. I det omfang opgaven er fastlagt ved start af Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse, er forudsætningerne til stede for gennemførelse af en mere målrettet uddannelse og information om de vilkår, hvorunder personellet skal virke.

Når forsvaret skal udsende enheder med kort varsel, vil dette blive gennemført med fast opstillede reaktionsstyrkeenheder. Disse enheder er alle bemandede med fastansat personel.

De foreløbige resultater fra Hærens Basisuddannelse viser, at interessen blandt de værnepligtige for at indgå korttidskontrakt med henblik på udsendelse i en international operation er så stor, at hærens behov overstiges.

Behandler forsvaret systematisk forhold, der kan påvirke rekrutteringen?

Rigsrevisionen bemærker, at forsvaret ikke i tilstrækkelig grad systematisk har søgt at behandle en række af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen blandt værnepligtige.

Forsvarskommandoen er opmærksom på, at der skal fokuseres yderligere på en systematisk behandling af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen, hvilket blandt andet forventes opnået ved samling af ansvaret for rekruttering ved Forsvarets Personeltjeneste og ved tjenestens dialog og samarbejde med Hærens Operative Kommando.

Jeg forventer dog, at mange af de interne og eksterne forhold, der generelt påvirker enhver rekruttering, også vil gøre sig gældende fremover. Ved indførelse af den nye struktur synes der imidlertid at være en bedre sammenhæng mellem uddannelse og fremtidig anvendelse af personellet, hvilket også forventes at øge de værnepligtiges interesse for at indgå kontrakt.

Jeg finder anledning til at fremhæve, at værnepligtslovens bestemmelser vedrørende sessionens egnethedsbedømmelse af værnepligtige tager udgangspunkt i den almindelige værnepligt, og at bedømmelsen af de værnepligtige ikke har til formål at vurdere, om den enkelte kan honorere de særlige og skærpede krav, der stilles til ansat personel, der eventuelt senere skal udsendes i en international operation. Hertil kommer, at sessionen også bedømmer værnepligtige, der skal indkaldes til redningsberedskabet. Dette forhold er der ikke ændret ved, efter at ansvaret for sessionen er overgået fra indenrigs- og sundhedsministeren til forsvarsministeren, og det ændres der heller ikke ved, når sessionen bliver en del af "Forsvarets Dag" fra den 1. januar 2006.

Statsrevisorernes bemærkninger

En velfungerende rekruttering til reaktionsstyrkerne er afgørende for det danske forsvars bidrag til internationale operationer.

Statsrevisorerne finder det mindre tilfredsstillende, at rekrutteringsaktiviteterne kun delvist har givet de forventede resultater, og at forsvaret ikke i tilstrækkelig grad har fulgt op på forløbet og resultaterne af rekrutteringsindsatsen.

Statsrevisorerne forventer, at forsvaret fremover systematisk følger mere kritisk op på og vurderer rekrutteringsaktiviteterne.

Det er min vurdering, at beretningen berører centrale problemstillinger, og at undersøgelsen tegner et retvisende billede af forholdene på undersøgelsestidspunktet.

Forsvaret har til hensigt at anvende de anførte kritikpunkter og anbefalinger til forbedring af rekrutteringen.

Jeg finder, at ekspertisen inden for rekruttering allerede er til stede i forsvaret, da det element i Forsvarets Personeltjeneste, der fremover skal varetage opgaven, er baseret på det tidligere Forsvarets Værnepligt og Rekruttering, hvortil yderligere ekspertise er tilført. Forsvarets Personeltjeneste har dermed et solidt grundlag for at gennemføre en opfølgning på forløbet og resultaterne af rekrutteringsindsatsen. Herudover indeholder Aftale om forsvarets ordning 2005-2009 et krav om, at værnepligten evalueres ved udgangen af 2006.

Jeg forventer blandt andet på denne baggrund, at de beskrevne problemer med rekruttering reduceres og på nogle områder helt forsvinder.

Konklusion

Som det fremgår af min redegørelse, iværksætter Forsvarsministeriet tiltag som led i det nye forsvarsforlig for at forbedre de forhold, som kritiseres i beretningen. Som nævnt indledningsvist, dan-

ner beretningens indhold grundlag for en del af disse tiltag, og jeg vurderer, at de kan medvirke konstruktivt i forsvarets bestræbelser på at rekruttere cirka 20 % af de indkaldte værnepligtige.

Søren Gade

/ Peter Wass

Ekstern kopi
Rigsrevisor
St. Kongensgade 45
1264 København K

Nr. 9 2004

RIGSREVISIONEN

Den 20. juni 2005

Beretning om rekruttering til hærens reaktionsstyrker

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 9/04 om rekruttering til hærens reaktionsstyrker

Forsvarsministerens redegørelse af 20. maj 2005

1. Beretningen vedrørte forsvarets tilrettelæggelse af rekrutteringen af personel til hærens reaktionsstyrker, forsvarets opfølgning på rekrutteringen, resultaterne af rekrutteringsaktiviteterne samt forsvarets behandling af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen.

Ministeren vurderer i sin redegørelse, at beretningen berører centrale problemstillinger, og at undersøgelsen tegner et retvisende billede af forholdene på undersøgelsestidspunktet. Ministeren oplyser videre, at forsvaret har til hensigt at anvende de anførte kritikpunkter og anbefalinger til forbedring af rekrutteringen.

Forsvarets tilrettelæggelse af rekrutteringen

2. Det fremgår af beretningen, at forsvarets tilrettelæggelse af rekrutteringen støtter en effektiv indsats, men at rekrutteringspolitikken bør have et bredere fokus end at sikre fyldestgørende information om konsekvenserne ved at indgå kontrakt. Der bør tillige være fokus på, at forsvaret i højere grad lever op til egne krav til uddannelsesmiljø, omgangsformer og virksomhedskultur.

Forsvarsministeren anfører i sin redegørelse, at Forsvarskommandoen, gennem tilrettelæggelsen og gennemførelsen af Hærens Basisuddannelse i forbindelse med den nye 4-måneders værnepligt, søger at lægge yderligere vægt på motivationen i omgangsformen blandt personellet. Bl.a. vil alle officerer og befalingsmænd ved enheder, der gennemfører Hærens Basisuddannelse, fremover være fastansatte eller kontraktansatte, så de værnepligtige møder en større modenhed og faglig kompetence. Forsvaret vil samtidig søge at forbedre samarbejdet med de værnepligtige ved at afholde et månedligt møde mellem de værnepligtiges landstalsmænd og Forsvarets Personeltjeneste.

Jeg finder forsvarets initiativer tilfredsstillende.

Forsvarets opfølgning på rekrutteringen og resultaterne af rekrutteringsaktiviteterne

3. Statsrevisorerne finder det mindre tilfredsstillende, at rekrutteringsaktiviteterne kun delvist har givet de forventede resultater, og at forsvaret ikke i tilstrækkelig grad har fulgt op på forløbet og resultaterne af rekrutteringsindsatsen. Statsrevisorerne forventer, at forsvaret fremover systematisk følger mere kritisk op på og vurderer rekrutteringsaktiviteterne.

Forsvarsministeren oplyser, at Forsvarets Personeltjeneste i den nye struktur er ansvarlig for rekrutteringen. Tjenesten skal i dialog med Hærens Operative Kommando sikre, at hæren når de opstillede mål for rekrutteringen, herunder måle rekrutteringens effektivitet, følge op på rekrutteringen og sikre videndeling ved en løbende evaluering.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ansvaret for opfølgning på rekrutteringen nu er placeret centralt hos Forsvarets Personeltjeneste. Jeg vil følge op på, om den ændrede ansvarsfordeling medfører en styrkelse af opfølgningen på rekrutteringen.

4. Det fremgår af beretningen, at forsvarets rekrutteringsaktiviteter kun delvist har givet de resultater, forsvaret forventede, og at aktiviteterne ikke i tilstrækkelig grad har bidraget til at skærpe de værnepligtiges interesse for at indgå kontrakt.

Jeg finder det tilfredsstillende, at forsvaret med den nye uddannelsesstruktur, baseret på Hærens Basisuddannelse og muligheden for at gennemføre Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse, søger at skabe en større sammenhæng mellem uddannelsesforløb, information om konkrete missionsvilkår og muligheden for udsendelse umiddelbart efter uddannelsen. Dette kan efter min vurdering bidrage til at skærpe de værnepligtiges interesse for at indgå kontrakt.

Forsvarets behandling af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen

5. Det er anført i beretningen, at forsvaret ikke i tilstrækkelig grad systematisk har søgt at behandle en række af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen af de værnepligtige.

Hertil oplyser forsvarsministeren, at Forsvarskommandoen forventer at opnå en mere systematisk behandling af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen, bl.a. ved at samle ansvaret for rekrutteringen ved Forsvarets Personeltjeneste.

Ministeren fremfører endvidere, at de forhold, der påvirker enhver rekruttering, også vil gøre sig gældende fremover, samt at der med den nye uddannelsesstruktur vil være en bedre sammenhæng mellem uddannelse og fremtidig anvendelse af personellet. Dette forventes at øge interessen for at indgå kontrakt.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende og vil følge op på, om der fremover sker en mere systematisk behandling af de forhold, der kan påvirke rekrutteringen.

6. Samlet set finder jeg ministerens redegørelse tilfredsstillende. Jeg vil fortsat følge op på initiativerne til styrkelse af forsvarets opfølgning på rekrutteringen og behandlingen af de forhold, der har betydning for rekrutteringen af de værnepligtige, og orientere statsrevisorerne herom.

Henrik Otbo

Nr. 10 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 20. juni 2005

Beretning om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA

Bemærkninger til Statsrevisorernes Beretning nr. 10 2004 om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA

Med henvisning til Statsrevisoratets brev af 3. marts 2005, skal jeg hermed redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes Beretning nr. 10 2004 om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA giver anledning til. Mine bemærkninger fremsendes ligeledes til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Tilrettelæggelse af fremtidige udbud

Statsrevisorerne anbefaler i beretningen, at Transport- og Energiministeriet i forbindelse med planlægningen af fremtidige udbud skal være særlig opmærksom på 4 forhold: Beskrivelsen af den trafikale ydelse, grundige analyser af incitamentsstrukturen, fleksibilitet i kontrakten således det er muligt at foretage specifikke ændringer i trafikken samt kvantificering og specificering af kontraktkravene.

Jeg kan oplyse, at i forbindelse med beslutningen om, i samarbejde med Skånetrafikken, at udbyde togtrafikken på Kystbanen og Øresundsbanen, opsamler Transport- og Energiministeriet løbende alle erfaringer fra håndteringen af ARRIVA-kontrakten samt fra tilsvarende udenlandske udbud af togtrafik.

Konkret betyder det,

- at der udbydes en konkret køreplan for den første del af tilbudsperioden
- at kravene til køreplanen i den resterende del af kontraktperioden bliver specificeret, så de på den ene side garanterer den ønskede trafikering, og så de på den anden side giver mulighed for den nødvendige fleksibilitet, bl.a. i lyset af, at der i kontraktperioden må forventes en betydelig stigning i passagerantallet
- at kontrakten søges gjort så klar som mulig og så enkel som nødvendig, bl.a. ved at udelade almenne og generelle forhold, der ikke er specifikke for det konkrete udbud (f.eks. gentagelse af tekst fra arbejdsmiljøloven)
- at incitamentsstrukturen analyseres, så det tilstræbes, at kontrakten indeholder incitamenter, der er relevante i forhold til de ydelser, der ønskes leveret, og som har en sådan realisme, at det med en vedvarende god indsats, vil være muligt for operatøren af trafikken at opnå en betydelig del af den tilhørende ekstra betaling.
- at forberedelsesperioden op til togoperatørens overtagelse af udbudt trafik tilrettelægges med varierende længde afhængig af udbudets kompleksitet. Hermed søges sikret tilstrækkelig tid til bl.a. uddannelse af lokomotivførere.

Uddannelse af lokomotivførere

Transport- og Energiministeriet har i længere tid arbejdet sammen med Undervisningsministeriet om at etablere en offentlig lokomotivføreruddannelse. Arbejdet er nu så langt fremme, at den nye uddannelse forventes at starte i oktober 2005.

Med etableringen af den offentlige uddannelse, sikres dels en stor uddannelseskapacitet i offentlig regi, dels en større gennemsigtighed i uddannelsesomkostningerne.

For så vidt angår uddannelseskapaciteten, tilrettelægges uddannelsen med en årlig gennemsnitlig kapacitet på ca. 200 førere. (Dog med mulighed for årlige udsving). Hermed vil eventuelle nye operatører kunne rekruttere et betydeligt antal førere inden driftsstart, og har derved et alternativ til førere, der overgår fra den eksisterende til den nye togoperatør. Det må dog bemærkes, at der fortsat

udestår en håndtering af særlige efteruddannelsesmoduler f.eks. uddannelsen til fremføring af tog over Øresund.

For så vidt angår gennemsigtheden i uddannelsesomkostningerne, er der nu – i enighed med togoperatørerne og fagforeningerne - fastlagt en enhedspris for uddannelsen af lokomotivførere på den offentlige uddannelse. Denne ramme vil kunne danne grundlag for en mere præcis forventning til uddannelsesomkostningerne i forbindelse med udbud, end det var tilfældet ved udbudet i Midt- og Vestjylland.

For god ordens skyld skal jeg dog atter gøre opmærksom på, at de uddannelsesomkostninger, der blev oplyst i forbindelse med udbudet i Midt- og Vestjylland til enhver tid har svaret til Transport- og Energiministeriets aktuelle viden. I hvert tilfælde, hvor der har været lejlighed til at revurdere prisen på – eller antallet af – ARRIVAs lokomotivførere, har ministeriet således oplyst Finansudvalget herom.

Kontraktopfølgningen

Statsrevisorernes beretning har ikke givet anledning til grundlæggende ændringer af Transport- og Energiministeriets kontraktopfølgning.

Generelt er det min opfattelse, at den grad af detalstyring og kontrol af ARRIVA, der lægges op til i beretningen, harmonerer dårligt med kontraktstyringsinstrumentet, hvor ansvaret for selve togdriften ligger hos jernbanevirksomheden, mens Transport- og Energiministeriet er ansvarlig for at føre tilsyn med, at staten modtager den jernbaneydelse, der følger af kontrakten.

Med udgangspunkt i beretningen er der foretaget visse justeringer i kontraktopfølgningen vedrørende

- udarbejdelse af standarder for vurdering af togs rengøring mv.
- hyppigere kontakt med ARRIVAs samarbejdspartnere for at sikre, at samarbejdet fungerer, men uden at ansvaret dermed overtages af Trafikstyrelsen
- løbende drøftelse med ARRIVA af planerne i videste forstand for den kommende tid.

Omfanget af inspektioner afpasses, så der er en rimelig balance mellem ressourceforbruget og udbyttet af inspektionerne. De hidtil gennemførte inspektioner i 2005 har således ikke givet nævneværdig ny information i forhold til den viden Transport- og Energiministeriet allerede - gennem opfølgningen i øvrigt - var i besiddelse af og som der allerede var reageret på baggrund af. Efter Transport- og Energiministeriets vurdering vil en øget indsats på tilsynsområdet næppe stå mål med de resultater, der ville følge heraf. Det er dog klart at Trafikstyrelsen løbende vurderer behovet for inspektioner og er beredt til, hvis behovet opstår, at intensivere inspektionsarbejdet.

Besparelser i forbindelse med udbudet

Jeg er enig med statsrevisorerne i, at det først vil være muligt at foretage en endelig opgørelse af besparelserne ved udbudet efter kontraktudløbet i 2010.

Jeg mener dog, at et godt udgangspunkt for at anslå besparelsen i hele perioden frem til 2010 vil være den kontraktbetaling, ARRIVA skal have fra Transport- og Energiministeriet. Hvis man bruger kontraktbetalingen som et budget for statens udgifter, er der næppe nogen tvivl om, at staten har sparet et ikke uvæsentligt millionbeløb ved at have udliciteret togtrafikken i Midt- og Vestjylland.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 10 2004

RIGSREVISIONEN
Den 20. juli 2005

Beretning om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 10/04 om Trafikministeriets håndtering af kontrakten med ARRIVA

Transport- og energiministerens redegørelse af 20. juni 2005

Tilrettelæggelse af fremtidige udbud

1. Statsrevisorerne konstaterede i beretningen, at Trafikministeriets kontrakt med ARRIVA Danmark A/S er resultatet af det første danske udbud af passagertogtrafik. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at kontrakten ikke har været tilstrækkelig præcis og dækkende med hensyn til den ønskede ydelse, hvilket har nødvendiggjort fordyrende tillægsaftaler.

2. Transport- og energiministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeriet løbende opsamler alle erfaringer fra håndteringen af ARRIVA-kontrakten samt fra tilsvarende udenlandske udbud af togtrafik. Disse erfaringer vil indgå i tilrettelæggelsen af udbuddet af togtrafikken på Kystbanen og Øresundsbanen, der sker i samarbejde med Skånetrafikken.

Det betyder ifølge ministeren, at der vedrørende disse strækninger vil blive udbudt en konkret køreplan for den første del af tilbudsperioden, og at kravene til køreplanen i den resterende del af kontraktperioden bliver specificeret, så de garanterer den ønskede trafikering og giver mulighed for den nødvendige fleksibilitet. Det betyder desuden, at kontrakten vil blive gjort klar og enkel ved bl.a. at udelade almene og generelle forhold, der ikke er specifikke for det konkrete udbud.

Det fremgår desuden af ministerens redegørelse, at incitamentsstrukturen vil blive analyseret, så det tilstræbes, at kontrakten indeholder de relevante incitament i forhold til den ønskede ydelse, og så operatøren med en vedvarende god indsats vil kunne opnå en betydelig del af den tilhørende ekstrabetaling.

Jeg finder det tilfredsstillende, at transport- og energiministeren på denne måde vil inddrage anbefalingerne fra beretningen i tilrettelæggelsen af det kommende udbud.

Uddannelse af lokomotivførere

3. Ministeren oplyser i redegørelsen, at Transport- og Energiministeriet har arbejdet sammen med Undervisningsministeriet om at etablere en offentlig lokomotivføreruddannelse. Den ny uddannelse forventes at starte i oktober 2005.

Det fremgår desuden af ministerens redegørelse, at der nu i enighed med tog-operatørerne og fagforeningerne er fastlagt en enhedspris for uddannelsen af lokomotivførere på den offentlige uddannelse. Denne ramme vil kunne danne grundlag for en mere præcis forventning til uddannelsesomkostningerne i forbindelse med udbud, end det var tilfældet ved udbuddet i Midt- og Vestjylland.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

4. Statsrevisorerne kritiserede i beretningen, at trafikministerens oprindelige oplysninger til Folketingets Finansudvalg – om behov for og pris på uddannelse af lokomotivførere – var utilstrækkelige, så den store budgetoverskridelse krævede fornyet forelæggelse for Finansudvalget.

Transport- og energiministeren har hertil bemærket, at oplysningerne om uddannelsesomkostningerne til Finansudvalget til enhver tid har svaret til ministeriets aktuelle viden.

Ministerens bemærkning giver mig anledning til at understrege, at det fortsat er min opfattelse,

af oplysningerne i Akt 107 10/4 2002 hvilede på et utilstrækkeligt grundlag. Som det fremgår af beretningens pkt. 105, vedrørte den oplyste pris alene grunduddannelsen, hvilket fremgik af korrespondancen mellem DSB og Trafikministeriet forud for udbuddet.

Kontraktopfølgningen

5. Jeg finder det tilfredsstillende, at Transport- og Energiministeriet på grundlag af beretningen har besluttet at foretage visse justeringer i kontraktopfølgningen. Det drejer sig om at udarbejde standarder for vurdering af togs rengøring, at etablere en hyppigere kontakt med ARRIVAs samarbejdspartnere for at sikre, at samarbejdet fungerer, samt at foretage justeringer vedrørende de løbende drøftelser med ARRIVA af planerne for den kommende tid. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at Trafikstyrelsen løbende vurderer behovet for inspektioner og er beredt til, hvis behovet opstår, at intensivere inspektionsarbejdet, og er enig i, at omfanget af inspektioner naturligvis skal afpasses, så der er en rimelig balance mellem ressourceforbruget og udbyttet af inspektionerne.

6. Jeg har bemærket, at transport- og energiministeren er af den opfattelse, at der med beretningen lægges op til en betydelig intensivering af kontraktopfølgningen. Som det fremgår af beretningens pkt. 77, er det Rigsrevisionens opfattelse, at uanset hvordan kontrakten mellem operatøren og ministeriet er udformet, har ministeriet det endelige ansvar for, at ARRIVA opfylder kontraktens krav. Rigsrevisionen konstaterede i beretningen, at Trafikministeriet sikrede, at ARRIVA levede op til kontraktens krav, men at opfølgningen på enkelte områder kunne forbedres. Det er min opfattelse, at transport- og energiministeren med de beskrevne initiativer har taget højde for de konstaterede svagheder.

Besparelser i forbindelse med udbuddet

7. Det fremgik af beretningen, at en vurdering af opnåelsen af målsætningerne med udbuddet, herunder besparelser, må afvente kontraktens udløb i 2010. Statsrevisorerne bemærkede, at Trafikministeriet ikke har opnået de forudsatte besparelser i kontraktens første 2 år.

Transport- og energiministeren erklærer sig i sin redegørelse enig i, at det først vil være muligt at foretage en endelig opgørelse af besparelserne i 2010. Ministeren finder dog, at et godt udgangspunkt for at anslå besparelsen i perioden frem til 2010 vil være den kontraktbetaling, ARRIVA skal have fra Transport- og Energiministeriet.

Jeg vil følge den årlige kontraktbetaling, til kontrakten udløber.

Afsluttende bemærkninger

8. Den endelige vurdering af Transport- og Energiministeriets initiativer i forbindelse med tilrettelæggelsen af fremtidige udbud og af besparelserne som følge af dette udbud kan ikke foretages på nuværende tidspunkt.

Sammenfattende finder jeg transport- og energiministerens redegørelse tilfredsstillende. Jeg vil fortsat følge den årlige kontraktbetaling til ARRIVA og orientere statsrevisorerne om besparelserne ved udbuddet efter kontraktudløbet i 2010.

Henrik Otbo

Statsrevisorerens bemærkning

Statsrevisorerne skal henlede Finansudvalgets opmærksomhed på, at transport- og energiministeren benægter at have givet utilstrækkelige oplysninger om pris og behov for lokomotivførere i Akt 107 10/4 2002. Dette til trods for, at det medførte en stor budgetoverskridelse og behov for fornyet forelæggelse for Finansudvalget, og til trods for, at Rigsrevisionen dokumenterer, at oplysningerne om priser var utilstrækkelige i beretningens pkt. 105.

Nr. 11 2004

FINANSMINISTEREN

Den 28. juni 2005

Beretning om statens fællesudgifter

Statsrevisorernes Beretning nr. 11/04 om statens fællesudgifter

Med henvisning til brev af 3. marts 2005 fremsender jeg hermed min redegørelse i anledning af ovennævnte beretning.

Rigsrevisionen har undersøgt, om ministerierne på fællesudgiftsområdet lever op til de samme krav om sparsommelighed som på ministeriernes hovedopgaver. Rigsrevisionen konkluderer, at ministerierne har fokus på sparsommelighed, men at det er begrænset, hvor meget dette fokus har udmøntet sig i besparelser.

Jeg er enig i, at det er vigtigt, at alle ministerier fastholder fokus på sparsommelighed i almindelig og på omkostningseffektivitet i særdeleshed. Det er målsætningen, at opgavevaretagelsen til stadighed udføres på den mest effektive måde, der samtidig giver den bedste kvalitet.

Finansministeriet er ikke en af de undersøgte institutioner i beretningen, men indgår som ansvarlig for Økonomisk Administrativ Vejledning, der blandt andet rummer en vejledning i opgørelse af fællesudgifter til virksomhedsoversigten på finansloven.

Jeg vil derfor koncentrere mig om beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger for så vidt angår Økonomisk Administrativ Vejledning og muligheden for at opstille retningslinjer, der i højere grad gør statens fællesudgifter sammenlignelige.

Rigsrevisionen finder, at retningslinjerne i Økonomisk Administrativ Vejledning giver så vide rammer for udarbejdelse af virksomhedsoversigter, at en direkte sammenligning af fællesudgifter er vanskelig.

Rigsrevisionen har derfor tilkendegivet i beretningen, at det kan overvejes, om der kan udvikles et koncept, der i højere grad gør det muligt at foretage tværgående sammenligninger af fællesudgifterne.

Jeg er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at fællesudgifterne i institutionerne kan sammenlignes. Der er dog samtidig behov for, at retningslinjerne i Økonomisk Administrativ Vejledning er fleksible, så der er mulighed for at tilpasse opgørelserne til variationen i opgavesammensætningen i de enkelte institutioner. Virksomhedsoversigterne er udformet som en skabelon, der først og fremmest skal sikre klarhed og gennemskelighed, så Folketinget præcist kan vurdere aktivitets- og ressourcerudsætningerne i forhold til bevillingernes formål. For at sikre, at virksomhedsoversigterne er retvisende, må der nødvendigvis være mulighed for, at meget forskellige institutioner kan beskrives på forskellig vis.

I forbindelse med den igangværende budgetreform og overgangen til omkostningsbevillinger i staten vil institutionernes omkostninger blive lettere at sammenligne - ikke blot med hinanden, men også i forhold til den private sektor. Som en del af budgetreformen vil Finansministeriet revidere retningslinjerne for anmærkninger på finansloven. I dette arbejde vil Rigsrevisionens analyse og synspunkter blive inddraget.

Dette brev er sendt til Statsrevisoratet i 15 eksemplarer og er tillige sendt elektronisk til undersvar@ft.dk. Brevet er desuden sendt i kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 11 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 15. juni 2005

Beretning om statens fællesudgifter

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes Beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter

Med brev af den 3. marts 2005 har Statsrevisorerne fremsendt beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter.

Under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m., vil jeg i det følgende redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

I beretningen fremhæver Rigsrevisionen flere eksempler på sparsommelighed i relation til udgifter til administrative funktioner. Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Økonomi- og Erhvervsministeriets oprettelse af det administrative fællesskab - Koncernøkonomi – bliver fremhævet som et godt eksempel til at opnå besparelser på udgifterne til de administrative funktioner i de kommende år.

Jeg tager dog samtidig også til efterretning, at selvom Rigsrevisionen mener, at Økonomi- og Erhvervsministeriet, som de tre øvrige undersøgte ministerier, har fokus på sparsommelighed i håndteringen af deres udgifter til administrative funktioner, er det begrænset, hvor meget dette fokus har udmøntet sig i besparelser i den undersøgte periode 2002-04. Jeg noterer mig imidlertid også, at Koncernøkonomi blev oprettet midt i den undersøgte periode – i 2003 – og den fulde effektiviseringsgevinst først forudsættes realiseret i 2006. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil dog også fortsat arbejde videre med kortlægning af udgiftsniveauet til de administrative funktioner på ministerområdet med henblik på løbende at tilpasse fællesudgifterne i takt med ændrede rammebetingelser, som Rigsrevisionen anbefaler.

Som Rigsrevisionen fremhæver, har Økonomi- og Erhvervsministeriet foretaget en kortlægning af ministerområdets udgifter til de administrative funktioner i forbindelse med oprettelsen af Koncernøkonomi. Der er endvidere fulgt op på udviklingen i ministerområdets udgifter efter oprettelsen af Koncernøkonomi i forbindelse med en evaluering af Koncernøkonomi foretaget primo 2005. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil således til stadighed være opmærksom på udgifternes udvikling. På baggrund af evalueringen er der udarbejdet en handlingsplan for Koncernøkonomi, der blandt andet skal sikre, at ministerområdets ressourceforbrug til de administrative funktioner ikke stiger i de kommende år.

Jeg tager endvidere til efterretning, at selvom Rigsrevisionen vurderer, at Økonomi- og Erhvervsministeriet og de tre øvrige ministerier har fokus på sparsommelighed i håndteringen af udgifter til husleje, er det kun i få tilfælde ført til konkrete besparelser på huslejen. Rigsrevisionen har således ikke konstateret væsentlige reduktioner i ministeriernes udgifter til husleje i perioden 2002-2004. Det er dog tilfredsstillende, at flere af Økonomi- og Erhvervsministeriets institutioner – Statens Byggeforskningsinstitut, Søfartsstyrelsen og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen – særskilt bliver fremhævet som gode eksempler på at have tilpasset af kontorarealforbrug og huslejeudgifter til ændringer i personalet. Et flertal af Økonomi- og Erhvervsministeriets institutioner har således også haft et faldende kontorarealforbrug pr. årsværk.

Økonomi- og Erhvervsministeriet vil da også fortsætte med at udføre den årlige gennemgang af huslejeområdet, der skal sikre, at huslejeudgifterne holdes i ro og samtidig fastholder styrelsernes opmærksomhed på udgifterne. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil endvidere være meget opmærksom på, at der ikke kun fortsat opnås en mere effektiv kontorarealudnyttelse, men at det også fører til egentlige huslejebesparelser i takt med, at det er muligt at afstå overskydende lokaler. Gennemgangen i 2005 viser faktisk, at ministerområdets samlede udgifter forventes at falde 4 % i perioden 2004-2007. Realiseringen af denne reduktion vil selvfølgelig blive fulgt tæt.

En kopi af denne redegørelse er samtidigt sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 11 2004

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 14. juni 2005

Beretning om statens fællesudgifter

Bemærkninger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter

Statsrevisoratet har den 3. marts 2005 fremsendt Beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter. I den forbindelse anmoder Statsrevisoratet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning komme med følgende udtalelse.

På baggrund af beretningens konklusioner er Indenrigs- og Sundhedsministeriet i gang med at foretage en vurdering af de enkelte institutioners ressourceforbrug på administrative udgifter set i forhold til institutionernes opgavevaretagelse. Det ses blandt andet af talmaterialet til undersøgelsen, at der på ministerområdet er klare forskelle i administrationsprocenten. Ud fra de foreliggende analyser vil departementet igangsætte en proces, der kan udvikle ministeriets organisering på det administrative område.

Organisationsudviklingen vil koncentreres sig om enheder med høje administrationsprocenter. Det er ministeriets mål at søge at tilpasse administrationsudgifterne til et passende niveau for alle organisatoriske enheder.

Der kan i den forbindelse blive tale om, at der vil blive gjort brug af flere forskellige arbejdsformer og -delinger inden for administrationsområdet.

Herunder skal opgaver på statsamtsområdet også afklares. Som led i kommunalreformen samles statsamtene i fem statsforvaltninger pr. 1. januar 2007. Den fremtidige administrative opgavevaretagelse indgår i det projektarbejde, der skal forberede de nye forvaltninger. De endelige beslutninger om den administrative organisering forventes taget i efteråret 2005.

Beretningen giver i øvrigt ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 11 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 14. juni 2005

Beretning om statens fællesudgifter

Beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter

Statsrevisoratet har i brev af 3. marts 2005 fremsendt beretning nr. 11 2004 om statens fællesudgifter. I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

I forlængelse af de konkrete anbefalinger i Rigsrevisionens beretning kan jeg oplyse, at Beskæftigelsesministeriet fortsat har fokus på sparsommelighed i relation til ministeriets fællesudgifter.

Dette afspejler sig blandt andet i ministeriets særlige rationaliseringskrav til de fælles tværgående enheder Beskæftigelsesministeriets Administrationscenter og Beskæftigelsesministeriets IT. Rationaliseringskravene vil blive udmøntet fra 2005 og frem, da enhederne ikke længere befinder sig i etableringsfasen. Disse rationaliseringskrav ligger udover de årlige effektiviseringskrav, der er pålagt alle statens institutioner.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere overvejelser og foranstaltninger i Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor

Nr. 11 2004

FØDEVAREMINISTEREN

Den 10. juni 2005

Beretning om statens fællesudgifter**Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 11/2004 om statens fællesudgifter**

Statsrevisoratet har i brev af 3. marts 2005 fremsendt beretning nr. 11/2004 om statens fællesudgifter.

Under henvisning til lov om revision af statens regnskaber m.m. §18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at beretningen har et fremadrettet sigte og har til formål at inspirere til sparsommelighed. Beretningens anbefalinger vil således indgå i de overvejelser om tilpasninger af ministeriets økonomistyringsstrategi, som forventes iværksat i løbet af 2005.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at beretningen i afsnittet om ministeriernes håndtering af udgifter til administrative funktioner har medtaget samlingen af de administrative funktioner i Fiskeridirektoratet som eksempel. Det indgår i Fødevareministeriets økonomistyringsstrategi at koordinere tværgående projekter. Der arbejdes således løbende med fælles løsninger og ministeriet vil i den forbindelse drage nytte af erfaringerne fra de ministerier, som har etableret administrative fællesskaber.

Hans Chr. Schmidt

/ Eva Meiling

C/c: Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Nr. 11 2004

RIGSREVISIONEN
Den 28. juli 2005

Beretning om statens fællesudgifter

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 11/04 om statens fællesudgifter

Fødevareministerens redegørelse af 10. juni 2005

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 14. juni 2005

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 14. juni 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 15. juni 2005

Finansministerens redegørelse af 28. juni 2005

Indledning

1. Jeg behandler først Finansministeriets håndtering af spørgsmålet om oplysninger i finansloven om institutionernes fællesudgifter, og derefter behandles de 4 undersøgte ministeriers håndtering af udgifter til administrative funktioner og husleje.

Oplysninger i finansloven om institutionernes fællesudgifter

2. Finansministeriet er ikke blandt de 4 undersøgte ministerier i beretningen, men indgår som ansvarlig for Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV), der bl.a. rummer en vejledning i opgørelse af fællesudgifter til virksomhedsoversigten i finansloven.

3. Beretningen viste, at ØAV giver vide rammer for ministeriernes opgørelse af fællesudgifter i finansloven, og at ministerierne afgrænser og opgør fællesudgifterne meget forskelligt. Rigsrevisionen fandt på denne baggrund, at Finansministeriet bør overveje at udvikle et koncept, der i højere grad gør det muligt at foretage tværgående sammenligninger af fællesudgifterne. Konceptudviklingen kunne fx ske i forbindelse med den forestående revision af virksomhedsoversigterne, som er en del af den igangværende budgetreform.

4. Det fremgår af finansministerens redegørelse, at ministeren er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at fællesudgifterne i institutionerne kan sammenlignes. Ministeren påpeger dog samtidig, at der er behov for, at retningslinjerne i ØAV er fleksible, så der er mulighed for at tilpasse opgørelserne til variationen i opgavesammensætningen i de enkelte institutioner.

Finansministeren oplyser, at Finansministeriet i forbindelse med den igangværende budgetreform vil revidere retningslinjerne for anmærkninger i finansloven, og at ministeriet i dette arbejde vil inddrage Rigsrevisionens analyse og synspunkter.

5. Jeg finder finansministerens redegørelse tilfredsstillende og finder det positivt, at Finansministeriet vil inddrage Rigsrevisionens anbefaling i revisionen af retningslinjerne for anmærkninger i finansloven.

Ministeriernes håndtering af udgifter til administrative funktioner og husleje

6. Beretningen viste, at de 4 undersøgte ministerier har fokus på sparsommelighed i håndteringen af fællesudgifter til både administrative funktioner og husleje, men at det kun i begrænset omfang har ført til konkrete besparelser.

Rigsrevisionen fandt på denne baggrund, at ministerierne i relation til udgifterne til administrative funktioner bør arbejde mere systematisk med området, hvis der skal opnås væsentlige besparelser. Ministerierne bør således på baggrund af en kortlægning af udgiftsniveaet i højere grad fastsætte konkrete resultatmål for det fremtidige niveau på området.

7. Det fremgår af *fødevarerministerens* redegørelse, at beretningens anbefalinger vil indgå i overvejelserne om tilpasning af ministeriets økonomistyringsstrategi, som forventes iværksat i løbet af 2005.

Ministeren har endvidere oplyst, at det indgår i økonomistyringsstrategien at koordinere tværgående projekter, og at ministeriet i den forbindelse vil drage nytte af erfaringerne fra ministerier, som har etableret administrative fællesskaber.

8. Af *beskæftigelsesministerens* redegørelse fremgår det, at ministeriet har fokus på sparsommelighed i relation til ministeriets fællesudgifter. Ministeren fremhæver, at ministeriet bl.a. har særlige rationaliseringskrav til de fælles tværgående enheder – Beskæftigelsesministeriets Administrationscenter og Beskæftigelsesministeriets IT. Disse rationaliseringskrav ligger ud over de årlige effektiviseringskrav, der er pålagt alle statens institutioner.

9. Det fremgår af *indenrigs- og sundhedsministerens* redegørelse, at ministeriet på baggrund af beretningens konklusioner har igangsat en analyse af de enkelte institutioners ressourceforbrug på administrative udgifter. På denne baggrund vil ministeriet igangsætte en proces med det mål at tilpasse administrationsudgifterne til et passende niveau for alle organisatoriske enheder.

Ministeren oplyser, at ministeriet overvejer at tilpasse udgifterne ved at gøre brug af forskellige arbejdsformer og -delinger inden for administrationsområdet.

10. Af *økonomi- og erhvervsministerens* redegørelse fremgår det, at ministeren tager til efterretning, at selv om der er fokus på sparsommelighed i forbindelse med de administrative udgifter i de 4 undersøgte ministerier, er det begrænset, hvor meget dette har udmøntet sig i besparelser i den undersøgte periode 2002-2004.

Økonomi- og erhvervsministeren oplyser, at ministeriet fortsat vil have fokus på udgifterne til administrative funktioner. Ministeriet oprettede i 2003 det administrative fællesskab – Koncernøkonomi, hvoraf den fulde effektiviseringsgevinst dog først forventes realiseret i 2006. Der er fulgt op på udviklingen i ministerområdets udgifter efter oprettelsen af det administrative fællesskab i forbindelse med en evaluering gennemført primo 2005. På baggrund af denne evaluering er der udarbejdet en handlingsplan for Koncernøkonomi, der bl.a. skal sikre, at ministerområdets administrative udgifter ikke stiger i de kommende år.

11. Det fremgår også af *økonomi- og erhvervsministerens* redegørelse, at ministeren tager til efterretning, at de 4 undersøgte ministerier kun i få tilfælde har realiseret besparelser på huslejen, selv om ministerierne også på dette område har fokus på sparsommelighed.

Ministeren oplyser, at Økonomi- og Erhvervsministeriet vil fortsætte med at udføre den årlige gennemgang af huslejeområdet for at sikre en mere effektiv kontorarealanvendelse med henblik på at realisere huslejebesparelser i takt med, at det er muligt at afstå overskydende lokaler.

12. Jeg finder de 4 ministres redegørelser og initiativer tilfredsstillende. Det er min vurdering, at alle 4 undersøgte ministerier på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse vil arbejde mere systematisk med de administrative udgifter. Jeg finder det fx positivt, at Økonomi- og Erhvervsministeriet har udarbejdet en handlingsplan for ministeriets administrative fællesskab – Koncernøkonomi. Jeg finder det også konstruktivt, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil analysere og tilpasse de enkelte institutioners administrationsudgifter.

Sammenfatning

13. Jeg konstaterer sammenfattende, at de berørte ministerier har tilsluttet sig Rigsrevisionens bemærkninger. Finansministeriet vil inddrage Rigsrevisionens anbefaling i revisionen af retningslinjerne for anmærkninger i finansloven, og de 4 undersøgte ministerier vil efter min vurdering arbejde mere systematisk og omkostningsbevidst med fællesudgifterne til administrative funktioner og husleje.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 12 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 10. juni 2005

Beretning om løntilskudsordningen

Statsrevisorernes sekretariat har den 7. april 2005 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 12 2004 om løntilskudsordningen med anmodning om, at jeg afgiver en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Som ansvarlig minister for området tager jeg Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik af administrationen af løntilskudsordningen på mig, og jeg skal beklage den uorden, der har været i administrationen af løntilskudsordningen.

Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik – som jeg nu vil kommentere på – drejer sig om tre overordnede emner:

- Arbejdsformidlingens (AF) administration af løntilskudsordningen
- Beskæftigelsesministeriets (BM) og Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen, og
- Orienteringen af Folketinget om 16 sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen – opfølgning på jobtemismekampagnen

Jeg skal indledningsvis bemærke, at BM/AMS fra det tidspunkt, hvor man for første gang får resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse, har arbejdet på at få fastlagt retningslinier for AFs administration og AMSs tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen. Mange af initiativerne fremgår af beretningen, men jeg vil gerne trække dem frem i min redegørelse til statsrevisorerne.

Arbejdsformidlingens (AF) administration af løntilskudsordningen

Rigsrevisionen finder samlet set ikke, at AFs administration af løntilskudsordningen for forsikrede ledige sikrer, at løntilskudsansættelserne opfylder kravene i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Dette er efter Rigsrevisionens opfattelse ikke tilfredsstillende.

Statsrevisorerne finder, at ansættelser med løntilskud af forsikrede ledige har fundet sted med utilfredsstillende sagsbehandling og kontrol, så der i en række sager uberettiget er udbetalt løntilskud på et ikke korrekt grundlag i såvel den private som den offentlige sektor.

Jeg er enig i, at AFs administration af løntilskudsordningen ikke dokumenterer, at reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats er overholdt, og at der er brug for en opstramning af AFs administration. Jeg er også enig i, at det er utilfredsstillende, at AF har bevilget tilskud, selvom det af virksomhedernes oplysninger fremgik, at der ikke var grundlag for at bevilge tilskud. Det er sket i to private løntilskudsansættelser. I fem private løntilskudsansættelser var virksomhedernes oplysninger ufuldstændige, og dér burde AF heller ikke have bevilget løntilskud, før dette var bragt på plads. Endelig er jeg enig i, at det ikke er tilfredsstillende, at der i en række af de private og i langt størstedelen af de offentlige løntilskudsansættelser ikke foreligger den nødvendige dokumentation for at kunne vurdere, om betingelserne er opfyldt.

Jeg har derfor iværksat en række initiativer, som jeg vil komme ind på under de enkelte kritikpunkter, og som jeg samlet set forventer vil kunne sikre, at der sker den fornødne opstramning af administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen i AF.

Rigsrevisionen har kritiseret følgende fire overordnede forhold:

1. Rigsrevisionen finder, at det er utilfredsstillende, at AF ikke i tilstrækkelig grad sikrer dokumentation for, at såvel de ledige som virksomhederne, der modtager tilskud, opfylder lovens tilskudsbetingelser.

Det er selvfølgelig utilfredsstillende, at der ikke er den fornødne dokumentation på sagerne. AMS har derfor den 1. april 2005 udsendt dels en instruks til AF om administrationen af løntilskudsordningen for forsikrede ledige og dels en tjekliste til AF om de forhold, der skal være taget stilling til og foreligge dokumentation for, før der kan bevilges løntilskud.

AF er desuden blevet pålagt at tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse for relevante medarbejdere i forsvarlig og korrekt administration af de beskæftigelsespolitiske redskaber, herunder løntilskudsordningen, og i god forvaltningsskik.

Der er desuden udarbejdet nye og reviderede løntilskudsblanketter, som AF nu skal anvende, hver gang et løntilskud skal ydes. Disse er lagt ud på Jobnet.dk den 1. april 2005. For yderligere at sikre, at formalia er overholdt, skal der fremover være tre i stedet for to underskrifter på den blanket, som arbejdsgiverne indsender, når de ønsker at ansætte en person med løntilskud. Arbejdsgiveren, AF og en repræsentant for de ansatte skal således fremover skrive under på, om betingelserne for at bevilge løntilskud er opfyldt.

Herudover forpligter AMS fremover AF til at indføre stikprøvekontroller, og AF skal som led i denne kontrol stikprøvevist efterkontrollere virksomhedernes oplysninger for at imødekomme, at der skaffes tilstrækkelig sikkerhed for, at virksomhedernes oplysninger er korrekte.

Endelig vil jeg i forhold til offentlige arbejdsgivere i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats præcisere kravet om, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og antallet af støttede ansatte, således at rimelighedskravet bliver det samme for offentlige og private arbejdsgivere. Jeg forventer, at disse ændringer kan træde i kraft den 1. juli 2005.

2. Rigsrevisionen finder ikke, at AF i alle tilfælde fastsætter løntilskuddets størrelse i overensstemmelse med lovens bestemmelser.

Rigsrevisionen har fundet, at AF konsekvent giver private virksomheder den højeste af tre mulige løntilskudssatser, og at der derfor kan rejses tvivl om, hvorvidt der sker den fornødne konkrete vurdering. Jeg er enig i, at det kan give anledning til tvivl, og det er derfor i instruksen til AF præciseret, at der i hver enkelt sag skal foretages et individuelt skøn med afsæt i den ledige og det arbejde, som der skal udføres på virksomheden.

3. Rigsrevisionen finder ikke, at AF sikrer dokumentation for, at løntilskudsansættelserne lever op til lovens bestemmelser om varighed.

Rigsrevisionen har fundet, at langt størstedelen af løntilskudsansættelserne er fastsat til seks måneder. Jeg er enig i, at der kan rejses tvivl om, at der er foretaget et individuelt skøn, og det er derfor indskærpet i instruksen, at perioden skal fastsættes individuelt og efter et konkret skøn.

4. Rigsrevisionen finder, at AF gennemfører opfølgningen på løntilskudsansættelserne, som forudsat i loven, dog benytter AF aldrig muligheden for at justere løntilskudsansættelsen til private arbejdsgivere.

Det er forudsat i loven, at løntilskudssatsen kan ændres, hvis forudsætningerne ændrer sig. Jeg er enig i, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt der er foretaget en individuel vurdering af, om der er behov for at justere satsen, og det er derfor indskærpet i instruksen, at AF, som led i kontaktforløbet med den ledige, skal vurdere, om der er grundlag for at ændre satsen.

Beskæftigelsesministeriets (BM) og Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen

Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at BMs, herunder AMSs tilsyn, med AFs administration af løntilskudsordningen ikke sikrer, at løntilskudsansættelser af forsikrede ledige opfylder kravene i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Statsrevisorerne kritiserer BMs, herunder AMSs tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen.

Jeg er enig i kritikken, og AMS udarbejder derfor retningslinier for sit tilsyn med AF.

AMS iværksætter et tilsyn, hvor styrelsen i slutningen af 2005 indkalder ca. 180 sager fra regionerne for at kontrollere administrationen. Målet er at undersøge, om AFs administration er kommet i orden. Sagerne bliver tilfældigt udvalgt og resultatet offentliggøres.

Samtidig skal AF årligt foretage stikprøvekontrol af løntilskudssager efter retningslinier lavet af AMS. AF-regionerne skal ikke kontrollere sig selv, men derimod hinanden. Der udtages 20-40 til-

fældigt udvalgte sager i hver region, alt efter regionsstørrelse. Resultatet indsendes til AMS, der dels vil efterprøve et udvalg af sagerne, dels vil offentliggøre resultatet.

Herudover vil styrelsen reagere over for AF, hvis styrelsen gennem det daglige arbejde bliver opmærksom på fejl eller uhenigtsmæssigheder, som giver anledning til at rejse tvivl om administrationen – det kan være i forbindelse med klagesagsbehandling, besvarelse af Folketingsspørgsmål, henvendelser fra borgere mv.

Når resultaterne af de to stikprøvekontroller foreligger, skal der følges op i forhold til regionerne. Hvordan det skal ske, vil afhænge af, hvad stikprøvekontrollerne viser, herunder alvorligheden af fejlene, og om fejlene er systematiske.

Under alle omstændigheder vil den enkelte region skulle udarbejde en redegørelse med forslag til initiativer til at rette op på de fejl, der er fundet i regionen.

Jeg kan desuden oplyse, at den interne revision i AMS - som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning - parallelt med Rigsrevisionens undersøgelse i tre AF-regioner i efteråret 2004 foretog en tilsvarende gennemgang i to andre regioner. Den interne revisions resultater svarede til resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse.

Den interne revision i AMS har i 2005 foreløbigt iværksat tilsvarende undersøgelser i to andre regioner. AF's administration af løntilskudsordningen indgår således fortsat i den interne revisions gennemgange af AF's bevillingsanvendelse.

Jeg forventer også, at dette vil medvirke til, at AF administrerer i overensstemmelse med gældende regler.

Resultaterne vil blive brugt til at vurdere, om initiativerne har haft den fornødne effekt, og om regionscheferne lever op til deres resultatkontrakter. Yderligere tiltag vil kunne komme på tale, hvis det – mod forventning – viser sig, at ændringerne ikke er tilstrækkelige.

Orienteringen af Folketinget om 16 sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen – opfølgning på Jobtemismekampagnen

Rigsrevisionen har fundet, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i notatet af 26. oktober 2004 til Arbejdsmarkedsudvalget gav et for positivt indtryk af AFs administration af løntilskudsordningen. Det samme mener statsrevisorerne, som derudover finder, at det er en skærpende omstændighed, at Arbejdsmarkedsstyrelsen ikke benyttede lejligheden til en mere grundig gennemgang af sagerne.

Jeg er helt enig i, at der blev givet et for positivt indtryk af løntilskudsordningen. Rigsrevisionens undersøgelse har desværre vist, at administrationen ikke var i orden.

Set i bakspejlet skulle Arbejdsmarkedsstyrelsen ikke have vurderet, at ”løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer”, men skulle have holdt sig til at sige, at de 16 sager ikke gav ”dokumentation for et omfattende og systematisk misbrug af løntilskud”.

Men der er ikke tilbageholdt konkret viden, som burde have været med i orienteringen af Folketinget om de 16 sager, som skete i forlængelse af et samråd i Arbejdsmarkedsudvalget den 20. oktober 2004, hvor løntilskudsordningen også blev vendt. Først den 8. november 2004 meddelte Rigsrevisionen, at notatet ville blive til en beretning, og den 3. og 10. december fik Beskæftigelsesministeriet og AMS for første gang resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse.

Hvad angår kritikken fra statsrevisorerne om, at det var en skærpende omstændighed, at styrelsen ikke foretog en mere grundig gennemgang af sagerne, kan jeg oplyse, at jeg i maj 2004 bad Arbejdsmarkedsstyrelsen om en redegørelse for sagen, da jeg blev bekendt med, at der var indkommet en klage vedrørende misbrug af løntilskudsordningen.

Arbejdsmarkedsstyrelsen iværksatte et beredskab, der skulle gennemgå de sager, hvor faglige organisationer eller andre mente, at reglerne vedrørende løntilskud var blevet overtrådt. Styrelsen indhentede redegørelser fra AF-regioner herunder jobplaner og blanketter vedrørende godkendelse af løntilskud i de 16 sager, der blev rejst i perioden maj – september 2004 med henblik på en vurdering af, om reglerne var overtrådt i hver enkelt sag. Beskæftigelsesrådet blev løbende orienteret om disse sager, herunder om styrelsens vurdering af, hvorvidt der blev administreret lovligt. Styrelsen påtalte i to tilfælde over for AF-regioner, at der ikke var administreret lovligt eller var sket fejl og uhenigtsmæssigheder ved ubetaling af løntilskud og procedurer for udarbejdelse af jobplaner.

I forbindelse med de 16 sager fulgte AMS den praksis, der hidtil havde været gældende for høringer af AF som led i behandling af klagesager. AMS havde på det tidspunkt ikke etableret en stikprøvekontrol efter de retningslinjer, som nu etableres i forbindelse med det skærpede tilsyn vedrørende administrationen af løntilskudsordningen. Med afsæt i hvad vi nu ved, burde styrelsen imidlertid have været mere årvågen og foretaget en ekstra kontrol af oplysningerne fra AF i forbindelse med de 16 sager.

Andre tiltag

Rigsrevisionen undersøgte ikke, hvorvidt løntilskudsordningen medfører fortrængning af allerede ansatte. Jeg kan afslutningsvis oplyse, at der vil blive gennemført to undersøgelser af mulig fortrængning af ordinært ansatte ved brug af løntilskudsordningen i aktiveringsindsatsen inden for det private og offentlige område. De to undersøgelser vil omfatte forsikrede såvel som ikke-forsikrede ledige.

Den ene undersøgelse, der gennemføres i 2005 af et uvildigt konsulentfirma, skal blandt andet belyse spørgsmålet om fortrængning af ordinært ansatte i forhold til, om merbeskæftigelses- og rimelighedskravene har været overholdt ved aktivering af ledige med løntilskud. Det sker bl.a. gennem en repræsentativ stikprøve-undersøgelse i udvalgte AF-regioner og kommuner.

Den anden undersøgelse, der gennemføres af SFI og afsluttes i 2006, vil være en registerbaseret undersøgelse, der ser på, i hvilken udstrækning ansættelser med løntilskud medfører en reduktion i antallet af ordinært ansatte. Undersøgelsen vil omfatte alle virksomheder, som har haft personer ansat i løntilskud, og den er således kvantitativt mere omfattende end den første undersøgelse.

En kopi af denne redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

Nr. 12 2004

RIGSREVISIONEN

28. juni 2005

Berening om løntilskudsordningen

*Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 12/04 om løntilskudsordningen
Beskæftigelsesministerens redegørelse af 10. juni 2005*

I. Indledning

1. Beskæftigelsesministeren bemærker mere generelt i sin redegørelse, at han som ansvarlig minister tager statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik på sig, og ministeren beklager den uorden, der har været i administrationen af løntilskudsordningen.

Ministeren bemærker endvidere, at Beskæftigelsesministeriet og Arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS) fra det tidspunkt, hvor ministeriet og styrelsen for første gang fik resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse, har arbejdet på at få fastlagt retningslinjer for Arbejdsformidlingens (AF) administration og Arbejdsmarkedsstyrelsens tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen. Selv om mange af initiativerne fremgår af beretningen, ønsker ministeren alligevel at trække dem frem i sin redegørelse til statsrevisorerne.

II. Arbejdsformidlingens administration af løntilskudsordningen

2. Statsrevisorerne bemærkede til beretningen, at AF's administration af løntilskudsordningen ikke opfylder kravene i loven om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at ansættelser med løntilskud har fundet sted med utilfredsstillende sagsbehandling og kontrol, så der i en række sager uberettiget er udbetalt løntilskud på et ikke korrekt grundlag. Dette gælder i såvel den private som den offentlige sektor.

3. Ministeren er enig i, at AF's administration af løntilskudsordningen ikke dokumenterer, at reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats er overholdt, og at der er brug for en opstramning af AF's administration. Ministeren finder det endvidere utilfredsstillende, at AF i nogle tilfælde har bevilget tilskud, selv om det af virksomhedernes oplysninger fremgik, at der ikke var grundlag herfor, eller oplysningerne fra virksomhederne var ufuldstændige. Endelig er ministeren enig i, at det ikke er tilfredsstillende, at der i en række af de private og langt størstedelen af de offentlige løntilskudsansættelser ikke foreligger den nødvendige dokumentation for at kunne vurdere, om betingelserne for ansættelserne er opfyldt.

4. Som følge heraf har beskæftigelsesministeren iværksat en række initiativer, som ministeren samlet set forventer vil kunne sikre, at der sker den fornødne opstramning af administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen i AF. Det drejer sig om følgende initiativer:

- AMS har den 1. april 2005 udsendt en instruks til AF om administrationen af løntilskudsordningen for forsikrede ledige samt en tjekliste til AF om de forhold, der skal være taget stilling til og foreligge dokumentation for, før der kan bevilges løntilskud. Desuden er AF blevet pålagt at tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse for alle relevante medarbejdere i forsvarlig og korrekt administration af bl.a. løntilskudsordningen samt i god forvaltningsskik.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

- AMS har udarbejdet nye og reviderede løntilskudsblanketter, som AF fremover skal anvende ved bevilling af løntilskud. Foruden arbejdsgiveren og AF skal fremover også en repræsentant for de

ansatte skrive under på, at betingelserne for at bevilge løntilskud er opfyldt. Endvidere skal AF fremover på stikprøvebasis efterkontrollere rigtigheden af virksomhedernes oplysninger.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren efter anbefaling fra Rigsrevisionen vil styrke AF's kontrol med oplysningerne fra arbejdsgiverne, da tro og love-erklæringerne ikke i sig selv giver tilstrækkelig sikkerhed for, at oplysningerne er korrekte.

- Ministeren vil i forhold til de offentlige arbejdsgivere gennem en ændring af bekendtgørelsen om en aktiv beskæftigelsesindsats præcisere kravet om, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og antallet af støttede ansatte, så rimelighedskravet fremover bliver det samme for offentlige og private arbejdsgivere. Ministeren forventer, at ændringerne kan træde i kraft den 1. juli 2005.

Jeg finder det positivt, at ministeren nu i bekendtgørelsesform vil udmønte kravet om, at der også på offentlige arbejdspladser skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært og antallet af støttede ansatte, og at rimelighedskravet fremover skal være det samme som det, der gælder på de private arbejdspladser. Denne ændring er efter min opfattelse en klar forbedring, da hensynet til jobtræningen af ansatte med løntilskud er det samme i den offentlige og i den private sektor. Jeg vil følge op på ændringen af bekendtgørelsen på dette område.

5. Rigsrevisionen fandt, at AF konsekvent gav private virksomheder den højeste af de 3 mulige løntilskudssatser, og at der derfor kunne rejses tvivl om, hvorvidt AF foretog den fornødne individuelle vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at dette forhold kan give anledning til tvivl. Det er derfor i instruksen til AF nu præciseret, at der i hver enkelt sag skal foretages et individuelt skøn med afsæt i den ledige og det arbejde, som denne skal udføre på virksomheden.

6. Rigsrevisionen fandt endvidere, at langt størstedelen af løntilskudsansættelserne var fastsat til 6 måneder, uden at det af sagsbehandlingen fremgik, hvilken vurdering der lå til grund herfor.

Ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt AF har foretaget et individuelt skøn. Det er derfor nu blevet indskærpet i instruksen, at perioden skal fastsættes individuelt efter et konkret skøn.

7. Rigsrevisionen fandt endelig, at AF aldrig benyttede den lovhjemlede mulighed for at justere løntilskudssatsen til private arbejdsgivere.

Ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt AF har foretaget en individuel vurdering af, om der er behov for at justere satsen. Det er derfor blevet indskærpet i instruksen, at AF – som led i kontaktførelsen med den ledige – skal vurdere, om der er grundlag for at ændre satsen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har imødekommet Rigsrevisionens kritik ved at foretage de nævnte indskærpelser i instruksen til AF.

8. Efter min opfattelse forekommer ministerens initiativer samlet set at være egnede til at rette op på AF's administration af løntilskudsordningen. Jeg vil følge op på, om ministerens foranstaltninger får de tilsigtede virkninger.

III. Beskæftigelsesministeriets og Arbejdsmarkedsstyrelsens tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen

9. Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen Beskæftigelsesministeriets, herunder Arbejdsmarkedsstyrelsens, tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen. Statsrevisorerne konstaterede i den forbindelse, at ministeren og AMS efterfølgende havde udvist den fornødne vilje til at reagere hurtigt.

Beskæftigelsesministeren er enig i statsrevisorerne kritik af ministeriets og styrelsens tilsyn og har derfor sat AMS til at udarbejde retningslinjer for styrelsens tilsyn med AF. Ministeren har endvidere taget følgende initiativer:

- AMS vil i slutningen af 2005 – som led i sit tilsyn med AF – indkalde 180 tilfældigt udvalgte sager fra regionerne med henblik på at undersøge, om AF's administration på området er kommet i orden. Ministeren agter at offentliggøre resultatet af undersøgelsen.
- AF skal fremover årligt foretage stikprøvekontrol af løntilskudssager efter retningslinjer fra AMS. Det er tanken, at regionerne skal kontrollere hinanden og indsende resultatet til AMS, der dels vil efterprøve et udsnit af sagerne, dels offentliggøre resultatet. Ifølge ministeren skal AMS herudover reagere over for AF, hvis styrelsen bliver opmærksom på fejl eller uhensigtsmæssigheder, som giver anledning til at rejse tvivl om administrationen.
- Styrelsen skal følge op på resultatet af de 2 stikprøver over for regionerne, men den enkelte region skal under alle omstændigheder udarbejde en redegørelse til AMS med forslag til at rette op på de konstaterede fejl i regionen.

10. Beskæftigelsesministeren nævner endvidere, at den interne revision i AMS i 2005 har iværksat undersøgelser af løntilskudsadministrationen i 2 regioner, og ministeren forventer, at dette vil bidrage til, at AF fremover administrerer i overensstemmelse med de gældende regler.

Ministeren bemærker endelig, at resultaterne vil blive brugt til at vurdere, om initiativerne på tilsynsområdet har haft den fornødne effekt, og om regionscheferne lever op til deres resultatkontrakter. Hvis de nævnte initiativer – mod ministerens forventning – ikke er tilstrækkelige til at rette op på administrationen, vil yderligere tiltag kunne komme på tale.

11. Jeg finder det positivt, at beskæftigelsesministeren hurtigt og konsekvent har reageret på statsrevisorernes kritik af ministeriets og AMS's manglende tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen og i den anledning iværksat en række målrettede initiativer for at rette op på forvaltningen af området. Jeg vil følge resultaterne af ministerens tiltag.

IV. Arbejdsmarkedsstyrelsens orientering af Folketinget om 16 indkomne sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen

12. Statsrevisorerne påtalte, at AMS i forbindelse med orienteringen af Folketinget om indkomne sager om misbrug af løntilskudsordningen i efteråret 2004 gav Folkeetinget et alt for positivt indtryk af administrationen af ordningen. Statsrevisorerne fandt, at det var en skærpende omstændighed, at AMS ikke benyttede lejligheden til at foretage en mere grundig gennemgang af sagerne.

13. Ministeren er helt enig i, at der blev givet et for positivt indtryk af løntilskudsordningen fra styrelsens side. Efter ministerens opfattelse skulle AMS således ikke have anført over for Folketinget, at »løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer«, men have holdt sig til at anføre, at de 16 sager ikke gav »dokumentation for et omfattende og systematisk misbrug af løntilskud«. Ministeren mener imidlertid ikke, at der fra styrelsens side blev tilbageholdt konkret viden, som burde have været med i orienteringen af Folketinget.

Hvad angår spørgsmålet om kvaliteten af styrelsens gennemgang af de pågældende sager oplyser ministeren, at AMS havde fulgt den praksis, der hidtil havde været gældende for høringer af AF som led i behandlingen af klagesager. AMS havde på daværende tidspunkt endnu ikke etableret en stikprøvekontrol af AF's sagsbehandling, men efter ministerens opfattelse burde styrelsen imidlertid have været mere årvågen og have foretaget en ekstra kontrol af oplysningerne fra AF.

14. Jeg har noteret mig, at ministeren er enig med statsrevisorerne i, at AMS gav Folketinget et for positivt indtryk af administrationen af løntilskudsordningen, ligesom ministeren finder, at AMS burde have foretaget en selvstændig gennemgang af klagesagerne og ikke blot lagt oplysningerne fra AF til grund ved orienteringen af Folketinget.

V. Andre tiltag

15. Beskæftigelsesministeren oplyser afslutningsvis, at han har taget initiativ til at gennemføre 2 undersøgelser af mulig fortrængning af ordinært ansatte ved brug af løntilskudsordningen i aktiveringsindsatsen inden for både det private og det offentlige område. Undersøgelserne, der vil blive foretaget af henholdsvis et uvildigt konsulentfirma i 2005 og Socialforskningsinstituttet i 2006, vil omfatte såvel forsikrede ledige (der henhører under AF) som ikke-forsikrede ledige (der henhører under kommunerne).

Jeg finder det positivt, at ministeren har iværksat de pågældende undersøgelser, der hver især skal beskæftige sig med meget vigtige aspekter i forbindelse med løntilskudskonceptet, såsom overholdelse af merbeskæftigelses- og rimelighedskravene og eventuelle reduktioner af antallet af ordinært ansatte. Der har flere gange i offentligheden været fremsat påstande om fortrængning af ordinært ansatte i forbindelse med løntilskudsansættelser, og jeg finder, at det er vigtigt at få spørgsmålet belyst, da hele ordningen forudsætter, at fortrængning af ordinært ansatte ikke må finde sted. Jeg vil i forbindelse med min opfølgning på beretningen orientere statsrevisorerne om undersøgelsesnes status og eventuelle resultater.

VI. Sammenfatning

Jeg finder sammenfattende beskæftigelsesministerens redegørelse tilfredsstillende og finder det positivt, at ministeren hurtigt har taget en række initiativer, der forekommer egnede til at forbedre administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen i statsligt regi. Som det fremgår af redegørelsen, vil det imidlertid tage nogen tid, før det er muligt at vurdere effekten af de forskellige tiltag, og jeg vil derfor følge sagen.

Jeg vil mere konkret følge op på:

- Ændringen af bekendtgørelsen om en aktiv beskæftigelsesindsats for så vidt angår rimelighedskravet.
- Resultaterne af stikprøvekontrollerne, der er et vigtigt led i AMS' fremtidige tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen. Jeg vil i forbindelse hermed følge op på, om ministerens foranstaltninger har fået de tilsigtede virkninger.
- Status og eventuelle resultater af de 2 bebudede undersøgelser om fortrængnings-aspektet i forbindelse med løntilskudsansættelser.

Jeg vil orientere statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo

*Nr. 12 2004*RIGSREVISIONEN
Den 29. november 2005

Beretning om løntilskudsordningen

*Notat (nr. 2) til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 12/04 om løntilskudsordningen**Beskæftigelsesministerens redegørelse af 10. juni 2005*

I. Indledning

1. På statsrevisorernes møde den 14. september 2005 anmodede statsrevisorerne mig om et uddybende notat vedrørende beretningen om løntilskudsordningen. Dette skete på baggrund af statsrevisorernes drøftelser om beskæftigelsesministerens redegørelse af 10. juni 2005 om beretningen om løntilskudsordningen og mit notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, af 28. juni 2005 om ministerens redegørelse.

Statsrevisorerne ønskede en nærmere belysning af de punkter i beretningen, der vedrørte orienteringen af Folketinget om 16 sager vedrørende påstået misbrug af løntilskudsordningen. Som nævnt i beretningen havde Arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS) i et notat af 26. oktober 2005 til Folketinget afsluttende anført, at det ud fra de redegørelser, som styrelsen havde modtaget, og det begrænsede antal sager, der var rejst, var styrelsens vurdering, at »løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer.«

Statsrevisorerne havde i deres bemærkninger til beretningen påtalt, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i forbindelse med den nævnte orientering til Folketinget havde givet Folketinget et alt for positivt indtryk af administrationen af løntilskudsordningen. Statsrevisorerne fandt, at det var en skærpende omstændighed, at AMS ikke havde benyttet lejligheden til at foretage en mere grundig gennemgang af sagerne.

Ministeren erklærede sig i ministerredegørelsen enig i, at ministeriet havde givet et for positivt indtryk af løntilskudsordningen, idet Rigsrevisionens undersøgelse desværre havde vist, at løntilskudsadministrationen ikke var i orden. Ministeren anførte videre, at set i bakspejlet skulle Arbejdsmarkedsstyrelsen ikke have vurderet, at »løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer«, men alene holdt sig til at sige, at de pågældende sager »ikke gav dokumentation for et omfattende og systematisk misbrug af løntilskud«. Ifølge ministerens redegørelse havde ministeriet dog ikke tilbageholdt konkret viden, som burde have været med i orienteringen af Folketinget.

Statsrevisorerne ønsker en belysning af, hvilke oplysninger Beskæftigelsesministeriet havde vedrørende administrationen af løntilskudsordningen forud for orienteringen af Folketinget om løntilskudssagerne, der fandt sted i begyndelsen af november 2004.

2. Rigsrevisionen har på denne baggrund anmodet Beskæftigelsesministeriet om at redegøre for, hvilke orienteringer og oplysninger ministeriets departement fik om administrationen af løntilskudsordningen i 2004, dvs. frem til oversendelsen af Arbejdsmarkedsstyrelsens notat af 26. oktober 2004 om de 16 løntilskudssager til Folketinget. Rigsrevisionen anmodede samtidig ministeriet om at fremsende dokumentation i form af kopier af notater, referater, fremsendelsespapirer etc., dvs. alt materiale, der måtte have betydning for Rigsrevisionens undersøgelse.

Dette notat er udarbejdet på grundlag af Beskæftigelsesministeriets redegørelser og en gennemgang af det rekvirerede materiale fra ministeriet. Ministeriet har oplyst, at der efter ministeriets vur-

dering er redegjort for alt relevant materiale vedrørende administrationen af løntilskudsordningen i den pågældende periode, som ministeriet havde kendskab til.

3. Notatet har i udkast været forelagt for Beskæftigelsesministeriet, hvis bemærkninger er indarbejdet i videst muligt omfang.

II. Rigsrevisionens gennemgang af det modtagne materiale

4. Det samlede materiale vedrører 3 emner.

For det første orienteringer fra AMS til ministeren eller departementet om planlægningen og gennemførelsen af en landsdækkende løntilskudskampagne, som styrelsen og de 14 AF-regioner gennemførte i foråret og sommeren 2004.

For det andet indledende orienteringer fra AMS til departementet om løntilskudssager, som var rejst af 2 store fagforbund (og et folketingsmedlem).

For det tredje orienteringer fra AMS til departementet vedrørende styrelsens møder i august og oktober 2004 med Rigsrevisionen om den igangværende undersøgelse af løntilskudsordningen.

Den del af materialet, der specifikt omhandler løntilskudskampagnen i 2004, har ingen selvstændig relevans for min uddybning af forholdene vedrørende administrationen af løntilskudsordningen og orienteringen af Folketinget herom i dette notat, men danner alene baggrund for de sager om påstået misbrug mv. af løntilskudsordningen, som blev rejst af fagbevægelsen. Det er derfor de 2 øvrige emner, Rigsrevisionens gennemgang og vurdering primært har koncentreret sig om.

5. Den følgende fremstilling er en så vidt muligt kronologisk gennemgang af de forhold og orienteringer, der gik forud for ministeriets orientering af Folketinget i begyndelsen af november 2004 om de indkomne sager vedrørende påstået misbrug af løntilskudsordningen. Kronologien er vigtig for forståelsen af, hvornår AMS og ministeriets departement blev bekendt med, at der var problemer med administrationen af løntilskudsordningen i AF-regionerne og med problemernes karakter.

6. I *marts/april 2004* fremsendte AMS en række orienteringer og uddybende notater mv. til ministeren og departementet om planlægningen og iværksættelsen af en landsdækkende løntilskudskampagne, som kom til at løbe i godt 10 uger med start den 19. april 2004. Baggrunden for kampagnen var ønsket om at fremskaffe et større antal private og offentlige løntilskudspladser. Dette lå i tråd med intentionerne i forliget »Flere i arbejde« om at gøre aktiveringsindsatsen så virksomhedsrettet som muligt og dermed forbedre de lediges muligheder for at komme i job igen.

Kampagnens mål var at skaffe ca. 8.700 nye løntilskudspladser, hvilket vil sige op imod 4.000 ekstra løntilskudspladser ud over den normale »produktion« for perioden. Der blev med henblik herpå fastsat et måltal for hver enkelt AF-region. Opfyldelsen af måltallet for hver enkelt region skulle indgå i måltallet for den pågældende regionschefes resultatløn. Kampagnen blev overordnet styret af AMS i samarbejde med AF-regionscheferne, hvoraf en blev udpeget som projektleder. Der blev nedsat en særlig styregruppe, forankret i regionschefkredsen og med deltagelse fra AMS, som skulle følge indsatsen, varetage koordineringsopgaver, udsende pressemeddelelser og nyhedsbreve mv.

Kernen i kampagnen var virksomhedsbesøg, og specielt i forhold til nye virksomheder, dvs. virksomheder, der ikke tidligere havde haft ansatte med løntilskud, blev der engageret et eksternt telefonfirma til at formidle kontakten med AF, bl.a. med henblik på indgåelse af besøgsaftaler og fastlæggelse af besøgenes indhold. Som led i kampagnen blev der fra AMS' side lagt stærkt vægt på, at løntilskud var den aktiveringsform, der havde den bedste effekt med hensyn til at bringe de ledige i arbejde, fx væsentligt bedre end den langt dyrere uddannelsesaktivering.

7. Den *18. maj 2004* fremsendte AMS et notat til orientering af ministeren om status for kampagnen efter de første 4 uger. I notatet redegjorde AMS også for en kritik af regeringens løntilskudskampagne, som LO dagen før havde fremsat i sit ugebrev A4. LO's kritik gik bl.a. på, at AF for at nå sine ambitiøse måltal skulle bøje løntilskudsreglerne og derved kom til at give løntilskud, der ikke burde finde sted, fx til ansættelse af ledige i 1. ledighedsperiode. I artiklen henvises bl.a.

til en intern skrivelse i en AF-region, hvor der bl.a. stod følgende: »I kampagneugerne er der mulighed for en lempeligere brug af arbejdsmarkedsrådets målgrupper for private løntilskudsansættelser i 1. ledighedsperiode. Vi accepterer derfor ønsker om løntilskudsansættelser for alle ledige dagpengemodtagere i 1. ledighedsperiode.«

I notatet til ministeren anførte AMS endvidere, at LO generelt var kritisk over for løntilskudskampagnen og bl.a. havde taget spørgsmålet om risikoen for fortrængning af allerede ansatte ved brug af løntilskud op i Beskæftigelsesrådet. Styrelsens direktør ville tage kritikken op på det kommende regionschefmøde og indskærpe over for regionscheferne, »at kampagnen skal foregå ordentligt og inden for beskæftigelseslovens regler og intentioner.«

8. I de følgende dage fremsendte AMS en række orienteringer til ministeren eller departementet om kritik fremsat i offentligheden af løntilskudskampagnen samt påstande om konkrete misbrug af ordningen. Kritikken var primært fremsat af fagforbundene Dansk Metal og SID. Styrelsen holdt møde med Dansk Metal om 3 konkrete sager og udsendte en pressemeddelelse om, at styrelsen ville undersøge de fremsatte påstande om misbrug.

Af et internt notat til ministeren af *26. maj 2004* i anledning af en konkret sag fremgår det, at AMS' direktør på regionschefsmødet den følgende dag ville drøfte sagen med regionscheferne, med henblik på at AF sikrer, at regler og procedurer overholdes både generelt og i forbindelse med løntilskudskampagnen.

9. En anden konkret sag om påstået misbrug af løntilskudsordningen blev rejst over for ministeren af folketingsmedlem Bjarne Laustsen. Efter at AMS havde indhentet oplysninger om sagen i den pågældende AF-region, sendte beskæftigelsesministeren den *2. juni 2004* et brev til Bjarne Laustsen, hvori ministeren oplyste, at AMS sammenfattende havde fundet, at regionens skøn med hensyn til at tilbyde ansættelse med løntilskud i den pågældende sag ikke kunne anfægtes, men at styrelsen ville præcisere over for regionen, at regler og procedurer skulle overholdes for at undgå de misforståelser, der lå til grund for sagen. Ministeren fandt grundlag for kraftigt at understrege, at ansættelse i løntilskudsjob, uanset om det var led i løntilskudskampagnen eller ej, skulle ske inden for de gældende regler, og at misbrug straks skulle stoppes, så der ikke blev skabt unødigt uro om ordningen. AMS havde derfor – på foranledning af den seneste tids mediefokus på løntilskud – opfordret til, at eventuelle sager om misbrug af ordningen blev forelagt styrelsen. AMS ville i øvrigt tage spørgsmålet om løntilskudsansættelser op til drøftelse i Beskæftigelsesrådet.

10. Efter et møde i Beskæftigelsesrådet den *10. juni 2004*, hvor bl.a. løntilskudsordningen og de it-værktøjer mv., der skulle understøtte brugen af ordningen, blev drøftet, fremsendte AMS den *11. juni 2004* et notat til ministeren om sine forslag til initiativer. AMS havde efter aftale med Beskæftigelsesrådet etableret et »løntilskudsberedskab«, der skulle følge op på alle enkeltssager om eventuelle misbrug af ordningen, og styrelsen ville løbende orientere rådet om de enkelte sager, som måtte blive rejst. AMS ville endvidere sikre fokus på de administrative procedurer i AF i forbindelse med godkendelse af virksomheder til løntilskudspladser, ligesom styrelsen ville sikre entydige procedurer i AF i forbindelse med, at ledige blev visiteret til aktivering med løntilskud.

AMS udarbejdede herefter et udkast til brev fra beskæftigelsesministeren til Beskæftigelsesrådet om brugen af løntilskud mv. samt et notat til ministeren om status for de initiativer, styrelsen agtede at tage for at undgå, at løntilskudsordningen kunne misbruges. Brevet til rådet blev afsendt den *2. juli 2004*.

11. AMS fremsendte både den *5. juli* og den *9. august 2004* notater og materiale til ministeren vedrørende sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen, som var rejst af de 2 store fagforbund. Styrelsen fandt ikke, at man – på grund af sagernes karakter og de relativt få sager, der var rejst – kunne tale om et udbredt misbrug af ordningen, men styrelsen ville dog på baggrund af de rejste sager atter indskærpe over for regionerne, at regler og procedurer ved bevilling af løntilskud skulle overholdes.

12. I dagene den 18. og 19. august 2004 havde Rigsrevisionen indledende møder med henholdsvis AMS og Beskæftigelsesministeriets departement om løntilskudsordningen. Baggrunden for møderne var statsrevisorernes ønske om et notat fra rigsrevisor om administrationen af ordningen (for så vidt angik forsikrede ledige).

Den 19. august sendte AMS en orientering til departementet som opfølgning på styrelsens møde med Rigsrevisionen dagen før. Af orienteringen fremgår bl.a., at hverken AF, AMS' interne revision eller styrelsen selv efterfølgende kontrollerer de oplysninger, som arbejdsgiveren har afgivet i forbindelse med opnåelse af løntilskud. I Beskæftigelsesministeriets redegørelse til Rigsrevisionen her i efteråret 2005 er det i en sammenfatning af denne orientering bl.a. nævnt, »at der fra Rigsrevisionen må forventes rejst kritik af, at AF ikke kontrollerer, at oplysninger fra arbejdsgiverne er rigtige, og at kontrollen hviler på, at medarbejdere/fagforeninger reagerer, hvis eksempelvis merbeskæftigelseskravet ikke er opfyldt.«

13. I et internt notat af 25. august 2004 til departementschefen i Beskæftigelsesministeriet på baggrund af ovennævnte møder omtales Rigsrevisionens undersøgelse og dennes emnemæssige afgrænsning (AF's indholdsmæssige sagsbehandling og systemets kontrol og tilsyn med løntilskudsordningen). Det pointeres i notatet, at der er tale om forvaltningsrevision og ikke finansiel revision. Endvidere vedlagde styrelsen en række kontrolspørgsmål vedrørende administrationen mv. af ordningen, som var drøftet på møderne med Rigsrevisionen. Spørgsmålene var alle relateret til opfyldelse af kravene til løntilskudsansættelser i lov nr. 419 af 10. juni 2003 om en aktiv beskæftigelsesindsats (med senere ændringer).

14. Den 9. september 2004 sendte AMS en orientering til ministeren om de i alt 15 løntilskudsager, der var rejst over for AMS i den forløbne periode. Det var styrelsens opfattelse, at der i 2 af sagerne var sket brud på reglerne vedrørende bevilling af løntilskud, mens der i 5 andre sager var sket større eller mindre procedurefejl i AF's sagsbehandling. Enkelte sager var endnu under sagsbehandling i styrelsen.

Det var styrelsens samlede vurdering, at der kun var sket enkelte fejl vedrørende anvendelse af løntilskud, og at der således ikke var tale om et omfattende misbrug af løntilskudsordningen og systematiske fejl i AF's sagsbehandling. AMS ville på baggrund af de pågældende sager udarbejde et notat om, hvordan reglerne om løntilskud mv. skulle fortolkes, og notatet skulle være til brug for de regionale arbejdsmarkedsråd og AF-regionerne.

15. På et samråd om langtidsledighed i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg den 20. oktober 2004 lovede ministeren udvalget en redegørelse for de hidtil rejste løntilskudssager. Dette affødte AMS' notat af 26. oktober 2004 til departementet om i alt 16 indkomne sager vedrørende påstået misbrug af løntilskudsordningen. Notatet, der er nærmere omtalt i statsrevisorernes beretning om løntilskudsordningen, jf. pkt. 1 i denne redegørelse, blev forelagt for ministeren den 1. november 2004 og sendt videre til Arbejdsmarkedsudvalget den 3. november 2004. Det var dette notat fra AMS, der mundede ud i konklusionen om, at det på baggrund af de rejste sager mv. var styrelsens vurdering, »at løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer«.

16. Som led i sin verserende undersøgelse af løntilskudsordningen holdt Rigsrevisionen et møde med AMS og styrelsens interne revision den 21. oktober 2004. Mødet, der fandt sted efter Rigsrevisionens revisionsbesøg i 3 udvalgte AF-regioner, drejede sig primært om ministeriets og den interne revisions kontrol og tilsyn med AF's administration af løntilskudsordningen.

Efter mødet sendte AMS den 29. oktober 2004 en foreløbig orientering til departementschefen om Rigsrevisionens undersøgelse med styrelsens foreløbige vurdering af Rigsrevisionens overvejelser.

I orienteringen gennemgik AMS en række af de spørgsmål og problemstillinger, som Rigsrevisionen havde rejst på mødet i lyset af sine hidtidige undersøgelser, herunder revisionsbesøgene i de 3 AF-regioner. AMS anførte bl.a. i sin orientering, at Rigsrevisionen på grundlag af sine fore-

løbige undersøgelser havde sat spørgsmålstegn ved den kontrol og det tilsyn, som lokalt og centralt foretages i løntilskudssager. AMS pegede i denne forbindelse på, at det ifølge Rigsrevisionen var usikkert, om AMS' kontrol og tilsyn med løntilskudsordningen var tilstrækkelig til at sikre, at ordningen anvendes i overensstemmelse med lovgivningen. AMS peger endelig på, »at der er noget, der kunne tyde på, at Rigsrevisionen ud fra de stikprøvekontroller, der er foretaget, ikke er tilfreds med den administration af løntilskudsordningen, der foregår i AF. Det kan således ikke udelukkes, at Rigsrevisionens kritik vil rette sig mod AF's administration af løntilskudsordningen.«

AMS konkluderer i sin orientering til departementschefen, at styrelsen for at imødekomme Rigsrevisionens kritik i løbet af få dage vil komme med oplæg til drøftelse af:

- 1) om der er behov for en anden kontrol og et andet tilsyn med løntilskudsordningen end det eksisterende, og hvordan et sådant i bekræftende fald kunne se ud
- 2) om der forud for Rigsrevisionens offentliggørelse af sit notat (eller beretning) til statsrevisorerne er behov for, at AMS foretager sig noget særligt over for AF-regionerne i forhold til disses administration af løntilskudsordningen.

III. Afsluttende bemærkninger

17. I mit notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, af 28. juni 2005 om ministerens redegørelse om beretningen om løntilskudsordningen noterede jeg, at ministeren var enig med statsrevisorerne i, at AMS primo november 2004 gav Folketinget et for positivt indtryk af administrationen af løntilskudsordningen, og at AMS burde have foretaget en mere grundig gennemgang af de indbragte sager inden orienteringen af Folketinget. Ministeren anførte dog også i sin redegørelse, at ministeriet ikke havde tilbageholdt konkret viden, som burde have været med i orienteringen af Folketinget.

Statsrevisorerne anmodede mig på deres møde den 14. september 2005 om en belysning af, hvilke oplysninger Beskæftigelsesministeriet havde om administrationen af løntilskudsordningen forud for orienteringen af Folketinget i begyndelsen af november 2004.

18. Ved vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt ministeriet havde en konkret viden om problemer vedrørende løntilskudsordningen og dennes administration, lægger jeg til grund, at konkret viden er viden om konkrete sager, som var kommet til ministeriets kendskab, eller en mere generel, dokumenteret viden om problemer med AF's og AMS' administration af ordningen.

19. Rigsrevisionens gennemgang af Beskæftigelsesministeriets redegørelser og den fremsendte dokumentation har efter min opfattelse vist, at ministeriet på tidspunktet for orienteringen af Folketinget ikke havde en konkret viden om yderligere sager end de 16, som var omtalt i notatet til Folketinget. Ministeriet havde efter min vurdering heller ikke konkret, dokumenteret viden om, at der var generelle problemer med administrationen af løntilskudsordningen.

Gennemgangen har imidlertid vist, at der i sommeren og efteråret 2004 var flere signaler om, at der kunne være problemer med administrationen af ordningen. Flere af de sager, der var blevet rejst af fagbevægelsen mfl., bl.a. på AMS' egen foranledning, gav anledning til, at AMS i mere end ét tilfælde valgte at indskærpe over for AF-regionerne, at reglerne for bevilling af løntilskud skulle overholdes. Styrelsens direktør foretog selv en sådan indskærpelse over for regionscheferne i maj 2004.

Efter et møde i Beskæftigelsesrådet i juni 2004, hvor løntilskudsordningen blev drøftet, lagde AMS op til ministeren, at styrelsen fremover skulle sikre entydige procedurer i AF's løntilskudsadministration.

Hertil kommer at AMS i et notat af 29. oktober 2004 til departementschefen om et møde med Rigsrevisionen den 21. oktober anførte, at der kunne være problemer med AF's administration af ordningen og med AMS' egen kontrol- og tilsynsfunktion. Styrelsen lagde i notatet op til, at behovet for initiativer for at styrke administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen hurtigt blev drøftet.

20. Sammenfattende er det min opfattelse, at Beskæftigelsesministeriet ikke på tidspunktet for orienteringen af Folketinget den 3. november 2004 havde en konkret viden om yderligere sager end de 16, som var omtalt i notatet, ligesom Rigsrevisionens gennemgang viser, at ministeriet ikke havde en konkret, dokumenteret viden om problemer med administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen. Ministeriet havde imidlertid på tidspunktet for orienteringen af Folketinget fået flere signaler om mulige problemer med administrationen af løntilskudsordningen. Ministeriets kendskab til disse signaler har bestyrket min vurdering i beretningen om, at Beskæftigelsesministeriet i sin orientering til Folketinget om den generelle administration af løntilskudsordningen ikke burde have anført, at løntilskud generelt blev administreret efter de gældende regler og procedurer.

Som tidligere nævnt har ministeren i sin redegørelse til statsrevisorerne beklaget den omtalte formulering i orienteringen til Folketinget og i øvrigt taget kritikken af løntilskudsadministrationen til sig. Ministeren har taget initiativ til at få rettet op på de kritisable forhold, og jeg vil – som nævnt i mit notat til statsrevisorerne af 28. juni 2005 om ministerens redegørelse – følge op på disse initiativer og orientere statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne har noteret sig, at beskæftigelsesministeren er enig med statsrevisorerne i, at Folketinget fik et alt for positivt indtryk af løntilskudsordningen i efteråret 2004. Statsrevisorerne vil følge sagen, indtil der er skabt sikkerhed for, at løntilskudsordningen administreres korrekt og i overensstemmelse med loven om aktiv beskæftigelsesindsats.

Nr. 13 2004

FINANSMINISTEREN

Den 22. juni 2005

Beretning om nye lønsystemer

Redegørelse om beretning nr. 13 2004 om nye lønsystemer

Statsrevisoratet har i brev af 28. april 2005 fremsendt Beretning nr. 13 2004 om nye lønsystemer.

Finansministeriet har tidligere afgivet bemærkninger til udkast til beretningen.

Finansministeriet/Personalestyrelsen iværksatte allerede under Rigsrevisionens undersøgelse en række initiativer, der er fulgt yderligere op efter offentliggørelsen af beretningen. Rigsrevisionen har fundet disse initiativer tilfredsstillende.

Personalestyrelsen har taget initiativ til at forbedre dokumentationen på forhandlingssager ved at præcisere kravene til dokumentation over for forhandlerne.

Forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 blev der indgået aftale med personaleorganisationerne om en plan for hurtigere indgåelse af overenskomster. Det indgår ligeledes i Personalestyrelsens resultatkontrakt, at 70 pct. af det centrale overenskomstområde (målt i antal årsværk) skal være fornyet ved udgangen af 2005. Der er desuden taget initiativ til bedre information af de lokale arbejdsgivere om udgiftskrævende dispositioner i forbindelse med overenskomstfornyelser.

De interne krav til dokumentation af rådgivningsopgaverne i forhold til nye lønsystemer er blevet strammet op, herunder den interne koordination af rådgivningen af arbejdsgiverne. Rigsrevisionen kritiserer alene dokumentationen af Personalestyrelsens rådgivning, og ikke rådgivningens kvalitet.

Finansministeriets lønovervågningsindsats vurderes i beretningen som generelt tilfredsstillende. Rigsrevisionen finder det mindre tilfredsstillende, at ikke alle departementer følger lønudviklingen på ministerområdet. Departementerne har et ansvar for at følge løndannelsen på de enkelte ministerområder. Dette ansvar vil blive præciseret i et brev til samtlige departementschefer.

Statsrevisorerne konstaterer, at man er nået langt, selv om de nye lønsystemer endnu ikke er udmøntet helt tilfredsstillende i de undersøgte 21 institutioner. Bl.a. kritiseres det, at der ikke i tilstrækkeligt omfang er dokumenteret effekt af de nye lønsystemer. Jeg er enig i, at det er afgørende, at de nye lønsystemer har effekt, og at lønkronerne udnyttes optimalt. Formålet med at etablere de nye lønsystemer var at smidiggøre den tidligere fuldt automatiske og anciennitetsbestemte løndannelse. De nye lønsystemer skulle bl.a. sætte fokus på resultater og mål og dermed – i sammenhæng med bl.a. personalepolitik – understøtte udviklingen af mere effektive institutioner i staten. Det er derfor vigtigt, at den lokale løndannelse understøtter institutionernes mål og strategier. De nye lønsystemer skulle ligeledes give mulighed for en højere grad af markedsbestemmelse af lønnen, således at løn kan bruges i forbindelse med rekruttering og fastholdelse af medarbejdere.

Det er de enkelte ministerområders ansvar at sikre, at lønmidlerne udnyttes mest hensigtsmæssigt med henblik på, at institutionen når sine mål. Beslutningen om hvordan dette sikres – og hvordan effektmålinger eventuelt skal indgå – er en del af det lokale ledelsesansvar og ledelsesret. De enkelte ministerområder og de lokale ledelser har de bedste forudsætninger for at vurdere og evaluere anvendelsen af løn som ledelses- og styringsredskab.

Effekterne af de nye lønsystemer bør ses i sammenhæng med andre administrative reformer i staten, f.eks. mål- og kontraktstyring og effektivisering. Et krav fra centralt hold om, at de lokale arbejdsgivere isoleret skal dokumentere effekter af de nye lønsystemer vil derfor være vanskeligt at efterleve.

Jeg er enig med statsrevisorerne i, at indførelsen af de nye lønsystemer er en stor reform. Det er en omfattende reform, der også forudsætter ændring af holdninger og kultur, hvilket tager tid. Finansministeriet/Personalestyrelsen har fulgt reformen tæt op, bl.a. ved løbende at udvikle de nye lønsystemer, ved at gennemføre evalueringer, ved at udbrede aftaler om nye lønsystemer til stadig flere personalegrupper og ved at understøtte de lokale arbejdsgivere på forskellig vis. Rådgivnings- og udviklingsarbejdet omfatter bl.a. skriftligt vejledningsmateriale, afholdelse af temamøder, kurser,

konferencer, oplæg på institutioner, netværk for personalechefer og udvikling af lønstatistiske værktøjer.

Det er min opfattelse, at de initiativer, Finansministeriet har iværksat under Rigsrevisionens undersøgelse og som opfølgning på beretningen, understøtter anbefalingerne i beretningen.

Et eksemplar af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 13 2004

RIGSREVISIONEN

Den 22. juli 2005

Beretning om nye lønsystemer

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 13/04 om nye lønsystemer

Finansministerens redegørelse af 22. juni 2005

1. Det fremgår af finansministerens redegørelse, at ministeriet allerede under Rigsrevisionens undersøgelse iværksatte en række initiativer, der er fulgt yderligere op efter offentliggørelse af beretningen.

Det drejer sig bl.a. om forbedret dokumentation på forhandlingssager, hurtigere indgåelse af overenskomster og bedre information af lokale arbejdsgivere samt dokumentation af rådgivningsopgaver.

Det er ministerens opfattelse, at de initiativer, Finansministeriet har iværksat under Rigsrevisionens undersøgelse og som opfølgning på beretningen, understøtter anbefalingerne i beretningen.

Dette finder jeg tilfredsstillende, om end jeg har en enkelt bemærkning til anbefalingen om effektivmåling, jf. pkt. 5.

2. Med hensyn til lønovervågningsindsatsen vil Finansministeriet i et brev til samtlige departementschefer præcisere, at departementerne har et ansvar for at følge op på løndannelsen på de enkelte ministerområder.

Jeg finder dette tilfredsstillende, da der med de nye lønsystemer er sket fundamentale ændringer i aflønningen af statsansatte, hvor lønfastsættelsen i langt højere grad vil ske lokalt i institutionerne. Derved opstår der risiko for, at den lokale løndannelse vil udvikle sig uhensigtsmæssigt i relation til det øvrige arbejdsmarked.

3. Ministeren anfører, at han er enig med statsrevisorerne i, at der er tale om en omfattende reform. Ministeren tilføjer, at reformen forudsætter ændringer af holdninger og kultur, hvilket tager tid. Finansministeriet/Personalestyrelsen har fulgt reformen tæt op, bl.a. ved løbende at udvikle de nye lønsystemer, ved at gennemføre evalueringer, ved at udbrede aftaler om nye lønsystemer til stadig flere personalegrupper og ved at understøtte de lokale arbejdsgivere på forskellig vis.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Finansministeriet/Personalestyrelsen har været aktiv i implementeringen af nye lønsystemer.

4. Ministeren har til statsrevisorernes konstatering af, at man er nået langt, selv om de nye lønsystemer endnu ikke er udmøntet helt tilfredsstillende, anført, at han er enig i, at det er afgørende, at de nye lønsystemer har effekt, og at lønkronerne udnyttes optimalt.

Ministeren påpeger, at det er de enkelte ministerområders ansvar at sikre, at lønmidlerne anvendes mest hensigtsmæssigt, med henblik på at institutionerne når deres mål, og beslutninger herom er en del af det lokale ledelsesansvar og ledelsesret. Et krav fra centralt hold om dokumentation af effekter af de nye lønsystemer vil ifølge ministeren være vanskeligt at efterleve, da effekterne skal ses i sammenhæng med andre administrative reformer i staten, fx mål- og kontraktstyring og effektivisering.

5. Det er imidlertid min opfattelse, at Finansministeriet – i lighed med ministeriets hidtidige indsats med at implementere lønpolitikker og lønstyring i de statslige institutioner – fortsat har en vigtig rolle at spille i den videre udvikling af de nye lønsystemer.

Finansministeriet er den centrale myndighed på løn- og ansættelsesområdet i staten, og Personalestyrelsen har den største statslige ekspertise på det løn- og personalemæssige område. Denne position bør Finansministeriet således anvende aktivt til bl.a. at opsamle og stille viden til rådighed for statsinstitutionerne vedrørende muligheden for på sigt at kunne dokumentere effekt af de nye lønsystemer.

Et væsentligt element heri er fastsættelse af kriterier for tillæg. Kriterierne bør fastlægges med udgangspunkt i institutionernes mål, så der generelt skabes en tydeligere sammenhæng mellem mål, indsatser og resultater. En sådan sammenhæng vil efter min opfattelse muliggøre lokale effektmålinger, og resultatløns kan være et hjælpemiddel til at knytte mål og resultater sammen.

6. Jeg betragter hermed beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 14 2004

UDVIKLINGSMINISTEREN

Den 1. august 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 7. juni 2005, hvormed beretning nr. 14/2004 om statens anvendelse af evalueringer blev fremsendt, skal jeg herved redegøre for de overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Jeg har noteret mig, at det er Rigsrevisionens vurdering, at der for så vidt angår Udenrigsministeriets Evalueringskontor ikke er behov for yderligere præcisering af, hvad en evaluering er, og hvad den kan indeholde. Dette blev også bekræftet af en uafhængig udredning af Danidas evalueringsfunktion i 2003, som konkluderede således:

”Danidas nuværende evalueringsystem er grundlæggende solidt sammenlignet med de alment anerkendte internationale standarder for evaluering. I mange henseender er Danidas evalueringspraksis klart bedre end gennemsnitsstandarden blandt donorerne, og på nogle felter er der endda tale om en meget høj standard, der kan tjene som eksempel på god praksis. Danidas evalueringsystem leverer væsentlig information til Danidas ledelse om relevans og virkning og den praktiske gennemførelse af politikker, programmer og projekter. Den viden, der formidles fra Evalueringssekretariatet, består både af opsamlede erfaringer og af konkret dokumentation for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og resultaterne af dansk bistand. Begge former for viden er nødvendige for effektiv styring af bistanden.”

Jeg lægger stor vægt på, at Evalueringskontoret også fremover lever op til den meget høje standard. De seneste års udvikling af bistandssamarbejdet, karakteriseret ved Rom-erklæringen fra 2003 om donorharmonisering og Paris-erklæringen fra marts i år om udviklingslandenes ejerskab, giver nye udfordringer og kræver, at donorernes evalueringskontorer arbejder tæt sammen med partnerlandenes myndigheder. Flere og flere evalueringer gennemføres nu i fællesskab med andre donorer og modtagerlandene, og Danmark har i flere år været blandt de ledende donorer på dette felt. Dette samarbejde bygger på internationalt anerkendte fælles principper og standarder for evaluering udarbejdet af OECD. Jeg håber derfor, at Finansministeriets kommende retningslinier for statens anvendelse af evalueringer vil tage højde for de særlige forhold, der gør sig gældende for evaluering af udviklingssamarbejdet.

Rigsrevisionen anbefaler, at evalueringerne gøres mere tilgængelige for offentligheden ved at offentliggøre dem på internettet. Jeg kan dertil

bemærke, at Udenrigsministeriets evalueringskontor allerede i 1994 oprettede: www.evaluering.dk og siden da har lagt alle evalueringer på denne side - som er flittigt besøgt.

Hvad angår Rigsrevisionens undersøgelse af evalueringsomkostningerne, hilser jeg det velkomment, at det anerkendes, at evalueringerne af udviklingsbistanden er komplekse og derfor dyrere end ad-hoc evalueringerne. Jeg har også noteret mig, at kun Udenrigsministeriet offentliggør omkostningerne ved evaluering. Siden Rigsrevisionens undersøgelse har evaluering af udviklingsbistanden desuden fået egen konto på Finansloven.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til Rigsrevisor.

Ulla Tørnæs

Nr. 14 2004

FINANSMINISTEREN

Den 24. juni 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Finansministeriet har den 1. juni 2005 modtaget ”Beretning om statens anvendelse af evalueringer” (14/04).

Finansministeriet noterer sig, at evalueringerne gennemgået i beretningen generelt er af en god kvalitet. Finansministeriet bemærker dog, at en stor andel af anbefalingerne i de undersøgte evalueringer er udgiftsførogende, og at der ofte ikke medtænkes de samfundsmæssige økonomiske konsekvenser ved disse anbefalinger.

Ligeledes noterer Finansministeriet sig, at Rigsrevisionen i beretningens punkt 6 opfordrer til, at Finansministeriet i overordnede retningslinier præciserer, hvad en evaluering er, og hvad den kan indeholde.

Dette understøttes af Statsrevisorernes bemærkning om, at ”evaluering er et komplekst begreb, som ikke er veldefineret, selv om det bruges i væsentlige sammenhænge, fx i lovgivningen. Statsrevisorerne finder det derfor positivt, at Finansministeriet vil udarbejde retningslinier for statens anvendelse af evalueringer”.

Finansministeriet er enig i, at der kan være et behov for at udarbejde et sæt *overordnede* retningslinier for evalueringer og dermed understøtte forvaltningernes anvendelse af evalueringer. Finansministeriet har derfor på baggrund af beretningen igangsat udarbejdelsen af retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer.

Denne redegørelse er samtidig fremsendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 14 2004

SOCIALMINISTEREN

Den 28. september 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Vedr. Statsrevisorernes beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer

Ved brev af 31. maj 2005 har statsrevisorerne bedt om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes beretning nr. 14 2004 om statens brug af evalueringer giver anledning til.

Jeg har indhentet bemærkninger fra Styrelsen for Social Service, som i dag er opdragsgiver på en række af de evalueringer, der gennemføres på Socialministeriets område. Styrelsen er hermed også orienteret om Statsrevisorernes beretning.

Socialministeriet kan tilslutte sig anbefalingen om, at Finansministeriet udarbejder retningslinjer for evalueringer. Sådanne retningslinjer må dog aldrig blive en facitliste for indhold, kriterier, økonomi og kvalitet for den enkelte evaluering, da disse altid vil afhænge af det specifikke emne, der er genstand for evalueringen.

Socialministeriet finder det endvidere vigtigt, at der opereres med et bredt evalueringsbegreb i de eventuelle retningslinjer, herunder at der ikke alene opereres med bagudrettede slutevalueringer, men fx også med hvordan evaluering kan tænkes med fra starten af et initiativ, så man får kortlagt udgangssituationen mhp. at kunne vurdere initiativets effekt.

Socialministeriet noterer sig kritikken af, at mange af evalueringerne kvalificerer eksisterende viden snarere end at producere ny viden, samt at de samme anbefalinger går igen på vidt forskellige evalueringsområder.

Socialministeriet arbejder for, at evalueringer og andre undersøgelser af den sociale indsats fremover i højere grad skal producere ny viden om effekten af den sociale indsats. Der er igangsat et projekt i Socialministeriet, der specifikt i forhold til satspuljemidlerne, men også mere generelt skal styrke fokus på mål og effekter i forhold til den sociale indsats - herunder styrke Socialministeriets kapacitet til at arbejde med dette fokus.

Socialministeriet kan tilslutte sig, at forvaltningerne bør være omhyggelige med at vurdere relevansen af de enkelte evalueringsspørgsmål, inden en evaluering sættes i gang, samt at evalueringskriterierne skal være meget eksplicite.

Servicestyrelsen har som internt krav til enhver evalueringsopgave, at der - fx i forbindelse med en udbudsforretning - opstilles en række kriterier fra udbyders side, som evaluator løbende holdes op imod. Servicestyrelsen har gode erfaringer med på forhånd at definere evalueringsopgaven så præcist som muligt. Servicestyrelsen har endvidere også gode erfaringer med at foretage pilotstudier/forundersøgelser i forbindelse med evalueringer, hvor det har været relevant.

Socialministeriet kan tilslutte sig, at de budgetmæssige forudsætninger for evalueringernes anbefalinger bør indgå som grundvilkår for evalueringen, såfremt disse er afklarede.

Ofte er det dog meget svært at præcisere de økonomiske omkostninger på det sociale område i forhold til en række anbefalinger fra en evaluering. Evalueringen giver normalt dokumentation for indsatsen på et specifikt område. Anbefalingerne i en konkret evaluering, som kan være udgiftskrævende, kan dog ligeledes have langsigtede effektiviseringsgevinster for fx en kommunal myndighed, som der ligeledes bør redegøres for.

Socialministeriet kan tilslutte sig anbefalingerne vedr. offentlig tilgængelighed af evalueringer.

Specifikt for Servicestyrelsen gælder, at langt hovedparten af de evalueringer, som udarbejdes i styrelsens regi, udarbejdes mhp. at det skal spredes til eksterne aktører. Servicestyrelsens evalueringer har normalt ligeledes fokus på praksisdimensionen og den direkte anvendelighed af evalueringens resultaterne. Således skal en kommunalbestyrelse, kommunal forvaltning mv. have direkte gavn af resultaterne. Servicestyrelsen bruger således mange ressourcer på at formidle evaluerings-

resultater samt udarbejde evalueringer, som er konkrete og direkte brugbare for styrelsens hovedmålgruppe: den kommunale myndighed.

Rigsrevisor har modtaget kopi af dette brev.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 14 2004

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 15. september 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer**Bemærkninger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer**

Statsrevisoratet har 31. maj 2005 fremsendt Beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet støtter anbefalingen om, at der fra centralt hold (Finansministeriet) udarbejdes et sæt overordnede retningslinier mhp. understøttelse af institutionernes anvendelse af evalueringer. Det skal dog bemærkes, at sådanne retningslinier bør tage hensyn til sektorområdernes forskellighed.

Beretningen giver i øvrigt ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

Jens Kristian Poulsen

Nr. 14 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN
Den 3. oktober 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer

Statsrevisoratet har i brev af 31. maj 2005 fremsendt beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer. I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens anbefalinger i beretningen og kan i den forbindelse oplyse, at Beskæftigelsesministeriet fortsat har fokus på, hvordan evalueringer kan bidrage til den strategiske udvikling af ministeriets virksomhed.

Som en del af den strategiske udvikling i Beskæftigelsesministeriet er ministeriet ved at oprette en tværgående kontrol- og tilsynsenhed under departementet. Ministeriet overvejer i øjeblikket, hvorvidt tilsynsenheden skal udføre opgaver, der i nogle tilfælde kan erstatte de evalueringer, som er rutineprægede og kun sigter mod kontrol, jf. beretningens punkt 11.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere overvejelser og foranstaltninger i Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor

Nr. 14 2004

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 29. september 2004

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer

Undervisningsministeriet har den 2. juni 2005 modtaget beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen generelt finder kvaliteten af de evalueringer, der er gennemgået i beretningen, for tilfredsstillende, og at evalueringerne har en kvalitet, der gør dem egnede som grundlag for beslutninger.

Det er endvidere Rigsrevisionens vurdering, at der er behov for nogle overordnede retningslinjer, der kan være med til at understøtte forvaltningerne i deres anvendelse af evalueringer.

Jeg tilslutter mig statsrevisorernes bemærkninger til beretningen, og finder det ligeledes positivt, at Finansministeriet vil udarbejde retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer.

Kopi af denne skrivelse er samtidig sendt til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 14 2004

KULTURMINISTEREN
Den 5. september 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Statsrevisorernes Beretning nr. 14 2004 om statens anvendelse af evalueringer

Under henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 16. december 2004 skal jeg herved redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 14/04 om statens anvendelse af evalueringer har givet anledning til:

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at de gennemførte evalueringer generelt er tilfredsstillende, samt at evalueringerne har en faglig kvalitet, der gør dem egnede som grundlag for beslutninger. Jeg har også hæftet mig ved, at det er Rigsrevisionens vurdering, at de gennemførte evalueringer har en effekt i form af beslutningsrelevant information for bestillerne.

Jeg tilslutter mig statsrevisorernes bemærkning til beretningen herunder, at evaluering er et komplekst begreb, som ikke er veldefineret, selv om det bruges i væsentlige sammenhænge. Jeg finder det derfor ligesom statsrevisorerne positivt, at Finansministeriet nu vil udarbejde retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer.

Jeg har samtidig sendt 1 eksemplar af nærværende redegørelse til rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 14 2004

FØDEVAREMINISTEREN

Den 23. september 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 14/2004 om statens anvendelse af evalueringer

Statsrevisoratet har i brev af 31. maj 2005 fremsendt beretning nr. 14/2004 om statens anvendelse af evalueringer.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen vurderer, at kvaliteten af de gennemførte evalueringer indenfor de syv ministerområder generelt er tilfredsstillende, og at evalueringerne har en faglig kvalitet, der gør dem egnede som grundlag for beslutninger. Fødevareministeriet vil fortsat fokusere på, at vores evalueringer er velforbredte, og i videst muligt omfang indeholder beskrivelse af fordele og ulemper ved de anvendte metoder.

Fødevareministeriet vil med interesse følge Finansministeriets arbejde med at udarbejde overordnede retningslinjer for evalueringer, der kan rumme praksis indenfor forskellige sektorområder. Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen erklærer sig enig i Fødevareministeriets og Indenrigs og Sundhedsministeriets bemærkning om, at disse retningslinjer bør tage hensyn til, at sektorområderne kan være forskellige. I den forbindelse er Fødevareministeriet opmærksom på, at bestyrelserne for ministeriets sektorforskningsinstitutioner er forpligtede til at sikre, at der gennemføres evalueringer i henhold til sektorforskningsloven.

Hans Chr. Schmidt

/ Eva Meiling

C.c. Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Nr. 14 2004

RIGSREVISIONEN
Den 26. oktober 2005

Beretning om statens anvendelse af evalueringer

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 14/04 om statens anvendelse af evalueringer

Finansministerens redegørelse af 24. juni 2005

Udviklingsministerens redegørelse af 1. august 2005

Kulturministerens redegørelse af 5. september 2005

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 15. september 2005

Fødevareministerens redegørelse af 23. september 2005

Socialministerens redegørelse af 28. september 2005

Undervisningsministerens redegørelse af 29. september 2005

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 3. oktober 2005

Indledning

1. Jeg behandler først finansministerens redegørelse, hvoraf det fremgår, at ministeriet vil udarbejde et sæt retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer. Derefter behandles redegørelserne fra de 7 undersøgte ministerier.

Udarbejdelse af retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer

2. Finansministeriet er ikke blandt de 7 undersøgte ministerier i beretningen, men indgår som ansvarlig for Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV), der bl.a. rummer vejledninger for statens brug af evalueringer.

3. Beretningen viste, at der var behov for, at Finansministeriet i overordnede retningslinjer præciserede, hvad en evaluering er, og hvad den kan indeholde. En sådan præcisering kunne efter Rigsrevisionens opfattelse understøtte forvaltningerne i deres anvendelse af evalueringer. Vurderingen var baseret på, at evaluering ikke er et veldefineret ledelsesværktøj hverken i evalueringslitteraturen eller i statslige vejledninger.

Det fremgår af finansministerens redegørelse, at ministeren er enig heri. Finansministeriet har derfor igangsat udarbejdelsen af retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer.

De 7 andre ministerier har ligeledes tilsluttet sig beretningens resultat om, at der er behov for et sådant sæt retningslinjer, men at retningslinjerne bør tage hensyn til sektorområdernes forskellighed.

4. Jeg finder finansministerens redegørelse tilfredsstillende og finder det positivt, at Finansministeriet vil udarbejde overordnede retningslinjer.

Ministeriernes anvendelse af evalueringer

5. *Udviklingsministeren, socialministeren og beskæftigelsesministeren* har i deres redegørelser gjort særligt rede for, hvilke overvejelser beretningen har givet anledning til. De 4 andre ministre har ikke haft bemærkninger til beretningen.

6. *Socialministeren* og *udviklingsministeren* har begge tilsluttet sig Rigsrevisionens anbefaling om, at evalueringerne gøres mere tilgængelige for offentligheden ved at offentliggøre dem på internettet. *Udviklingsministeren* har endvidere bemærket, at *Udenrigsministeriets* evalueringskontor siden 1994 har lagt alle evalueringer på internettet.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

7. *Beskæftigelsesministeren* vil som et led i den strategiske udvikling af ministeriet oprette en tværgående kontrol- og tilsynsenhed under departementet. Ministeriet overvejer i øjeblikket, om tilsynsenheden skal udføre opgaver, der i nogle tilfælde kan erstatte de evalueringer, som er rutineprægede og alene sigter mod kontrol.

Jeg finder dette tiltag positivt.

Sammenfatning

8. Jeg finder sammenfattende, at redegørelserne fra de berørte ministre er tilfredsstillende. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at *Finansministeriet* vil udarbejde et sæt overordnede retningslinjer for statens anvendelse af evalueringer.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 15 2004

UDENRIGSMINISTEREN

Den 14. oktober 2005

Beretning om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater

Under henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 15. juni 2005, hvormed fulgte statsrevisorernes beretning nr. 15 2004 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater, skal jeg hermed redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til i Udenrigsministeriet.

1. Baggrund for visumsagsbehandlingen

Inden jeg kommenterer statsrevisorernes beretning, vil jeg gerne sætte visumadministrationen ind i en større sammenhæng.

Der er et stort immigrationspres rettet imod samtlige Schengen-lande. Set over en årrække er preset steget markant. Som følge af terroranslag mod USA og andre lande, senest bl.a. i London og Sharm-el-Sheikh, er der samtidig skærpet agtpågivenhed over for denne trussel.

Der er et stort pres fra ansøgere, dansk erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, familie og andre for hurtigt at få et visum til Danmark og de øvrige Schengen-lande. I 1999-2004 behandlede danske repræsentationer ca. 550.000 visumansøgninger. Heraf færdigbehandlede de ca. 70 % og udstedte såkaldte bona fide visa. Resten af ansøgningerne, altså ca. 30 %, blev forelagt Udlændingestyrelsen til afgørelse. Hensynet til hurtighed skal dog altid afvejes over for hensynet til, at visa ikke udstedes på forkert grundlag.

Som det fremgår af statsrevisorernes beretning, er der tale om meget få misbrugte visa udstedt af danske repræsentationer. I 2003 og 2004 var det samlede antal misbrugte visa 166 ud af i alt 125.500 udstedte visa. Udlændingestyrelsen har ikke kunnet oplyse, hvor mange af disse misbrug, der vedrører visa udstedt af repræsentationerne på egen hånd eller efter Udlændingestyrelsens afgørelse.

2. Tiltag iværksat inden Rigsrevisionens undersøgelse

Udenrigsministeriet har med interesse noteret sig Rigsrevisionens konklusioner og anbefalinger. Udenrigsministeriet søger løbende at forbedre sagsbehandlingen på danske ambassader og generalkonsulater og vil, bl.a. i lyset af Rigsrevisionens konklusioner og anbefalinger, fortsætte hermed. Lad mig i den sammenhæng nævne nogle af alle de tiltag, der allerede var iværksat, inden Rigsrevisionen indledte sin undersøgelse i slutningen af oktober 2004:

Omstrukturering af Udenrigsministeriet

Udenrigsministeriet udskilte i september 2003 ministeriets behandling af sager, hvor borgere er involveret (tidligere kaldet konsulære sager), i en særlig enhed - Borgerservice - direkte under Udenrigsministeriets direktør med henblik på at opprioritere bl.a. visumområdet.

Ledelsesansvar

På grundlag af evalueringer og erfaringer med behandlingen af visumansøgningerne instruerede chefen for Borgerservice den 20. maj 2004 cheferne for visumudstedende ambassader og generalkonsulater om at være opmærksomme på en række generelle problemområder. Ledelsesansvaret blev i den sammenhæng indskærpet. I august 2004 blev visumsagsbehandlingen indgående behandlet i direktørens og chefen for Borgerservices oplæg på det årlige ambassadørmøde. Emnet var også et af de centrale under ambassadørmødet i 2005.

Mål- og resultatstyring

Udenrigsministeriet indførte i begyndelsen af oktober 2004 med virkning fra 2005 mål- og resultatstyring for alle ambassader og generalkonsulater. På visumområdet er et resultatmål repræsentationschefens uanmeldte kontrol med visumudstedelsen. Borgerservice skal føre kontrol med, at cheferne gennemfører de pålagte stikprøvekontroller, og gennemføre 5 årlige inspektionsrejser.

Uddannelse af medarbejdere

I forbindelse med Danmarks indtræden i Schengen i marts 2001 blev der gennemført en omfattende undervisning, og til brug herfor udarbejdede Udenrigsministeriet sit første IT-baserede undervisningsmateriale. Der er senere indført afholdelse af prøver. Hvis kursusdeltagere ikke består prøven, kan de ikke udsendes. Borgerservice har i 2003 indført Schengen visumkurser for repræsentationschefer og andre, som ikke selv skal beskæftige sig med visumsagsbehandlingen, men som har ledelsesansvar eller tilsyn.

Vidensdeling

Borgerservice har i foråret 2004 etableret et forum for vidensdeling om visumsagsbehandling på Udenrigsministeriets intranet.

-- 0 --

Udenrigsministeriets bemærkninger til statsrevisorernes beretning er nærmere beskrevet nedenfor.

3. Samarbejdsaftale mellem Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet

Som led i opfølgningen på statsrevisorernes beretning forhandler Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet om indgåelse af en samarbejdsaftale. Forhandlingerne forventes at være færdige i løbet af kort tid. Med den aftale vil der blive skabt klarhed over, hvorledes det faglige ansvar for og tilsynet med repræsentationernes visumadministration er fordelt mellem de to ministerier. Et udkast til aftalen har været forelagt Rigsrevisionen, og Rigsrevisionens få bemærkninger er indarbejdet i det senest foreliggende udkast.

Ifølge samarbejdsaftalen mellem Udenrigsministeriet og Integrationsministeriet skal ændringer i viseringsinstruksen godkendes af Integrationsministeriet efter indstilling af Udlændingestyrelsen. Alle forslag skal forinden drøftes mellem Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet. En række ændringer af viseringsinstruksen vil derfor blive gennemført, så snart denne procedure er tilendebragt.

4. Tilsyn

4.1 Hjemmetjenestens tilsyn

Udenrigsministeriet besluttede i begyndelsen af oktober 2004, at Udenrigsministeriets hjemmetjeneste fremover gennemfører inspektionsbesøg på ambassader og generalkonsulater. Det er et element i mål- og resultatkontrakten for Borgerservice. Det er en kontrol af, om arbejdsgange og procedurer følges i visumadministrationen, ikke en kontrol af afgørelser i enkeltsager. Der kan naturligvis være omstændigheder der gør, at inspektionsbesøg bør foretages uanmeldt eller alene anmeldt til repræsentationschefen. Normalt vil Udenrigsministeriets kontrolbesøg dog ske med forhåndsvarelse, da det er arbejdsgange m.v., der skal kontrolleres. Der er foreløbig i 2005 aflagt inspektionsbesøg i Warszawa, Teheran, Skt. Petersborg og Ankara. Det er med Integrationsministeriet aftalt, at Udlændingestyrelsen kan deltage i inspektionsbesøg på repræsentationerne.

4.2 Repræsentationschefens ansvar og kontrol

Ansvaret for, at visumansøgninger ekspederes efter reglerne, er repræsentationschefens. Det er ved flere lejligheder indskærpet i de senere år. Det er besluttet, at chefen skal udarbejde en lokal

risikoanalyse, fastlægge de lokale retningslinier for behandlingen af ansøgninger og føre kontrol med visumadministrationen.

Kontrolniveauet skal afspejle den lokale risikovurdering. Derfor er kontrolniveauet forskelligt fra land til land og fra repræsentation til repræsentation. Udenrigsministeriet har foreslået indskrevet i viseringsinstruksen, at repræsentationschefen mindst 1 gang årligt skal udarbejde en skriftlig **risikoanalyse**. Det skal i videst muligt omfang ske i samarbejde med de øvrige Schengen-lande. Den skal beskrive de grupper af ansøgere, som man i særlig grad skal være opmærksom på, og de grupper, som normalt ikke kræver større undersøgelser. Det bemærkes, at der er tale om typiske tilfælde, og at enhver ansøgning naturligvis skal bedømmes konkret. Risikoanalysen skal indsendes til Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet med kopi til Udenrigsministeriet.

De overordnede **retningslinier** for behandlingen af visumansøgninger er nøje beskrevet i Schengen-reglerne, viseringsinstruksen og det CD-ROM baserede undervisningsmateriale WIVR Tutorial. Herudover bør lokale, supplerende retningslinier afspejle repræsentationschefens lokale risikoanalyse. Det gælder praksis for personligt fremmøde, dokumentationskrav, ægthedsvurdering af dokumenter, sagsrutiner, fordelingen af arbejdet mellem udsendt og lokalt ansat personale, forelæggelse for Udlændingestyrelsen m.v. Udenrigsministeriet har foreslået indskrevet i viseringsinstruksen, at repræsentationschefen skal udarbejde sådanne retningslinier og å jourføre dem mindst en gang om året. Retningslinierne skal i muligt omfang samordnes med de øvrige Schengen-landes repræsentationer. Blandt andet med udgangspunkt i ambassaden i Beijings beskrivelse af sagsrutinerne, som Rigsrevisionen nævner som et godt eksempel, har Udenrigsministeriet foreslået en skabelon, som repræsentationerne kan benytte som udgangspunkt for deres fastlæggelse af deres sagsrutiner. Retningslinierne skal indsendes til Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet med kopi til Udenrigsministeriet.

Som led i den almindelige opstramning af procedurerne på visumområdet indførte Udenrigsministeriet i 2002 en pligt for repræsentationscheferne til regelmæssigt at foretage **stikprøvekontroller** og indberette til ministeriet mindst en gang om året. Da det i 2004 stod klart, at stikprøvekontrollerne ikke blev gennemført på tilfredsstillende måde, blev pligten til at gennemføre dem i begyndelsen af oktober 2004 indarbejdet i repræsentationschefernes mål- og resultatkontrakter. I højrisikolande skal der foretages flere årlige stikprøvekontroller. Repræsentationschefen skal udtrykkeligt angive, hvis han mener, at 1 årlig stikprøvekontrol er tilstrækkeligt. Stikprøvekontrollerne skal indsendes til Udenrigsministeriet, og Udenrigsministeriet vil kontrollere, at stikprøvekontroller gennemføres rettidigt og er udført i henhold til de givne retningslinier.

Stikprøvekontrollerne er en kontrol af, at alt er i orden i de udtagne sager, herunder at procedurerne i viseringsinstruksen er blevet fulgt, og at skønnet over, om et visum bør udstedes, eller om sagen bør forelægges for Udlændingestyrelsen, er inden for de lokalt fastlagte retningslinier og i øvrigt fornuftigt i den konkrete sag. Reglerne for udarbejdelse af stikprøvekontroller fremgår af viseringsinstruksen og det materiale, Udenrigsministeriet i januar 2005 udsendte vedrørende gennemførelsen af mål- og resultatkontrakterne. Som foreslået af Rigsrevisionen har Udenrigsministeriet udarbejdet en praktisk vejledning til repræsentationscheferne om, hvorledes stikprøvekontrollen af repræsentationens visumadministration bør gennemføres.

Repræsentationschefernes stikprøvekontroller af visumsagsbehandlingen er ikke forhånds anmeldt.

4.3. Overblik over uregelmæssigheder

Som Rigsrevisionen beskriver i sin beretning, er der en grundlæggende forskel på uregelmæssigheder og misbrug. En uregelmæssighed er, hvis reglerne for god sagsbehandling ikke er blevet fulgt, f.x. forsætlig overtrædelse af de givne retningslinier for sagsbehandlingen, udstedelse af et visum i forbindelse med korruption eller sjuksket sagsbehandling. Misbrug af et visum foreligger, hvis visumindehaveren anvender sit visum på anden vis end forudsat, f.x. ved at begå kriminalitet eller at forsøge ulovlig immigration. Uregelmæssigheder vil typisk blive konstateret ved repræsentationschefens kontrolvirksomhed eller som følge af en klage til Udenrigsministeriet, der herefter anmoder

repræsentationen om at undersøge forholdet. Misbrug vil typisk blive konstateret af udlændingemyndighederne og er derfor normalt noget, repræsentationerne ikke konstaterer.

Der er i oktober 2004 udsendt en revideret generel instruks, der indskærper repræsentationernes pligt til at indberette om uregelmæssigheder og mistanke herom, herunder i visumsager. I sager vedrørende udstedelse af visum foregår den videre undersøgelse i et samarbejde mellem Borgerservice, Personalekontoret og Sikkerhedskontoret med Borgerservice som formand. Økonomikontoret holdes løbende orienteret om forløbet, og underretningen af Rigsrevisionen sker ved Økonomikontorets foranstaltning. Sagerne registreres elektronisk i Udenrigsministeriets arkiv og vil i Borgerservice blive lagt på særlige aktpakker for hver ambassade/generalkonsulat, således at der altid er fuldt overblik over hvilke sager, der har været på en repræsentation.

Oplysninger om misbrug vedrører forhold, der er opstået, efter at visumindehaveren er kommet til Danmark. De behandles derfor af Udlændingestyrelsen og evt. af politiet. Hvis Udenrigsministeriet måtte blive bekendt med oplysninger herom, vil de blive registreret på Udenrigsministeriets akter og videregivet til de nævnte myndigheder med henblik på opfølgning.

5. Tilfredsstillende rammer for repræsentationernes visumopgaver

5.1 Lister over bemyndigede

Udenrigsministeriet kan bekræfte, at der er indført en procedure, der sikrer, at bemyndigelser registreres efter reglerne, og at brugerne ikke oprettes i IT-systemerne, før der foreligger fornøden skriftlig bemyndigelse.

5.2 Uddannelse

Udenrigsministeriet tillægger uddannelse af medarbejderne stor vægt, og uddannelse er på alle områder blevet tillagt større vægt i de senere år. Koordinationen af uddannelsen for udsendte og lokalt ansatte medarbejdere er henlagt til en særlig enhed i personalekontoret.

Det har hele tiden været således, at ingen kunne deltage i visumsagsbehandlingen uden at have modtaget fornøden instruktion og oplæring. Det er og har hele tiden været en del af chefsansvaret at påse dette. Som opfølgning på statsrevisorernes beretning er det nu indskrevet i de generelle instrukser, at ingen vil kunne deltage i visumarbejdet, hvis ikke vedkommende skriftligt bekræfter at have gennemgået det særligt udarbejdede e-learning materiale WIVR Tutorial og Viseringsinstruksen. Underskrift på en sådan erklæring er nu en betingelse for Sikkerhedskontorets bemyndigelse til IT-kontoret om tildeling af brugerrettigheder i det elektroniske visumsystem.

Borgerservice gennemfører visumundervisningen på forudsendelseskurser og kurser for udsendte og lokalt ansatte medarbejdere, der hjemkaldes til kurser i administration og Borgerservice området. Det sker i et samarbejde med Udlændingestyrelsen og politiet. Herudover giver Borgerservice jævnligt individuel undervisning til medarbejdere, der udsendes på 'skæve tidspunkter', der gør, at de ikke kan deltage i holdundervisningen.

Alle udsendte medarbejdere, der skal behandle visumansøgninger, og lokalt ansatte, der skal lede repræsentationens visumsektion, skal deltage i et af de ovennævnte kurser, før de må optage arbejdet. Det gælder også ferieaflosere o. lign. Hvis der i særlige situationer skulle være behov for at bemyndige en af repræsentationens medarbejdere, uden at der er mulighed for at deltage i et kursus i København, skal repræsentationschefen påse, at vedkommende får den fornødne instruktion og oplæring, f.x. af andre visumkyndige på repræsentationen.

Lokalt ansatte medarbejdere i øvrigt, bortset fra ledere af visumsektionen som beskrevet ovenfor, vil blive oplært på tjenestestedet på grundlag af e-learning materialet WIVR Tutorial og viseringsinstruksen. De vil modtage tilbud om at deltage i et kursus arrangeret specielt for denne personalegruppe i København.

6.3 Sprog og personalepolitik

Udenrigsministeriet har noteret sig Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende sagsbehandlernes sproglige forudsætninger, herunder at Rigsrevisionen er enig med Udenrigsministeriet i, at ministe-

riet bør afveje sproglige behov i forhold til omkostningerne. Det er Udenrigsministeriets opfattelse, at fordelene ved en omfattende sproguddannelse af de udsendte medarbejdere i arabisk, kinesisk, russisk, og andre sprog ikke ville stå mål med de meget betydelige omkostninger forbundet hermed, og en sådan praksis genfindes heller ikke i noget andet Schengen-land, UK eller Irland. Den fornødne kontrol af visumansøgerne bør finde sted i et samvirke mellem de lokalt ansatte med den sproglige og kulturelle baggrund og de bemyndigede medarbejdere. Hvis der i enkeltsager er behov for en kontrol af en visumsags sproglige indhold, kan det om nødvendigt ske med bistand fra personer, der ikke har med visumsagsbehandlingen at gøre, det være sig lokalt ansatte fra andre afdelinger på repræsentationen, advokater eller kolleger fra andre ambassader eller andre. Viseringsinstruksen fastlægger meget klart, at den person, der træffer den endelige afgørelse om udstedelse af et visum, har ansvaret for den forudgående sagsbehandling; det gælder også oversættelse af dokumenter og interviews.

De poster, hvor sprogene er vanskelige at tilegne sig, er typisk også poster, hvor leve-, sundheds- og arbejdsvilkår er belastende. Henset hertil samt til det forhold, at de bemyndigede medarbejders sprogkundskaber ikke kan tillægges en så afgørende vægt, som Rigsrevisionen anbefaler, finder ministeriet ikke grundlag for at gennemføre væsentlige ændringer i sin personalepolitik, herunder ændringer i udsendelsesperioderne.

6.4. Repræsentationernes personaleressourcer

Udenrigsministeriet har som anbefalet af statsrevisorerne iværksat en undersøgelse af repræsentationernes personaleressourcer til visumadministrationen. Resultatet af undersøgelsen forventes at foreligge i løbet af nogle måneder.

7. Konkret sagsbehandling

7.1 Regler og retningslinier, herunder Moskva

Rigsrevisionens beretning indeholder en kritik af den konkrete visumadministration på ambassaden i Moskva.

Rusland er af Integrationsministeriet i visumpraksisnotatet placeret i immigrationslandegruppen. Det er et signal om, at der skal udvises særlig agtpågivenhed ved udstedelse af turistvisa, hvis de udstedes uden forelæggelse for Udlændingestyrelsen.

Ansøgere om turistvisum afvises ikke. Derimod vejledes de om, at ambassaden normalt kun kan udstede et turistvisum uden forelæggelse for Udlændingestyrelsen, hvis ansøgningen modtages gennem et godkendt rejsebureau. Rejsebureauordningen har netop til formål at lette proceduren for ansøgerne, og den indeholder de af Udlændingestyrelsen fastlagte sikkerhedsprocedurer, som normalt gør det ubetænkeligt at udstede visum, uden at Udlændingestyrelsen har haft mulighed for at vurdere ansøgeren, referencen og omstændighederne ved besøget. Hvis ansøgningerne ønskes indgivet direkte til ambassaden, vil ansøgningerne normalt skulle forelægges Udlændingestyrelsen. I henhold til Integrationsministeriets visumpraksisnotat, der fastlægger praksis for meddelelse af visum i sager, der forelægges for Udlændingestyrelsen, gives der som udgangspunkt ikke turistvisum til russiske statsborgere, hvorfor styrelsen som udgangspunkt ikke meddeler visum i sådanne tilfælde. Der kan dog i det konkrete tilfælde være omstændigheder, der fører til, at der alligevel meddeles visum med henblik på turistbesøg, fx tidligere problemfrit ophold i Schengenområdet. Ansøgere skal betale gebyr for at indgive ansøgningen. Visumgebyret er relativt højt set i forhold til de lokale forhold, og ambassaden opfylder derfor sin forvaltningsmæssige vejledningspligt over for visumansøgere.

Ambassaden i Moskvas praksis for indkaldelse af ansøgere til interview er i overensstemmelse med Schengen-reglerne og viseringsinstruksen. Ambassaden afgør i den konkrete sag, om det er forsvarligt at undlade at indkalde en ansøger til interview. I henhold til reglerne kan man ved denne afgørelse inddrage rejseafstanden som element under forudsætning af, at der ikke hersker tvivl om ansøgerens gode tro. Det er den samlede bedømmelse i den lokale Schengen-kreds, at der er en række kategorier af ansøgere, som der er et mindre behov for at udspørge nærmere. Der foreligger ikke

tilbagemeldinger fra politiet eller Udlændingestyrelsen om, at visa udstedt af ambassaden i Moskva i noget omfang misbruges.

Udenrigsministeriet finder på denne baggrund ikke grundlag for som anbefalet af Rigsrevisionen at iværksætte en undersøgelse af, »om der eventuelt er andre tilfælde, hvor repræsentationerne i for høj grad følger en fast praksis uden at foretage en konkret vurdering i overensstemmelse med reglerne«. Repræsentationerne skal i henhold til reglerne foretage en konkret vurdering af ansøgningerne. Det følges løbende af Udlændingestyrelsen, hvor stor en andel af ansøgningerne de enkelte repræsentationer forelægger for styrelsen, og om repræsentationernes forelæggelsespraksis således er fornuftig. Dette spørgsmål drøftes i det løbende samarbejde mellem Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet, og den fælles vurdering er, at forskellene i forelæggelsespraksis korrekt afspejler forskellene i den lokale risikovurdering.

Til Rigsrevisionens anbefaling om, at »de 2 myndigheder udarbejder en fælles vejledning, der klargør sammenhængen mellem sagsbehandlingen på repræsentationerne og i Udlændingestyrelsen« bemærkes, at denne klargørelse er indeholdt i den foran nævnte samarbejdsaftale mellem Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet. Den detaljerede vejledning herom er indeholdt i viseringsinstruksen.

7.2 Dokumentation

Det er indskærpet i viseringsinstruksen, at der skal være fornøden dokumentation i visumsagerne.

8. Rigsrevisionens anbefalinger

8.1. Checkskemaer og skabeloner

Udenrigsministeriet vil udarbejde et paradigma på et checkskema som supplement til den kontrolkolonne, der allerede findes i det fælles Schengen-visumansøgningsskema. Checkskemaet skal følge ansøgningen igennem hele sagsbehandlingen, således at man løbende kan kontrollere sagsgangen og dokumentationen. Sådanne checkskemaer benyttes allerede på enkelte repræsentationer. Dette skema vil repræsentationerne kunne vælge at anvende i perioden frem til udgangen af 2006, hvor det nye EU-Visuminformationssystem tages i brug. Visuminformationssystemet vil indeholde sådanne kontrolelementer, som Rigsrevisionen efterlyser. Paradigmaet skal tilpasses på den enkelte repræsentation, da forholdene varierer meget fra land til land, f.x. hvilke attester og anden form for dokumentation, der anvendes i landet.

De grundlæggende sagsgange er meget detaljeret beskrevet i Viseringsinstruksen og e-learning materialet WIVR Tutorial, og disse sagsgange gennemgås på de kurser, der afholdes for medarbejderne. Som ovenfor nævnt under 'retningslinier' har Udenrigsministeriet herudover foreslået, at der stilles en skabelon for tilrettelæggelsen af sagsrutinerne til rådighed for repræsentationerne, således at de kan tilrettelægge de enkelte skridt i sagsbehandlingen mest hensigtsmæssigt efter de lokale forhold.

8.2. Anvendelse af 2 sagsbehandlere

Udenrigsministeriet har i opfølgning af statsrevisorernes beretning foreslået Udlændingestyrelsen, at der indsættes en bestemmelse i viseringsinstruksen om, at en visumansøgning skal behandles af mindst 2 medarbejdere. På de fleste repræsentationer vil det betyde, at der indgår en ubemyndiget og en bemyndiget i hver sag. Hvis der i en hastesag af særlig karakter gøres undtagelse, skal det noteres på sagen. Det kan f.x. være udstedelse af visum til en minister i en weekend eller anden force majeure.

8.3 Retningslinier for interview

Rigsrevisionen anbefaler, at »de 2 ministerier styrker vejledningerne om interview af visumansøgere«, herunder hvordan repræsentationerne kan sikre, at identitetsoplysninger m.v. er korrekte i de tilfælde, hvor de ikke kræver, at ansøgerne møder frem til interview«.

Det fremgår allerede af viseringsinstruksen, at hvis repræsentationen har mistanke om, at oplysninger er ukorrekte, skal oplysningerne søges verificeret. Det gælder, uanset om ansøgeren personligt har indgivet ansøgningen og er blevet interviewet, eller ansøgningen er modtaget på anden vis. Hvorledes det praktisk skal gøres, tager repræsentationen stilling til i lyset af de lokale forhold, egne erfaringer og udveksling af synspunkter i det lokale konsulære samarbejde med de øvrige Schengenrepræsentationer. Den bemyndigede medarbejder, der godkender udstedelsen af et visum, har ansvaret for, at alle relevante oplysninger foreligger og om nødvendigt er blevet verificerede. Dette skøn efterprøves ved de regelmæssige stikprøvekontroller, repræsentationschefen skal foretage og indberette til Udenrigsministeriet om.

Udenrigsministeriet ser derfor ikke umiddelbart behov for at udsende yderligere retningslinier på dette punkt.

- - 0 - -

Nærværende redegørelse sendes som anmodet til Statsrevisoratet i 15 eksemplarer og elektronisk til ministersvar@ft.dk En kopi sendes også til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Per Stig Møller

Nr. 15 2004

INTEGRATIONSMINISTEREN

Den 14. oktober 2005

Beretning om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater

Statsrevisoratet har ved brev af 15. juni 2005 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 15 2004 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater.

I den anledning redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen med hensyn til Integrationsministeriets område har givet anledning til.

Rigsrevisionen anfører i beretningen, at der ikke har været fuld klarhed over, hvordan det overordnede faglige ansvar for og tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse er fordelt mellem Integrationsministeriet/Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet, og at der ikke foreligger en skriftlig aftale herom.

Det fremgår af Statsrevisorernes bemærkning, at Statsrevisorerne forventer, at udenrigsministeren og integrationsministeren skaber fuld klarhed over, hvorledes det faglige ansvar for og tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse er fordelt mellem de to ministerier.

Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet er ved at færdigforhandle en skriftlig aftale om ansvaret for og tilsynet med visumadministrationen på de danske repræsentationer. Fordelingen af ansvaret mellem Integrationsministeriet/Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet vil nærmere blive beskrevet i aftalen.

Rigsrevisionen anfører i beretningen, at Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet ikke har etableret et effektivt tilsyn med repræsentationernes visumudstedelse. Rigsrevisionen bemærker, at Integrationsministeriet/Udlændingestyrelsen ikke har udført kontrolbesøg og kun har haft begrænset indsigt i sagsbehandlingen på repræsentationerne gennem telefonisk rådgivning af sagsbehandlere, samt at Udlændingestyrelsen ikke har brugt Det Fælles Visumsystem til at føre tilsyn med repræsentationernes visumudstedelse og ikke har sikret, at registreringen af udstedte visa er pålidelig. Rigsrevisionen forventer, at Integrationsministeriet allerede nu begynder overvejelserne om, hvordan det nye fælles europæiske visuminformationssystem (VIS), der ventes indført fra 2007, kan anvendes i tilsynet med visumadministrationen.

Det fremgår af Statsrevisorernes bemærkning, at Statsrevisorerne påtaler, at Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets tilsyn og kontrol med repræsentationernes visumudstedelse har været utilstrækkelig og ineffektiv.

Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet er blevet enige om at styrke tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse bl.a. ved etablering af en ordning om, at Integrationsministeriet fører stikprøvekontrol med hensyn til repræsentationernes behandling af visumansøgninger. Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet er endvidere blevet enige om, at Integrationsministeriet og/eller Udlændingestyrelsen deltager i visse af Udenrigsministeriets inspektionsbesøg på repræsentationerne, at Udlændingestyrelsen 2 gange årligt undersøger, om visa udstedt af repræsentationerne er blevet registreret i Det Fælles Visumsystem, og at Integrationsministeriet og Udlændingestyrelsen overvejer, på hvilken måde det fælles europæiske visuminformationssystem (VIS), der forventes indført fra 2007, kan anvendes i forbindelse med tilsynsopgaver.

Disse nye tiltag vil – ligesom Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets øvrige tilsyn med visumadministrationen på repræsentationerne – blive beskrevet i den nye aftale mellem de to ministerier.

Integrationsministeren er bekendt med udenrigsministerens redegørelse til Statsrevisoratet i anledning af beretningen.

Dette brev er sendt i 15 eksemplarer samt elektronisk. Kopi af dette brev er endvidere sendt i 1 eksemplar til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

/ Oluf Engberg

Nr. 15 2004

RIGSREVISIONEN
Den 16. november 2005

Beretning om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 15/04 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater

Integrationsministerens redegørelse af 14. oktober 2005

Udenrigsministerens redegørelse af 14. oktober 2005

Fordelingen af ansvar

1. Statsrevisorerne bemærkede i beretningen, at de forventede, at udenrigsministeren og integrationsministeren ville skabe fuld klarhed over, hvordan det faglige ansvar for og tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse er fordelt mellem de 2 ministerier.

Det fremgår af ministrenes redegørelser, at Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet er ved at færdigforhandle en skriftlig aftale om ansvaret for og tilsynet med visumadministrationen på de danske repræsentationer, og at fordelingen af ansvaret mellem Integrationsministeriet/Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet vil blive nærmere beskrevet i aftalen.

Et udkast til aftalen har været forelagt for Rigsrevisionen. Bortset fra enkelte uklarheder i formuleringen har Rigsrevisionen ikke haft bemærkninger til udkastet til aftalen, men finder, at aftalen på tilfredsstillende måde klarlægger ansvarsfordelingen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at de 2 ministerier gennem aftalen skaber klarhed over fordelingen af ansvaret for og tilsynet med visumsagsbehandlingen på Udenrigsministeriets repræsentationer.

Tilsyn og kontrol

2. Statsrevisorerne bemærkede i beretningen, at Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets tilsyn og kontrol med repræsentationernes visumudstedelse har været utilstrækkelig og ineffektiv.

Det fremgår af ministrenes redegørelser, at de 2 ministerier vil styrke tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Integrationsministeriet vil føre stikprøvekontrol med repræsentationernes behandling af visumansøgninger, og at det er aftalt, at ministeriet eller Udlændingestyrelsen deltager i visse af Udenrigsministeriets inspektionsbesøg på repræsentationerne. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at Udlændingestyrelsen 2 gange årligt vil undersøge, om visa udstedt af repræsentationerne er blevet registreret i Det Fælles Visumsystem. Jeg finder det positivt, at Integrationsministeriet og styrelsen overvejer, på hvilken måde det nye fælles europæiske visuminformationssystem (VIS), der forventes indført i 2007, kan anvendes i forbindelse med tilsynsopgaver.

3. Udenrigsministerens redegørelse vedrørende hjemmetjenestens tilsyn og repræsentationschefernes stikprøvekontroller giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Udenrigsministeren oplyser, at det er besluttet, at repræsentationschefen skal udarbejde lokal risikoanalyse og på grundlag heraf fastlægge de lokale retningslinjer for behandlingen af ansøgninger. Retningslinjerne, som skal ajourføres mindst én gang om året, skal i videst muligt omfang samordnes med de øvrige Schengen-landes repræsentationer. Retningslinjerne skal indsendes til Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet med kopi til Udenrigsministeriet.

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at kontrolniveauet på repræsentationerne således vil afspejle den lokale risikovurdering, og at Integrationsministeriet, Udlændingestyrelsen og Udenrigsministe-

riet løbende vil blive holdt orienteret om repræsentationernes kontrolniveau, sagsgange og visumpraksis.

4. Rigsrevisionen bemærkede i beretningen, at Udenrigsministeriet ikke havde haft tilfredsstillende overblik over konstaterede uregelmæssigheder i repræsentationernes visumadministration.

Udenrigsministeren oplyser, at indberetninger om uregelmæssigheder i repræsentationernes visumadministration og mistanke herom registreres elektronisk i ministeriets arkiv og vil blive lagt på særlige aktpakker for hver repræsentation. Jeg forudsætter, at der vil blive etableret en elektronisk søgemulighed, så der kan søges på tværs af aktpakker. Jeg finder, at ministeriet herved vil få bedre overblik over de typer af uregelmæssigheder, der har været på repræsentationerne, herunder visumansøgnernes nationalitet og eventuelt konstaterede fejl eller svagheder i sagsbehandlingen.

Udenrigsministeren oplyser, at oplysninger om visummisbrug behandles af Udlændingestyrelsen og politiet, og at oplysninger herom, som Udenrigsministeriet bliver bekendt med, registreres på Udenrigsministeriets akter og videregives til nævnte myndigheder. Jeg går ud fra, at Udenrigsministeriet i de tilfælde, hvor en dansk repræsentation har udstedt det pågældende visum, tillige underretter repræsentationen om misbruget.

5. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen Udenrigsministeriet og Integrationsministeriet at samarbejde om en systematisk registrering af oplysninger om både visummisbrug og uregelmæssigheder i visumadministrationen. De 2 ministre har ikke i deres redegørelser knyttet bemærkninger til muligheden for et sådant samarbejde.

Jeg finder, at de 2 ministerier sammen bør overveje, hvordan et sådant samarbejde kan etableres.

Rammerne for repræsentationernes visumopgaver

6. Udenrigsministerens redegørelse vedrørende lister over bemyndigede giver mig ikke anledning til bemærkninger.

På baggrund af ministerens redegørelse herom er det endvidere min vurdering, at oplæringen i visumsagsbehandlingen er tilfredsstillende for både bemyndigede og lokalansatte visummedarbejdere.

7. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at de bemyndigede sagsbehandlere på omkring halvdelen af repræsentationerne ikke havde kendskab til det officielle hovedsprog i landet, og Rigsrevisionen fandt derfor, at der bør skabes en bedre sammenhæng mellem ansvaret for sagsbehandlingen og sagsbehandlernes sproglige forudsætninger for at kontrollere ansøgerne.

Det er ifølge udenrigsministerens redegørelse ministeriets opfattelse, at fordelene ved en omfattende sproguddannelse af de udsendte medarbejdere i arabisk, kinesisk, russisk og andre sprog ikke vil stå mål med de betydelige omkostninger, der er forbundet dermed, og at en sådan praksis heller ikke genfindes i noget andet Schengen-land, Storbritannien eller Irland.

Rigsrevisionen pegede i beretningen på, at Udenrigsministeriet burde overveje de forskellige muligheder for at forbedre de bemyndigede sagsbehandlernes sproglige forudsætninger for at kontrollere ansøgerne. Jeg er enig med Udenrigsministeriet i, at fordelene ved en sproguddannelse skal vurderes i forhold til omkostningerne derved.

Jeg finder fortsat, at Udenrigsministeriet bør overveje, hvorledes de sproglige forudsætninger hos sagsbehandlerne kan forbedres.

Jeg vil drøfte spørgsmålet med ministeriet.

8. Jeg finder det positivt, at Udenrigsministeriet har iværksat en undersøgelse af repræsentationernes personaleresurser til visumadministrationen, og jeg forventer, at ministeriet, når resultatet foreligger om nogle måneder, vil overveje, om personaleresurserne på hver enkelt repræsentation svarer til kontrolniveauet og de lokale retningslinjer for visumadministrationen, som repræsentationschefen skal udarbejde, jf. pkt. 3.

Repræsentationernes sagsbehandling

9. Statsrevisorerne kritiserede i beretningen, at den usikre sagsbehandling medfører nødvendige risici. Dels er der risiko for yderligere tilfælde af uregelmæssigheder og visummisbrug, dels risiko for, at personer, som ville være berettigede til at få et visum, ikke får deres ansøgning imødekommet.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at ambassaden i Moskva ikke behandler individuelle ansøgninger om visum til turistformål. Således havde ambassaden i hele 2004 ikke behandlet andre ansøgninger om turistvisa end dem, der var modtaget gennem særligt akkrediterede russiske og danske rejsebureauer. Ambassaden vejledte ansøgere om at indgive ansøgningerne gennem et rejsebureau, der var omfattet af denne ordning, mens individuelle ansøgere – herunder statsborgere fra andre lande end Rusland, der var afskåret fra at søge gennem disse rejsebureauer – blev vejledt om, at det var udsigtsløst at søge.

Undersøgelsen viste også, at ambassaden i Moskva ikke krævede personligt fremmøde.

Udenrigsministeren giver ikke i sin redegørelse nye oplysninger omkring denne praksis. Det fremgår, at ministeriet finder, at ambassadens praksis er i overensstemmelse med Schengen-reglerne og viseringsinstruksen. På baggrund af at der ikke foreligger tilbagemeldinger fra politiet eller Udlændingestyrelsen om, at visa udstedt af ambassaden i Moskva i noget omfang misbruges, finder Udenrigsministeriet ikke, at der som anbefalet af Rigsrevisionen er grundlag for at iværksætte en undersøgelse af, »om der eventuelt er andre tilfælde, hvor repræsentationerne i for høj grad følger en fast praksis uden at foretage en konkret vurdering«.

I henhold til Schengen-reglerne og viseringsinstruksen skal repræsentationerne foretage en konkret, individuel vurdering af visumansøgerne.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at ambassaden i Moskva ikke i noget tilfælde havde taget imod individuelle turistansøgninger, og at ambassaden ikke indkaldte ansøgere til personlig samtale på grundlag af en konkret vurdering af risikoen i det enkelte tilfælde.

Integrationsministeren har ikke i sin redegørelse oplyst om sin vurdering af, om Moskva-ambassadens omtalte praksis er i overensstemmelse med Schengen-reglerne og retningslinjerne i viseringsinstruksen.

Jeg vil derfor afvente en fælles vurdering fra Udenrigsministeriet og Integrationsministeriet af disse spørgsmål.

Jeg forventer desuden, at de 2 ministerier i deres løbende tilsyn med repræsentationernes visumadministration vurderer, om der er tilfælde, hvor repræsentationerne i for høj grad følger en fast praksis uden at foretage en konkret vurdering.

Rigsrevisionens generelle anbefalinger

10. Jeg finder udenrigsministerens foranstaltninger for at efterkomme Rigsrevisionens generelle anbefalinger tilfredsstillende.

Sammenfatning

11. Jeg finder det sammenfattende positivt, at integrationsministeren og udenrigsministeren har truffet en række foranstaltninger med henblik på at forbedre tilsynet og kontrollen med repræsentationernes visumsagsbehandling.

Jeg vil følge op på samarbejdsaftalen, når den foreligger i endelig form, og på de ændringer af viseringsinstruksen, som beretningen har givet anledning til.

Jeg vil fortsætte drøftelserne om sprogkulturer med Udenrigsministeriet.

Jeg vil desuden afvente Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets fælles indstilling til Moskva-ambassadens omtalte visumpraksis samt resultatet af Udenrigsministeriets undersøgelse af resurserne i visumadministrationen.

Jeg vil orientere statsrevisorerne om de nævnte punkter.

Nr. 16 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 13. oktober 2005

Beretning om Post Danmark A/S

Statsrevisoratet har ved brev af 15. juni 2005 fremsendt beretning nr. 16 2004 om Post Danmark A/S.

Beretningen vedrører tilsynet med Post Danmark A/S' regnskabsopbygning, og tilsynet med Post Danmark A/S' overholdelse af de sektor- og konkurrenceretlige regler.

Jeg har bemærket, at Rigsrevisionen konstaterer, at Transport- og Energiministeriet og Post Danmark A/S har sikret, at opdeling og organisering af regnskaberne er foretaget i overensstemmelse med de sektor- og konkurrenceretlige regler og gennemført korrekt.

Det er mindre tilfredsstillende, at Rigsrevisionens undersøgelser har vist, at de af Post Danmark A/S fastlagte retningslinjer og arbejdsgange, der skal sikre overholdelsen af de sektor- og konkurrenceretlige regler ikke i alle tilfælde er blevet overholdt. Det er ligeledes mindre tilfredsstillende, at der har været forskellige mangler ved priskalkulationsværktøjet.

Jeg har noteret mig, at Post Danmark A/S i 2004 og 2005 har taget en række initiativer, der reducerer risikoen for, at de konkurrenceretlige regler overtrædes.

På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelser, har jeg anmodet Post Danmark A/S om at udarbejde en redegørelse for, hvilke konkrete initiativer, som Post Danmark A/S har iværksat med henblik på at følge op på de kritikpunkter som Rigsrevisionen fremfører i beretningen, og som Statsrevisorerne finder mindre tilfredsstillende.

Når jeg har modtaget redegørelsen fra Post Danmark A/S, vil jeg fremsende den til orientering for statsrevisorerne.

Vedrørende revisionen af de konkurrenceretlige retningslinjer og regnskabsreglementet for Post Danmark A/S, som også omtales i beretningen, har færdiggørelsen af dette arbejde afventet Konkurrencemyndighedernes afgørelse i en klagesag imod Post Danmark A/S anlagt af forbrugerkontakt a-s.

Transport- og Energiministeriet har i mellemtiden, sammen med Post Danmark A/S og efter drøftelser med Konkurrencestyrelsen, udarbejdet et udkast til nyt regnskabsreglement baseret på en forventning om udfaldet af klagesagen ved konkurrencemyndighederne.

Konkurrenceankenævnet har nu truffet afgørelse i sagen. Selv om såvel Post Danmark A/S og Forbrugerkontakt a-s har indbragt visse elementer i sagen for domstolene, er det vurderingen, at der nu er skabt så megen klarhed over hvorledes konkurrenceretlige sager vedrørende Post Danmark A/S bedømmes, at arbejdet med at revidere de konkurrenceretlige retningslinjer kan færdiggøres.

Transport- og Energiministeriet har på den baggrund afholdt et nyt møde med Konkurrencestyrelsen, og vil nu fastsætte en proces med henblik på at færdiggøre de nye regler i løbet af de kommende uger.

Når de nye regler er endeligt gennemført, vil jeg fremsende disse til statsrevisorerne. Reglerne vil ligeledes blive fremsendt til EU-kommissionen til orientering.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 16 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 3. november 2005

Beretning om Post Danmark A/S

Jeg nævnte i mit brev af 13. oktober 2005 til statsrevisorerne om beretning nr. 16 2004 om Post Danmark A/S, at jeg har anmodet Post Danmark A/S om at udarbejde en redegørelse for, hvilke konkrete initiativer, som virksomheden har iværksat med henblik på at følge op på de kritikpunkter som Rigsrevisionen fremfører, og som Statsrevisorerne finder mindre tilfredsstillende.

Jeg vedlægger kopi af den redegørelse af 31. oktober 2005, som jeg har modtaget fra Post Danmark A/S' bestyrelsesformand, Fritz H. Schur.

I forhold til redegørelsen, bemærker jeg, at efter, at Rigsrevisionen har gennemgået sagen, har Post Danmark A/S' interne revision gennemgået Post Danmark A/S' procedurer. Denne gennemgang har bl.a. resulteret i, at Post Danmark A/S nu har indlagt ekstra interne kontroller, som skal medvirke til at hindre en gentagelse af de opståede fejl.

Desuden har Post Danmark A/S efter aftale med Konkurrencestyrelsen indført en ny prissætningsmodel for adresseløse forsendelser, hvor priser og rabatter fastsættes entydigt ud fra objektive kriterier.

Endelig bemærker jeg, at det er aftalt med Post Danmark A/S' interne revision, at denne i forbindelse med revisionen i 2005 foretager en opfølgning på anvendelsen af de nye regelsæt.

Jeg hilser Post Danmark A/S' tiltag velkommen, og vil anmode Post Danmark A/S om at orientere mig om intern revisions opfølgning på anvendelsen af det nye regelsæt.

Rigsrevisionen modtager kopi af dette brev.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

POST DANMARK

Tietgensgade 37
1566 København V

Transport- og energiminister Flemming Hansen
Transport- og Energiministeriet
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

31. oktober 2005

Kære Flemming Hansen

Tak for dit brev af 13. oktober 2005 vedrørende Rigsrevisionens beretning om Post Danmark A/S. Jeg skal herved give den ønskede redegørelse for de initiativer, som Post Danmark A/S har iværksat.

Indledningsvis skal jeg bemærke, at det er tilfredsstillende, at Rigsrevisionen konkluderer, at Post Danmark A/S har udarbejdet interne procedurer, der kan sikre, at selskabet overholder de konkurrenceretslige regler mv.

Hernæst skal det anføres, at såvel Rigsrevisionens som Intern Revisions gennemgang af Post Danmarks procedurer har givet anledning til, at selskabet kritisk har gennemgået disse og foretaget de nødvendige tilretninger.

Rigsrevisionen anfører som kritikpunkt, at de fastlagte procedurer omkring anvendelse af hotlinefunktionerne ikke i alle tilfælde er blevet overholdt. Dette har medført, at Post Danmarks procedurer og rutiner for hotlinefunktionerne i forretningsenhederne er blevet gennemgået og justeret, herunder indførelse af de nødvendige interne kontroller.

De nye procedurebeskrivelser er efterfølgende gennemgået af Post Danmarks interne revision, som har tilsluttet sig disse.

Den gennemgang som Post Danmarks interne revision foretog, viste at der var eksempler på forkert indlagte priser i salgskalkulationssystemet. Post Danmarks efterfølgende gennemgang heraf viste, at der var tale om fejl på priser i vægt- eller antalskategorier, der generelt ikke benyttes/efterspørges, og at prisfejlene i praksis ikke har haft effekt på de afgivne tilbud. Post Danmark A/S har imidlertid nu indlagt en ekstra intern kontrol, som vil sikre, at denne type fejl ikke vil opstå fremadrettet. Post Danmarks interne revision har gennemgået den ændrede procedure og oplyst, at denne efter Intern Revisions opfattelse tilgodeser en korrekt opdatering af salgspriser i salgskalkulationsværktøjet.

Et særligt kritikpunkt i Rigsrevisionens rapport var prissætningen for adresseløse forsendelser. Det blev konstateret, at selskabets regelsæt og procedurer ikke i alle tilfælde tilgodeså en veldokumenteret prisfastsættelse overfor den enkelte kunde.

Til dette skal anføres, at Post Danmark A/S efter aftale med Konkurrencestyrelsen med virkning for 1. juni 2005 har indført en prissætningsmodel for adresseløse forsendelser, som sikrer, at priser og rabatter fastsættes entydigt ud fra objektive kriterier.

Hovedelementerne i prismodellen skal sikre en ensartet prissætning. I den nye prismodel opereres med hhv. listepriiser og nettopriiser. De kunder, som årligt sender mere end 0,5 mio. stk. forsendelser, afregnes til nettopriiser. Nettoprisen er en objektiv prisfastsættelsesmodel, som baserer sig på følgende determinanter:

- Grundpris
- Varslingstillæg
- Kvantumstillæg
- Frekvenstillæg
- Vægttillæg
- Tillæg for Behandlingsform
- Tillæg for Modtagergruppe
- Tillæg for Geografi

- Kommercielt Tillæg

De kunder, som årligt sender under 0,5 mio. stk. forsendelser, afregnes til gældende listepreiser.

Det fremgår af Rigsrevisionens rapport, at Post Danmark A/S har planlagt, at udfase salgskalkulationsværktøjet og erstatte dette af pris- og rabatberegninger i økonomisystemet SAP. Jeg kan hertil oplyse, at Post Danmark A/S efterfølgende har truffet beslutning om, at produktionsmodulet i SAP ikke skal implementeres i fuldt omfang. Dette bevirker, at salgskalkulationssystemet alligevel ikke udfases. Fremadrettet er det derfor besluttet, at det i samarbejde med Intern Revision skal undersøges, hvorledes det nuværende salgskalkulationssystem kan forbedres.

Jeg skal afslutningsvis bemærke, at det er Post Danmark A/S' ledelse klare politik, at overholde de konkurrenceretslige regler. Således har selskabet udarbejdet en ganske omfattende Compliance Manual. Formålet med denne er at henlede medarbejdernes opmærksomhed på konkurrenceretlige problemstillinger og at sikre, at eventuelle tvivlsspørgsmål afklares.

Endelig skal det anføres, at det med Post Danmarks interne revision er aftalt, at denne i forbindelse med revisionen i 2005 foretager en opfølgning på anvendelsen af de nye regelsæt, inklusive den nye prissætningsmodel for adresseløse forsendelser.

Med venlig hilsen

Fritz H. Schur
Bestyrelsesformand

Nr. 16 2004

RIGSREVISIONEN
Den 9. december 2005

Beretning om Post Danmark A/S

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 16/04 om Post Danmark A/S

Transport- og energiministerens redegørelser af 13. oktober og 3. november 2005

1. Beretningen indeholdt bl.a. en gennemgang af Konkurrencerådets afgørelser og status for Forbruger-Kontakt A/S' klage over Post Danmark A/S' aktiviteter og prissætning på markedet for adresseløse forsendelser. Sagen bestod af 4 klagepunkter, der ved beretningens afgivelse havde følgende status:

- a. *Diskriminerende og loyalitetsskabende priser og rabatter*, hvor Post Danmark A/S den 27. oktober 2004 havde anket Konkurrencerådets afgørelse af 29. september 2004 til Konkurrenceankenævnet.
- b. *Urimeligt lave priser*, hvor Forbruger-Kontakt A/S den 22. december 2004 havde anket Konkurrencerådets afgørelse af 24. november 2004 til Konkurrenceankenævnet.
- c. *Aftaler med urimelig lang løbetid*. Konkurrencerådet havde afvist klagepunktet den 29. september 2004, og afgørelsen kunne ikke ankes.
- d. 1) *Krydssubsidiering med konkurrenceforvridning til følge*. Konkurrencerådet havde afvist klagepunktet den 29. september 2004, og denne afgørelse kunne ikke ankes.
2) *Ulovlig statsstøtte*. Da spørgsmålet om ulovlig statsstøtte ligeledes var indbragt for Europa-Kommissionen, havde Konkurrencerådet ikke hjemmel til at behandle denne del af klagen – klagepunktet behandledes derfor af Europa-Kommissionen.

Det fremgår af ministerens redegørelse af 13. oktober 2005, at Konkurrenceankenævnet nu har truffet afgørelse i sagen, og at såvel Post Danmark A/S som Forbruger-Kontakt A/S har indbragt visse elementer i sagen for domstolene.

2. Rigsrevisionen har gennemgået Konkurrenceankenævnets kendelse, som er afsagt den 1. juli 2005. Det fremgår af kendelsen, at ankenævnet har stadfæstet Konkurrencerådets afgørelse af 29. september 2004 vedrørende diskriminerende og loyalitetsskabende priser og rabatter. Konkurrenceankenævnet var således enig med Konkurrencerådet i, at Post Danmark A/S havde misbrugt sin dominerende stilling dels gennem forskellige priser over for egne og konkurrenters kunder, dels ved at anvende progressive og loyalitetsskabende målrabatter. Ligeledes havde Post Danmark A/S misbrugt sin dominerende stilling, idet selskabet behandlede handelspartnere i samme situation forskelligt, hvilket Post Danmark A/S ikke havde begrundet ud fra objektive kriterier, jf. beretningens pkt. 34. Hvad angik det påbud, som Konkurrencerådet gav Post Danmark A/S om at ændre sine priser og rabatter, er det efterfølgende blevet afløst af Post Danmark A/S' tilsagn, der ifølge Konkurrenceankenævnets kendelse blev godkendt på Konkurrencerådets rådsmøde den 23. februar 2005.

Desuden stadfæstede Konkurrenceankenævnet i kendelsen fra 1. juli 2005 Konkurrencerådets afgørelse af 24. november 2004 om, at Post Danmark A/S ikke havde misbrugt sin dominerende stilling ved at anvende urimeligt lave priser. Jf. om Konkurrencerådets afgørelse i beretningens pkt. 37-39.

Jeg vil fortsat følge det videre forløb af klagesagen vedrørende ulovlig statsstøtte, der er indbragt for Europa-Kommissionen, og vedrørende de elementer, der er indbragt for domstolene.

3. Transport- og energiministeren har i sin redegørelse af 13. oktober 2005 oplyst, at revisionen af de konkurrenceretlige retningslinjer og regnskabsreglementet for Post Danmark A/S har afventet Konkurrencemyndighedernes afgørelse af klagesagen. Transport- og Energiministeriet og Post Danmark A/S har i mellemtiden udarbejdet et udkast til nyt regnskabsreglement baseret på en forventning om udfaldet af klagesagen ved konkurrencemyndighederne. Efter Konkurrenceankenævnets kendelse finder ministeren, at der nu er skabt så meget klarhed over, hvorledes konkurrenceretlige sager vedrørende Post Danmark A/S bedømmes, at arbejdet med at revidere de konkurrenceretlige retningslinjer kan færdiggøres.

Jeg vil følge færdiggørelsen og indførelsen af de nye konkurrenceretlige regler og regnskabsreglementet.

4. Statsrevisorerne fandt det mindre tilfredsstillende, at Post Danmarks A/S' fastlagte retningslinjer og arbejdsgange ikke i alle tilfælde var overholdt, og at der havde været forskellige mangler ved salgskalkulationsværktøjet, så prisfastsættelsen ikke altid havde været veldokumenteret over for den enkelte kunde.

Det fremgår af transport- og energiministerens supplerende redegørelse af 3. november 2005, at såvel Rigsrevisionens som Intern Revisions gennemgang af Post Danmark A/S' procedurer har givet anledning til, at selskabet kritisk har gennemgået disse og foretaget de nødvendige tilretninger. Ministeren har oplyst, at Post Danmark A/S konkret har sikret, at

- Post Danmark A/S' procedurer og rutiner for hotlinefunktionerne i forretningsenhederne er blevet gennemgået og justeret, ligesom de nødvendige interne kontroller er indført
- Post Danmark A/S har indlagt en ekstra intern kontrol, som vil sikre mod fejl i de indlagte priser i salgskalkulationsværktøjet
- Post Danmark A/S har indført en prissætningsmodel for adresseløse forsendelser, som sikrer, at priser og rabatter entydigt fastsættes ud fra objektive kriterier.

Det fremgår videre af Post Danmark A/S' redegørelse, at den planlagte udfasning af salgskalkulationsværktøjet ikke gennemføres som planlagt. Det er derfor besluttet, at det i samarbejde med Intern Revision skal undersøges, hvorledes det nuværende salgskalkulationssystem kan forbedres.

Jeg finder generelt Post Danmark A/S' initiativer tilfredsstillende, og jeg har noteret mig, at Post Danmark A/S' interne revision har tilsluttet sig de nye procedurer i hotlinefunktionerne, ligesom den ændrede procedure i salgskalkulationsværktøjet efter Intern Revisions opfattelse tilgodeser en korrekt opdatering af salgspriserne.

Jeg har desuden noteret mig, at det er aftalt med Post Danmark A/S' interne revision, at der i forbindelse med revisionen for 2005 foretages en opfølgning på anvendelsen af de nye regelsæt, inkl. den nye prissætningsmodel for adresseløse forsendelser.

Endelig har jeg med tilfredshed bemærket, at transport- og energiministeren vil anmode Post Danmark A/S om en orientering om Intern Revisions opfølgning på anvendelsen af det nye regelsæt.

Jeg vil følge det videre forløb i sagen.

5. Jeg vil i et opfølgende notat redegøre for den endelige afgørelse i klagesagen, herunder for den videre domsstolsbehandling og for Europa-Kommissionens behandling af spørgsmålet om statsstøtte. Jeg vil endvidere følge færdiggørelsen og indførelsen af de nye konkurrenceretlige regler og regnskabsreglementet for Post Danmark A/S samt indførelsen af de nye regelsæt inkl. den nye prissætningsmodel for adresseløse forsendelser og orientere statsrevisorerne herom.

Henrik Otbo

Nr. 17 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 9. december 2005

Beretning om Finanstilsynets virksomhed

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 17 2004 om Finanstilsynets virksomhed

Som opfølgning på Statsrevisorernes beretning nr. 17 2004 om Finanstilsynets virksomhed samt ledsagende statsrevisorbemærkning af den 14. september 2005 vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Jeg noterer med tilfredshed, at Statsrevisorerne vurderer, at Finanstilsynet i de senere år har arbejdet mere målrettet og systematisk med at inspicere alle forretningsområder inden for den finansielle sektor. Samtidig må jeg dog med beklagelse konstatere, at det er Statsrevisorernes vurdering, at:

- Finanstilsynets inspektioner bør forbedres, så de i højere grad dækker de større og risikofyldte virksomheder
- Sagsbehandlingen på visse områder kan blive mere effektiv og tidssvarende
- Det er kritisabelt, at Finanstilsynet ikke følger systematisk op på de påbud, som tilsynet har udstedt over for pengeinstitutterne.

Der må ikke herske tvivl om kvaliteten af Finanstilsynets inspektionsvirksomhed og effekten af denne. Jeg har derfor valgt at reagere hurtigt på kritikken. På finanslovsforslaget for 2006 er der således indarbejdet en ekstra bevilling på 6,7 mio. kr. til Finanstilsynet fra og med 2006. Bevillingen skal bl.a. finansiere de forbedringer af inspektionsvirksomheden, som Finanstilsynet vil gennemføre på baggrund af kritikken.

Jeg vil i det følgende uddybe, hvilke initiativer, der iværksættes til at imødekomme Statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik.

Inspektionsfrekvensen

Statsrevisorerne vurderer, at Finanstilsynets inspektioner bør forbedres, så de i højere grad dækker de større og risikofyldte virksomheder. Det fremgår af beretningen, at det bør overvejes, at de største virksomheders mere risikofyldte områder undersøges oftere end hvert 4. år.

Finanstilsynet fører et risikobaseret tilsyn. Det betyder, at Finanstilsynet har fokus på de områder, hvor risikoen for overtrædelser – eller konsekvenserne heraf – er størst.

Da der ikke må herske tvivl om, at Finanstilsynets inspektionsvirksomhed skal medvirke til at sikre finansiell stabilitet, har jeg derfor – med tilførsel af de ekstra ressourcer – sikret mig, at Finanstilsynets målsætning for inspektion af de største virksomheder nedsættes fra hvert 4. år til hvert 3. år.

Kvaliteten af Finanstilsynets sagsbehandling

Statsrevisorerne vurderer, at sagsbehandlingen på visse områder kan blive mere effektiv og tidssvarende. I beretningen fremgår det, at inspektionerne vedrørende pengeinstitutternes kreditområde kan tilrettelægges mere effektivt ved at reducere antallet af udlånssager, som gennemgås, når der ikke er væsentlige problemer på kreditområdet i et pengeinstitut.

Finanstilsynet har overfor mig oplyst, at der allerede er iværksat tiltag, således at inspektionerne på kreditområdet gennemføres mere effektivt. Endvidere har Finanstilsynet iværksat et tværgående projekt om ensartning af tilsynets produkter, ydelser og aktiviteter indenfor det almindelige tilsynsområde. Dette projekt vil også se på mulighederne for effektiviseringer.

I dette projekt indgår også skadesforsikringsområdet på baggrund af kritikpunkterne i beretningen vedr. manglende dokumentation og ufærdig inspektionshåndbog.

Jeg har bedt Finanstilsynet orientere mig om resultatet af projektet, når det er afsluttet.

Opfølgning på påbud

Statsrevisorerne vurderer, at det er kritisabelt, at Finanstilsynet ikke følger systematisk op på de påbud, som tilsynet har udstedt over for pengeinstitutterne. Det fremgår af beretningen, at Finanstilsynet ikke følger systematisk op på de inspektioner, hvor tilsynet har udstedt påbud.

Som led i det risikobaserede tilsyn følger Finanstilsynet risikobaseret op på påbud givet på inspektioner. Finanstilsynet har overfor mig oplyst, at der er igangsat et projekt om Finanstilsynets reaktions- og indgrebsmuligheder, hvor Finanstilsynets praksis omkring afgivelse af påbud også analyseres nærmere.

Jeg finder dog samtidig også, at det er nødvendigt at iværksætte tiltag her og nu på området. De ekstra ressourcer til Finanstilsynet skal således sikre, at der fra og med 2006 kan følges systematisk op på af Finanstilsynet udstedte påbud.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 17 2004

RIGSREVISIONEN
Den 2. januar 2006

Beretning om Finanstilsynets virksomhed

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 17/04 om Finanstilsynets virksomhed Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 9. december 2005

1. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Finanstilsynet ikke fulgte systematisk op på de påbud, som tilsynet havde udstedt over for pengeinstitutterne, da det er afgørende for effekten af Finanstilsynets inspektionsvirksomhed. Statsrevisorerne anførte endvidere, at Finanstilsynets inspektioner burde forbedres, så de i højere grad dækkede de større og risikofyldte virksomheder. Endvidere at sagsbehandlingen på visse områder kunne blive mere effektiv og tidssvarende.

2. Økonomi- og erhvervsministeren konstaterer i sin redegørelse, at han på baggrund af kritikken har valgt at reagere hurtigt, idet der ikke må herske tvivl om kvaliteten af Finanstilsynets inspektionsvirksomhed og effekten af den. Der er derfor indarbejdet en ekstra bevilling på 6,7 mio. kr. på finansloven for 2006, som skal finansiere de forbedringer, som Finanstilsynet vil gennemføre på baggrund af kritikken.

Jeg finder, at ministeren med bevillingen har skabt de økonomiske rammer for de fornødne initiativer på området.

3. Ministeren anfører videre i sin redegørelse, at de ekstra resurser skal sikre, at der fra og med 2006 systematisk kan følges op på tilsynets påbud. Finanstilsynet har igangsat et projekt om Finanstilsynets reaktions- og indgrebsmuligheder, hvor praksis om afgivelse af påbud også analyseres nærmere. Jeg finder ministeriets initiativer tilfredsstillende og vil følge den nærmere implementering af både de kortsigtede og langsigtede løsninger med hensyn til henholdsvis opfølgning af påbud og projektet om tilsynets reaktionsmuligheder mv.

4. Det fremgår af ministerens redegørelse, at tilførslen af ekstra resurser bl.a. skal sikre, at Finanstilsynets inspektion forbedres ved at øge hyppigheden af inspektionen af de største virksomheder fra hvert 4. år til hvert 3. år. Jeg vil følge, om der sker den forudsatte ændring i inspektionshyppigheden for de største virksomheder.

5. Økonomi- og erhvervsministeren oplyser endvidere, at Finanstilsynet har igangsat et tværgående projekt om ensartning af tilsynets produkter, ydelser og aktiviteter inden for tilsynsområdet. Projektet omfatter også skadesforsikringsområdet, hvor Rigsrevisionen havde konstateret manglende dokumentation og en ufærdig inspektionshåndbog. Ministeren har bedt Finanstilsynet om at orientere ham, når projektet er afsluttet. Jeg finder, at ministerens reaktion er hensigtsmæssig og vil følge implementeringen af projektet.

6. Det er sammenfattende min opfattelse, at ministerens redegørelse er tilfredsstillende.

Jeg vil følge implementeringen af ministerens initiativer og orientere statsrevisorerne om følgende punkter:

- implementering af både de kortsigtede og langsigtede løsninger med hensyn til henholdsvis opfølgning af påbud og projektet om tilsynets reaktionsmuligheder mv.

- om der sker den forudsatte ændring i inspektionshyppigheden for de største virksomheder
- projektet om ensartning af tilsynets produkter, ydelser og aktiviteter inden for tilsynsområdet

Henrik Otbo

Afsnit 3

Nr. 18 2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004

Nr. 18 2004

STATSMINISTEREN
Den 10. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Statsrevisoratet har med skrivelse af 1. december 2005 fremsendt beretning nr. 18 2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004. Statsrevisoratet anmoder i samme skrivelse om en redegørelse til statsrevisorerne vedrørende beretningen. Jeg har ingen bemærkninger til beretningen for Statsministeriets område. Kopi af dette brev fremsendes til Rigsrevisionen til orientering.

Med venlig hilsen

Anders Fogh Rasmussen

Nr. 18 2004

UDENRIGSMINISTEREN

Den 1. februar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 1. december 2005, hvormed beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004 blev fremsendt, redegøres herved for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. For udviklingsbistandens område henvises til særskilt redegørelse fra udviklingsministeren.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen ligesom sidste år har vurderet, at regnskabsforvaltningen på Udenrigsministeriets område samlet set har været tilfredsstillende, herunder at tilskudsforvaltningen – som også omfatter tilskud uden for udviklingsbistandens område – samlet set er vurderet som tilfredsstillende.

Jeg lægger stor vægt på, at Udenrigsministeriet lever op til principperne for god statslig økonomiforvaltning og til egne effektivitetsmålsætninger. Det er derfor glædeligt, at de forskellige initiativer, som Udenrigsministeriet har iværksat med henblik på at effektivisere og forbedre regnskabs- og tilskudsforvaltningen, bærer frugt.

Det er Udenrigsministeriets målsætning, at denne proces fortsætter, således at kvaliteten af Udenrigsministeriets økonomiforvaltning og regnskabsaflæggelse styrkes yderligere i de kommende år.

For så vidt angår tilskudsforvaltningen uden for udviklingsbistandens område har jeg noteret mig statsrevisorernes bemærkninger i beretningen om problemer med rettidig modtagelse og gennemgang af tilskudsregnskaber. Jeg har ligeledes taget de af Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning, som vedrører Udenrigsministeriets etablering af et centralt opfølgningssystem for tilskud uden for udviklingsbistandens område, der efter Rigsrevisionens vurdering burde have været etableret på et tidligere tidspunkt. Det er Udenrigsministeriets ambition, at der i løbet af 2006 implementeres en yderligere it-understøttelse af det etablerede opfølgningssystem.

For så vidt angår statsrevisorernes generelle bemærkninger vedr. den tværgående gennemgang af tilskudsordninger kan jeg henvise til udviklingsministerens redegørelse. Udenrigsministeriet er i forbindelse med det løbende arbejde med at videreudvikle tilskudsforvaltningen opmærksom på såvel Rigsrevisionens anbefalinger som Økonomistyrelsens vejledninger.

Vedrørende Rigsrevisionens bemærkninger om revision i årets løb har jeg med tilfredshed noteret mig, at regnskabsaflæggelsen var rigtig og at dispositionerne var i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love m.v. Jeg har ligeledes med tilfredshed bemærket, at forretningsgange og interne kontroller var tilfredsstillende ved Udenrigsministeriet i København samt ved 6 besøgte ambassader i 2004.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen ved besøg på 5 ambassader fandt, at de gennemgæede forretningsgange og interne kontroller ikke fungerede helt tilfredsstillende.

I tilknytning hertil har jeg bemærket, at Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet har udvidet en ny model for brugerprofiler i økonomisystemet Rep-Finans til alle repræsentationer, som anvender dette økonomisystem, hvormed den interne kontrol styrkes. Udenrigsministeriet styrker fortsat indsatsen med henblik på at sikre den bedst mulige fordeling af ansvar og adskillelse af centrale økonomi- og regnskabsfunktioner på de enkelte repræsentationer.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger om behovet for en opstramning af procedurerne for at sikre en tilstrækkelig intern kontrol på pas- og visumområdet. De interne kontroller og forretningsgange vedrørende modtagelse, registrering og opbevaring af pas, stamkort og visumstickers indgår fremtidigt som obligatorisk element i de af kontrollerteamets interne undersøgelser, der vedrører forvaltningen på enkelte repræsentationer.

For så vidt angår visumadministrationen, henviser Rigsrevisionen til pkt. 34 i statsrevisorernes beretning nr. 15/04 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater, som vedrører stikprøvekontrol med visumudstedelser. I den forbindelse kan jeg henvise til min redegø-

relse til statsrevisorerne af 14. oktober 2005 og til rigsrevisors notat til statsrevisorerne herom af 16. november 2005, hvori han finder det meget tilfredsstillende, at kontrolniveauet på repræsentationerne således vil afspejle den lokale risikovurdering, og at Integrationsministeriet, Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet løbende vil blive holdt orienteret om repræsentationernes kontrolniveau, sagsgange og visumpraksis.

Med hensyn til afregning af sociale bidrag for lokalt ansatte samt lokalt ansattes skattebetaling til opholdslandet tilkendegiver Udenrigsministeriet løbende, at det påhviler repræsentationerne at kontrollere, at skattebetaling og betaling af lovpligtige socialbidrag finder sted for de relevante medarbejdere, hvilket også fremgår af Udenrigsministeriets administrative instruks. Denne forpligtelse er senest meddelt repræsentationerne i december 2005, ligesom repræsentationerne er anmodet om at bekræfte, at lønningerne for lokalt ansat personale uden skatte- eller arbejdsmarkedsbidragspligt til Danmark er indberettet til de danske skattemyndigheder. Også dette forhold vil fortsat være omfattet af kontrollerteamets interne undersøgelser af forvaltningen på de enkelte repræsentationer.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger om cheffeftersyn på repræsentationerne. Udenrigsministeriet har foretaget en yderligere styrket opfølgning på gennemførelsen af disse eftersyn for at sikre, at der foretages to årlige eftersyn på alle repræsentationer.

For så vidt angår den selvejende institution Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder (DCISM) har jeg noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger om, at der er sket forbedringer, men at der fortsat er behov for en styrkelse af regnskabsfunktionen, forretningsgange og interne kontroller i DCISM. Udenrigsministeriet har anmodet DCISM om senest den 15. februar 2006 at udarbejde en samlet redegørelse for centrets fremadrettede opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger med henblik på at opnå en fuldt tilfredsstillende økonomistyring og regnskabsforvaltning i DCISM.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Per Stig Møller

Nr. 18 2004

UDVIKLINGSMINISTEREN

Den 28. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 1. december 2005, hvormed beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004 blev fremsendt, skal jeg herved redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til på udviklingsbistandens område. For Udenrigsministeriets områder i øvrigt henvises til udenrigsministerens redegørelse.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen ligesom sidste år har vurderet, at regnskabsforvaltningen på Udenrigsministeriets område samlet set har været *tilfredsstillende*, herunder at tilskudsforvaltningen, som udgør en meget væsentlig del af Udenrigsministeriets udgiftsområde, samlet set er vurderet som tilfredsstillende.

For så vidt angår statsrevisorernes generelle bemærkninger vedr. den tværgående gennemgang af tilskudsordninger kan jeg bekræfte, at Udenrigsministeriet i forbindelse med det løbende arbejde med at videreudvikle tilskudsforvaltningen er opmærksom på såvel Rigsrevisionens anbefalinger som Økonomistyrelsens vejledninger. For så vidt angår tilskudsforvaltningen på udviklingsbistandens område, har jeg noteret mig statsrevisorernes bemærkning om Udenrigsministeriets oplysninger til Finansudvalget om status for de finansielle forhold i Program og Projektorientering (PPO) samt om problemer med rettidig modtagelse og gennemgang af tilskudsregnskaber.

Om Statsrevisorernes bemærkninger til Udenrigsministeriets oplysninger til Finansudvalget om **Program- og Projektorientering (PPO)** kan jeg oplyse, at Finansudvalget ved brev af 13. oktober 2005 blev informeret om, at beløbsgrænsen for, hvilke projekter der medtages i PPO, fra 2004 var hævet til 5 mio. kr., ligesom definitionen på et igangværende projekt i PPO 2004 blev præciseret. Med hensyn til det fremadrettede vil ministeriet sikre, at det af PPO 2005 fremgår, at der udelukkende medtages oplysninger om programmer over 5 mio. kr., ligesom der vil blive tilsikret behørig oplysning om sager, som er fysisk afsluttede, men hvor endelig afrapportering og/eller regnskaber endnu udestår.

For så vidt angår Statsrevisorernes bemærkninger til problemer med rettidig modtagelse og gennemgang af regnskaber noterer jeg med tilfredshed, at Rigsrevisionen anerkender den positive udvikling i ministeriets fortsatte arbejde med sikring af rettidig opfølgning på, og kontrol af **tilskudsregnskaber på udviklingsbistandens område**. Rigsrevisionen bemærker særligt den fortsatte ledelsesmæssige fokus og ministeriets ibrugtagning af det nye internetbaserede system til regnskabsopfølgning, hvormed der nu foreligger oplysninger om aktuel status for det enkelte regnskab. Jeg finder samtidig anledning til at bemærke, at antallet af udestående regnskaber i kraft af ovenstående indsatser er under fortsat nedbringelse.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkninger om, at retningslinjerne for økonomistyringen af de rådgivende enheder burde have været udarbejdet tidligere.

Jeg glæder mig over, at Rigsrevisionen på baggrund af stedlige revisionsbesøg har vurderet tilskudsforvaltningen på to ambassader tilfredsstillende. For så vidt angår revisionen på 2 andre ambassader, hvor tilskudsforvaltningen blev vurderet som ikke helt tilfredsstillende, kan følgende oplyses:

Med henvisning til Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende tilskudsforvaltningen på en ambassade, hvor der manglede regnskaber for landbrugsprojekter, kan det oplyses, at alle regnskaber for landbrugsprojekterne for perioden 1997 til 2004 nu er modtaget, færdigbehandlet og afstemt med ambassadens regnskab. Regnskaberne og den endelige afstemning har vist, at der ikke har været misbrug af danske bistandsmidler i landbrugsprojekterne.

Med henvisning til Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende tilskudsforvaltningen på en anden ambassade, hvor der bl.a. konstateredes manglende rettidig omhu ved gennemgang af tilskudsregnskaber, kan det oplyses, at ambassadens regnskabsmæssige gennemgang som opfølgning på Rigs-

revisionens besøg nu er afsluttet og alle fejlkonteringer er korrigeret. Der er foretaget endelig afstemning af samtlige reskontrosager og endelig er udligningen af beholdningskonti for decentralt regnskabsførende enheder afsluttet.

Jeg kan desuden oplyse, at ministeriet bl.a. som opfølgning på Rigsrevisionens tilskudsrevisioner fortsætter indsatsen til styrkelsen af tilskudsforvaltningen på udviklingsbistandens område.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs

Nr. 18 2004

FINANSMINISTEREN

Den 31. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Redegørelse vedrørende Beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004

Vedlagt fremsender jeg svar på Beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004. I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver mig anledning til.

Bemærkningerne er for det første knyttet til den almindelige revision på Finansministeriets område. Rigsrevisionen vurderer, at Finansministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at dispositionerne har været i overensstemmelse med bevillinger og love mv.

For det andet giver bevillingskontrollen og den afsluttende revision anledning til tre bemærkninger fra henholdsvis Rigsrevisionen og Statsrevisoratet. Det drejer sig om afsnittet vedr. Økonomistyrelsens forretningsgange, afsnittet om bevillingskontrollen af § 34 og det tværgående afsnit om tilskudsrevision.

Afsnit III.D. Økonomistyrelsens forretningsgange

I beretningens pkt. 88 anføres, at den afsluttende revision konstaterede en række mangler ved afstemninger på de områder, som Økonomistyrelsen forvalter for Finansministeriets departement. Rigsrevisionen konstaterer, at der ikke forelå klare forretningsgangsbeskrivelser for, hvilke konti der skulle afstemmes, hvornår afstemningerne skulle foretages, hvorledes afstemningen skulle dokumenteres, samt hvorledes det blev sikret, at eventuelle konstaterede fejl blev rettet.

I den anledning bemærkes følgende:

Økonomistyrelsen har oplyst, at styrelsen har udarbejdet en handlingsplan sammen med Finansministeriets Administrative Fællesskab (FAF) for at undgå tilsvarende periodiseringsfejl i 2005. Derudover er ansvarsfordelingen mellem de opgaveansvarlige kontorer og Økonomistyrelsens regnskabsenhed blevet fastlagt, ligesom forretningsgange er udarbejdet. Supplerende vejledninger til arbejdsprocedurer er under udarbejdelse, og arbejdet forventes tilendebragt inden udgangen af 1. kvartal 2006.

Finansministeriet finder, at dette vil medvirke til, at der i fremtiden ikke sker tilsvarende fejl.

Afsnit III.F. Bevillingskontrollen af § 34, Arbejdsmarkedsfonden

Rigsrevisionen konstaterer i punkt 107, at forskellige oplysninger i finanslovsforslagets anmærkninger til § 34 ikke var tilstrækkeligt præcise. Rigsrevisionen finder det derudover uheldigt, at Arbejdsmarkedsfondens udgifter ikke er opgjort korrekt, og at udgifterne til VEUD ikke kan opgøres på et mere sikkert grundlag. Hertil kommer, at Rigsrevisionen konstaterer, at udelukkende beregningsforudsætningen vedr. beløbet »Tilbageføring af grønne afgifter« fremgik af anmærkningerne til finanslovsforlaget.

I den anledning bemærkes følgende:

Finansministeriet har i samarbejde med Undervisningsministeriet undersøgt, om der kan etableres et statistikgrundlag, så andelen af udgifterne til VEUD under bevillingen til erhvervsuddannelser kan opgøres mere sikkert. På det foreliggende datagrundlag er det dog ikke muligt at sikre et bedre statistikgrundlag. Det skyldes, at vilkårene for voksne elever for så vidt angår ydelser og tilskud fra staten er identiske med vilkårene for øvrige elever. Derfor konteres og behandles grupperne i dag samlet.

Derudover har Finansministeriet foranlediget, at den pågældende udgift til førtidspension indgår i Arbejdsmarkedsfondens udgifter i finanslovsforslagets for 2006 samt at beregninger ved »Tilbageføring af grønne afgifter« nu fremgår af anmærkningerne til finanslovsforlaget 2006.

Finansministeriet finder, at dette vil medvirke til, at der i fremtiden ikke sker tilsvarende fejl. Endelig beklager Finansministeriet, at fondens udgifter ikke har været opgjort korrekt.

Afsnit IV.A. Tilskudsrevision

Rigsrevisionen bemærker i afsnit 292, at ved revision af 41 tilskudsordninger blev 85 pct. af ordningerne vurderet som »tilfredsstillende« mens 15 pct. blev vurderet som »ikke helt tilfredsstillende«. I afsnit 318 bemærker Rigsrevisionen endvidere, at tilskudsyder for ca. halvdelen af de undersøgte ordninger ikke har fastsat klare interne retningslinier for tilskudsforvaltningen. Rigsrevisionen finder endelig, at tilskudsyderne bør følge Økonomistyrelsens vejledninger og anbefalinger herom med henblik på at opnå en mere sikker og ensartet tilskudsforvaltning.

I den anledning bemærkes følgende:

Finansministeriet er enig med Rigsrevision i, at tilskudsyderne ved at følge Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning kan sikre en bedre tilskudsforvaltning. Finansministeriet vil derfor indsætte en henvisning til vejledningen i den kommende budgetvejledning under punkt 2.4.8.

En kopi af redegørelsen er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 18 2004

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 30. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revisionen af statsregnskabet 2004.

I anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004 samt ledsagende statsrevisorbemærkning vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Energitilsynets efterlevelse af varmemforsyningsloven

Statsrevisorerne har kritiseret, at Energitilsynet ikke fuldt ud har efterlevet bestemmelserne i varmemforsyningsloven om bl.a. drift af et register over varmemforsyningsvirksomheder til sikring af gennemsigtighed på området. Dette forhold finder jeg beklageligt. Som opfølgning på kritikken har Energitilsynet oplyst overfor mig, at de har iværksat følgende initiativer:

Det påbegyndte arbejde med oprettelse af et opdateret elektronisk offentligt tilgængeligt register over anmeldte varmepriser m.v. fortsættes og intensiveres. Fjernvarmemforsyningernes anmeldte priser lægges fra registerets etableringstidspunkt og derefter løbende ind i databasen. Samtidig iværksættes en procedure for rykning af fjernvarmemforsyningerne.

Fjernvarmemforsyningernes anmeldte priser offentliggøres på Energitilsynets hjemmeside i løbet af 2006 og årligt fremover. Der sigtes på i 2006 at fastlægge offentliggørelsesregler for fjernvarmemforsyningerne i lighed med de regler, Energitilsynet i 2005 har udstedt for så vidt angår el- og gasselskaber.

Der gennemføres i 2006 en analyse af værkernes økonomiske forhold på baggrund af en stikprøve omfattende såvel barmarksværker som andre fjernvarmemforsyningers regnskabsdata om indtægts- og omkostningsforhold.

De nævnte initiativer har været forelagt Transport- og Energiministeriet, som ikke har haft bemærkninger hertil.

Udover statsrevisorernes kritik af Energitilsynets efterlevelse af varmemforsyningsloven giver beretningen anledning til følgende bemærkninger:

Afsluttende revision af Danmarks Statistik

Danmarks Statistiks regnskab indeholdte ældre poster. Danmarks Statistik har overfor mig bekræftet, at de ældre poster nu er udlignet, og at de i beretningen omtalte afdragsordninger i alt beløb sig til 18.800 kr.

Revision i årets løb ved Søfartsstyrelsen

Konkret har Søfartsstyrelsen overfor mig oplyst, at kontoen for årsafslutningsdifferencer og mellemværendet med de maritime uddannelsesinstitutioner er udlignet.

Derudover har Søfartsstyrelsen øget opmærksomheden på den løbende forbedring af forretningsgange og interne kontroller med henblik på at sikre regnskabets rigtighed.

Endelig er fokus på Søfartsstyrelsens regnskab øget i form af intensivering af dialogen mellem Søfartsstyrelsen og KoncernØkonomi samt opfølgning på udeståender.

IT revision ved Konkurrencestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen samt Forbrugerstyrelsen

IT revisionen fandt, at der var en nogle forhold, som institutionerne skulle rette op på for, at den generelle IT sikkerhed er tilfredsstillende. Der er igangsat en række initiativer for at rette op på disse forhold. Dette drejede sig blandt andet om tildelingen af administratorrettigheder og ajourføring af IT-strategier og IT-sikkerhedspolitikker. Rigsrevisionen har fundet initiativerne tilfredsstillende. Jeg har ikke yderligere bemærkninger til dette.

Tilskudsrevision ved Erhvervs- og Byggestyrelsen

Revisionen viste, at Erhvervs- og Byggestyrelsens revisionsinstrukser i forbindelse med udbetalingen af tilskud ikke var blevet sendt til høring i revisororganisationerne og Rigsrevisionen. Erhvervs- og Byggestyrelsen har oplyst mig om, at styrelsens revisionsinstrukser nu gennemgår den foreskrevne høringsprocedure.

Tilskud fra den Europæiske Socialfond i Danmark

Resultaterne af revisionen er anvendt i beretning nr. 6 2004 om administrationen af Den Europæiske Socialfond i Danmark, hvortil jeg har afgivet redegørelse af 14. april 2005.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har over for mig bekræftet, at der er fulgt op på beretning nr. 6 2004, idet de afsluttende revisorbesøg er blevet iværksat, og en arbejdsgruppe er blevet nedsat til undersøgelse af den økonomiske konsekvens af revisorforbehold mv.

Tværgående emner: Tilskudsrevision

Erhvervs- og Byggestyrelsen har flere mindre tilskudsordninger, hvor der udstedes forholdsvist få tilsagn. Dette indebærer, at styrelsen skal udarbejde og sende mange revisionsinstrukser høring. Instrukserne benyttes efterfølgende forholdsvist få gange.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har oplyst, at der vil blive taget initiativ til dialog med Rigsrevisionen om anvendelse af en mere generelt dækkende instruks, der kan anvendes på flere tilskudsområder.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 18 2004

SKATTEMINISTEREN

Den 20. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004

Statsrevisorerne har ved brev af 21. november 2005 fremsendt statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet.

Beretningen giver ikke anledning til yderligere foranstaltninger eller overvejelser fra ministeriets side.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

Nr. 18 2004

JUSTITSMINISTEREN
Den 23. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Kære Statsrevisorer

Jeg kan med tilfredshed konstatere, at Rigsrevisionen i Statsrevisorernes Beretning nr. 18/2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004 har konkluderet, at regnskabsforvaltningen på Justitsministeriets område har været tilfredsstillende. Det er samtidig Rigsrevisionens vurdering, at regnskaberne på Justitsministeriets område er rigtige, og at dispositionerne har været i overensstemmelse med bevillinger og love m.m.

Statsrevisorerne påpeger særligt, at en lang række ministerier og institutioner bør forbedre it-sikkerheden og afstemninger af statuskonti. Rigsrevisionen har en enkelt specifik bemærkning vedrørende regnskabsforvaltningen i kriminalforsorgen, hvor ledelsen ifølge Rigsrevisionen ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at der var foretaget basale regnskabsmæssige afstemninger, inden regnskabet for 2004 blev godkendt. De manglende afstemninger indebar en risiko for, at aktiver og passiver ikke var opgjort korrekt. Rigsrevisionen har dog ikke kunnet konstatere væsentlige fejl og mangler i regnskabet.

Jeg tager Statsrevisorernes betragtninger vedr. it-sikkerhed og afstemninger til efterretning. Vedrørende den konkrete bemærkning til kriminalforsorgens regnskabsforvaltning har Direktoratet for Kriminalforsorgen iværksat en række initiativer, som Rigsrevisionen finder tilfredsstillende, hvilket også fremgår af beretningen pkt. 124 side 54.

Kopi af denne skrivelse er sendt til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 18 2004

FORSVARSMINISTEREN

Den 31. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

REDEGØRELSE FOR FORANSTALTNINGER OG OVERVEJELSER, SOM BERETNINGEN FOR STATSREGNSKABET 2004 (NR 18 2004) GIVER ANLEDNING TIL

Statsrevisoratet har den 1. december 2005 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 18 2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004. Her fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg konstaterer, at Rigsrevisionen vurderer, at Forsvarsministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, som i videst muligt omfang sikrer, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Nedenfor følger mine bemærkninger til de fem emner, som Rigsrevisionen har fundet anledning til at omtale under Forsvarsministeriets område. Jeg vil først omtale de to sager, der også er nævnt i Statsrevisorernes bemærkning. Det drejer sig om fejlprocenten, der blev konstateret i hjemmeværnets lagerbeholdninger og fejlene i Forsvarskommandoens lønadministration ved overgangen til it-systemet DeMars Løn. Herefter vil jeg redegøre for departementets kontrol og godkendelse af månedsregnskaber og differencerne mellem kreditor og debitoronti. Endelig vil jeg omtale spørgsmålet om registrering af varemottagelse i DeMars.

Stor fejlprocent i Hjemmeværnets lagerbeholdninger.

På baggrund af Forsvarets Interne Revisions kritik i 2004 fremskyndede Hjemmeværnskommandoen totaloptællingen i 2005 ved Hjemmeværnets Logistik Terminals lagerbeholdning i Glostrup. Totaloptællingen var oprindeligt planlagt til at finde sted ultimo 2005 eller primo 2006. I 2005 blev der således foretaget totaloptællinger ved Hjemmeværnets Logistik Terminals beholdninger både i Glostrup og ved andre lokaliteter. De resterende depoter er under optælling, og optællingen forventes gennemført i løbet af 2006.

Jeg konstaterer, at Rigsrevisionen i beretningen finder det tilfredsstillende, at hjemmeværnet efterfølgende foretog en totaloptælling og styrkede den løbende kontrol. Jeg har desuden noteret mig, at der ikke foreligger kritiske kommentarer vedrørende mængderne på lagrene i Rigsrevisionens afmelding af 2. december 2005 af hjemmeværnets åbningsbalance. Omvendt er jeg også opmærksom på, at Rigsrevisionen har taget forbehold over for værdiansættelsen af Hjemmeværnets "Andre lagre" og fundet væsentlige fejl i værdiansættelsen af væsentlige regnskabsposter i forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen for 2005. Dette vil der blive fokuseret på, så fejl kan blive rettet hurtigst muligt. Der er allerede taget initiativ til formuleringen af en handlingsplan omkring hjemmeværnets åbningsbalance. Jeg agter at følge implementeringen af handlingsplanen tæt for at sikre mig, at problemerne bliver løst snarest muligt.

Det skal endelig nævnes, at Hjemmeværnskommandoen efterfølgende har udarbejdet specifikke bestemmelser på området. Disse blev afprøvet ultimo 2004 og justeret samt iværksat på landsplan ved områdedepoterne i 2005.

Fejl i Forsvarskommandoens lønadministration ved overgang til DeMars Løn.

Jeg er yderst opmærksom på, at der stadig er behov for særligt fokus på lønområdet, herunder Forsvarskommandoens lønadministration ved overgang til DeMars Løn.

Som bekendt overgik ansvaret for personelforvaltningen, herunder lønbudgettering og lønsumsstyring pr. 1. april 2005 fra Forsvarskommandoen til Forsvarets Personeltjeneste. Forsvarskommandoen har nu bedt Forsvarets Personeltjeneste om at udarbejde en handlingsplan for lønområdet. Den

skal være klar ultimo februar 2006. Forsvarets Personeltjeneste har endvidere fået tilført yderligere ressourcer til området.

Mht. anvendelsen af DeMars Løn, pågår der i øjeblikket analyser af, hvorvidt en anden systemopsætning i DeMars vil kunne afhjælpe de komplikationer, der har været forbundet med afstemningerne. Det forventes, at der vil være en afklaring af dette i løbet af første kvartal 2006.

For god ordens skyld skal det fremhæves, at der i Forsvarskommandoen er foretaget en total lønafstemning for 2004. Denne totale lønafstemning vil ligeledes blive udarbejdet for 2005.

Manglende kontrol og godkendelse af månedsregnskaber fra departementets side.

Jeg konstaterer, at Rigsrevisionen vurderer, at regnskabsaflæggelsen samlet set var tilfredsstillende, men at der ikke siden august 2004 var foretaget kontrol og godkendelse af månedsregnskaber. Jeg kan bekræfte, at der nu løbende foretages kontrol og godkendelse af månedsregnskaber fra departementets side.

Differencer på debitor- og kreditoronti

Jeg noterer mig, at revisionen af Forsvarskommandoen, hjemmeværnet, Forsvarets Bygningstjeneste og Farvandsvæsenet samlet set var tilfredsstillende, men at der konstateredes differencer på debitor- og kreditoronti mellem Forsvarskommandoen og hjemmeværnet, Forsvarets Bygningstjeneste og Farvandsvæsenet. Forsvarskommandoen har som også oplyst i beretningen meddelt, at de vil udarbejde en forretningsgang for en koncernfælles afstemning af debitorer og kreditorer. Denne forretningsgang er nu udarbejdet gældende for årsafslutningen 2005 og ligger på det koncernfælles intranet.

Registrering af varemottagelse i DeMars efter modtagelse af leverandørfaktura

Jeg er opmærksom på, at der ved flere myndigheder i strid med eksisterende forretningsgange i 2004 ofte først skete registrering af varemottagelse i DeMars efter modtagelse af leverandørfaktura. Der er kommet fokus på området, og Forsvarskommandoen har oplyst over for mig, at de ved alle givne lejligheder øger myndighedernes opmærksomhed på området. Det er bl.a. sket i forbindelse med årsafslutning 2005.

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 18 2004

SOCIALMINISTEREN

Den 2. februar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004

Statsrevisoratet har i brev af 1. december 2005 fremsendt beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004.

Af beretningen fremgår det, at det er Rigsrevisionens vurdering, at Socialministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, som i videst muligt omfang sikrer, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som er gennemført på de områder, hvor Rigsrevisionen har fundet anledning til at omtale en sag.

Pkt. 144 – Revisionen af kommunal afregning ved departementet

Rigsrevisionen vurderede, at ministeriets samlede administration af statsrefusioner til kommunerne ikke var helt tilfredsstillende.

Rigsrevisionen lagde vægt på, at forretningsgangsbeskrivelserne ikke var dækkende. Der er efterfølgende fremsendt en beskrivelse af justerede forretningsgange, som efter Rigsrevisionens opfattelse er dækkende.

Rigsrevisionen var desuden af den opfattelse, at de interne kontroller i driftsaftalerne med Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration vedrørende anmodning om udbetaling af statsrefusioner ikke var blevet fulgt i den reviderede periode.

Socialministeriet har sammen med Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration i 2005 evalueret driftsaftalerne og herunder bl.a. præciseret de interne kontroller vedrørende anmodning om og udbetaling af statsrefusioner. Der er ligeledes i 2005 indgået en lignende driftsaftale med Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Alle driftsaftaler skal evalueres løbende og mindst en gang om året.

Rigsrevisionen konstaterede desuden, at ministeriet ikke havde foretaget løbende afstemning og opfølgning af mellemregningskontiene med de øvrige ministerier, hvorved ministeriet i en periode havde udlæg for Beskæftigelsesministeriet på indtil 13,8 mia. kr. Ved årsafslutningen 2004 var alle udlæg udlignet, hvorfor det ikke påvirkede det endelige regnskab.

Socialministeriet har nu etableret en procedure for at afstemning af mellemregningskontiene foretages sammen med de øvrige ministerier, således at Socialministeriet ikke har noget udestående for udbetalte statsrefusioner.

Pkt. 145 IT-revisionen i departementet

Rigsrevisionen har vurderet, at den generelle it-sikkerhed samlet set ikke var helt tilfredsstillende. Rigsrevisionen konstaterede, at departementet manglede en risikoanalyse og en it-sikkerhedspolitik.

Socialministeriet har taget Rigsrevisionens anbefalinger til efterretning, og der er nu gennemført en risikoanalyse og formuleret it-sikkerhedspolitikker og -instrukser. Der er endvidere indført tekniske og organisatoriske tiltag med henblik på at styrke driftsovervågning og driftsopfølgning. Sikkerheden omkring hjemmearbejdspladserne er blevet styrket, og det overvejes at indføre et helt nyt koncept for driften af disse i løbet af 2006. Brugen af administratorrettigheder er blevet stærkt reduceret og begrænset, således at de følger arbejdsmæssige behov.

Pkt. 146 Kofoeds Skole

Rigsrevisionens gennemgang af målrapporteringen i årsrapporten viste, at der var foretaget en kort og fokuseret rapportering om målopfyldelsen. For de mål, der ikke var opfyldt, var der foretaget hensigtsmæssige analyser af årsagen hertil. Rigsrevisionen fandt dog, at skolen bør arbejde på at forbedre sammenhængen mellem faglige og økonomiske mål.

Kofoeds Skole er opmærksom herpå og vil arbejde på at forbedre beskrivelsen af sammenhængen mellem faglige og økonomiske mål i årsrapporten for 2005.

Ved gennemgangen af statuskontiene bemærkede Rigsrevisionen, at skolen manglede en fuldstændig afstemning af en konto for tilgodehavender vedrørende beskæftigelsesordninger. Skolen forventede, at resultatet af den endelige afstemning kunne medføre, at der i 2005 skulle foretages korrektioner på 0,2-0,3 mio. kr. mellem de statsfinansierede og de privatfinansierede områder.

Den endelige afstemning af kontoen for tilgodehavender vedrørende beskæftigelsesordninger har medført, at der i 2005 er foretaget en samlet korrektion på 0,4 mio. kr. netto mellem de statsfinansierede og de privatfinansierede områder til gunst for de private midler.

Rigsrevisionen konstaterede ved gennemgangen af Kofoeds Skoles årsrapport, at revisor i revisionsprotokollatet i lighed med tidligere år havde bemærket, at der ikke var etableret et timesagssystem til registrering og allokering af løntimer.

Timesagssystemet er i overensstemmelse med resultatkontrakt 2004 etableret i løbet af 2004 og implementeret pr. 1. januar 2005, således at data herfra vil blive anvendt i årsrapporten for 2005.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 18 2004

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 25. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004**Redegørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Statsrevisorernes Beretning 18/04 2004 om revisionen af statsregnskabet**

Statsrevisorerne har med brev af 1. december 2005 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeren om bemærkninger til Beretning nr. 18 om revisionen af statsregnskabet for 2004.

Det fremgår af beretningen, at gennemgangen af Sundhedsstyrelsens forretningsgange og interne kontroller samlet set ikke opfyldte kravene til en korrekt regnskabsforvaltning fuldt ud. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning oplyse, at Sundhedsstyrelsen har foretaget de fornødne opstramninger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i øvrigt ingen bemærkninger til beretningen.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 18 2004

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 1. februar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Beretning om revision af statsregnskabet for 2004

Med skrivelse af 1. december 2005 har statsrevisoratet fremsendt beretning nr. 18 om revision af statsregnskabet for 2004. I henhold til lov om revision af statens regnskaber § 18, stk. 2, skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Ad 162. Godkendelse af regnskaberne

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger om godkendelsen af regnskaberne for Beskæftigelsesministeriets virksomheder er det blevet præciseret, at det fulde ansvar for godkendelsen påhviler virksomhederne. Til brug for godkendelsen forsyner Beskæftigelsesministeriets Administrations-Center (BAC) virksomhederne med relevant afstemningsmateriale. Med de trufne initiativer er der nu skabt klare snitflader vedrørende ansvars- og kompetenceforholdene mellem BAC og de øvrige styrelser i ministerområdet.

Rigsrevisionen har under deres revision i løbet af 2005 tilkendegivet, at ændringerne er tilfredsstillende implementeret.

Ad 163. Revision i årets løb ved Arbejdstilsynet

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger om forretningsgange og interne kontroller i regnskabsforvaltningen, har Arbejdstilsynet oplyst, at der er fulgt op på de nævnte punkter med øget dokumentation, klar funktionsadskillelse samt øget beskyttelse mod mulighed for ændring af data.

Ad 164. Lønrevisionen ved Arbejdstilsynet

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger om forretningsgange og interne kontroller på løn- og personaleområdet har Arbejdstilsynet oplyst, at Tilsynet fremover vil have øget fokus på området, herunder sikre en hensigtsmæssig forvaltning i samarbejde med BAC, der fremover forestår de konkrete lønanvisninger.

Ad 165. Tilskudsrevisionen ved Arbejdsdirektoratet

Jeg har med tilfredshed bemærket, at Arbejdsdirektoratets tilskudsforvaltning er vurderet som tilfredsstillende.

Ad 166. Revision i årets løb ved Arbejdsmarkedsstyrelsen

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger til forretningsgange og interne kontroller i regnskabsforvaltningen og ansvaret for godkendelse af regnskabet har Arbejdsmarkedsstyrelsen oplyst, at der i samspil med BAC er fulgt op på Rigsrevisionens anbefalinger til ændringer af forretningsgange og interne kontroller. Endvidere har BAC som nævnt strammet op på retningslinierne for virksomhedernes godkendelse af det samlede regnskab.

Ad 167. Revision af kommunal afregning ved Beskæftigelsesministeriet

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger til den regnskabsmæssige forvaltning af statsrefusioner til kommunerne, har jeg med tilfredshed noteret mig Rigsrevisionens bemærkning om, at ministeriet efterfølgende har foretaget en hensigtsmæssig og betryggende opfølgning.

Ad 169-171. Revision ved Arbejdsformidlingen

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger om flere forhold i AF-regionerne Vestsjælland, Frederiksborg og Århus kan jeg oplyse, at Arbejdsmarkedsstyrelsen har indskærpet, at regionerne skal

udarbejde skriftlige procedurer for både den løbende opfølgning og den endelige evaluering af bevillingsanvendelsen. Styrelsen har også indskærpet overfor regionerne, at de i nødvendigt omfang skal forbedre kvaliteten i den interne økonomistyring.

Endelig har styrelsen skærpet sin tilsynspraksis som led i opfølgningen på den interne revisions arbejde og overfor regionerne understreget vigtigheden af, at regionerne systematisk følger op på de konklusioner og anbefalinger, den interne revisions undersøgelser giver anledning til.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere foranstaltninger og overvejelser i Beskæftigelsesministeriet, udover hvad der fremgår af de indarbejdede bemærkninger i beretningen.

Jeg vil dog afslutningsvis nævne, at Beskæftigelsesministeriet pr. 1. december 2005 har oprettet en ny tværgående Tilsyns- og kontrolenhed for ministerområdet. Enheden er organisatorisk forankret i ministeriets departement og vil blandt andet løbende følge op på Rigsrevisionens konklusioner og anbefalinger.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor

Nr. 18 2004

MINISTEREN FOR FLYGTNINGE, INDVANDRERE OG INTEGRATION
Den 31. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Under henvisning til Statsrevisoratets brev af 1. december 2005 samt § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber redegøres hermed for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet 2004 giver anledning til.

Ministeriet tager Statsrevisorernes/Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

For så vidt angår pkt. 348 i beretningen, kan det til Rigsrevisionens orientering oplyses, at ministeriet har etableret et administrativt fællesskab på it-området pr. 1. november 2005. På løn- og regnskabsområdet etableres et administrativt fællesskab pr. 1. maj 2006.

Redegørelsen, der fremsendes i 15 eksemplarer samt elektronisk, er samtidig sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

Nr. 18 2004

MINISTEREN FOR VIDENSKAB, TEKNOLOGI OG UDVIKLING

Den 1. februar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Redegørelse vedrørende beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004

Rigsrevisionen har i sin beretning om bevillingskontrollen for 2004 til Statsrevisorerne inden for Videnskabsministeriets område fundet anledning til at omtale følgende sager:

- Revision i årets løb, afsluttende revision og bevillingskontrol ved Dansk Polarcenter
- Revision i årets løb ved 8 universiteter
- Revision af Danmarks Tekniske Universitet
- Afsluttende revision af Forskningscenter Risø og Dansk Dekommissionering
- Bevillingskontrol af Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger
- IT-revision ved Syddansk Universitet
- IT-revision ved Aalborg Universitet, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og IT-Universitetet.

Ad. Revision i årets løb, afsluttende revision og bevillingskontrol ved Dansk Polarcenter (DPC) (Punkt 186-188)

Rigsrevisionen har ved revisionen i årets løb fundet, at de gennemgåede forretningsgange og interne kontroller ikke fungerede helt tilfredsstillende, da de ikke opfyldte de krav, der stilles til en god og pålidelig regnskabsforvaltning.

Endvidere har Rigsrevisionen ved den afsluttende revision fundet det uheldigt, at DPC i en længere periode ikke havde sikret en løbende opfølgning på debitorer, men at det er Rigsrevisionens opfattelse, at DPC's igangværende arbejde styrker debitorforvaltningen, og vil bidrage til en mere sikker regnskabsafklæggelse.

Endelig konstaterede Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen flere uoverensstemmelser mellem oplysningerne i DPC's årsrapport og oplysningerne i statsregnskabet, og finder det derfor uheldigt, at DPC ved udarbejdelsen og Videnskabsministeriet ved godkendelsen af årsrapporten ikke sikrede overensstemmelse med statsregnskabet. DPC har efterfølgende foretaget en gennemgang af årets bogføring, og derved klarlagt de fejl og mangler, der har været årsag til uoverensstemmelserne.

Jeg er enig i Rigsrevisionens kritik, og kan oplyse, at DPC – udover at have opstillet procedurer for adskillelse mellem dispositions- og godkendelsesberettigede – for tiden implementerer en ny ebd-host, og i den forbindelse vil der blive udarbejdet en handlingsplan for it-sikkerhedsarbejdet, herunder kontrolprocedurer og brugervedligeholdelse.

Jeg kan desuden oplyse, at bogføringen for 2005 nu varetages af ministeriets departement.

Ad. Revision i årets løb ved 8 universiteter (Punkt 189)

Revisionen blev udført på Københavns Universitet (KU), Aarhus Universitet (AU), Aalborg Universitet (AAU), Roskilde Universitetscenter (RUC), Handelshøjskolen i København (CBS), Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Danmarks Farmaceutiske Universitet (DFU) og Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU).

Revisionen viste dels, at flere universiteter på områderne forvaltning af aktiver og passiver samt tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed havde behov for at forbedre forretningsgangene og de interne kontroller, dels at mere end halvdelen af de reviderede universiteter ikke havde sikret rettidige og fuldstændige afstemninger for aktiver og passiver, og at alene KVL og DFU havde tilrettelagt en tilfredsstillende administration og kontrol vedrørende tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Jeg kan oplyse, at alle de berørte universiteter har iværksat initiativer til forbedring af de af Rigsrevisionen påpegede forhold.

Københavns Universitet har således gennemført en række tiltag, herunder en styrkelse af bemandingen på de regnskabsopfølgende områder i den centrale økonomiforvaltning og indført nye økonomistyringsprincipper samt et nyt økonomisystem.

Aarhus Universitet har på baggrund af Rigsrevisionens anbefalinger sammen med universitetets interne revisor igangsat et projekt med udarbejdelse af en samlet dokumentation af alle væsentlige forretningsgange og arbejdsprocesser.

Aalborg Universitet har fra centralt hold iværksat en procedure for lukning af projekter. Universitetet har endvidere primo 2006 iværksat et udviklingsprojekt med henblik på at analysere og forbedre de administrative processer, økonomistyringen og kontrollerne i forbindelse med de tilskudsfinansierede projekter, herunder opgavefordelingen mellem den centrale og den decentrale forvaltning.

Roskilde Universitetscenter har oplyst, at man systematisk arbejder på at bringe universitetscentrets interne procedurer på plads, og dette arbejde forventes at være fuldført snarest, hvorefter Rigsrevisionens kritik vil være imødekommet.

For så vidt angår de to konkrete sager, som Rigsrevisionen har omtalt, kan det oplyses, at RUC har afviklet sit økonomiske engagement med Børnehuset »Korallen«, der har oprettet egen kassekredit, og mellemværendet med Foreningen Center for Ungdomsforskning er sendt til inkasso, da det ikke har været muligt at nå frem til et forlig.

Handelshøjskolen i København har taget Rigsrevisionens kritik til efterretning, og har indskærpet over for det personale, som har ansvaret for afstemning af rejseforskukskontiene, at den afstemte forskukskonto kun bør indeholde ikke-afregnede forskud, og for forskud, der er mere end 2 måneder gamle, af bemærkningerne skal fremgå, hvornår afregning af forskuddet forventes, eller hvorpå afregning beror.

På området administration af tilskudsfinansierede projekter, herunder EU-projekter, har *Handelshøjskolen* foretaget en række tiltag, herunder ajourført forretningsgangsbeskrivelserne vedrørende eksternt finansierede projekter, afholdt workshops for involverede medarbejdere om både almindelig projektadministration og om EU-projekter, givet tilbud til institutter/projektejere om særlig bistand ved projektigangsætning og -regnskabsafslutning, etableret internt netværk af medarbejdere om EU-projekter og indført en månedlig orientering til institutledere om, hvilke projekter der er i underskud henholdsvis har overskredet forventet afslutningstidspunkt.

For *Danmarks Pædagogiske Universitet* kan jeg oplyse, at universitetet for alle de af Rigsrevisionen påpegede forhold har foretaget de anbefalede ændringer. Universitetet har endvidere i samarbejde med Price-Waterhouse-Coopers igangsat initiativer til forbedringer af forretningsgange og kontroller vedrørende tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter.

Ad. Revision af Danmarks Tekniske Universitet (Punkt 195)

Revisionen omfattede en gennemgang af årsrapporten, bevillingskontrol og samarbejde og tilsyn med den interne revision.

Rigsrevisionen vurderede, at DTU's regnskabsafklæggelse var tilfredsstillende, og at regnskabet samlet set var rigtigt.

Revisionen giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Ad. Afsluttende revision af Forskningscenter Risø og Dansk Dekommissionering (Punkt 196-197)

For *Forskningscenter Risø* havde Rigsrevisionen bemærkninger vedrørende projektporteføljen, debitorer, en særlig konto for modtagne varer samt udlæg på 58 mio. kr., der var debiteret på en kreditor-konto. Af beløbet vedrørte 50 mio. kr. Dansk Dekommissionering og 8 mio. kr. en privat samarbejdspartner.

Forskningscenter Risø har for alle de omtalte forhold foretaget de nødvendige tiltag, og har samtidig oplyst, at opfølgningen herefter sker kvartalsvis. Mellemværendet med Dansk Dekommissionering er udlignet, og egenkapitalen er herefter opgjort korrekt.

Rigsrevisionen bemærkede ved revisionen af *Dansk Dekommissionering* en del konteringsfejl samt det ovennævnte mellemværende med Forskningscenter Risø på 50 mio. kr.

Dansk Dekommissionering har på baggrund af revisionen kvalitetstjekket konteringerne i 2005 og har desuden iværksat yderligere tiltag til styrkelse af den løbende regnskabsmæssige registrering og opfølgning, herunder månedlige afstemninger. Endvidere er udligning af mellemværendet med Forskningscenter Risø og korrektion af egenkapitalen foretaget.

Ad. Bevillingskontrollen af Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger (SFOU) (Punkt 198)

Rigsrevisionen konstaterede ved gennemgangen af årsrapporten vedrørende SFOU's anlægsbevilling en difference på 130,8 mio. kr. i forhold til statsregnskabet's bevillingsafregning. Årsagen til differencen er, at mellemfinansieringsrenter og forsikringer ikke indgår i årsrapporten, mens projekteringsudgifter derimod indgår. Rigsrevisionen finder det uheldigt, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem årsrapporten og statsregnskabet. Finansministeriet har derfor bedt om, at disse forhold ændres fra 2005.

Jeg er enig i dette, og noterer mig, at SFOU vil sikre, at der skabes sammenhæng mellem årsrapporten og statsregnskabet.

Ad. IT-revision ved Syddansk Universitet (Punkt 199)

IT-revisionen viste, at den generelle it-sikkerhed samlet set ikke var tilfredsstillende. På denne baggrund har SDU iværksat initiativer, som Rigsrevisionen finder hensigtsmæssige og som på sigt forventes at medføre et tilfredsstillende it-sikkerhedsniveau.

Jeg kan tilføje, at SDU fortsat arbejder med at implementere IT-sikkerhedshånd-bogens regler. Til styrkelse af denne proces har universitetet i maj 2005 ansat en IT-sikkerhedskoordinator, som har til opgave at koordinere IT-sikkerhedsarbejdet og sikre, at der sker den ønskelige fremdrift i arbejdet.

SDU har endvidere vedtaget en overordnet IT-strategi som grundlag for udviklingen af sit IT-område, herunder en opstramning af organiseringen af IT-arbejdet på SDU, hvilket også medvirker til et øget fokus på overholdelse af regler, herunder IT-sikkerhedsreglerne.

En del af de omhandlede tiltag er gennemført, mens de resterende tiltag forventes afsluttet i løbet 2006.

Ad. IT-revision ved Aalborg Universitet, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og IT-Universitetet (Punkt 200)

Rigsrevisionen fandt, at den generelle it-sikkerhed samlet set ikke var helt tilfredsstillende. Især manglede tilstrækkelige centrale styringsinstrumenter, bl.a. en samlet vurdering af de risici, som kan påvirke it-anvendelsen, og it-sikkerhedspolitikker.

Aalborg Universitet har herefter udarbejdet en ikt-sikkerhedshåndbog, som gælder for hele universitetet, og derudover har universitetet oprettet et ikt-sikkerhedsudvalg.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole har for at optimere sikkerheden i det decentrale it-miljø ansat en it-sikkerhedskoordinator, som har ansvaret for at administrere en central it-politik, og derudover oplyst, at man har udarbejdet et udkast til en risikoanalyse af Netforum, som anvendes i studentermiljøet samt igangsat et projekt, som skal føre frem til en ny it-organisation, hvor flere funktioner er centraliseret.

IT-Universitetet har ligeledes ansat en it-sikkerhedskoordinator og ydermere iværksat en række initiativer til at højne it-sikkerheden, dels på baggrund af Rigsrevisionens anbefalinger, dels for at kunne leve op til Dansk Standards »Standard for informationssikkerhed«.

Jeg kan oplyse, at IT- og Telestyrelsen i november 2005 har gennemført en benchmark-undersøgelse på it-sikkerhedsområdet, der viser, at universiteterne generelt arbejder hen imod en opfyldelse af Dansk Standards DS 484 om informationssikkerhed. Der vil ske en opfølgning på undersøgelsen i 2006.

Nærværende redegørelse er sendt til Rigsrevisionen i 1 eksemplar.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 18 2004

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 24. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Til statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004 (Beretning 18/04) kan jeg oplyse følgende til de omtalte forhold, der vedrører Undervisningsministeriets område:

Punkt 208. Revisionen i året løb.

Det fremgår af beretningen, at revisionen i årets løb har vist, at dispositionerne i departementet generelt var i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Rigsrevisionen har dog fundet, at de undersøgte forretningsgange og interne kontroller samlet set ikke var tilfredsstillende, og at det dermed ikke medvirkede til i tilstrækkelig grad at sikre regnskabets rigtighed.

Jeg har følgende bemærkninger til de tre forhold omtalt under dette punkt:

Det første forhold vedrører afstemningerne mellem ministeriets Navision system og SKS. Afstemningsproblemet opstod i forbindelse med omlægningen af statens regnskabssystemer, hvor statens regnskabssystem SCR i begyndelsen af 2004 blev udfaset og omlagt endeligt til SKS. Denne omlægning medførte for Undervisningsministeriets vedkommende, at der opstod en række transaktionsfejl af regnskabsdata ved overførsel fra ministeriets Navision system til SKS. Fejlene var hos Økonomistyrelsen og betød, at det ikke var muligt for ministeriet at foretage afstemning mellem de to systemer. Ministeriet arbejdede intenst sammen med Økonomistyrelsen for at få fejlene rettet, hvilket først blev bragt i orden, så det var muligt at foretage afstemning og aflægge godkendte perioderegnskaber den 30. november 2004 for den forløbne del af 2004. I dag fungerer dataoverførslen mellem Navision og SKS, således at det har været muligt at foretage de fornødne afstemninger og regnskabsgodkendelser.

Rigsrevisionen omtaler endvidere afstemningerne af visse af ministeriets beholdningskonti. Det konstateres, at der er sket forbedringer, men at enkelte poster stadig ikke var opløst, inden regnskabet blev afstemt. Der er her tale om tre konti, hvor de to blev afstemt inden udgangen af 2005. Den sidste post består af saldi fra et stort antal debitorer, som er opstået i forbindelse med finansieringsomlægningen, hvor AF-regioner og kommuner skulle betale for aktiveredes skoleophold. Ministeriet har arbejdet intensivt med at få afstemningsarbejdet afsluttet inden udgangen af 2005, men den sidste del af arbejdet har vist sig at være meget kompliceret, således at arbejdet først bliver afsluttet i begyndelsen af 2006.

Det tredje forhold vedrører resultatet af den gennemførte statistiske stikprøverevision, der er et væsentligt element i Rigsrevisionens vurdering af, at departementets regnskab på området driftsudgifter og -indtægter ekskl. løn ikke er rigtigt.

Jeg ser med stor alvor på resultatet af denne statistiske stikprøve, som har vist en række uacceptable fejl. Der er iværksat initiativer for at imødegå fejl af denne art i fremtiden. Den interne kontrol med bilagene er således skærpet, og det er samtidig indskærpet over for de kontorer, hvor flere af fejlene blev fundet, at deres kontrol med bilagenes materielle indhold skal forbedres. Ministeriet har engageret eksterne revisorer til at bistå med en samlet kontrol på udvalgte områder. På længere sigt vil der blive opbygget rutiner for intern kontrol af bilagene, og der vil blive lavet vejledninger på området og gennemført en kursusrække for centrale chefer og medarbejdere.

Punkt 209. It-revisionen ved departementet.

Jeg opfatter bemærkningerne om it-sikkerheden således, at der er tale om et tilfredsstillende niveau.

For så vidt angår ministeriets ledelses synlighed i forbindelse med styring af it-sikkerhedsområdet, kan jeg oplyse, at der nu er etableret en it-sikkerhedsorganisation. Ledelsen er repræsenteret i it-sikkerhedsstyregruppen, som er det centrale organ for hele it-sikkerhedsarbejdet i ministeriet.

I denne forbindelse er der også (i eftersommeren 2005) igangsat projekter til efterlevelse af Rigsrevisionens anbefalinger vedrørende risikovurdering og beredskabsplaner. Disse projekter er nu så langt, at det forventes, at der forelægges oplæg til konkret beslutning i den nævnte it-sikkerhedsstyregruppe i januar måned 2006.

Punkt 210. Revision af brugersystemet CØSA.

Jeg er enig i, at det er uhensigtsmæssigt, at den planlagte funktionsadskillelse i CØSA er udskudt fra efteråret 2005 til foråret 2006. Udskydelsen har, som det er oplyst, været nødvendigt af ressourcemæssige grunde.

Punkt 211. Tilskudsrevision.

Dette punkt omfatter flere områder, hvor jeg vil omtale de problemer, der vedrører forvaltningen af tilskud til danske kulturelle anliggender i Sydslesvig og Undervisningsministeriets opfølgning af ordningens målopfyldelse. Forvaltningen af de andre områder, der er omtalt under dette punkt, har Rigsrevisionen fundet tilfredsstillende.

Ministeriet tog i begyndelsen af 2005 initiativ til et møde med de sydslesvigske foreninger og institutioner, hvor Rigsrevisionens rapport blev introduceret. For at få drøftet anbefalingerne og konklusionerne mere indgående blev der afholdt et møde igen i august måned 2005, hvor de to medarbejdere fra Rigsrevisionen, der havde skrevet rapporten, var inviteret med til Flensborg som oplægsholdere. Foruden en gennemgang af rapporten i hovedtræk var der lejlighed til at uddybe de afsnit, der især handlede om foreningernes og institutionernes muligheder for fremover i forbindelse med de årlige ansøgningsrunder og ved regnskabsaflæggelsen bedre at kunne formidle de opnåede resultater.

Ministeriet vil som en opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger fortsætte dialogen med de sydslesvigske foreninger i 2006.

Punkt 212. Tilskudsrevision ved SUstyrelsen.

Rigsrevisionen har haft enkelte bemærkninger til SUstyrelsens behandling af sager om tilskud til undervisningsafgift på den fri ungdomsuddannelse. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er tale om en ordning, der er nedlagt. Den sidste elev fik SU til den fri ungdomsuddannelse i september 2005. Som følge af nedlæggelsen af ordningen har der gennem de senere år været tale om meget få sager om SU til den fri ungdomsuddannelse. Jeg finder derfor ikke anledning til at foretage mig yderligere i sagen.

Rigsrevisionen har vurderet, at SUstyrelsens forvaltning af tilskud til befodringsrabat til studerende i videregående uddannelser ikke var helt tilfredsstillende. SUstyrelsen har på den baggrund foretaget en række ændringer i styrelsens procedurer for forvaltning af den pågældende ordning, herunder procedurer der sikrer en systematisk gennemgang af og opfølgning på regnskaber og revisorerklæringer. Fra 1. kvartal 2006 vil SUstyrelsen endvidere samkøre en række personoplysninger med henblik på at sikre, at der kun ydes SU-rabat for solgte abonnementskort til studerende, der har ret til rabat i perioden. Jeg finder, at de af styrelsen foretagne tiltag er tilfredsstillende, og at de i betydeligt omfang vil bidrage til at reducere risikoen for misbrug.

Punkt 213. Revision af Danmarks Evalueringsinstitut.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til dette punkt, da det fremgår af beretningen, at de fejl, der var konstateret i 2003-regnskabet, nu er rettet og bragt i orden.

Punkt 214. Revisionen i årets løb ved Folkeuniversitetet.

Jeg er enig i Rigsrevisionens beskrivelse af forholdene ved Folkeuniversitetet, og jeg lægger vægt på, at Undervisningsministeriet fortsat følger området tæt og yder den nødvendige rådgivning, således at forvaltningen af regnskabsopgaver og regnskabsafleggelsen for 2005 og fremover bliver tilfredsstillende.

Punkt 215. Tilskudsrevision ved Nævnet vedrørende EU-oplysning.

Jeg har konstateret, at Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har taget skridt til at sikre en forbedring af regnskabsafleggelsen fra nævnet, som nu har ændret navn til *Nævnet for fremme af Debat og Oplysning om Europa*. Jeg kan oplyse, at ministeriet endnu ikke har opnået sikkerhed for, at regnskabsafleggelsen forbedres, og at ministeriet vil holde et møde med Rigsrevisionen om, hvilke tiltag det vil være mest hensigtsmæssigt at iværksætte på dette område.

Punkt 216. § 9 aftalen om intern revision ved 68 CVU'er mv.

Jeg kan konstatere, at Rigsrevisionen vurderer, at regnskabsafleggelsen for 2004 er tilfredsstillende, og at Rigsrevisionens revision bekræfter, at institutionernes årsrapporter er retvisende.

Tværgående emner:

Punkt 315. Systematisk procedure for gennemgang af regnskaber.

Jeg kan oplyse, at Undervisningsministeriet løbende arbejder på at forbedre systematikken ved regnskabsgennemgangen, og at ministeriet er ved at udvikle et nyt it-system, som vil være integreret med den regnskabsportal, som institutionerne indberetter deres regnskaber til, således at en række manuelle opgaver vil kunne undgås.

Punkt 344 – 376. Administrative fællesskaber.

Undervisningsministeriet har hidtil kun i begrænset omfang haft administrative fællesfunktioner. Eksempelvis kan jeg nævne, at ministeriet administrerer løn m.v. for Kirkeministeriets departement, CIRIUS og Dansk Center for Undervisningsmiljø samt stiller it-faciliteter til rådighed for Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger. Indtil 2005 har ministeriet desuden administreret lønanvisning m.v. for folkekirkens præster.

I forbindelse med en forestående revision af ministeriets effektiviseringsstrategi vil der blive taget stilling til en udbygning og reorganisering af de administrative fællesfunktioner.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 18 2004

KULTURMINISTEREN
Den 23. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Revision af statsregnskabet for 2004

Under henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 1. december 2005 skal jeg herved redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004 har givet anledning til:

De enkelte ministerområder, § 21. Kulturministeriet, jf. pkt. 217 – 235.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen har vurderet, at Kulturministeriets regnskab samlet set har været rigtigt, og at de dispositioner, som har været omfattet af regnskabsaflæggelsen, har været i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I forbindelse med bevillingskontrolberetningerne for henholdsvis 2002 og 2003 orienterede jeg Statsrevisoratet om, at Kulturministeriet på baggrund af Rigsrevisionens bemærkninger til bevillingskontrolberetningen de seneste år bl.a. har opbygget et beredskab for departementets iværksættelse af relevante tiltag over for ministeriets mange institutioner med det mål at forbedre institutionernes interne økonomiforvaltning. I beredskabet indgår bl.a., at departementet som fast procedure tager direkte kontakt med de af Kulturministeriets institutioner, som modtager kritiske besøgsrapporter fra Rigsrevisionen, med henblik på rådgivning m.v. af de pågældende institutioner.

Formålet med beredskabet er at tilsi­k­re, at der på alle Kulturministeriets institutioner, små som store, er etableret forretningsgange og interne kontroller, som i videst muligt omfang tilsikrer, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Med henblik på udmøntningen af Kulturministeriets effektiviseringsstrategi for etablering af servicefællesskaber under ministeriets område blev der efteråret 2005 etableret et fælles administrationscenter (KUMADM), som centralt har til portefølje at løse opgaver inden for områderne administrativ it, personale og økonomi.

En stor del af Rigsrevisionens kritiske bemærkninger til bevillingskontrolberetningen på Kulturministeriets område har de foregående år været rettet mod Kulturministeriets tilskudsadministration. I forbindelse med bevillingskontrolberetningerne for henholdsvis 2002 og 2003 orienterede jeg også Statsrevisoratet om, at ministeriet i 2003, med henblik på at øge kvaliteten på det nævnte område, havde anskaffet det tilskudsadministrative it-system TAS, som nu stort set er implementeret i henholdsvis Kulturministeriets departement, Kunststyrelsen, den i 2005 nyoprettede styrelse KUMADM, Biblioteksstyrelsen, Kulturarvsstyrelsen, det i 2003 nyoprettede Mediesekretariatet samt i Informationscenter for dansk kunsthåndværk (Danish Crafts), institutioner, som tilsammen administrerer tilskudsordninger for omkring 2 mia. kr.

Jeg finder anledning til at knytte særlige kommentarer til nedenstående punkter:

Pkt. 232 – 234. Revisionen i årets løb og afsluttende revision ved Nationalmuseet viste, at regnskabsaflæggelsen har været mangelfuld, og at der på museet var behov for et større ledelsesmæssigt fokus på kvaliteten i økonomiforvaltningen, herunder regnskabsaflæggelsen.

Jeg kan oplyse, at Nationalmuseet har taget kritikken til efterretning og siden efteråret 2004 har gennemført en række forbedringer af forretningsgange og kontroller med henblik på at bringe museets regnskabsprocedurer op på et tilfredsstillende niveau. Kulturministeriet følger sagen.

Det tilføjes, at Rigsrevisionen efterfølgende i løbet af 2005 har foretaget revision ved Nationalmuseet, hvorefter museets samlede økonomiforvaltning vurderes tilfredsstillende.

Pkt. 235. Revisionen i årets løb ved Statens Museum for Kunst viste, at regnskabsaflæggelsen har været mangelfuld, og at forvaltningen af kunstsamlingerne ikke har været tilfredsstillende.

Jeg kan oplyse, at museet har taget kritikken til efterretning og bl.a. har udarbejdet en regnskabsinstruks med procedurebeskrivelser af alle væsentlige forretningsområder, ligesom museet vil styrke de interne forretningsgange på indtægtsområdet. Endvidere har museet forbedret administrationen af kunstsamlingerne, bl.a. i kraft af et væsentligt forøget tilsyn med uddeponerede værker samt ved reduktion af steder for deponering. Kulturministeriet følger sagen.

Det tilføjes, at Rigsrevisionen efterfølgende i løbet af 2005 har foretaget revision ved Statens Museum for Kunst, hvorefter museets samlede økonomiforvaltning vurderes tilfredsstillende.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 18 2004

KIRKEMINISTEREN
Den 18. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Vedr. Statsrevisorernes Beretning nr. 18 2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004

Jeg har modtaget statsrevisorernes Beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004 og skal hermed redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Kirkeministeriet har fået bedømmelsen ikke helt tilfredsstillende i forbindelse med tilskudsrevision og IT-revision.

I forbindelse med tilskudsforvaltningen er udformningen af bevillingsbreve og senest opfølgningen på tilskudsregnskaberne blevet bragt i overensstemmelse med Økonomistyrelsens Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Kirkeministeriets ordning for tilskud til kirkerestaurering er ved at blive gennemgået med henblik på en modernisering. Dette arbejde har afventet fastlæggelsen af de nye kommunegrænser, da tilskuddet bl.a. fordeles i forhold til udskrivningsgrundlaget blandt folkekirkemedlemmer i kommunerne og antallet af kirker i kommunerne.

På IT-området har ministeriets chefgruppe i forbindelse med budgetlægningen taget stilling til IT-sikkerheden og herunder de risici, der er ved it-anvendelsen. I forbindelse med indførelsen af informationssikkerhedsstandarden DS-484 er kravene til en samlet informationssikkerhedspolitik formaliseret. Det er planlagt, at ministeriet løbet af første halvår 2006 vil opfylde kravet om, at sikkerhedsforanstaltninger, der opfylder DS484, bliver metodisk og regelmæssigt behandlet i ministeriets chefgruppe.

Som det fremgår af beretningens punkt 244 har Kirkeministeriet ikke tidligere defineret, hvilke regnskabsstandarder fællesfonden skal anvende ved aflæggelsen af det konsoliderede årsregnskab. Det konsoliderede årsregnskab for 2005 vil følge de statslige regnskabs- og disponeringsregler med de undtagelser, der følger af fællesfondens særlige karakter. Jeg forventer i første halvår af 2006 at udstede en ny regnskabsbekendtgørelse for folkekirkens fællesfond med tilhørende institutioner og tilskud, der skal formalisere overgangen til de statslige regler.

Jeg kan endvidere oplyse, at der som led i arbejdet med at skabe gennemsigtighed og effektivisering af forvaltningen af fællesfonden vil ske en udskiftning af de lokale økonomisystemer til Navision Stat i de 10 stifter og 6 uddannelsesinstitutioner finansieret af folkekirkens fællesfond. Udskiftningen sker i samarbejde med Økonomistyrelsen.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at jeg er glad for, at rigsrevisor har givet tilsagn om som et forsøg at påtage fællesfondens konsoliderede regnskab for 2005 og 2006.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Kopi sendt til Rigsrevisor.

Nr. 18 2004

MILJØMINISTEREN

Den 23. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Vedrørende Beretning nr. 18/2004 om revisionen af statsregnskabet for 2004

Jeg har med Statsrevisoratets skrivelse af 1. december 2005 modtaget Rigsrevisors Beretning nr. 18/2004 til Folketinget om revisionen af statsregnskabet for 2004.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.v. skal jeg bemærke følgende:

Det er på baggrund af den udførte revision Rigsrevisionens vurdering, at Miljøministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, som i videst muligt omfang sikrer, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Rigsrevisionens almindelige bevillingskontrol af Miljøministeriets konti og den afsluttende revision af ministeriets virksomheder har i et enkelt tilfælde givet Rigsrevisionen anledning til bemærkninger. Rigsrevisionen har derudover gennemført 12 særlige revisioner. Resultatet heraf bedømmes af Rigsrevisionen i et enkelt tilfælde som meget tilfredsstillende, i ti tilfælde som tilfredsstillende og i et enkelt tilfælde som ikke helt tilfredsstillende. Sidstnævnte drejer sig om it-revision ved Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS).

Vedrørende it-revision ved Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse.

Rigsrevisionen har ved it-revision ved GEUS fundet, at den generelle it-sikkerhed samlet set ikke var helt tilfredsstillende. GEUS har som opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger truffet en række foranstaltninger til forbedring af it-sikkerheden, herunder iværksættelse af en risikolanalyse, udarbejdelse af en it-sikkerhedspolitik, formering af et it-sikkerhedsudvalg, begrænsning af antallet af medarbejdere med administratorprivilegier, anskaffelse af programmel og hard-ware til adgangskontrol m.v.

Vedrørende bemærkninger til revisionen af Miljøministeriets departement.

Rigsrevisionen har i forbindelse med revisionen af Miljøministeriets departement bemærket, at et opsparet beløb på 10,4 mio. kr. under § 23.11.04. Fremme af kolonihaveformål er videreført til 2005 og disponeret, uanset at der ikke i to år har været bevægelser på kontoen og at videreførselsadgangen dermed burde være bortfaldet ved udgangen af 2004 ifølge reglerne i Budgetvejledning 2001.

Miljøministeriet kan i denne forbindelse bemærke, at kontoen er optaget på finansloven for 2005 med det videreførte beløb på 10,4 mio. kr. Det anføres i anmærkningerne til kontoen, at videreførslen forventes anvendt i 2004 og 2005.

Det videreførte beløb på kontoen er efter forelæggelse for Folketingets Finansudvalg disponeret til afværgeforanstaltninger for Cheminova-forureningen på Harboøre Tange og for jordforureningen i Kærgård Plantage, jf. Akt 120 4/5 2005 og Akt 132 25/5 2005.

Kontoen blev endvidere optaget på finanslovsforslaget for 2006 med en videreførselsoversigt med en beholdning primo 2005 på 10,4 mio. kr. Det anføres i anmærkningerne til kontoen, at beholdningen er disponeret ved de oven for nævnte aktstykker.

Det er på denne baggrund Miljøministeriets opfattelse, at der med kontoens optagelse på finansloven for 2005 og finanslovsforslaget for 2006 samt Finansministeriets og Finansudvalgets tiltræden af aktstykkerne 120 af 4/5 2005 og 132 af 25/5 2005 har været fornøden hjemmel til videreførsel af de opsparede kolonihavemidler til 2005.

Det fremgår af Akt 120 af 4/5 2005, at bevillingen til kolonihaveformål er afsat i 2002 og at der ikke siden har været bevægelser på kontoen. Det anføres desuden, at beholdningen på § 23.11.04. Fremme af kolonihaveformål er optaget på finansloven for 2005. Det er derfor Miljøministeriets opfattelse, at aktstykket har indeholdt de nødvendige oplysninger til bedømmelse af status for videreførslen i forhold til budgetvejledningens regler.

Miljøministeriet er i lyset af Rigsrevisionens bemærkninger opmærksom på, at der havde kunnet gives en klarere forklaring om videreførslen af midlerne i forbindelse med finansloven for 2005.

Vedrørende Rigsrevisionens tværgående undersøgelser.

Miljøministeriet har deltaget i Rigsrevisionens tværgående tilskudsrevision med to tilskudsordninger administreret af Miljøstyrelsen. Samlet set er styrelsens tilskudsadministration bedømt som tilfredsstillende. Miljøstyrelsen vil følge op på Rigsrevisionens bemærkninger og forslag i forbindelse med revisionen.

Beretningen giver mig herudover ikke anledning til bemærkninger eller særlige foranstaltninger. Nærværende redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 18 2004

MINISTEREN FOR FØDEVARER, LANDBRUG OG FISKERI

Den 31. januar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004**Ministerredegørelse vedrørende Rigsrevisionens beretning 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004**

Statsrevisoratet har med brev af 1. december 2005 fremsendt beretning 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004.

Under henvisning til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Rigsrevisionen finder for en meget væsentlig del af Fødevareministeriets udgiftsområde regnskabsaflæggelsen tilfredsstillende. Rigsrevisionen fremhæver, at regnskabsoplysningerne om lønudgifter efter Rigsrevisionens vurdering er rigtige, men bemærker samtidig, at der er konstateret et relativt højt antal fejl, der dog er små både beløbsmæssigt og procentvist. Det er min holdning, at selv små fejl ikke bør forekomme i ministeriets lønregnskaber. Ministeriets institutioner er derfor blevet instrueret om at tage de interne procedurer på lønområdet op til revision, således at fejl undgås fremover.

Statsrevisorerne har hæftet sig ved Rigsrevisionens forbehold for revisionspåtegningen i Fiskebankens årsrapport vedrørende størrelsen af merhensættelsen til tab på bankens engagementer.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen alene tager forbehold for hensættelsen størrelse. Det er bankens bestyrelse som har truffet beslutning om hensættelsens størrelse efter indstilling fra Økonomistyrelsen, der er sekretariat for banken. Jeg føler mig overbevist om, at Fiskebankens bestyrelse ved udarbejdelsen af årsregnskabet for 2005 inddrager Rigsrevisionens bemærkninger i overvejelserne om størrelsen på bankens hensættelser til tab. I den henseende skal jeg dog bemærke, Fiskebanken i december 2005 forventede et tab i 2005 på 25,0 mio. kr. for udlån og at dette tab i 2006 forventes at stige til 75 mio. kr. Det skal i øvrigt bemærkes, at Fiskebanken nedlægges med virkning fra udgangen af 2008, jf. lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskebank.

Statsrevisorerne og Rigsrevisionen har konstateret, at revisionen i årets løb vedrørende Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning ikke var helt tilfredsstillende. Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning hørte indtil august 2004 under Fødevareministeriet, men er nu under ministerens for familie- og forbrugeranliggendes ressort. Familie- og forbrugerministeren har således afgivet ministerredegørelse vedrørende Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning, hvortil jeg henholder mig.

Hans Chr. Schmidt

/ Eva Meiling

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Vedrørende statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004

Statsrevisoratet har ved skrivelse af 1. december 2005 fremsendt beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender blev som bekendt oprettet ved kongelig resolution af 2. august 2004. I henhold til Finansministeriets notat af 6. september 2004, j.nr. 10-85, om bevillingsmæssig og regnskabsmæssig håndtering af ressortændringerne var hovedprincippet ved ressortændringen, at de ministerier, som overførte ressort til det nye ministerområde, fortsatte regnskabsføringen på de konti, som fremgår af finansloven for 2004. Regnskabet for disse konti blev således aflagt og afsluttet af de ressortafgivende ministerier, dvs. Økonomi- og Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Undtaget for hovedprincippet var dog departementet for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, hvortil der allerede på tillægsbevillingsloven for 2004 skete overførsel af bevillinger, og på hvis hovedkonto der blev regnskabsført i perioden 2. august 2004 til regnskabsårets afslutning.

§ 27. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender består i statsregnskabet for 2004 derfor alene af § 27.11.01. Departementet.

Imidlertid omtales en del af ministeriets ressort i beretningen under henholdsvis § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet og § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri:

§ 8 punkt 97: IT-revision ved Konkurrencestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerstyrelsen

Rigsrevisionen har konstateret, at den generelle it-sikkerhed i bl.a. Forbrugerstyrelsen samlet set ikke var helt tilfredsstillende. Rigsrevisionen har især peget på manglende ajourføring af IT-politikker og risikovurderinger, at alle medarbejdere havde administratorrettigheder til deres pc, ligesom mange medarbejdere havde generelle administratorrettigheder til hele eller væsentlige dele af styrelsens it-miljø.

Jeg har noteret mig den rejste kritik og kan oplyse, at Forbrugerstyrelsen siden Rigsrevisionens gennemgang af styrelsens IT-sikkerhed har gennemført en række initiativer til imødegåelse af ovenstående. Blandt initiativerne er en IT-sikkerhedspolitik og en sårbarhedsanalyse af samtlige systemer gennemført i efteråret 2004.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har siden 1. april 2005 haft et administrativt fællesskab på IT-driftsområdet. IT-driften af Forbrugerstyrelsen varetages herefter af Koncern IT-centret beliggende under Fødevarestyrelsen. Som konsekvens af denne omlægning af driften har Forbrugerstyrelsens medarbejdere som udgangspunkt ikke længere lokale administratorrettigheder til deres pc. Det skal dog bemærkes, at der i enkelte tilfælde er givet dispensation for denne regel. Der er ikke længere medarbejdere i Forbrugerstyrelsen, der har generelle administratorrettigheder til hele eller væsentlige dele af styrelsens it-systemer.

Afslutningsvis kan det oplyses, at Forbrugerstyrelsen i samarbejde med de øvrige institutioner på ministerområdet som led i implementeringen af DS 484 arbejder systematisk med at vurdere alle sikkerhedsrisici og konsekvenserne heraf for bl.a. Forbrugerstyrelsens it-systemer. Der arbejdes målrettet mod, at alle institutioner inden for ministerområdet inden årets udgang skal kunne leve op til denne standard på alle områder. Dette arbejde indebærer blandt mange andre initiativer, at der på koncernniveau arbejdes på vedtagelsen af en fælles koncern it-sikkerhedspolitik.

§ 24 punkt 264. Revision i årets løb ved Danmarks Fødevarerforskning

Rigsrevisionen har ved revisionen af Danmarks Fødevarerforskning konstateret, at de forretningsgange og interne kontroller, Rigsrevisionen har gennemgået, generelt ikke var helt tilfredsstillende og generelt ikke opfyldte de krav, der kan stilles til en god og pålidelig forvaltning, og derved ikke i tilstrækkelig grad medvirkede til at sikre regnskabet rigtighed. Rigsrevisionen bemærker videre, at regnskabsaflæggelsen og økonomistyringen ikke har været tilfredsstillende.

Det er naturligvis en kritik, som ministeriet tager meget alvorligt. Der er således iværksat en række initiativer til sikring af de regnskabsmæssige registreringer og afstemninger og til genopretning af økonomistyringen i Danmarks Fødevarerforskning:

Regnskabsmæssige registreringer og afstemningsprocedurer

Fra Danmarks Fødevarerforskning har jeg fået oplyst, at der er iværksat forskellige tiltag i 2005 for at styrke de regnskabsmæssige registreringer og kontroller, og at disse tiltag vil blive fuldt ud implementeret i 2006. Ved vikar- og konsulentbistand er der i 2005 gennemført en gennemgang af forhold vedrørende 2004, og fremadrettet er der arbejdet med at sikre implementering af nødvendige arbejdsprocedurer.

Rigsrevisionen har konstateret, at det afstemningsmateriale Danmarks Fødevarerforskning havde udarbejdet vedrørende 2004 regnskabet ikke var komplet.

Danmarks Fødevarerforskning oplyser hertil, at forsinkelsen vedrørende 2004 regnskabet var forårsaget af dels, at Danmarks Fødevarerforskning ønskede, at der var udarbejdet afstemningsinstrukser pr. konto inden afstemningsarbejdet blev påbegyndt, og dels at Danmarks Fødevarerforskning var ved at forberede overgangen til omkostningsbaserede regnskaber med henblik på at kunne aflevere en åbningsbalance juli 2005. I forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalance pr. 1. januar 2005 er samtlige poster vedrørende 2004 regnskabet imidlertid nu sandsynliggjort.

Danmarks Fødevarerforskning oplyser videre, at udarbejdelsen af en afstemningsinstruks pr. konto er iværksat. Det samme er udarbejdelsen af forretningsgange på samtlige væsentlige områder. Disse tiltag vil efter planen være fuldt ud implementeret i 2006.

Virksomhedens økonomiske styring og økonomiske situation

Rigsrevisionen har konstateret, at Danmarks Fødevarerforskning har været meget sen til at erkende det store underskud i 2004. Underskuddet blev i februar 2005 opgjort til 33,1 mio. kr. mod forventet 9,7 mio. kr. i november 2004. Dermed blev den akkumulerede opsparing nedbragt til et underskud på 21,6 mio. kr., hvilket netop lå inden for den tilladte udsvingsmargin på finansloven for 2004. Rigsrevisionen konstaterede videre ved den afsluttende revision, at Danmarks Fødevarerforsknings ledelse ikke har formået at foretage alle basale regnskabsmæssige registreringer og kontroller inden regnskabet blev godkendt.

Jeg er enig i med Rigsrevisionen i, at økonomistyringen og regnskabsafslutningen i Danmarks Fødevarerforskning ikke har været tilfredsstillende i 2004 og i begyndelsen af 2005.

Fra Danmarks Fødevarerforskning har jeg fået oplyst, at man har styrket økonomistyringen, herunder lønstyringen, og sikret den nødvendige bemanning i virksomhedens økonomikontor. Denne opstramning finder jeg naturligvis helt nødvendig.

I den forbindelse kan der peges på, at Danmarks Fødevarerforskning i 2006 i et vist omfang fortsat vil anvende konsulenthjælp og vikarer med henblik på at sikre en betryggende overgang til normal driftssituation. PricewaterhouseCoopers er desuden anmodet om i april/maj 2006 på ny at gennemgå økonomistyringen i Danmarks Fødevarerforskning som opfølgning på konsulentfirmaets rapport fra 2005. Samtidig vil der arbejdes på at forbedre ledelsesrapporteringen yderligere.

Til styrkelse af ledelsens kontrol med regnskab og kvaliteten af økonomistyring vil der primo 2006 ansættes en ny økonomichef.

Rigsrevisionen nævner endelig, at man i forbindelse med gennemgangen af afstemninger og specificationer konstaterede en vis usikkerhed om størrelsen på Danmarks Fødevarerforsknings tilgo-

dehavender vedrørende tilskudsfinansierede projektregnskaber og en række øvrige åbenstående ældre poster.

Ved ekstern konsulentbistand er gennemgangen af tilgodehavenderne nu afsluttet og Danmarks Fødevareforskning har måtte konstatere et tab på i alt 13,4 mio. kr. i forhold til de bogførte tilgodehavender på 38,8 mio. kr. pr. 31. december 2004. Efter konsultation af Økonomistyrelsen er tabet optaget ved en nedskrivning af posten tilgodehavender på institutionens balance i henhold til det omkostningsbaserede regnskabsprincip.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil naturligvis løbende følge arbejdet med at styrke og sikre en betryggende økonomistyring i Danmarks Fødevareforskning.

§ 27 punkt 268 Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionens bevillingskontrol og den afsluttende revision for § 27, dvs. departementet, ikke gav anledninger til bemærkninger, som var så væsentlige, at de er omtalt i beretningen.

I forhold til de under § 24 omtalte forhold på Danmarks Fødevareforskning kan tilføjes, at ministeriet helt generelt vil arbejde for at sikre en ensartet budget- og regnskabsopfølgning i forhold til alle ministeriets institutioner.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

Nr. 18 2004

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 2. februar 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 18 2004 om revision af statsregnskabet for 2004

Statsrevisorerne har ved brev af 1. december 2005 fremsendt ovenfor anførte beretning og har anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, beretningen giver anledning til. Den ønskede redegørelse følger nedenfor.

Rigsrevisionens bedømmelse af Transport- og Energiministeriets institutioner

Rigsrevisionen har på baggrund af de foretagne revisioner i Transport- og Energiministeriet bedømt 14 områder som tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende. 1 område er bedømt ikke helt tilfredsstillende. Den afsluttende revision har givet anledning til 2 bemærkninger.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen har fundet, at regnskabet for Transport- og Energiministeriet samlet set er rigtigt, idet forretningsgangene og de interne kontroller generelt er vurderet som tilfredsstillende. Samtidig noterer jeg mig dog også, at Rigsrevisionen har vurderet, at Banedanmarks regnskab ikke er rigtigt, og at de interne kontroller og regnskabsvæsen i Banedanmark ikke fungerer helt tilfredsstillende.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. revision af årsrapporter for Ørestadsselskabet I/S og Frederiksbergbaneselskabet I/S

Rigsrevisionen har fundet, at der i årsrapporterne for 2004 for Ørestadsselskabet I/S og Frederiksbergbaneselskabet I/S er usikkerhed om regnskabsposten takstindbetalinger. I årsrapporterne er passagerindtægterne opgjort på baggrund af en takst på 8,16 kr. mens Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) har fremsendt en afregning på 6,21 kr. Rigsrevisionen har således taget et forbehold i revisionspåtegningerne på årsrapporterne for 2004.

Der pågår i øjeblikket politiske drøftelser om udvidelse af metroen med en Cityring. I det aftalegrundlag, der aktuelt forhandles om, indgår en løsning af indtægtsdelingen i Hovedstadsområdet og dermed Ørestadsselskabets indtægtsgrundlag.

Jeg forventer, at der meget snart vil blive indgået en politisk aftale om Cityringen og dermed også indtægtsdelingen. Herefter vil en ny indtægtsdelingsmodel blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Ørestadsselskabet vil umiddelbart efter indgåelse af den politiske aftale om Cityringen blive pålagt at indrette selskabets budgetter og regnskaber i henhold til den ny indtægtsdeling.

Jeg vil orientere Rigsrevisionen om indholdet i aftalen om Cityringen umiddelbart efter aftaleindgåelsen.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. afsluttende revision af departementet

Departementet har på en statuskonto i 2004 posteret ca. 26 mio. kr. til konsulentudgifter i forbindelse med en delvis privatisering af Post Danmark. Det er Rigsrevisionens holdning, at en postering af beløbet på en statuskonto, og dermed fremføring til et nyt finansår, savner bevillingsmæssig hjemmel.

Den konkrete sag og den fremtidige håndtering af lignende problemstillinger er drøftet med Finansministeriet. Hjemmel til afholdelse af udgifterne forbundet med den delvise privatisering af Post Danmark er således tilvejebragt på tillægsbevillingsloven for 2005. Der er samtidig sikret hjemmel til afholdelse af rådgiverudgifter forbundet med salg af virksomheder, aktiesalg mv., idet sådanne udgifter kan optages på forslag til tillægsbevillingslov efter forudgående aftale med Finansministeriet, jf. tekstanmærkning nr. 15 på finansloven for 2006.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. Banedanmark

Rigsrevisionen vurderer på baggrund af sin revision og sit samarbejde og tilsyn med den interne revision i Banedanmark, at Banedanmarks interne kontroller og regnskabsvæsen ikke var helt tilfredsstillende i 2004, og at Banedanmarks årsrapport ikke var rigtig. Rigsrevisionen peger i den forbindelse på en række sager, som kræver ministeriets opmærksomhed med henblik på at sikre en tilfredsstillende genopretning af Banedanmarks regnskabsvæsen. Sagerne omhandler problemer vedrørende:

- Merforbrug på § 28.63.05. Banedanmark (*Fornyelse og vedligeholdelse*)
- Dobbelt likviditetstilførsel
- Mangelfuld registrering af materielle anlægsaktiver
- Mangelfuld afstemning af lønsystemer
- Manglende hjemmel til at overføre indirekte produktionsomkostninger fra § 28.63.01. Banedanmark (drift) til 28.63.02. Banedanmark (anlæg)
- Unøjagtig opgørelse af indirekte produktionsomkostninger og koncernbidrag hos Banedanmark (drift)
- Opfølgning vedrørende 15 Her & Nu projekter

Jeg vil i det følgende gennemgå hvert af de ovenstående punkter med fokus på de tiltag, de har givet anledning til.

Rigsrevisionens bemærkninger angående merforbrug på § 28.63.05. Banedanmark (Fornyelse og vedligeholdelse)

Rigsrevisionen har bemærket, at bevillingskontrollen af Banedanmark viste et akkumuleret merforbrug på konto 28.63.05 på ca. 196 mio. kr., hvilket indebar, at Banedanmarks udsvingsramme blev overskredet med ca. 60 mio. kr. i 2004.

Sagen er nærmere omtalt i statsrevisorernes beretning nr. 1/05 om 7 sager forelagt for Folketingets Finansudvalg og vil blive gennemgået i forbindelse med min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som denne beretning giver anledning til.

Jeg vil dog gerne bemærke allerede nu, at Transport- og Energiministeriets departement igennem 2005 har fulgt tæt op på udviklingen på kontoen, ikke mindst i lyset af den store usikkerhed på kontoen knyttet til uforudsete vedligeholdelsesarbejder på strækningen København H – Århus. For at sikre, at der var tilstrækkelige reserver til uforudsete hændelser i den resterende del af 2005, blev Transport- og Energiministeriet med Akt 25 af 1. november 2005 bevilliget en reserve på 45 mio. kr., som bortfalder, hvis der ikke er behov for den. Det endelige regnskab for 2005 foreligger endnu ikke, men det er min vurdering, at der med tilføjelsen af reserven på 45 mio. kr. til Banedanmark er skabt størst mulig sikkerhed for, at bevillingsbestemmelserne på § 28.63.05. overholdes.

Rigsrevisionens bemærkninger angående dobbelt likviditetstilførsel

Rigsrevisionen har bemærket, at Banedanmark i 2004 fik tilført ca. 819 mio. kr. for meget i likviditet fra Økonomistyrelsen og finder det meget uheldigt, at et beløb af denne størrelsesorden kan opsamles på Banedanmarks likvide konti, uden at Banedanmark gennem sine interne kontroller opdager fejlen.

Jeg er enig i, at Banedanmark burde have opdaget fejlen på et tidligere tidspunkt. Jeg kan oplyse, at den for meget modtagne likviditet på Banedanmarks foranledning er tilbagebetalt til Økonomistyrelsen i 2005, ligesom de medfølgende renteindtægter er blevet afregnet. Banedanmark har i øvrigt oplyst, at man nu har foretaget de fornødne ændringer i de interne kontroller og økonomistyringen med henblik på, at sådanne fejl vil blive opdaget og korrigeret rettidigt i fremtiden. Jeg vil sikre, at der følges op på dette, f.eks. ved at Banedanmarks interne revision foretager en vurdering af de interne kontroller.

Rigsrevisionens bemærkninger angående mangelfuld registrering af materielle anlægsaktiver

Rigsrevisionen finder det uheldigt, at Banedanmarks anlægsregistreringer i 2004 har været mangelfulde, og påpeger i den forbindelse, at revisionsbemærkningerne er en gentagelse fra 2003 og tidligere år.

Transport- og Energiministeriet har som anført i beretningen taget kritikken af den manglende anlægsregistrering til efterretning. Banedanmark har overfor mig oplyst, at man i 2005 og 2006 har fokus på en løsning af problemstillingen og forventer, at regnskabet for 2006 vil være baseret på rigtige periodiseringer af ibrugtagne anlæg. Jeg vil sikre, at der følges op på Banedanmarks metoder og praksis i forbindelse med anlægsregistreringerne, f.eks. ved at Banedanmarks interne revision foretager en vurdering.

Rigsrevisionens bemærkninger angående mangelfuld afstemning af lønsystemer

Rigsrevisionen har bemærket Banedanmarks mangelfulde afstemning mellem lønsystemer og finanssystemer. Rigsrevisionen er opmærksom på de tiltag til forbedring, Banedanmark har gjort, men finder, at Banedanmark først meget sent har reageret på problemet, ikke mindst set i lyset af, at Banedanmarks lønudgifter udgør ca. 1 mia. kr.

Som det også fremgår af beretningen, finder Transport- og Energiministeriet, at de manglende lønafstemninger er utilfredsstillende.

Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at Banedanmark har afleveret nye forretningsgange til orientering i Intern Revision. Herudover er der foretaget afstemning af lønnen til og med november måned i henhold til disse forretningsgange. Disse afstemninger er d. 22. december 2005 afleveret til Intern Revision for deres gennemgang.

Rigsrevisionens bemærkninger angående manglende hjemmel til at overføre indirekte produktionsomkostninger fra § 28.63.01. Banedanmark (drift) til 28.63.02. Banedanmark (anlæg)

Rigsrevisionen har gennemgået Banedanmarks fordeling af omkostninger fra § 28.63.01. Banedanmark (drift) til 28.63.02. Banedanmark (anlæg). Jeg har noteret mig, at det er Rigsrevisionens opfattelse, at Banedanmark har overført indirekte lønudgifter og indirekte øvrige driftsudgifter uden hjemmel i finansloven.

Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at Banedanmark med finansudvalgets tiltrædelse af Akt 77 af 25. november 2005 har fået adgang til afløfte også indirekte løn- og driftsomkostninger fra 2004. Det betyder, at Banedanmark nu har hjemmel til at omkontere såvel direkte lønudgifter som indirekte produktionsomkostninger i forbindelse med planlægning og styring af anlægsprojekter. Disse omkostninger omkonteres fra hovedkonto 28.63.01 til hovedkonto 28.63.02 og hovedkonto 28.63.05, der begge omfatter anlægsudgifter. Herved sikres, at regnskabet giver et korrekt billede af de samlede omkostninger i forbindelse med anlægs-, vedligeholdelses- og fornyelsesprojekter.

Rigsrevisionens bemærkninger angående unøjagtig opgørelse af indirekte produktionsomkostninger og koncernbidrag hos Banedanmark (drift)

Rigsrevisionen har som led i revisionen af Banedanmark gennemgået Banedanmarks fordeling af omkostninger fra § 28.63.21. Banedanmarks Entreprisevirksomhed til § 28.63.01. Banedanmark (drift). Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen i den forbindelse finder, at den foretagne fordeling af udgifter mellem konto 28.63.01 og 28.63.21 i 2004 rummer betydelig unøjagtighed i afspejlingen af Entreprises reelle andel af omkostningerne.

I forbindelse med udskillelsen af Entreprise har Banedanmark allerede fra 2005 overflyttet såvel medarbejdere som andre direkte henførbare udgifter til Entreprise. Herved er risikoen for unøjagtighed væsentligt reduceret, og risikoen reduceres yderligere fremover. Summen af indirekte omkostninger, som pålignes Entreprise, er således væsentligt reduceret i 2005. Såfremt Entreprise udskilles helt i 2006, vil behovet for at pålignes Entreprise indirekte omkostninger reduceres yderligere eller helt bortfalde.

Jeg vil følge op på, at der i 2006 vil ske en fastsættelse af Entreprises koncernbidrag i overensstemmelse med Rigsrevisionens anvisninger, og det kan være en mulighed at bede Banedanmarks interne revision om en vurdering af opgørelsen af koncernbidraget for 2006.

Rigsrevisionens bemærkninger angående opfølgning vedrørende 15 Her & Nu projekter

Rigsrevisionen modtog i marts 2005 en statusrapport for de 15 såkaldte Her & Nu projekter. Rapporten viste, at de fleste projekter var gennemført, men at effekten af de gennemførte projekter først kunne forventes at slå igennem i 2005. Rigsrevisionen bemærker, at Rigsrevisionen er enig i denne konklusion.

Efter modtagelsen af statusrapporten blev spørgsmålet om opfølgning på Her & Nu projekterne rejst ved kvartalsmøde mellem Banedanmarks bestyrelse og mig den 11. april 2005. Ved mødet anmodede jeg Banedanmark om at følge yderligere op på de 15 Her & Nu projekter.

Derudover blev det ved kvartalsmødet aftalt, at der skulle gennemføres en ekstern auditering af Her & Nu projekt 1 (Asset Management) og at Her & Nu projekterne 8 (Hurtig og forbedret fremdriftsvurdering og prognoser) og 10 (Regnskabskvalitet, formaliseret controlling og forretningsgange) skulle gennemgås af Banedanmarks Interne Revision. Sluttelig varslede jeg Banedanmark om, at departementet ville bede Trafikstyrelsen gennemføre tilsyn på udvalgte dele af Banedanmarks sikkerhedsorganisation i 2. halvår af 2005 (Her & Nu projekt 14 vedr. jernbanesikkerhed).

I juni 2005 modtog departementet Banedanmarks handlingsplan til bevillingsoverholdelse, hvori der følges op på Banedanmarks bestyrelses håndtering af de 15 Her & Nu projekter. Det fremgår at Banedanmarks bestyrelse løbende vil følge op på Her & Nu projekterne ved bestyrelsesmøderne. Det fremgår derudover af handlingsplanen, at Banedanmark havde truffet beslutning om at lade Her & Nu projekterne 8 og 10 underkaste ekstern audit som afløsning for den planlagte gennemgang ved Intern Revision.

I oktober 2005 modtog departementet auditrapporterne for Her & Nu projekterne 1, 8 og 10.

Overordnet viste auditeringen af Her & Nu projekt 1, at de tekniske problemstillinger var blevet håndteret på en fornuftig måde, mens der på den styrings- og ledelsesmæssige side har været en række problemstillinger.

Banedanmark skal ifølge "Kontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006" aflevere en status for Asset Management projektet til departementet ultimo 2005. Det blev derudover aftalt ved et møde mellem departementet og Banedanmark, at Banedanmark også giver en gennemgang af den ledelsesmæssige forankring af Asset Management projektet, samt at der i forbindelse med udarbejdelsen af den nye resultatkontrakt for Banedanmark, efter behov, arbejdes på en præcisering af målsætningen for Asset Management projektet. Departementet har modtaget Banedanmarks status på Asset Management projektet, men endelig behandling af sagen udestår. Det er dog min forventning, at dialogen med Banedanmark om Asset Management projektet skal fortsætte.

Den eksterne auditering af Her & Nu projekterne 8 og 10 viste, at de to projekter fortsat er helt centrale i udviklingen og konsolideringen af Banedanmarks økonomistyring.

Den overordnede konklusion på auditeringen af Her & Nu projekt 8 er, at projektet er implementeret i organisationen. Der var derudover en række anbefalinger, som er indarbejdet i Banedanmarks bestyrelses handlingsplan, og projektet betragtes som afsluttet. Den eksterne auditering af Her & Nu projekt 10 medførte en række justeringer indenfor projektets område (Regnskabskvalitet, formaliseret controlling og forretningsgange). Banedanmark forventer, at controllingplanen er fuldstændig færdiggjort, dokumenteret og implementeret i løbet af 1. halvår 2006. Det er endvidere aftalt, at Banedanmark skal undersøge muligheden for at foretage en egentlig kvalitetsvurdering af økonomistyringen i virksomheden. Departementet afventer denne vurdering.

For så vidt angår Her & Nu projekt 14 vedr. jernbanesikkerhed har Trafikstyrelsen som planlagt foretaget et tilsyn med Banedanmark i efteråret 2005. Departementet afventer tilsynsrapporten.

Omkring de øvrige Her & Nu projekter, er det min hensigt at bringe disse op ved det førstkomende kvartalsmøde mellem Banedanmarks bestyrelse og mig. Det er tanken, at der skal skelnes mellem gennemførelsen og effekten af Her & Nu projekterne, sådan at Banedanmark giver status

på projekter, der stadig er åbne, og en vurdering af effekten af de afsluttede projekter. Således udestår endnu en endelig vurdering af Her & Nu projekternes effekter i 2005.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger på dette punkt til efterretning.

Mit svar fremsendes i 15 eksemplarer og en kopi af svaret fremsendes samtidig til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 18 2004

RIGSREVISIONEN
Den 1. marts 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 18/04 om revisionen af statsregnskabet for 2004

I. Erklæring om statsregnskabet for 2004, II. Statsregnskabet for 2004 og III.A. Indledning, jf. beretningens pkt. 1-55

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittene.

1. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

III.B. § 5. Statsministeriet, jf. beretningens pkt. 56-64

Statsministerens redegørelse af 10. januar 2006

2. Statsministeren har ikke haft bemærkninger til afsnittet.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

III.C. § 6. Udenrigsministeriet, jf. beretningens pkt. 65-77

Udviklingsministerens redegørelse af 28. januar 2006

Udenrigsministerens redegørelse af 1. februar 2006

3. Udviklingsministeren og udenrigsministeren har i deres redegørelser til *pkt. 73* oplyst, at statsrevisorernes bemærkning om problemer med rettidig modtagelse og gennemgang af tilskudsregnskaber er noteret.

Udviklingsministeren bemærker, at antallet af udestående regnskaber i kraft af ministeriets fortsatte arbejde med sikring af rettidig opfølgning på og kontrol af tilskudsregnskaber er under fortsat nedbringelse på udviklingsbistandens område.

Udenrigsministeren har oplyst, at det er ministeriets ambition, at der i løbet af 2006 implementeres en yderligere it-understøttelse af det etablerede opfølgningssystem for tilskud uden for udviklingsbistandens område.

Jeg finder ministrenes initiativer tilfredsstillende.

4. Udviklingsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 76* om ikke fuldstændige og korrekte oplysninger i Program- og Projektorientering (PPO) oplyst, at Finansudvalget ved brev af 13. oktober 2005 blev informeret om, at beløbsgrænsen for, hvilke projekter der medtages i PPO, fra 2004 var hævet til 5 mio. kr., ligesom definitionen af igangværende projekter blev præciseret. Ministeriet vil fremover sikre, at det fremgår af PPO, at det udelukkende er programmer over 5 mio. kr., der medtages, ligesom der vil være oplysning om sager, som er fysisk afsluttede, men hvor endelig afrapportering og/eller regnskaber endnu udestår.

Jeg finder ministrenes initiativer tilfredsstillende. Jeg vil følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

5. Udenrigsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 77* oplyst, at ministeren har noteret sig Rigsrevisionens bemærkninger om, at der er sket forbedringer, men at der fortsat er behov for en styrkelse af regnskabsfunktionen, forretningsgange og interne kontroller i Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder (DCISM). Ministeriet har anmodet DCISM om at udarbejde en samlet

redegørelse for centrets fremadrettede opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger med henblik på at opnå en fuldt tilfredsstillende økonomistyring og regnskabsforvaltning i DCISM.

Jeg vil følge DCISM's fortsatte arbejde med regnskabsfunktionen, forretningsgangene og de interne kontroller og vil rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

6. Udviklingsministerens og udenrigsministerens redegørelser til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.D. § 7. Finansministeriet, herunder § 35. Generelle reserver, § 36. Pensionsvæsenet, § 37. Renter, § 40. Genudlån, § 41. Beholdningsbevægelser mv. samt § 42. Afdrag på statsgælden (netto), jf. beretningens pkt. 78-88

Finansministerens redegørelse af 31. januar 2006

7. Finansministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.E. § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet, jf. beretningens pkt. 89-100

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 30. januar 2006

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 30. januar 2006

8. Økonomi- og erhvervsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 96* oplyst, at Søfartsstyrelsen har udlignet saldoen på kontoen for årsafslutningsdifferencer og saldoen på kontoen for mellemværendet med de maritime uddannelsesinstitutioner. Derudover har Søfartsstyrelsen øget opmærksomheden på den løbende forbedring af forretningsgange og interne kontroller med henblik på at sikre regnskabs rigtighed. Endelig er fokus på Søfartsstyrelsens regnskab øget i form af intensivering af dialogen mellem Søfartsstyrelsen og Koncernøkonomi samt opfølgning på udeståender.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende. Jeg vil i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005 redegøre for udviklingen på området.

9. Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse til *pkt. 97* finder jeg tilfredsstillende.

10. I sin redegørelse til *pkt. 100* har økonomi- og erhvervsministeren oplyst, at Energitilsynet (som i 2004 hørte under Økonomi- og Erhvervsministeriet) har intensivere arbejdet med oprettelse af et opdateret offentligt tilgængeligt register over varmforsyningsvirksomheder. Som led heri vil Energitilsynet lægge de priser, som fjernvarmforsyningsvirksomhederne har anmeldt, ind i registret, ligesom der iværksættes en procedure for rykning af fjernvarmforsyningsvirksomheder, der mangler at indberette til registret. Endvidere vil de anmeldte priser blive offentliggjort på Energitilsynets hjemmeside i løbet af 2006 og derefter årligt. Energitilsynet sigter derudover efter, at de i 2006 fastlægger regler for offentliggørelse af informationer om fjernvarmforsyningsvirksomhederne, samt at de i 2006 gennemfører en analyse af varmforsyningsvirksomhederne økonomiske forhold på baggrund af en stikprøve omfattende barmarksværker og andre fjernvarmforsyningsregnskabsdata om indtægts- og omkostningsforhold.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende og vil følge gennemførelsen af disse og rapportere herom i et fortsat notat til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004.

11. Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.F. § 9. Skatteministeriet, herunder § 34. Arbejdsmarkedsfond og § 38. Skatter og afgifter, jf. beretningens pkt. 101-114

Skatteministerens redegørelse af 20. januar 2006

Finansministeriets redegørelse af 31. januar 2006

12. Skatteministeren har ikke haft bemærkninger til afsnittet.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

13. Finansministeren har i sin redegørelse til *pkt. 107-109* oplyst, at ministeriet har foranlediget, at udgiften til førtidspension, der i 2004 udgjorde 753 mio. kr., fremover indgår i Arbejdsmarkedsfondens udgifter.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

Jeg har noteret mig, at Finansministeriet på det foreliggende datagrundlag ikke kan opgøre udgifterne til voksenerhvervsuddannelse (VEUD) og dermed Arbejdsmarkedsfondens udgifter, men alene kan angive et skøn over udgifterne til VEUD. I 2004 var skønnet 140 mio. kr.

Jeg finder, at udgifter af en sådan størrelsesorden bør opgøres og ikke basere sig på et skøn. Udgifterne til VEUD har imidlertid som nævnt i beretningen alene betydning for underskuddets størrelse i 2004 og ikke for, om fonden har haft underskud eller overskud. Det har derfor heller ikke haft betydning for fastsættelse af arbejdsmarkedsbidragets størrelse.

På den baggrund betragter jeg sagen som afsluttet, men jeg forventer, at ministeriet udnytter de muligheder, der måtte komme for at forbedre datagrundlaget.

III.G. § 11. Justitsministeriet, jf. beretningens pkt. 115-125

Justitsministerens redegørelse af 23. januar 2006

14. Justitsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.H. § 12. Forsvarsministeriet, jf. beretningens pkt. 126-137

Forsvarsministerens redegørelse af 31. januar 2006

15. Forsvarsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 136* oplyst, at der i 2005 blev foretaget totaloptællinger ved Hjemmeværnets Logistisk Terminals beholdninger både i Glostrup og ved andre lokaliteter, og at de resterende depoter er under optælling og forventes gennemført i løbet af 2006. Ministeren har desuden oplyst, at Hjemmeværnskommandoen efterfølgende har udarbejdet specifikke bestemmelser på området, som blev iværksat på landsplan ved områdedepoterne i 2005.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Rigsrevisionen har ikke konstateret væsentlige mængdemæssige fejl ved gennemgangen af Hjemmeværnets åbningsbalance pr. 1. januar 2005, men har konstateret, at værdiansættelsen i åbningsbalancen var fejlbehæftet. Ministeren har i sin redegørelse oplyst, at man har taget initiativ til en handlingsplan omkring opretning af fejlene i Hjemmeværnskommandoens åbningsbalance.

Jeg vil rapportere om åbningsbalancerne pr. 1. januar 2005 for institutioner under Forsvarsministeriet, herunder om værdiansættelsen af Hjemmeværnets beholdninger, i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

16. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 137* om fejl i forsvarrets lønadministration oplyst, at ministeren er yderst opmærksom på, at der stadig er behov for særligt fokus på lønområdet. Forsvarets Personeltjeneste har fået tilført yderligere resurser til området, og Forsvarskommandoen har bedt Forsvarets Personeltjeneste om inden ultimo februar 2006 at udarbejde en handlingsplan for lønområdet. Ministeren har videre oplyst om en række øvrige tiltag til forbedring af lønadministrationen.

Jeg vil følge, om ministeriets tiltag er tilstrækkelige til at tilvejebringe en sikker lønadministration i forsvaret, og redegøre for udviklingen på området i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

17. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.I. § 15. Socialministeriet, jf. beretningens pkt. 138-146

Socialministerens redegørelse af 2. februar 2006

18. Socialministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.J. § 16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. beretningens pkt. 147-155

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 25. januar 2006

19. Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.K. § 17. Beskæftigelsesministeriet, jf. beretningens pkt. 156-171

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 1. februar 2006

20. Beskæftigelsesministeren har i sin redegørelse til *pkt. 169-171* oplyst, at Arbejdsmarkedsstyrelsen har skærpet sin tilsynspraksis vedrørende opfølgningen på den interne revisions arbejde og over for regionerne understreget vigtigheden af, at regionerne systematisk følger op på den interne revisions konklusioner og anbefalinger.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende og forventer, at ministeriet sikrer, at regionerne følger den interne revisions konklusioner og anbefalinger.

21. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.L. § 18. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, jf. beretningens pkt. 172-179

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 31. januar 2006

22. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.M. § 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, jf. beretningens pkt. 180-200

Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings redegørelse af 1. februar 2006

23. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har i sin redegørelse til *pkt. 189* oplyst om en række initiativer, som 8 universiteter har iværksat til styrkelse af den generelle regnskabsopfølgning, herunder tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed. Ministeren har bl.a. oplyst, at Københavns Universitet har styrket bemandingen på de regnskabsførende områder i den centrale økonomiformvaltning og indført nye økonomistyringsprincipper samt et nyt økonomisystem. Århus Universitet har igangsat et projekt med udarbejdelse af en samlet dokumentation af alle væsentlige forretningsgange og arbejdsprocesser.

Jeg finder de initiativer, som ministeren omtaler, tilfredsstillende og vil i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005 redegøre for resultaterne af initiativerne.

24. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 199* oplyst, at Syddansk Universitet fortsat arbejder med at implementere it-sikkerhedshåndbogens regler, og at man for at styrke denne proces har ansat en it-sikkerhedskordinator. Universitetet har endvidere vedtaget en overordnet it-strategi som grundlag for udviklingen af it-området, herunder opstramning af organiseringen af it-arbejdet.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende og vil følge det videre arbejde på området og rapportere herom i et fortsat notat til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004.

25. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.N. § 20. Undervisningsministeriet, jf. beretningens pkt. 201-216

Undervisningsministerens redegørelse af 24. januar 2006

26. Undervisningsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 208* oplyst, at problemerne med afstemning mellem ministeriets interne Navision Stat-regnskaber og SKS nu er løst.

Ministeren har endvidere oplyst, at ministeriet har arbejdet intensivt med at få afstemning af beholdningskonti afsluttet inden udgangen af 2005, men at den sidste del af arbejdet har vist sig at være meget kompliceret, hvorfor afstemningsarbejdet først kan afsluttes primo 2006.

Jeg kan tilføje, at ministeriet efter at have gennemført afstemningerne har besluttet at afskrive tilgodehavender på i alt 4,5 mio. kr. i 2005. Jeg finder det uheldigt, at ministeriets mangelfulde afstemningsprocedurer har nødvendiggjort afskrivning af dette beløb.

Ministeren har desuden oplyst, at ministeren ser med stor alvor på resultatet af den statistiske stikprøve, som har vist en række uacceptable fejl. Ministeriet har derfor iværksat initiativer for at imødegå fejl af denne art i fremtiden. Den interne kontrol med bilag og deres materielle indhold er samtidig blevet skærpet. Ministeriet vil endvidere opbygge rutiner for intern kontrol, udarbejde vejledninger og gennemføre kurser for chefer og medarbejdere.

Jeg vil følge det videre arbejde på området og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

27. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 214* erklæret sig enig i Rigsrevisionens beskrivelse af forholdene ved Folkeuniversitetet og oplyst, at ministeriet lægger vægt på fortsat at følge området tæt og yde den nødvendige rådgivning, så forvaltningen af regnskabsopgaver og regnskabsaflæggelsen for 2005 og fremover bliver tilfredsstillende.

Dette finder jeg tilfredsstillende. Jeg vil følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

28. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 215* oplyst, at ministeriet endnu ikke har opnået sikkerhed for, at regnskabsaflæggelsen for Nævnet vedrørende EU-oplysning er forbedret. Ministeren har videre oplyst, at ministeriet vil holde et møde med Rigsrevisionen om, hvilke tiltag det vil være mest hensigtsmæssigt at iværksætte på dette område. Jeg kan oplyse, at mødet er afholdt.

Ministeriet har efterfølgende meddelt Rigsrevisionen, at ministeriet har haft en drøftelse med nævnets formand om sekretariatsbetjeningen af nævnet. Formanden oplyste, at han ville indkalde nævnet til et ekstraordinært møde om sekretariatsbetjeningen. Det er på den baggrund ministeriets opfattelse, at nævnet vil træffe de nødvendige beslutninger for at sikre en forsvarlig forvaltning af nævnets opgaver.

Jeg forventer, at ministeriet sikrer, at nævnets regnskabsaflæggelse forbedres. Jeg vil følge sagen og rapportere herom i et fortsat notat til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004.

29. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.O. § 21. Kulturministeriet, jf. beretningens pkt. 217-235

Kulturministerens redegørelse af 23. januar 2006

30. Kulturministeren har i sin redegørelse til *pkt. 232-234* oplyst, at Nationalmuseet har gennemført en række forbedringer af forretningsgange og kontroller med henblik på at bringe regnskabsprocedurer op på et tilfredsstillende niveau. Kulturministeriet vil følge sagen.

Jeg vil følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

31. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 235* oplyst, at Statens Museum for Kunst bl.a. har udarbejdet en regnskabsinstruks med procedurebeskrivelser af alle væsentlige forretningsområder, ligesom museet vil styrke de interne forretningsgange på indtægtsområdet. Endvidere har museet forbedret administrationen af kunstsamlingerne, bl.a. i kraft af et væsentligt forøget tilsyn med udponerede værker samt reduktion af steder for deponeringer. Kulturministeriet vil følge sagen.

Jeg finder det væsentligt, at ministeriet sikrer en forsvarlig og sikker administration af kunstsamlingerne. Jeg vil følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

32. Ministeren har ikke haft bemærkninger til *pkt. 227* om Det Danske Filminstituts regnskabsaflæggelse.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger, men jeg vil følge instituttets regnskabsaflæggelse og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

33. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.P. § 22. Kirkeministeriet, jf. beretningens pkt. 236-244

Kirkeministerens redegørelse af 18. januar 2006

34. Kirkeministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.Q. § 23. Miljøministeriet, jf. beretningens pkt. 245-254

Miljøministerens redegørelse af 23. januar 2006

35. Miljøministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.R. § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, jf. beretningens pkt. 255-267

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 30. januar 2006

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse af 31. januar 2006

36. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender har i sin redegørelse til *pkt. 264* oplyst, at ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at økonomistyringen og regnskabsafslutningen i Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning (DFVF) ikke har været tilfredsstillende i 2004 og i begyndelsen af 2005. Ministeren har oplyst, at DFVF ved gennemgangen af tilgodehavender har måttet konstatere et yderligere tab på i alt 13,4 mio. kr. i forhold til de bogførte tilgodehavender på 38,8 mio. kr. pr. 31. december 2004. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil løbende følge arbejdet med at styrke og sikre en betryggende økonomistyring i DFVF.

Jeg finder det uheldigt, at DFVF har måttet konstatere yderligere tab. Jeg finder det nødvendigt, at ministeriet sikrer, at DFVF hurtigst muligt tilvejebringer en betryggende økonomistyring.

Jeg vil følge sagen og rapportere herom i et fortsat notat til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004.

37. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.S. § 27. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, jf. beretningens pkt. 268-271

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 30. januar 2006

38. Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.T. § 28. Transport- og Energiministeriet, jf. beretningens pkt. 272-288

Transport- og energiministerens redegørelse af 2. februar 2006

39. Transport- og energiministeren har i sin redegørelse til *pkt. 278* om indtægtsfordelingen og takstindbetalingerne til Ørestadsselskabet I/S og Frederiksbergbaneselskabet I/S oplyst, at der pågår politiske drøftelser om udvidelse af metroen med en cityring. I det aftalegrundlag, der forhandles om, indgår en løsning af indtægtsdelingen i Hovedstadsområdet og dermed Ørestadsselskabet I/S' indtægtsgrundlag.

Rigsrevisionen har efterfølgende modtaget aftalen, der er indgået om udvidelse af metroen med en cityring og ny organisering af Ørestadsselskabet I/S og Københavns Havn A/S. Det fremgår heraf, at den nye model for indtægtsfordelingen indebærer, at metroen i 2004-2006 får 6,21 kr. (2004-priser) pr. passager. Fra 2007 indføres en ny indtægtsfordelingsmodel, hvorefter metroen får 8,16 kr. (2004-priser) pr. passager. Ministeren har anmodet Ørestadsselskabet I/S' bestyrelse om at indrette budgetter og regnskaber efter den nye indtægtsfordelingsmodel.

Jeg finder ministerens redegørelse og efterfølgende tiltag tilfredsstillende.

40. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 282* om et akkumuleret merforbrug på 196 mio. kr. ved Banedanmark oplyst, at ministeriet igennem 2005 har fulgt tæt op på udviklingen på kontoen, ikke mindst i lyset af den store usikkerhed på kontoen knyttet til uforudsete vedligeholdelsesarbejder på strækningen København H - Århus. For at sikre, at der var tilstrækkelige reserver til uforudsete hændelser i den resterende del af 2005, blev der bevilget en reserve på 45 mio. kr., som bortfalder, hvis der ikke er behov for den, jf. Akt 25 17/11 2005. Det endelige regnskab for 2005 foreligger endnu ikke, men det er ministerens vurdering, at der med tilføjelsen af reserven på 45 mio. kr. til Banedanmark er skabt størst mulig sikkerhed for, at bevillingsbestemmelserne på § 28.63.05 overholdes.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende. Jeg vil i forbindelse med bevillingskontrollen for 2005 følge op på, om bevillingsbestemmelserne overholdes, og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

Ministeren har videre anført, at sagen er yderligere omtalt i statsrevisorernes beretning nr. 1/05 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg, og at sagen er gennemgået i forbindelse med ministerredegørelsen for de foranstaltninger og overvejelser, som denne beretning har givet ministeren anledning til. Ministeren har fremsendt sin redegørelse herom til statsrevisorerne den 8. februar 2006, og jeg har afgivet mit notat i henhold til § 18, stk. 4, i rigsrevisorloven den 15. februar 2006. I dette notat er merforbruget på de 196 mio. kr. behandlet i pkt. 2 og 4-7. Det fremgår af notatet, at jeg finder ministerens svar vedrørende sagsbehandlingen i sagerne tilfredsstillende, og at jeg vil følge ministeriets tilsyn med Banedanmarks økonomi- og projektstyring.

41. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 284* oplyst, at ministeriet har taget kritikken af den manglende anlægsregistrering ved Banedanmark til efterretning. Banedanmark har til ministeriet oplyst, at der i 2005 og 2006 er fokus på en løsning af problemstillingen, og det forventes, at regnskabet for 2006 vil være baseret på rigtige periodiseringer af ibrugtagne anlæg. Ministeren vil sikre, at der følges op på Banedanmarks metoder og praksis i forbindelse med anlægsregistreringerne, fx ved at Banedanmarks interne revision foretager en vurdering.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende. Jeg vil følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005, jf. pkt. 44.

42. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 285* oplyst, at ministeren finder, at de manglende lønafstemninger ved Banedanmark er utilfredsstillende. Ministeren bemærker endvidere, at Banedanmark har afleveret nye forretningsgangsbeskrivelser til orientering til den interne revision. Herudover er der i 2005 foretaget afstemning af lønnen til og med november måned i henhold til disse forretningsgange. Disse afstemninger er i december 2005 afleveret til den interne revision til gennemgang.

Jeg vil fortsat følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

43. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 287* noteret sig, at Rigsrevisionen finder, at den foretagne fordeling af indirekte produktionsomkostninger og koncernbidrag hos Banedanmark (drift) mellem konto 28.63.01 og 28.63.21 i 2004 rummer betydelig unøjagtighed i afspejlingen af Entrepri- ses reelle andel af omkostningerne. Ministeren oplyser bl.a., at risikoen for unøjagtighed væsentligt er reduceret, idet Banedanmark fra 2005 har overflyttet såvel medarbejdere som andre direkte henførbare udgifter til Entreprise. Såfremt Entreprise udskilles helt i 2006, vil behovet for at påligne Entreprise indirekte omkostninger reduceres yderligere eller helt bortfalde. Ministeren oplyser videre, at ministeren vil følge op på, at der i 2006 vil ske en fastsættelse af Entrepri- ses koncernbidrag i overensstemmelse med Rigsrevisionens anvisninger.

Jeg vil fortsat følge sagen og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

44. Ministeren har til *pkt. 288* om opfølgning på 15 Her & Nu projekter i Banedanmark givet en grundig redegørelse og taget Rigsrevisionens bemærkninger til dette punkt til efterretning.

I mit notat af 15. februar 2006, jf. pkt. 40, har jeg behandlet sagen i notatets pkt. 8 og 9, og det fremgår, at jeg finder ministerens opfølgningsinitiativ tilfredsstillende.

Det fremgår også af de nævnte punkter, at Asset Management-projektet ikke er afsluttet, samt at den endelige afrapportering på effekter af flere projekter endnu udestår.

Det er min vurdering, at Asset Management-systemets indførelse har afgørende betydning for en korrekt anlægsregistrering samt på mulighederne for at udarbejde en retvisende åbningsbalance. Systemets indførelse er herudover af afgørende betydning for den løbende økonomiske styring af Banedanmarks fornyelses- og vedligeholdelsesmæssige opgaver og dermed for Banedanmarks økonomiforvaltning og regnskabsaflæggelse.

Jeg vil i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005 rapportere om resultatet af bestræbelserne på at genoprette Banedanmarks økonomiforvaltning og regnskabsaflæggelse.

45. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

IV.A. Tilskudsrevision, jf. beretningens pkt. 289-318

Udviklingsministerens redegørelse af 28. januar 2006

Udenrigsministerens redegørelse af 1. februar 2006

Finansministerens redegørelse af 31. januar 2006

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 30. januar 2006

Undervisningsministerens redegørelse af 24. januar 2006

Miljøministerens redegørelse af 23. januar 2006

46. Udviklingsministeren, udenrigsministeren, økonomi- og erhvervsministeren, undervisningsministeren og miljøministeren har i deres redegørelser oplyst, at ministerierne fortsat arbejder på at forbedre tilskudsforvaltningen.

Finansministeren har i sin redegørelse oplyst, at ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at tilskudsyderne kan sikre en bedre tilskudsforvaltning ved at følge Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Finansministeriet vil derfor indsætte en henvisning til vejledningen i den kommende budgetvejledning.

Jeg finder ministeriernes initiativer tilfredsstillende.

IV.B. Kommunernes styring og administration af kontanthjælp, aktivering og revalidering, jf. beretningens pkt. 319-343

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittet.

47. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

IV.C. Administrative fællesskaber i staten, jf. beretningens pkt. 344-376

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 31. januar 2006

Undervisningsministerens redegørelse af 24. januar 2006

48. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations samt undervisningsministerens redegørelser finder jeg tilfredsstillende.

V. Revisionsprincipper, jf. beretningens pkt. 377-388

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittet.

49. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

Afslutning

50. Det er min generelle vurdering, at de afgivne ministerredegørelser er fyldestgørende og tilfredsstillende.

Jeg vil følge sagerne omtalt i notatets pkt. 10, 24, 28 og 36 i et fortsat notat til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004, mens jeg vil følge sagerne omtalt i notatets pkt. 4, 5, 8, 15, 16, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 40, 41, 42, 43 og 44 i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005.

Jeg betragter de øvrige sager som afsluttet.

Henrik Otbo

Med afgivelse af denne endelige betænkning over statsregnskabet er revisionen af statsregnskabet for finansåret 2004 tilendebragt, og statsrevisorerne kan herefter i overensstemmelse med grundlovens § 47, stk. 3, foretage

Indstilling

til

Folketingets beslutning med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2004

Statsregnskabet for finansåret 2004 godkendes.

Statsrevisoratet, den 22. marts 2006

Peder Larsen Helge Mortensen Henrik Thorup

Helge Adam Møller Johannes Lebech Erik Larsen